

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา

ประเภทลูกเสือสามัญ

หลักสูตรลูกเสือเอก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา
ประเภทลูกสามัญ หลักสูตรลูกเสือเอก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา
ประเภทลูกเสือสามัญ หลักสูตรลูกเสือเอก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2562
จำนวนพิมพ์ 200 เล่ม
จัดทำโดย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทร. 0-2561-4567 โทรสาร 0-2579-5101
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนิยม

นับว่าเป็นโอกาสและประโยชน์ที่สำคัญ อีกเรื่องหนึ่งที่สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ผลิตตำราในลักษณะคู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาชุดนี้ขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการของผู้เรียน และมีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน เข้ากับวิธีการลูกเสือ ครู อาจารย์ ผู้กำกับลูกเสือ และบุคลากรทางการลูกเสือ จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยกำลังก้าวสู่ “ไทยแลนด์ 4.0” ดังนั้น ความถูกต้องและชัดเจนในเรื่องการจัดกิจกรรมลูกเสือ จึงเป็นตำราและคู่มือทางการวิชาการ สำหรับกิจกรรมลูกเสือเพื่อจะใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรอบรู้ สามารถช่วยตนเองได้ อันจะเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาของประเทศไทยมีความเจริญเท่าเทียมกับประเทศสมาชิกอาเซียน และอารยประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก ขอขอบคุณและให้กำลังใจต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางการลูกเสือ และผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาเล่มนี้ทุกท่าน ที่ได้เสียสละ กำลังความคิด จนทำให้เสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการลูกเสืออย่างมาก ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(นายการุณ สกุลประดิษฐ์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนิยม

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูผู้สอน ลูกเสือ เนตรนารี ที่จะใช้สำหรับวางแผนการสอน การวัดและการประเมินผู้เรียน จัดทำขึ้นโดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ เสนอแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ สำหรับครูผู้สอนนำไปใช้เป็นหลักการในการจัดการเรียนการสอน โดยสามารถพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นตามความรู้ ความสามารถของครูผู้สอน ตามบริบทแต่ละภูมิภาค

หลักสำคัญของเอกสารชุดนี้ นอกเหนือจากเสนอแนวทางด้านเนื้อหาสาระสำคัญ วิธีสอนที่เหมาะสม การวัดและประเมินผล ตัวอย่างแบบทดสอบ วิธีทดสอบ แล้วยังสามารถต่อยอดทางความคิดของครูผู้สอนได้ เนื่องจากเป้าหมายที่ต้องการคือ การนำเอากระบวนการลูกเสือมาจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมตามกระบวนการของลูกเสือ จึงเชื่อได้ว่า หากผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้แล้ว จะเป็นคนดีในสังคมต่อไป

ขอขอบคุณ ผู้ร่วมดำเนินการในการจัดทำคู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาทุกภาคส่วน ที่เล็งเห็นประโยชน์ในการทำเอกสารชุดนี้จนสำเร็จเรียบร้อย สามารถเผยแพร่ได้ ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนในที่สุด

(นายประเสริฐ บุญเรือง)

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

คำนำ

สำนักงานการลูกเสือยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีพัฒนาโครงการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาด้วยกระบวนการลูกเสือ โดยให้เด็กและเยาวชนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการจัดกิจกรรม รวมถึงการทำงานเป็นระบบหมู่ตามกระบวนการลูกเสือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กและเยาวชนมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำความดีเพื่อทำประโยชน์ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

เริ่มจากการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านลูกเสือ ด้านทักษะชีวิต รวมทั้งด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ฉบับทดลอง สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ได้เริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2553 มีโรงเรียนจากทุกภูมิภาคของประเทศเข้าร่วมโครงการ จำนวน 26 โรงเรียน โดยได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ และทำการปรับปรุงคู่มือครั้งแรกเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2554 โดยได้เพิ่มเติม เพลง เกม นิทาน เรื่องสั้นและเนื้อหาให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

การปรับปรุงครั้งที่สอง มิถุนายน พ.ศ. 2559 เกิดขึ้นตามข้อเสนอแนะจากการประชุมปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการลูกเสือ” ซึ่งจัดโดยสำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ และเพิ่มจำนวนแผนการจัดกิจกรรมให้ครบ 40 ชั่วโมง เพื่อครอบคลุมสาระที่จำเป็นอย่างครบถ้วน เป็นการเตรียมการขยายผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั่วประเทศ และได้แบ่งคู่มือออกเป็น 11 เล่ม สำหรับลูกเสือแต่ละชั้นปี เพื่อความสะดวกของผู้สอน รวมทั้งทางสำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียนได้ดำเนินการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต จำนวน 53 โรงเรียน คู่ขนานกับสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ด้วย

สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน และสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ขอขอบพระคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในโครงการให้สำเร็จลุล่วง ณ โอกาสนี้ ตั้งแต่การริเริ่มโครงการการจัดทำหลักสูตรและคู่มือ การทดลองวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ รวมทั้งการปรับปรุงคู่มือทั้ง 2 ครั้ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือชุดนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจการลูกเสือของประเทศไทย ซึ่งดำเนินมาครบวาระ 108 ปี ในปี พ.ศ. 2562 นี้ ได้เป็นเครื่องมือสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติต่อไป

สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า
คำนิยาม	
คำนำ	
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	1
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	4
หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ (เรียนรู้อีก่อนเริ่ม)	7
หน่วยที่ 2 ระเบียบแถว	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ระเบียบแถว และการเดินสวนสนาม	12
หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	18
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 ความเป็นพี่น้องของลูกเสือโลก	24
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 การผูกเงื่อน	28
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 โครงการบุกเบิก	37
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือของมีคม	42
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 รักธรรมชาติ อนุรักษ์ธรรมชาติ	47
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 ความกตัญญูทวดเวที	50
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 ลูกเสือสุขภาพบุรุษ	53
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 เข้าใจเพื่อด้วยภาษากาย	57
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 ทักษะการปฏิบัติ	59
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 คิดเชิงบวก	63
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ภาพวาดอนาคต	68
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 การปรุงอาหารแบบชาวป่า	71
หน่วยที่ 4 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 การเดินทางไกล(ภาคฤดูร้อน)	74
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 ผจญภัย ได้เพื่อน เตือนธรร การสนุก สุขสม	79
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 แผนที่และเข็มทิศ	84
หน่วยที่ 5 การบริการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 อปพร.น้อย	93
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย	99
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 การบริการและช่วยเหลือผู้อื่น	104

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 6 การพึ่งตนเอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 น้ำดื่มเพื่อสุขภาพ	108
แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 เรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการว่ายน้ำ	114
แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 การออกกำลังกาย	121
แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	124
แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 รู้ทันป้องกันได้	127
แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 ความปลอดภัย	129
แผนการจัดกิจกรรมที่ 28 การอยู่ค่ายพักแรม	140
หน่วยที่ 7 พิธีการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 29 พิธีประดับเครื่องหมายลูกเสือเอก และ เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ	146
หน่วยที่ 8 ประเมินผล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 30 การประเมินผล	147
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต	159
ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต	170
ภาคผนวก ค แนวปฏิบัติการสอบวิชาพิเศษ	173
บรรณานุกรม	193

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาชุดนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้กำกับลูกเสือใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีจำนวน 11 เล่ม แยกตามชั้นปี สำหรับลูกเสือ 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาครบถ้วน เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ อีกด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกรอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

การเรียงลำดับแผนการจัดกิจกรรม จัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ การนำไปใช้ขึ้นกับดุลยพินิจของสถานศึกษาในการเลือกว่าแผนการจัดกิจกรรมใดควรใช้เมื่อใด

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้เคียงธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การสำรวจและการรายงาน การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ มีการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ลูกเสือได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในชีวิตจริงอีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

คู่มือแต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรม 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ เจตคติ หรือทักษะ เพื่อจัดกิจกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์ เนื้อหาความรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเองกับสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะ เน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำทักษะ และได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ

บางแผนการจัดกิจกรรมมีจุดประสงค์การเรียนรู้ซ้อนกันมากกว่า 1 ด้าน ให้เน้นด้านที่เป็นจุดประสงค์หลักของแผนการจัดกิจกรรม

เนื้อหา

เป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นหลังการสอน ผู้สอนควรตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่

สื่อการเรียนรู้

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น แผนภูมิเพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือยังคงแบบแผนของลูกเสือไว้ คือ การเปิดประชุมกอง/ปิดประชุมกอง และเพลง เกม นิทาน เรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งใส่ไว้ในทุกแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้กำกับลูกเสือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบไว้เรียงตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ทุกขั้นตอน ศึกษาใบความรู้สำหรับผู้สอน และใบงานสำหรับผู้เรียน เพื่อที่ผู้สอนจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้เนื้อหาตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด

ทั้งนี้ผู้กำกับควรทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องทักษะชีวิต และกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ถ่องแท้ด้วย โดยศึกษาได้จากภาคผนวก ก และภาคผนวก ข

การประเมินผล

สามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว ตามแนวทางที่ได้ให้ไว้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

ทักษะชีวิตเกิดขึ้นได้หลายองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ในที่นี้ได้ระบุเพียงองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ตามรายการที่ระบุไว้ในสื่อการเรียนรู้ เช่น เพลง เกม บัตรคำ ไปงาน ใบบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือชุดนี้ กรุณาติดต่อที่

- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02-628-6365 โทรสาร 02-628-6402

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ
ลูกเสือเอก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชื่อหน่วยกิจกรรม ตามหลักสูตรข้อบังคับ ลูกเสือทักษะชีวิต	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ	
1. ปฐมนิเทศ	1. การปฐมนิเทศ (เรียนรู้ก่อนเริ่มเรียน)	1		
2. ระเบียบแถว	2. ระเบียบแถวและการเดินสวนสนาม	2		
3. วิชาการของลูกเสือ	3. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	1		
	4. ความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก	1		
	5. การผูกเงื่อน	3		
	6. การบุกเบิก	2		
	7. ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือของมีคม	1		
	8. รักรัชมารชาติ อนุทินธรรมชาติ	2		
	9. ความกตัญญูทวดเวที	1		
	10. ลูกเสือสุภาพบุรุษ	1	ทักษะชีวิต	
	11. เข้าใจเพื่อนด้วยภาษากาย	1	ทักษะชีวิต	
	12. ทักษะการปฏิเสธ	1	ทักษะชีวิต	
	13. คิดเชิงบวก	1	ทักษะชีวิต	
	14. ภาพวาดอนาคต	1	ทักษะชีวิต	
	15. การปรุงอาหารแบบชาวป่า	2		
	4. การผจญภัย	16. การเดินทางไกล	1	
		17. ผจญภัย ได้เพื่อน เกื้อนธาร การสนุก สุขสม	1	
18. ทิศและการใช้เข็มทิศ		2		
5. การบริการ	19. อปพร. น้อย	1		
	20. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย	1		
	21. การบริการและช่วยเหลือผู้อื่น	2		
6. การพึ่งตนเอง	22. น้ำดื่มเพื่อสุขภาพ	2		
	23. เรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการว่ายน้ำ	1		
	24. การออกกำลังกาย	1		
	25. รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	1	ทักษะชีวิต	
	26. รู้ทันป้องกันได้	1	ทักษะชีวิต	
	27. ความปลอดภัย	1		

ชื่อหน่วยกิจกรรม ตามหลักสูตรข้อบังคับ ลูกเสือทักษะชีวิต	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
	28. การอยู่ค่ายพักแรม	1	
7. พิธีการ	29. พิธีประดับเครื่องหมายลูกเสือเอก และ เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ	1	
8. ประเมินผล	30. การประเมินผล	2	
รวม 8 หน่วยกิจกรรม	รวม 30 แผนแผนการจัดกิจกรรม	40	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ (เรียนรู้ก่อนเริ่มเรียน)

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือรู้จักกำหนดการการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมเครื่องหมายลูกเสือและกิจกรรมวันสำคัญ
- 1.2 ลูกเสือรู้จักเครื่องหมายลูกเสือเอก
- 1.3 ลูกเสือประเมินตนเองว่ามีความพร้อมได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ

2. เนื้อหา

- 2.1 เวลาเรียน / เวลาในการจัดกิจกรรมลูกเสือ
- 2.2 สารสำคัญที่ลูกเสือเอกควรเรียนรู้
- 2.3 วิชาพิเศษลูกเสือสามัญ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 ใบงาน
- 3.4 ใบความรู้
- 3.5 เครื่องหมายลูกเสือเอกและสายยงยศ
- 3.6 บัญชีวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสือรวมกองลูกเสือในห้องประชุมหรือในสถานที่กลางแจ้งที่เหมาะสม
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 ผู้กำกับลูกเสือ ชี้แจงให้ลูกเสือทราบเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้
  - 1) ตารางการเรียนกิจกรรมลูกเสือ รายสัปดาห์ และวันสำคัญทางลูกเสือ
  - 2) สารสำคัญของการเรียนลูกเสือตามหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือเอก
  - 3) การได้รับเครื่องหมายลูกเสือเอก เครื่องหมายวิชาพิเศษและสายยงยศ (แนะนำเครื่องหมายและสายยงยศ)
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือศึกษาใบความรู้เรื่องเครื่องหมายวิชาพิเศษแล้ว ให้ประเมินตนเองตามใบงานว่าตนเองมีความสามารถ ความพร้อมเรื่องใด และสนใจที่จะพัฒนาตนเองให้ได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษอะไร และทำอย่างไรจึงจะมีสิทธิ์ประดับสายยงยศ
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือสรุปและพูดคุยให้กำลังใจแก่ลูกเสือในการพัฒนาตนเอง

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจใฝ่รู้ของลูกเสือ

5.2 ตรวจใบงาน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือที่ 1

เพลง

ฉันคือคนเก่ง

ทำนอง Holiday ของ Bony M

ฉันก็เก่ง เธอก็เก่ง

เราก็เจ๋ง ลูกเสือสามัญญ์

เราห้องพี มีความฝัน

ลูกเสือสามัญญ์คนดี คนเก่ง

เกม

เปลี่ยนของ

วิธีเล่น

ลูกเสือและหมู่เข้าแถวตอนให้มีเท่าๆ กัน กับคนแรกของหมู่อยู่ใกล้เส้นเริ่ม ตรงข้ามสนามอีกด้านหนึ่งมีหมวกกับผ้าผูกคอลูกเสืออยู่ตรงหน้าของแต่ละหมู่

เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่นจากผู้กำกับลูกเสือ ให้คนแรกของแต่ละแถววิ่งไปเก็บหมวกแล้ววิ่งมาส่งให้คนที่ 2 คนที่ 2 รับแล้ววิ่งเอาหมวกไปไว้ที่เดิม แล้วหยิบผ้าผูกคอมาให้คนที่ 3 คนที่ 3 รับแล้ว เอากลับไปไว้ที่เดิม เอาหมวกมาอีกสลับกันไปจนหมด แถวไหนเสร็จก่อนแถวนั้นชนะ

ใบงาน

แบบบันทึกการประเมินตนเองของสมาชิกในหมู่

1. ชื่อ.....นามสกุล.....สังกัดหมู่.....
2. ประวัติส่วนตัว อายุ.....ปี สถานที่อยู่เลขที่.....ตรอก/ซอย.....
ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....โทรศัพท์.....

3. ความเจริญก้าวหน้าทางลูกเสือ (ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ เฉพาะข้อที่เข้าใจ
ทราบดี เป็นความจริง ปฏิบัติได้ หรือผ่านการปฏิบัติมาแล้ว เท่านั้น หากไม่เคยเรียนรู้มาก่อน
ไม่ต้องใส่เครื่องหมายใดๆ ทั้งสิ้น)

- 3.1 สามารถปฏิบัติตนในการเปิดประชุมกองและปิดประชุมกองลูกเสือสามัญได้ดี
- 3.2 รู้ประวัติของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกเป็นอย่างดี
- 3.3 รู้พระราชประวัติของพระราชบิดาลูกเสือไทยเป็นอย่างดี
- 3.4 ทำความเคารพ การแสดงรหัส การจับมือของลูกเสือได้ถูกต้อง
- 3.5 รู้ความหมายคติพจน์ของลูกเสือ
- 3.6 รู้และจดจำคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
- 3.7 บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนอย่างน้อย 2 ครั้ง
- 3.8 ปฏิบัติตามระเบียบแถวท่ามือเปล่า ทำถือไม้พลอง สัญญาณมือ และสัญญาณนกหวีดได้
- 3.9 เตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ไปอยู่ค่ายพักแรมได้ โดยไม่ต้องมีผู้ช่วยเหลือ
- 3.10 บอกสถานที่สำคัญในท้องถิ่นของตนให้ผู้อื่นเข้าใจได้
- 3.11 รู้จักทิศทั้ง 8 และวิธีการใช้เข็มทิศ
- 3.12 เดินทางไกลพร้อมกับเพื่อนลูกเสือ ระยะทางไป-กลับ 10 กิโลเมตร
- 3.13 รู้จักเครื่องหมายจรรยาและปฏิบัติตามเครื่องหมายจรรยาได้
- 3.14 รู้วิธีใช้และเก็บรักษาเลื่อย และขวาน
- 3.15 ผูกเงื่อนต่อไปนี้ได้ 1 เงื่อน : เงื่อนประมง เงื่อนผูกรัน เงื่อนผูกคนลาก
- 3.16 ผูกเงื่อนต่อไปนี้ได้ 1 เงื่อน : เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนขัดสมาธิ 2 ชั้น
- 3.17 ผูกเงื่อนต่อไปนี้ได้ 1 เงื่อน : เงื่อนผูกซุง เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนผูกรั้ง
- 3.18 ผูกแน่น เช่น ผูกประกบ ผูกทแยง ผูกกากบาทได้
- 3.19 บอกลักษณะและสัญญาณเกี่ยวกับกาลอากาศในท้องถิ่นได้
- 3.20 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการทำงาน ดังนี้
1. ....
2. ....

4. การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

- 4.1 เมื่อได้รับมอบหมายงาน ได้กระทำจนสำเร็จไม่เหลวไหล
- 4.2 ได้กระทำในสิ่งที่แสดงถึงการเป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 4.3 ได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง
- 4.4 รู้จักและสนิทสนมกับเพื่อนลูกเสือต่างกอง ต่างอำเภออย่างน้อย 2 คน
- 4.5 ไม่เคยถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษเกี่ยวกับความประพฤติ
- 4.6 เคยช่วยเหลือสัตว์ที่ได้รับอันตรายอย่างน้อย 1 ครั้ง
- 4.7 ไม่เคยถูกลงโทษจากผู้ปกครอง หรือผู้บังคับบัญชา เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
- 4.8 ไม่เคยหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ หรือการให้ทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 4.9 ได้เก็บสะสมเงินของตนและฝากไว้กับธนาคารบ้างแล้ว
- 4.10 เคยกระทำผิดแต่ปัจจุบันได้ประพฤติตนเป็นคนดี และจะไม่กระทำในสิ่งเสื่อมเสียอีก

5. การวางแผนปฏิบัติงานเพื่อสร้างความก้าวหน้าให้กับชีวิตของตนเอง

5.1 เมื่อเรียนวิชาลูกเสือเอกจบแล้ว จะสอบวิชาพิเศษที่หลักสูตรบังคับ (อ้างอิง ข้อบังคับฯ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ.๒๕๒๕ ข้อ ๕๔ สายยงยศ หน้า ๗๐) เพื่อรับเครื่องหมายสายยงยศ

- 5.2 เมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาแล้ว จะไปเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา
- 5.3 จะเลือกเรียนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ต่อไป
- 5.4 จะตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ประพฤติตนเป็นคนดี เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้บังคับบัญชา
- 5.5 หลังจากสำเร็จการศึกษาในชั้นสูงๆ แล้วจะประกอบอาชีพ.....

6. วิชาพิเศษที่ต้องการสอบ เพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ภายใน 3 เดือน นับจากนี้คือ

- 6.1.....
- 6.2.....
- 6.3.....
- 6.4.....
- 6.5.....
- 6.6.....

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึก
(.....) ลูกเสือหมู่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้

เครื่องหมายลูกเอกและสายยงยศ

1. สาระสำคัญของหลักสูตรลูกเสือเอก

ลูกเสือจะต้องสอบวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้ได้ครบทุกวิชาดังนี้

1. การพึ่งตนเอง
2. การบริการ
3. การผจญภัย
4. วิชาการของลูกเสือ
5. ระเบียบแถว

ลูกเสือสามัญอาจทำงานและสมัครสอบเพื่อขอรับเครื่องหมายลูกเสือสามัญในระยะเวลา 3 เดือนก่อนจะเลื่อนจากกองลูกเสือสามัญไปอยู่กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

2. วิชาพิเศษลูกเสือสามัญ

ลูกเสือสามัญอาจสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญได้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ วิชาพิเศษเหล่านี้มุ่งหมายให้ลูกเสือได้แสดงออกทางทักษะ และความสนใจของตนเอง เพื่อให้ได้มีส่วนในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับลูกเสืออื่นๆ ด้วย วิชาพิเศษลูกเสือสามัญมีดังต่อไปนี้

1. นักจักสาน	19. นักผจญภัยในป่า (ก)	37. นักเครื่องบินเล็ก
2. ช่างไม้	20. นักสำรวจ (ก)	38. นักสะสม
3. ช่างหนัง	21. มัคคุเทศก์	39. บรรณารักษ์
4. ชาวนา	22. ช่างเขียน	40. นักกรีฑา
5. ชาวสวน	23. นักสัตวแพทย์	41. นักขี่ม้า
6. ชาวไร่	24. นักบุกเบิก (ก)	42. มวยไทยเบื้องต้น
7. นักเลี้ยงสัตว์เล็ก	25. นักธรรมชาติศึกษา (ข)	43. มวยสากลเบื้องต้น
8. นักจักรยาน 2 ล้อ	26. ช่างเบ็ดเตล็ด	44. กระบี่กระบองเบื้องต้น
9. นักว่ายน้ำ	27. ผู้บริหารคนไข้	45. นักยิงปืนเบื้องต้น
10. ผู้ช่วยคนดับเพลิง	28. นักจับปลา	46. การอนุรักษ์ธรรมชาติ
11. ผู้ช่วยเหลือผู้ประสบภัย	29. ผู้ช่วยต้นเต็น	47. การหามิตร
12. ผู้ให้การปฐมพยาบาล	30. นักพายเรือ	48. มารยาทในสังคม
13. นักสังเกตและจำ	31. นายท้ายเรือใบ	49. นิเวศวิทยา
14. การพราง	32. นักกระเชียงเรือ	50. การพัฒนาชุมชน
15. ชาวค่าย (ข)	33. นักเล่นเรือใบ	51. การใช้พลังงานทดแทน
16. ผู้ประกอบอาหารในค่าย (ข)	34. นักดาราศาสตร์เบื้องต้น (ข)	52. ลูกเสือโทพระมงกุฎเกล้าฯ
17. ล่าม	35. นักอตุณิยมวิทยาเบื้องต้น (ข)	53. ลูกเสือเอกพระมงกุฎเกล้าฯ
18. นักดนตรี	36. ยามอากาศเบื้องต้น	54. สายยงยศ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 2 ระเบียบแถว

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ระเบียบแถวและการเดินสวนสนาม

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถเดินสวนสนามได้อย่างถูกต้อง

2. เนื้อหา

ระเบียบแถวและการเดินสวนสนาม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 ป้ายกองลูกเสือโรงเรียน ธงประจำกองลูกเสือโรงเรียน

3.3 แผนผังขบวนสวนสนาม

3.4 อุปกรณ์การสวนสนาม

3.5 เพลงสวนสนาม หรือ กลองให้จังหวะ

3.6 ใบความรู้

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวน การจัดระเบียบแถว สัญญาณมือและสัญญาณนกหวีด

(2) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายสาธิตถึงการตั้งรูปขบวนในการเดินสวนสนาม และให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติ

(3) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายและสาธิตวิธีการทำความเคารพประธานในพิธีของลูกเสือผู้ถือธง ผู้ถือป้ายของลูกเสือและให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติ

(4) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้นายหมู่ลูกเสือเป็นผู้นำฝึกภายในหมู่ของตน เพื่อความพร้อมเพียง

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - กองลูกเสือเดินสวนสนาม ตามรูปแบบพิธีการสวนสนาม
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต ความพร้อมเพียง และความถูกต้องในการฝึกปฏิบัติ

6. คุณธรรม

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความกตัญญู
3. อุทิศการณคุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 2

เพลง

ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช	ทะนงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น	พวกเราจะรักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
มีจรรยา รักษาชื่อ สร้างเกียรติระบือ	เลื่องลือต่อไปช้านาน
รำเรงแจ่มใส ใฝ่ใจรักให้ยืนนาน	พวกเราล้วนชื่นบานเพราะกิจการลูกเสือไทย

เกียรติคุณลูกเสือไทย

เกียรติคุณลูกเสือไทยแพร่ไปทั่วสากล	ลูกเสือไทยทุกคนต้องรักษา
มุ่งทำดี ยืนยง ตามคำมั่นสัญญา	ด้วยศรัทธาสამัคคี มีน้ำใจ
มาเถิดมา เรามาช่วยอยู่เอย ลูกเสือไทย	มาเร็วไวก้าวเดินไปที่หมายข้างหน้า

(ซ้ำ)

อยู่คนละกอง ก็เป็นพี่น้องกัน	มีความรู้สูงงานไม่หวั่นไหว
มีวินัย ใจเย็น เป็นมิตรคนทั่วไป	อยู่แห่งใดสุข สนุกทุกเวลา

เกม

สวัสดี

วิธีเล่นวิธีที่ 1

1. ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนเป็นแถวตอนลึก หันหน้าไปทางผู้กำกับลูกเสือ
2. เมื่อเริ่มเล่นให้คนที่ 1 ของแต่ละหมู่กลับหลังหัน พบกับคนที่ 2 แล้วกล่าวคำว่า “สวัสดี” ทำความเคารพและจับมือกัน คนที่ 2 เมื่อทำกับคนที่ 1 แล้ว ก็กลับหลังหันมาพบกับคนที่ 3 แล้วกล่าวคำว่า “สวัสดี” ทำความเคารพและจับมือกัน ทำไปเช่นนี้จนหมดแถวหมู่ใดเสร็จก่อนหมู่นั้นชนะ

วิธีเล่นวิธีที่ 2

1. ลูกเสือเข้าแถวเป็นวงกลม ทุกคนหันหน้าเข้าสู่ศูนย์กลาง
2. ให้ลูกเสือคนหนึ่งเป็นคนเริ่มต้นวิ่งรอบวงกลมด้านนอกไปและหลังผู้ที่ยืนเป็นวงกลม 1 คน
3. คนที่ถูกแตะต้องออกวิ่งสวนทิศทางกับคนแรกเมื่อวิ่งไปพบกันที่ใดให้ทำวันทยหัตถ์และจับมือเขย่าพร้อมกับกล่าวคำว่า “สวัสดี” ดังๆ
4. ปล่อยมือซึ่งกันวิ่งเข้าที่ผู้ใดเข้าที่ไม่ได้เป็นผู้เริ่มต้นใหม่

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

กวางป่ากับพวงองุ่น

กวางป่าวิ่งไปในเพิงองุ่นเพื่อซ่อนตัวจากการตามล่า ของนายพราน“ขอให้ข้าซ่อนตัวด้วยเถิดนะ องุ่น” กวางป่ากล่าวอย่างนอบน้อม องุ่นก็อนุญาตเมื่อพรานตามมาถึงบริเวณนั้น แต่ไม่พบกวางป่า จึงวิ่งไปอีกทางหนึ่งกวางป่าเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงกัดกินพวงองุ่นอย่างเอร็ดอร่อย

“เจ้ากินข้าทำไมเพื่อนเอ๋ย” องุ่นถามอย่างน้อยใจ กวางป่าจึงตอบว่า “ถึงข้าไม่กินเจ้า ก็มีคนอื่นมากินเจ้าอยู่ดีนั่นแหละ” ขณะที่กัดกินพวงองุ่นอยู่นั้นเอง พรานอีกคนหนึ่งผ่านมา มองเห็นว่ามีบางสิ่งเคลื่อนไหวอยู่ใต้เพิงองุ่นจึงเล็งธนูยิงใส่กวางป่าทันที

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่ไม่กตัญญูรู้คุณมักประสบความหายนะ

เรื่องชายโง่กับต้นไม้

ชาวสวน 2 คน พ่อลูก ช่วยกันปลูกผลไม้เก็บผลขาย ผู้เป็นพ่อได้ปลูกต้นไม้ล้อมรอบสวนไว้ เมื่อพ่อป่วยและเสียชีวิต ลูกชายผู้โง่เขลาเบาปัญญาก็นั่งมองต้นไม้ที่บิดาปลูกไว้รอบๆ สวน พลังคิดว่า “ต้นไม้ไม่เห็นมีประโยชน์อะไรเลยไม่เลื่อยออกไม่มีผลให้เก็บไปขาย” คิดดังนั้นจึงสั่งให้คนงานตัดต้นไม้ทั้งหมดจากนั้นเป็นต้นมาสัตว์ต่างๆ และคนพเนจรต่างก็พากันเข้าออกในสวนอย่างสะดวกสบายสวนผลไม้

จึงได้รับความเสียหายผลไม้ถูกขโมยและถูกเหยียบย่ำทำลายในที่สุดผลไม้ก็ตายหมดทั้งสิ้นเพราะไม่มี ต้นไม้ที่เป็นเสมือนรั้วล้อมรอบป้องกันภัยอย่างแต่ก่อน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ของทุกสิ่งย่อมมีประโยชน์ในทางที่แตกต่างกัน

ใบความรู้

ระเบียบแถวและการเดินสวนสนาม

การเดินสวนสนาม

การสวนสนามมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดงานชุมนุมลูกเสือ เช่นงานชุมนุมลูกเสือ แห่งชาติ งานชุมนุมลูกเสือเขตการศึกษาและงานชุมนุมลูกเสือจังหวัดเพื่อแสดงถึงสมรรถภาพของ ลูกเสือ ว่ามีความพร้อมเพียง มีระเบียบวินัย ควรแก่การยกย่องสรรเสริญมากน้อยเพียงใด เป็นการ แสดงออกในความสามารถของลูกเสือแต่ละกอง จะมองภูมิหลังของการดำเนินงานภายในกองลูกเสือได้ อย่างไรดี และใช้ประกอบพิธีในวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ ในวันที่ 1 กรกฎาคม ของทุกปี

การตั้งแถวเดินสวนสนามของลูกเสือ

กองลูกเสืออาจจัดแถวสวนสนามได้ดังนี้ คือ

- 1) จัดเป็นรูปแบบแถวหน้ากระดาน หรือจัดเป็นรูปแบบแถวตอนลึก แล้วแต่ความเหมาะสม
- 2) ตำแหน่งการยืนและเว้นระยะ คนถือป้ายกองลูกเสือโรงเรียนยืนเป็นคนแรก ห่างจากคนถือ ป้าย 5 ก้าว เป็นตำแหน่งคนถือธงประจำกองลูกเสือโรงเรียน ห่างจากคนถือธง 5 ก้าว เป็นตำแหน่งผู้ กำกับลูกเสือลูกเสือ ห่างจากผู้กำกับลูกเสือลูกเสือ 5 ก้าว เป็นตำแหน่งรองผู้กำกับลูกเสือ ห่างจากรองผู้ กำนับลูกเสือ 3 ก้าว เป็นตำแหน่งสมาชิกลูกเสือ

การแสดงความเคารพ

1) ผู้ถือธง การแสดงความเคารพในเวลาอยู่กับที่ เมื่อมีคำบอกว่า “วันทยา – วุธ” ให้ผู้ถือธง ยกธงขึ้นในท่าเคารพ และทำกึ่งขวาหัน ลดปลายคันธงลงข้างหน้าอย่างช้าๆ จนคันธงอยู่ในแนวเส้น ขนานคู่กับพื้น มือทั้ง 2 อยู่เสมอแนวป่า เมื่อลดธงลงถึงแนวขนานกับพื้น ให้เชิญธงกลับขึ้นในท่า เคารพช้าๆ ได้จังหวะเช่นเดียวกับขาลง และเชิญธงในท่านี้จนกว่าจะมีคำบอกว่า “เรียบ – อาวุธ” จึงลด ธงลงแล้วจึงทำกึ่งซ้ายหันอยู่ในท่าตรง

2) ลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือ ทำความเคารพตามวิธีการของลูกเสือ ดังนี้

การทำความเคารพขณะเดิน

การจัดสถานที่ให้ใช้ธงปักเป็นเครื่องหมาย 3 ธง ธงแรกปักห่างจากผู้รับการเคารพ 20 ก้าว ธงที่ สองปักห่างจากผู้รับการเคารพ 10 ก้าว และธงที่สามอยู่ถัดจากผู้รับการเคารพไปอีก 10 ก้าว

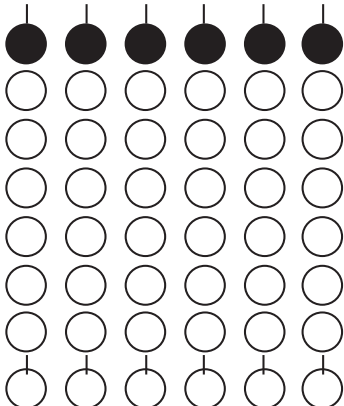
การทำความเคารพ

เมื่อเดินถึงครั้งแรก รองผู้กำกับลูกเสือสั่งด้วยคำว่า “ระวัง” ทุกคนเริ่มตบเท้าแรง

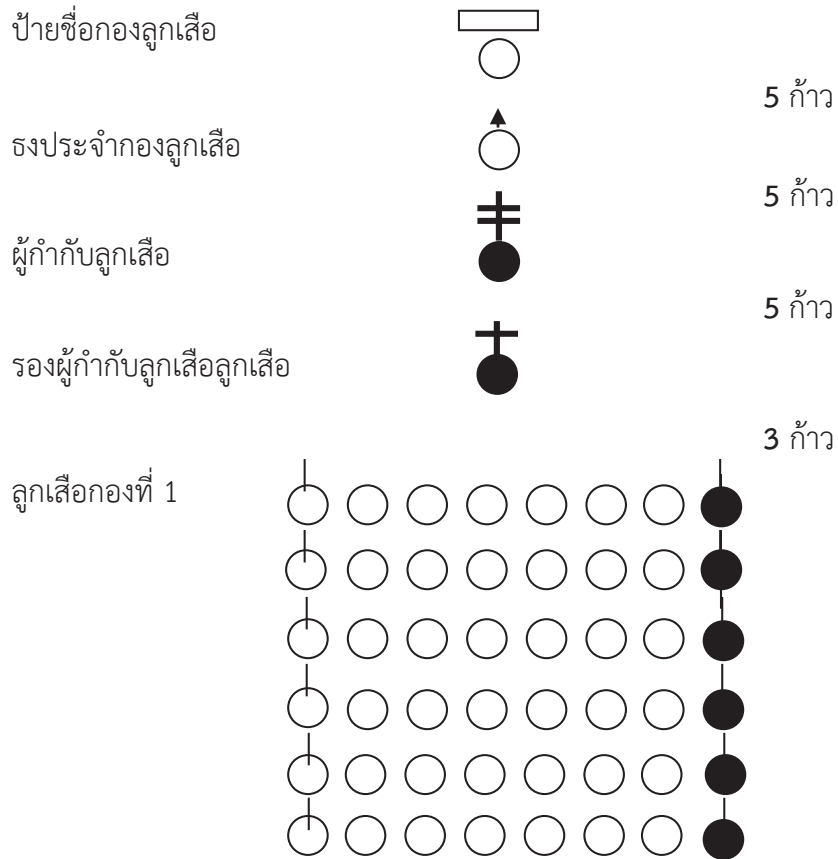
เมื่อถึงครั้งที่ 2 รองผู้กำกับลูกเสือสั่งด้วยคำว่า “แลขวา – ทำ” เมื่อสิ้นสุดคำสั่งให้ลูกเสือทุกคนเดินสับัดหน้าไปทางขวามือเพื่อทำความเคารพประธาน ยกเว้นนายหมู่ลูกเสือซึ่งอยู่ขวาสุด ให้แลตรงมองไปข้างหน้า คนถือพลองและไม้พลองให้เดินแกว่งแขนตามปกติ ที่เหลือไม่แกว่งแขน

เมื่อถึงครั้งที่ 3 ผู้ใดหรือดับใดผ่านครั้งที่ 3 ก็สับัดหน้าแลตรงและเลิกทำความเคารพ แกว่งแขนเดินต่อไปตามปกติ โดยไม่ต้องออกคำสั่ง

ตัวอย่างแถวสวนสนาม หมู่แถวตอน

ป้ายชื่อกองลูกเสือ		5 ก้าว
ธงประจำกองลูกเสือ		5 ก้าว
ผู้กำกับลูกเสือ		5 ก้าว
รองผู้กำกับลูกเสือลูกเสือ		3 ก้าว
ลูกเสือกองที่ 1		

ตัวอย่างแถวสหนาม หมู่แถวหน้ากระดาน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ลูกเสือเอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้

2. เนื้อหา

2.1 คำปฏิญาณของลูกเสือสามัญ

2.2 กฎของลูกเสือสามัญ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 ตัวอย่างหัวข้อสำหรับการอภิปราย

3.3 แบบบันทึกผลการอภิปราย

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือท่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

2) ผู้กำกับลูกเสือให้นายหมู่ลูกเสือจับสลากกฎของลูกเสือทั้ง 10 ข้อ ตามจำนวนที่กำหนด

3) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ระดมสมองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามคำกฎของลูกเสือที่จับสลากได้
เขียนลงในกระดาษชาร์ตพร้อมนำเสนอ

4) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนมารายงาน แล้วทุกคนแสดงความคิดเห็นและร่วมกัน

สรุปผลการอภิปราย

5) ผู้กำกับลูกเสือเพิ่มเติมแนวคิดที่ควรได้และเสนอแนะให้ลูกเสือได้ปฏิบัติตามกฎแท้จริง

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่มีประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการร่วมมือในการระดมสมอง และการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลของลูกเสือ

6. คุณธรรม

1. ความพอเพียง
2. ความซื่อสัตย์สุจริต
3. ความกตัญญู
4. ความรับผิดชอบ
5. อุทิศการณืคุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 3

เพลง

ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช
สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น
มีจรรยา รักษาชื่อ
ร่าเริงแจ่มใส ใฝ่ใจรักให้ยืนนาน

ทะนงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
พวกเราจะรักร่วมกัน จะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
สร้างเกียรติระบือ เลื่องลือต่อไปช้านาน
พวกเราล้วนชื่นบาน เพราะกิจการลูกเสือไทย

เกม

แชมป์ยกน้ำหนัก

วิธีเล่น

1. ให้ลูกเสือเข้าแถวรูปวงกลม
2. เมื่อสัญญาณเริ่มเล่น ให้ลูกเสือพยายามยกคนอื่นให้ทำพ่นพิน
3. ใครถูกยกถือว่าตาย ออกจากการเล่น
4. คนสุดท้ายถือว่าเป็นแชมป์

ใบความรู้

เรื่อง การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

1. ลูกเสือได้รับมอบหมายการงานใด ได้กระทำจนเป็นผลสำเร็จ
2. แสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นนิจ
3. บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนทุกวัน (อย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง)
4. จะต้องปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมหมู่ ร่วมคณะของตน และยังมีเพื่อนต่างโรงเรียน ต่างอำเภออีก (อย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 คน)
5. ไม่เคยถูกลงโทษเพราะความไม่ถูกต้องเรียบร้อย
6. ได้เคยช่วยเหลือชีวิตสัตว์และมีความเมตตาสงสารสัตว์
7. ไม่เคยถูกลงโทษ เพราะขัดคำสั่งบิดา มารดา ครู อาจารย์
8. ไม่เคยหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำร่วมกับคนอื่น
9. ได้สะสมเงินซึ่งหาได้โดยน้ำพักน้ำแรง หรือได้อุดมจากที่บิดามารดาให้ไว้ แล้วเก็บฝากออมสินไว้วันละ.....บาท หรือสัปดาห์ละ.....บาท
10. เคยมีความผิดมาบ้าง แต่ได้กลับตัวกลับใจปฏิบัติเป็นคนดีที่บ้าน ของโรงเรียนและของสังคม และจะไม่ทำในทางที่เสื่อมเสียอีกเด็ดขาด

คำปฏิญาณของลูกเสือ

คำปฏิญาณของลูกเสือ เป็นถ้อยคำที่กล่าวออกมาด้วยความจริงใจ เพื่อเป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ลูกเสือปฏิบัติในสิ่งที่ดีและถูกต้อง คำปฏิญาณของลูกเสือสามัญ คือ คำมั่นสัญญาที่ลูกเสือให้ไว้แก่ผู้บังคับบัญชา ต่อหน้าแถว หรือในพิธีทางลูกเสือ เป็นหลักสากลซึ่งลูกเสือทุกประเทศปฏิบัติเช่นเดียวกันหมด ต่อหน้าแถว ลูกเสือจะเป็นพลเมืองของชาติบ้านเมืองก็โดยอาศัยหลักคำปฏิญาณเป็นอุดมการณ์นำไปปฏิบัติในชีวิต

คำปฏิญาณข้อ 1 “ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์” หมายถึง ลูกเสือต้องมีความเคารพ บูชา เทิดทูนไว้ด้วยความซื่อสัตย์ จริงใจ เพราะชาติหมายถึงผืนแผ่นดินและประชาชนที่อยู่ร่วมกัน มีธรรมเนียมประเพณี มีกฎหมายอันเดียวกันคุ้มครอง จึงควรปฏิบัติต่อชาติ ดังนี้

1. ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี
2. เคารพปฏิบัติตามคำสั่งและกฎหมายบ้านเมือง
3. ประพฤติตนตามธรรมเนียมประเพณีนิยม
4. รักคนในชาติและรักแผ่นดินถิ่นเกิดของตน

ศาสนา มีพระคุณแก่เรา คือ ช่วยแนะนำสั่งสอนให้รู้ดีรู้ชอบ และเว้นความชั่ว ไม่ให้เบียดเบียนกัน ประพฤติชอบทั้งกาย วาจา ใจ ฉะนั้นลูกเสือจึงต้องเคารพและปฏิบัติต่อศาสนา ดังนี้

1. ประพฤติปฏิบัติต่อกิจการของศาสนา
2. เคารพเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสอนโดยมิเลือกศาสนา
3. ละเว้นการทำความชั่ว กระทำแต่ความดี
4. ทำบุญบ้างในเวลาหรือโอกาสที่สะดวก

พระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขของประเทศชาติ ทรงเป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ และทรงเป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยทั้งชาติ ลูกเสือต้องปฏิบัติดังนี้

1. แสดงความเคารพสักการะต่อองค์พระประมุข และพระบรมฉายาลักษณ์
2. ไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการกระทบกระเทือนเสื่อมเสียพระเกียรติคุณ
3. ลูกเสือต้องช่วยป้องกันมิให้คนอื่นกระทำการนั้นด้วย

คำปฏิญาณข้อ 2 “ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ” การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นเป็นเรื่องสำคัญของลูกเสือสามัญที่พึงปฏิบัติ ลูกเสือพึงช่วยเหลือดูแล มีใจเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ลูกเสือกระทำได้ทุกโอกาส เช่น ช่วยพ่อแม่ ครู อาจารย์ ช่วยเหลือโรงเรียนตลอดจนชุมชน

คำปฏิญาณข้อ 3 “ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ” คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเปรียบเสมือนศีลของลูกเสือที่เป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ลูกเสือประพฤติปฏิบัติในสิ่งดีงามตามกฎของลูกเสือ 10 ข้อ อย่างเคร่งครัดโดยไม่หลีกเลี่ยง

กฎของลูกเสือมี 10 ข้อ ดังนี้คือ

1. ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้
2. ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ
3. ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
4. ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก
5. ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย
6. ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์
7. ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดา มารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ
8. ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
9. ลูกเสือเป็นผู้มัธยัสถ์
10. ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

ข้อ 1. “ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้” คือ เป็นผู้มีเกียรติเป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น เชื่อถือได้ เมื่อกำลังโตออกไปแล้วต้องรักษาสัจจะ ปฏิบัติเหมือนปากพูดเสมอ เมื่อได้รับมอบหมายสิ่งใดต้องทำสิ่งนั้นให้เสร็จเรียบร้อยด้วยความตั้งใจจริงจนเต็มความสามารถ ตามสติกำลังไม่เพิกเฉยหลีกเลี่ยง

ข้อ 2. “ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ” หมายความว่า จะต้องมีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติของตน ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้วยใจจริง

ประพุดิตนเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ประเพณี และมีความซื่อตรงต่อพ่อแม่
ครู อาจารย์ ผู้บังคับบัญชาและผู้มีพระคุณ

ข้อ 3. “ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น” หมายความว่า จะต้อง
พยายามทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เตรียมพร้อมเสมอที่จะช่วยชีวิตผู้อื่นให้รอดพ้นจากอันตราย

ข้อ 4. “ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก” หมายความว่า ลูกเสือจะต้อง
เป็นผู้โอบอ้อมอารีแก่คนทั่วไปโดยไม่เลือกชาติหรือชั้นวรรณะโดยถือว่าเป็นพี่น้องกันทั่วโลก

ข้อ 5. “ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย” หมายความว่า เป็นผู้มีกิริยาวาจาสุภาพแก่บุคคลทั่วไป
โดยเฉพาะเด็กและคนชรา

ข้อ 6. “ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์” หมายความว่า เป็นผู้มีจิตใจเมตตา กรุณา ไม่ฆ่า ไม่ทรมาน
สัตว์ เมื่อป่วยต้องดูแลรักษา ถ้าเป็นสัตว์ที่ใช้งานก็พยายามใช้แค่พอสมควร และให้สัตว์นั้นได้รับความ
สบายพอสมควร

ข้อ 7. “ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดา มารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ” หมายความว่า
ลูกเสือจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่ลังเลใจ กระทำด้วยความเต็มใจเข้มแข็ง

ข้อ 8. “ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก” หมายความว่า เป็นผู้มีควมยิ้มแย้มแจ่มใส
ไม่บ่น ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก แม้จะพบอุปสรรคก็ต้องฟันฝ่าและอดทน

ข้อ 9. “ลูกเสือเป็นผู้มีมัธยัสถ์” หมายความว่า ลูกเสือจะต้องเป็นผู้รู้จักประหยัด รู้จักเก็บหอมรอม
ริบ ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ปล่อยให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ และรู้จักรักษาทรัพย์สินของทั้งของ
ตนเองและผู้อื่น

ข้อ 10. “ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ” หมายความว่า ลูกเสือจะต้องประพฤติตนดีงาม
วาจาเรียบร้อย มีจิตใจสะอาด มีความสะอาดต่อบาปและเกรงกลัวต่อความชั่ว มีสติเห็นยั้งไม่ยอมกระทำ
สิ่งผิด

การอภิปราย

ในฐานะที่ลูกเสือเคยเป็นลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ตริ – โท มาแล้วเคยได้เรียนรู้เกี่ยวกับคำ
ปฏิญาณและกฎมาพอสมควร ตามความเข้าใจของลูกเสือในคำปฏิญาณและกฎแต่ละข้อ หมายความว่า
อย่างไร ช่วยกันอภิปรายและนำผลการอภิปรายเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ตามหัวข้อต่อไปนี้

(ให้เวลาหมู่ละ 10 นาที รายงานต่อที่ประชุมใหญ่ หมู่ละ 2 นาที)

หมู่ 1 คำปฏิญาณ	ข้อ 1 – 3
หมู่ 2 กฎ	ข้อ 1 – 2
หมู่ 3 กฎ	ข้อ 3 – 4
หมู่ 4 กฎ	ข้อ 5 – 6
หมู่ 5 กฎ	ข้อ 7 – 8
หมู่ 6 กฎ	ข้อ 9 – 10

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ตัวอย่างของความอดทน

นักล่าสัตว์ผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่ง เป็นชาวแอฟริกาใต้ชื่อ เอฟ ซี เซลลูส (F.C Selous) เป็นตัวอย่างอันดีในเรื่องของความอดทนแบบลูกเสือ ในเมื่อเขาไปล่าสัตว์ที่บาร์อดเซแลนด์ (Barotse Land) ทางตอนเหนือของแม่น้ำแซมเบซี (Zambesi) เมื่อหลายปีมาแล้ว ในตอนเที่ยงคืนวันหนึ่ง ค่ายของเขาได้ถูกโจมตีอย่างทันที่ทันใด โดยคนพื้นเมืองฝ่ายศัตรูซึ่งเข้ามายังในระยะใกล้และบุกเข้ามา

เขาและคนพื้นเมืองซึ่งมีจำนวนต่างกันหนีกระจัดกระจายหลบไปในความมืดและซ่อนตัวอยู่ในกอหญ้าสูง เซลลูสเองก็ได้ปืนเล็กยาวกระบอกหนึ่งและลูกปืนบ้างเล็กน้อยเขาหลบอยู่อย่างปลอดภัยในกอหญ้า แต่เขาหาพรรคพวกของเขาไม่พบ และเมื่อเห็นว่าเข้าศึกได้ยึดค่ายของเขาไว้เรียบร้อยแล้ว ทั้งยังมีความมืดอยู่ข้างหน้าเขา อีกสองสามชั่วโมงพอจะหนีเอาตัวรอด เขาจึงเริ่มออกเดินทางไปทางทิศใต้ โดยกลุ่มดาวว้าว (The Southern Cross) เป็นที่หมาย เขาหมอบคลานผ่านยามของฝ่ายเข้าศึก แล้วว่ายน้ำข้ามแม่น้ำและในที่สุดก็หนีออกมาได้โดยมีเครื่องแต่งตัวแต่เพียงเสื้อเชิ้ต กางเกงขาสั้น และรองเท้า สองสามวันต่อมา ทั้งกลางวัน และกลางคืน เขามุ่งเดินไปทางทิศใต้ และต้องหลบซ่อนคนพื้นเมืองฝ่ายเข้าศึกบ่อยๆ เขาได้ยิงกวางเป็นอาหาร

คืนวันหนึ่ง เขาได้เข้าไปในหมู่บ้านซึ่งคิดว่าเป็นมิตร แต่แล้วปืนของเขาก็ถูกขโมยลักไปเขาจึงต้องกลับเป็นผู้หลบหนีอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีอาวุธสำหรับป้องกันตนเอง หรือยิงสัตว์เป็นอาหาร อย่างไรก็ตาม เขาไม่ใช่คนที่ยอมแพ้ในเมื่อยังมีโอกาสแห่งชีวิตเหลืออยู่ จึงได้พยายามเดินต่อไป จนกระทั่งในที่สุด ได้ไปถึงสถานที่แห่งหนึ่ง ณ ที่นั้น เขาได้พบพรรคพวกของเขาบางคน ซึ่งหลบหนีมาได้เช่นกัน หลังจากนั้น ก็รอนแรมต่อมาจนถึงท้องถิ่นที่เป็นมิตรด้วยความปลอดภัย แต่คนพวกนี้คงต้องประสบความยากลำบากอย่างมหันต์ สามสัปดาห์ได้ผ่านพ้นไปนับตั้งแต่ถูกโจมตี และส่วนใหญ่เซลลูสต้องอยู่คนเดียว ถูกไล่ติดตาม อดอาหาร หนาวอย่างสาหัส ในตอนกลางคืน และร้อนเหงื่อหยดในตอนกลางวัน

ไม่มีคนใดที่จะผ่านความลำบากเช่นนี้มาได้ เว้นเสียแต่ว่าจะมีความอดทนเป็นพิเศษ แต่เซลลูสเป็นคนซึ่งได้บำรุงตนเองให้แข็งแรงมาตั้งแต่เด็ก ด้วยการรักษาตัวและออกกำลังกายและเขาก็ตั้งใจบากบั่นอยู่ตลอดเวลา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ถ้าท่านต้องการผ่านพ้นการผจญภัยเช่นนี้ด้วยความปลอดภัยในเมื่อท่านเป็นผู้ใหญ่ และมีชีวิตดีแต่ปาก ท่านจะต้องฝึกอบรมตนเองให้แข็งแรงมีอนามัยดี และคล่องแคล่วว่องไว ตั้งแต่เด็ก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 ความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือเข้าใจความหมายของความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก

2. เนื้อหา

2.1 กฎของลูกเสือ

2.2 ความหมายของกฎของลูกเสือข้อที่ 4 “ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก”

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 ใบความรู้

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาและนำอธิบายถึงความหมายของความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลกว่ามีความหมายและขอบข่ายความเป็นพี่น้องอย่างไรบ้าง
- 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
ประเด็นที่ 1 ถ้าลูกเสือจะเป็นมิตรของคนทุกคนและลูกเสืออื่นๆ มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร? จึงจะถือว่า “เป็นมิตร”
ประเด็นที่ 2 ทำอย่างไรลูกเสือจึงจะเป็นมิตรกับลูกเสือทั่วโลกได้
ประเด็นที่ 3 ลูกเสือจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะถือว่า ตัวลูกเสือ กองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือของตัวเอง เป็นมิตรกับลูกเสือทั่วโลก
- 3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือนำเสนอความคิดเห็นของหมู่ตนเองต่อที่ประชุมกอง
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเพิ่มเติมแนวคิดเรื่องของความหมายและการนำสู่การปฏิบัติตนให้เป็นพี่น้องลูกเสือทั่วโลก

- การจะเป็นมิตรกับผู้อื่นได้ ต้องพยายามเข้าใจคนอื่น เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกความต้องการของผู้อื่น ที่แตกต่างไปจากเรา แล้วปฏิบัติต่อเขาอย่างเป็นมิตร เห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- ยอมรับความคิดเห็นและการแสดงออกของผู้อื่นที่แตกต่างจากเรา ทำได้เท่าเรา แล้วแสดงความชื่นชมยินดีด้วยความจริงใจ
- ประพฤติปฏิบัติต่อผู้อื่นดูญาติ โดยไม่เลือกปฏิบัติ ไม่เลือกชาติ ศาสนา สีผิว ความยากจน ความรวย ถือว่าทุกคนมีความดี เป็นมิตรต่อกัน ไม่ก้าวร้าว รังแก ข่มเหงผู้อื่น

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตจากการอภิปรายในหมู่และการนำเสนอความคิดเห็นที่เหมาะสมของหมู่

5.2 ชักถามความเข้าใจและวิธีการปฏิบัติตนเป็นมิตร พี่น้อง กับลูกเสืออื่น

6. คุณธรรม

1. ความกตัญญู
2. ความรับผิดชอบ
3. อุทิศการณืคุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 4

เพลง

มิตรดี

มิตรดีเป็นที่พึ่งพา

หาทางขจัดปัดภัย

มิตรเลวมีแต่สอพลอ

หากมีภัยต้องผจญ

ทุกคราเดือดร้อนเศร้าใจ

ให้ลิ้นนี้ไกลเมื่อยามอับจน

ยกยอเพื่อหวังประโยชน์ตน

พวกนี้ทุกคนเลี้ยงลิ้นนี้ไกล

ใบความรู้

กฎของลูกเสือ

กฎของลูกเสือเป็นรากฐานสำคัญที่ขบวนการลูกเสือได้สร้างขึ้น ในกฎของลูกเสือได้พูดถึงวิถีชีวิตที่ลูกเสือแต่ละคนต้องยึดถือปฏิบัติ

มีบางสิ่งบางอย่างที่ทำให้กฎของลูกเสือแตกต่างจากกฎเกณฑ์อื่นๆ กล่าวคือกฎหมายของประเทศหรือของท้องถิ่นจะระบุให้พลเมืองต้องทำหรือต้องไม่ทำ แต่กฎของลูกเสือไม่เป็นเช่นนั้น เพราะมิได้บังคับให้ปฏิบัติ แต่เป็นการปฏิบัติด้วยความสมัครใจ

กฎของลูกเสือแต่ละข้อจะมีคำที่มีความหมายสำคัญๆ ปรากฏอยู่ ซึ่งเป็นความหมายอันลึกซึ้งที่ลูกเสือทุกคนต้องทำความเข้าใจให้ดี และสามารถอธิบายให้ผู้อื่นฟังได้

ความหมายของกฎของลูกเสือ

กฎของลูกเสือ 10 ข้อ ดังกล่าวไว้ข้างต้นนั้น พอจะกล่าวถึงความหมายที่เป็น “หัวใจ” ของกฎแต่ละข้อได้ ดังนี้

ลูกเสือคือ.....

ข้อ 1: ผู้มีเกียรติ

ลูกเสือต้องพูดความจริง รักษาความสัตย์สุจริต มีความซื่อสัตย์ที่แสดงให้ทุกคนเห็นได้

ข้อ 2: ผู้จงรักภักดี

ลูกเสือต้องมีความจริงใจต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอดจนครอบครัว ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เพื่อนและโรงเรียน

ข้อ 3: ผู้บำเพ็ญประโยชน์

ลูกเสือเกี่ยวข้องกับคนทุกคนด้วยการกระทำใดๆ เป็นการช่วยเหลือด้วยความสมัครใจ ไม่ต้องการสิ่งตอบแทนหรือรางวัล

ข้อ 4: ผู้เป็นมิตร

ลูกเสือเป็นมิตรกับคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับบรรดาลูกเสืออื่น โดยพยายามเข้าใจคนอื่น ยอมรับนับถือความคิดและการแสดงออกของคนอื่นมากกว่าของตนเอง

ข้อ 5: ผู้สุขภาพเรียบร้อย

ลูกเสือมีความสุขภาพเรียบร้อยกับคนทุกคนโดยไม่แบ่งชั้นวรรณะมีมารยาทดีงามที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ข้อ 6: ผู้เมตตากรุณา

ลูกเสือเข้าใจแล้วว่าความสุขภาพจะสร้างความแข็งแกร่งให้กับตนเอง และจะปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนกับที่เขาต้องการได้รับ เขาจะไม่ทำร้ายหรือฆ่าสิ่งที่มีชีวิตอื่น ๆ โดยไม่มีเหตุผลอันควร

ข้อ 7: ผู้เชื่อฟังคำสั่ง

ลูกเสือเป็นผู้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของครอบครัว โรงเรียน และกองลูกเสือของตน และจะปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมือง ถ้าคิดว่ากฎเกณฑ์ใดไม่ยุติธรรม ลูกเสือก็สามารถหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงมากกว่าการไม่เคารพเชื่อฟังใคร

- ข้อ 8: ผู้ร่าเริง
ลูกเสือจะร่าเริงแจ่มใสและต่อสู้กับปัญหาหรืออุปสรรคที่ปรากฏในงานของเขาได้ และจะพยายามทำให้ผู้อื่นมีความสุข
- ข้อ 9: ผู้มัธยัสถ์
ลูกเสือควรประหยัดเงินเพื่อไว้ใช้ในคราวที่จำเป็นหรือเมื่อยามที่เจ็บไข้ได้ป่วย แต่ในบางครั้งก็ไม่ควรตระหนี่จนเกินไปเพราะอาจทำให้สุขภาพร่างกายทรุดโทรม
- ข้อ 10: ผู้ประพฤติชอบ
ลูกเสือจะเป็นผู้มีความสะอาดทั้งกาย ใจ ความคิด ตลอดจนการพูดจา นอกจากนี้ลูกเสือจะต้องมองโลกในแง่ดี โดยพูดเพื่อสร้างสรรค์มากกว่าทำลาย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

งานชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 23 ณ ประเทศญี่ปุ่น เมื่อปี 2015 มีประเทศต่างๆ เข้าร่วม 142 ประเทศ ลูกเสือและผู้เกี่ยวข้องร่วมงานกว่าสามหมื่นคน สำหรับประเทศไทยได้เข้าร่วมประมาณ 300 กว่าคน หนึ่งในจำนวนนั้นมีลูกเสือธนาคารซึ่งเป็นลูกเสือต่างจังหวัด ได้มีโอกาสเข้าร่วมด้วย ธนาคารภาคภูมิใจและตื่นเต้นมากเพราะเป็นการเดินทางไปต่างประเทศเป็นครั้งแรกในชีวิตของเขาด้วย เมื่อเสร็จสิ้นงานชุมนุมธนาคารกลับมาด้วยความภาคภูมิใจมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมไปเสียอีก ผู้อำนวยการโรงเรียนให้ธนาคารเล่าสิ่งประทับใจที่เขาได้รับให้เพื่อนที่โรงเรียนฟัง

ธนาคารเล่าว่างานชุมนุมลูกเสือโลก เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “World Scout Jamboree” “Jamboree” เป็นภาษาอาฟริกันซูลู หมายถึงที่ชนเผ่าเรียกพรรคพวกให้มารวมกันชุมนุมเป็นจำนวนมาก การไปร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 23 ณ ประเทศญี่ปุ่นครั้งนี้ ธนาคารมีความประทับใจในวันแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม หรือ Culture Day ในวันที่มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมหลากหลายด้านทั้งด้านอาหาร การละเล่น ฯลฯ ธนาคารชอบการทำงานร่วมกันตามโครงการที่สมัครใจ เขาได้ฝึกเรื่องความรับผิดชอบที่จะจดจำไม่มีวันลืมเลือนก็คือการได้อยู่ร่วมกันฉันท์พี่น้องของบรรดาลูกเสือประเทศต่างๆ แม้จะต่างเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เพศและวัย แต่ก็ไม่สามารถกีดกันความสามัคคีผูกพันกันได้เลยทำให้ธนาคารนึกถึงกฎของลูกเสือข้อที่ 4 ที่ว่า “ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก เพื่อนๆ คุณครูและบุคลากรในโรงเรียนชื่นชมธนาคารเป็นบุคคลตัวอย่างที่น่าชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 การผูกเงื่อน

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถผูกเงื่อนที่จำเป็นสำหรับช่วยชีวิตคนที่ประสบอุบัติเหตุได้

2. เนื้อหา

การใช้ประโยชน์ของการผูกเงื่อน บ่วงสายธนู บ่วงสายธนู 2 ชั้น บ่วงสายธนู 3 ชั้น บ่วงสายธนู พันหลัก และเงื่อนเก้าอี้

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 เชือกประจํากาย ไม้พลอง/ไม้ไผ่ แผนภูมิเงื่อนชนิดต่าง ๆ

3.3 ใบความรู้หรือแบบจำลองการผูกเงื่อน

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามฐาน และให้ลูกเสือได้ฝึกปฏิบัติ

ฐานที่ 1 เงื่อนบ่วงสายธนู

ฐานที่ 2 เงื่อนบ่วงสายธนู 2 ชั้น

ฐานที่ 3 เงื่อนบ่วงสายธนู 3 ชั้น

(2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุปความรู้ที่ได้อธิบายร่วมกัน

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- (1) ผู้กำกับลูกเสือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามฐาน และให้ลูกเสือได้ฝึกปฏิบัติ
  - ฐานที่ 1 เจ็อนบ่วงสายธนูพื้นหลัก
  - ฐานที่ 2 เจ็อนแก้อี
  - ฐานที่ 3 ทดสอบการผูกเงื่อนทั้ง 5 ชนิด
- (2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากบทเรียน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - ผู้กำกับลูกเสือสนทนาถึงเหตุการณ์อันตรายที่เกิดขึ้นและอาจมีคนต้องการขอความช่วยเหลือ เช่น การช่วยคนตกน้ำ การช่วยคนตกเหว การไต่จากที่สูง ชั่วโมงนี้จึงเป็นกิจกรรมการนำเงื่อนไปใช้ประโยชน์ โดยผู้กำกับลูกเสือให้นายหมู่จับสลากเงื่อนเชือกที่กำหนด แล้วร่วมกันระดมความคิดในการแสดงบทบาทสมมุติโดยใช้เงื่อนที่จับสลากได้ไปใช้ในการช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในอันตรายได้อย่างไร
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่สั้นเป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติ

6. คุณธรรม

ความรับผิดชอบ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 5

เพลง

เพลง รักกันไว้

(สร้อย) เราต้องรักกันไว้ เราต้องรักกันไว้ เราต้องรักกันไว้
 โอ...ลูกเสือ เชื่อชาติไทย สดชื่นแจ่มใจ จิตใจเราเรียง
 เราล้วนต่างบังเกิด รื่นเริงสำราญ (สร้อย)

เพลง ลูกเสือไทย (แล็คตาซอย)

ลูกเสือสำรองลูกเสือสามัญ
ช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าชนชาติใด

พวกเรายึดมั่นกฎลูกเสือไทย
เราภูมิใจที่ได้ทำดี

เพลงเงื่อน

เชือกขนาดเท่ากัน ต่อกันด้วยเงื่อนพิรอด
สองเส้นไม่เท่ากันตลอด สมาริสอดต่อเป็นเส้นยาว
บ่วงสายธนู อาจช่วยกู้ชีวิตยืนยาว
กระหวัดไม้ ใช้เชือกยาว ๆ (ซ้ำ) ลากอ้าว ๆ ไม่หลุดขาดเอย

เกม

ม้งกรกินหาง

วิธีเล่น

แบ่งลูกเสือออกเป็น 3 - 4 แถว จับเอวต่อกันเป็นแถว คนที่ยืนอยู่หัวแถวเป็นปากม้งกร คนที่เป็นปากม้งกร พยายามไล่จับคนท้ายแถวของม้งกรตัวอื่นๆ ถ้าแถวใดถูกจับก็ต้องต่อกัน ในที่สุดจะมีแถวเดียวเป็นม้งกรหางยาว แล้วหัวม้งกรก็ไล่จับหางม้งกรของตัวเอง

การตัดสิน

หัวม้งกรจะต้องไล่จับหางม้งกรของตัวเองให้ได้ การเล่นจึงสิ้นสุดลง

ใบความรู้ การผูกเงื่อน

1. เงื่อนบ่วงสายธนู

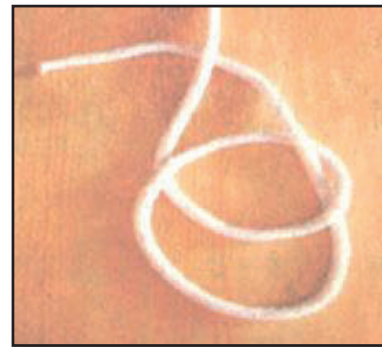
ประโยชน์

1. ใช้ผูกสัตว์กับหลักต้นไม้ สัตว์สามารถเดินหมุนรอบๆ ได้
2. ใช้ผูกกับเรือกับหลัก เมื่อน้ำขึ้นหรือลงบ่วงจะเลื่อนลงได้เอง
3. ใช้เป็นบ่วงช่วยคนตกน้ำ หรือใช้คล้องคน เพื่อนหย่อนตัวจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ
4. ใช้คล้องคันธนู

วิธีการผูก

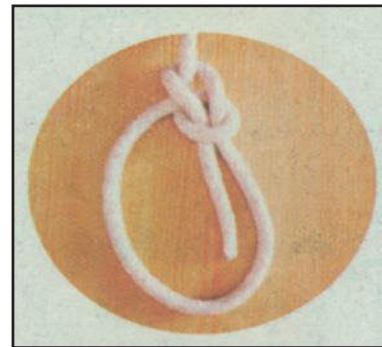
ขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 3

ขั้นตอนที่ 4

1. ขดเชือกให้เป็นบ่วงคล้ายเลขหก
2. จับปลายเชือกสอดเข้าไปในบ่วง สอดจากด้านล่าง
3. จับปลายเชือกอ้อมหลังเลขหก แล้ววกสอดปลายลงในบ่วงเลขหกและจัดเงื่อนให้แน่น

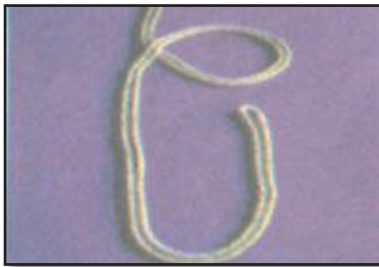

2. เงื่อนบ่วงสายธนู 2 ชั้น

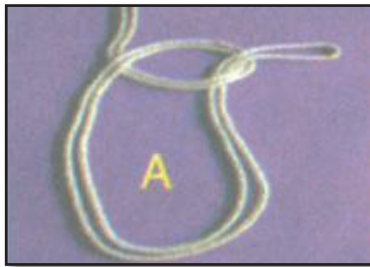
ประโยชน์

1. ช่วยคนที่หมดสติ โดยการคล้องดึงคนจากที่ต่ำขึ้นสู่ที่สูง เช่น ช่วยคนขึ้นจากกันเหวจากบ่อ เป็นต้นหรือช่วยคนจากที่สูงลงสู่พื้นดิน
2. ใช้คล้องกับเสาหรือต้นไม้ ทำให้แข็งแรงทนทานจากการยัด
3. ใช้ผูกคล้องขอเหล็ก เพื่อใช้เกี่ยวยกสิ่งของหรือหย่อนลงในที่ต่ำๆ

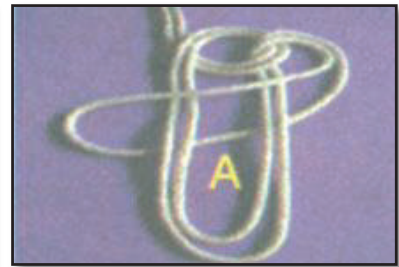
วิธีผูก

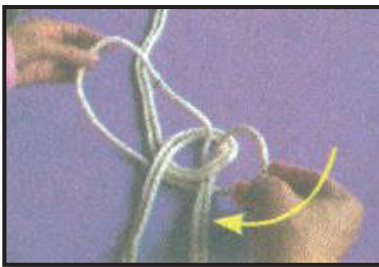
ขั้นที่ 1

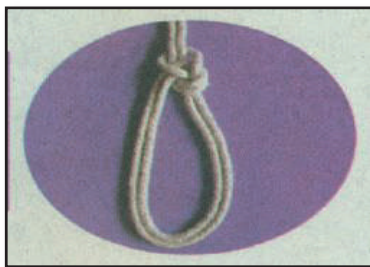
ขั้นที่ 2

ขั้นที่ 3

ขั้นที่ 4

ขั้นที่ 6

1. ขดเชือกที่ทบกันให้เป็นห่วงคล้ายเลขหก
2. จับปลายเชือกสอดเข้าไปในบ่วงเลขหก จะเกิดบ่วง A
3. จับปลายเชือกมาคล้องบ่วง A
4. ดึงเชือกเส้นบนขึ้น และพลิกเชือกเส้นล่างกลับขึ้น และดึงเชือกให้แน่น

3. เงื่อนบ่วงสายธนู 3 ชั้น

ประโยชน์

1. ใช้ผูกกับข้อเหล็กได้ทีละหลายข้อ เพื่อใช้เกี่ยวยกสิ่งของหรือหย่อนสิ่งของ
2. ใช้กับปืนจันยกสิ่งของ
3. ช่วยดึงผู้ที่ติดอยู่ในที่ต่ำ ซึ่งใช้แทนเงื่อนบ่วงสายธนูสองชั้น และแก้ไอ้ได้

วิธีผูก

ขั้นที่ 1

ขั้นที่ 2

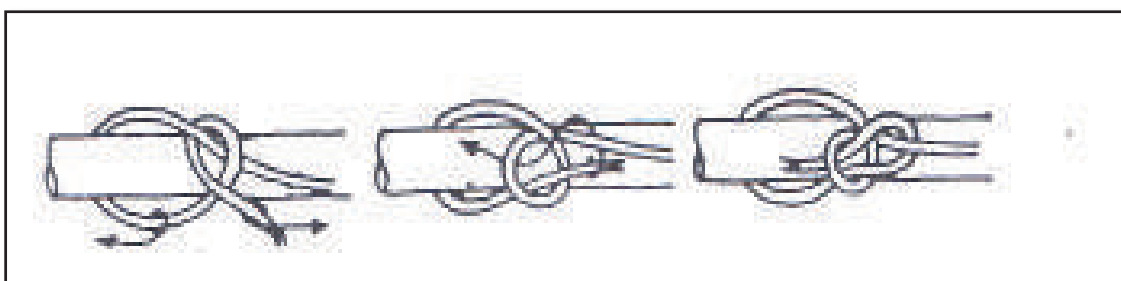
ขั้นที่ 3

1. ขดเชือกที่ทับกัน ให้คล้ายกับเลขหก
2. จับปลายเชือกสอดเข้าไปในบ่วง แล้วดึงอ้อมขึ้นลอดใต้เชือก
3. นำปลายเชือกด้านเดิมสอดลงบ่วงอีกครั้ง
4. ขยายปลายเชือกให้เป็นบ่วงขนานกับบ่วงเดิม แล้วดึงเชือกให้แน่น

4. เงื่อนบ่วงสายธนูพันหลัก

ประโยชน์ใช้ผูกเชือกพันหลักให้แน่นเพื่อประโยชน์ในงานต่างๆ เช่น คล้องสัตว์ คล้องเรือ เป็นต้น

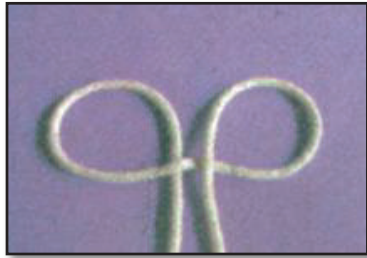
วิธีผูก

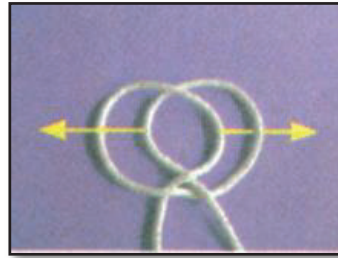
1. ช่วยคนที่ติดอยู่บนที่สูง เช่น ตึก อาคาร ต้นไม้ เป็นต้น
2. ช่วยคนที่ติดอยู่ในที่ต่ำ เช่น ก้นบ่อ เหว เป็นต้น
3. จับปลายเชือกอ้อมหลังเลขหก แล้ววกสอดปลายลงในบ่วงเลขหกและจัดเงื่อนให้แน่น

5. เงื่อนเก้าอี้ ประโยชน์

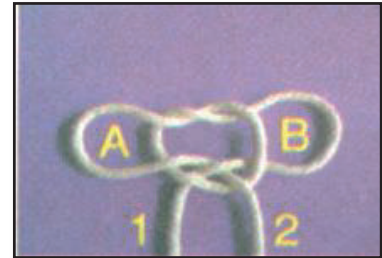
วิธีผูก

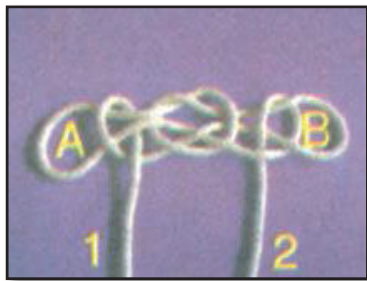
ขั้นที่ 1

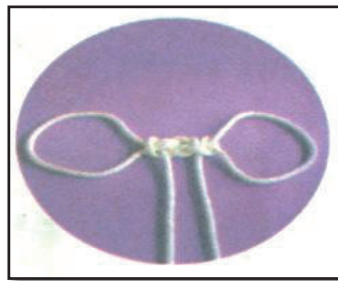
ขั้นที่ 2

ขั้นที่ 3

ขั้นที่ 4

ขั้นที่ 5

1. ทำเชือกเป็นสองบ่วงสลับข้างกันแล้วดึงบ่วงทั้งสองซ้อนกัน จากนั้นดึงแต่ละด้านตามแนว
ลูกศร
2. จะเกิดเป็นบ่วง A และ B นำเชือกเส้นที่หนึ่งคล้องบ่วง A และนำปลายเชือกเส้นที่สองคล้อง
บ่วง B
3. ดึงเชือกทั้งสองเส้น และบ่วง AB ให้แน่น

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ค้างคาวเลือกพวก

ค้างคาวนั้นถือว่าตนก็มีปีกเหมือนนก และมีหูเหมือนสัตว์อื่นทั่วๆ ไปดังนั้นเมื่อนกยกพวกไปต่อสู้อกับสัตว์อื่นๆ ค้างคาวก็ขอตัวไม่เข้าข้างฝ่ายใด โดยทำตัวเป็นกลางแต่เมื่อพวกของนกมีท่าทีว่าจะชนะ ค้างคาวก็ประกาศตัวไปเข้ากับฝ่ายนกต่อมาพวกนกจะพลาดท่าเสียที่แก่สัตว์อื่น ๆ ค้างคาวก็ผละจากนกไปเข้าพวกกับสัตว์อื่น ๆ ต่อมากันต่อสู้จนใกล้จะได้ชัย ค้างคาวก็กลับมาอยู่ข้างฝ่ายพวกนกอีก เมื่อนกกับสัตว์อื่น ๆ ทำสัญญาสงบศึกและเป็นมิตรต่อกัน ทั้งสองต่างก็ขับไล่ค้างคาว ไม่ยอมให้เข้าพวกด้วยค้างคาวอับอายจึงไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำ จะออกจากถ้ำไปหาอาหารในตอนกลางคืนเท่านั้น

เรื่องนี้สอนให้ว่า ผู้ที่ขาดความจริงใจ ไม่มีใครอยากคบหาด้วย

ราชสีห์กับหนู

ขณะที่ราชสีห์ตัวหนึ่งกำลังนอนหลับอยู่ในป่าใหญ่มีแม่หนูตัวหนึ่งเดินผ่านมาอย่างรีบเร่งมันคิดว่ากำลังเดินแหวกพงหญ้าอยู่แต่ที่จริงกลับกลายเป็นชนล่าแพนคอของราชสีห์ !!!

“ใคร?? ใครมันบังอาจรบกวนการนอนของข้า ?” ราชสีห์คำรามพร้อมกับใช้มืออันใหญ่โตตะปบแม่หนูไว้ทันที “นึกว่าอะไร..ที่แท้ก็เป็นแค่หนูตัวเล็ก ๆ ไม่พอยาใส่เป็นอาหารมื้อกลางวันของข้าหรอก” แม่หนูได้แต่อ้อนวอนขอชีวิต “ได้โปรดไว้ชีวิตด้วยข้ายังมีลูกตัวเล็ก ๆ เจ็ดตัวต้องเลี้ยงดู ถ้าท่านเมตตาปล่อยข้าไปสักวันหนึ่งข้าจะกลับมาตอบแทนพระคุณของท่านให้จงได้”

“เจ้าตัวเล็กแค่นี้เอง จะมีปัญญาช่วยเหลืออะไรข้าได้ละ” ราชสีห์หัวเราะอย่างขบขัน แล้วก็ปล่อยแม่หนูไปในที่สุดแม่หนูได้แต่ขอบคุณข้าแล้วข้าเล่าก่อนที่จะจากไป

ต่อมาไม่นานราชสีห์ตัวนั้นได้ออกล่าเหยื่อ แต่พลาดทำไปติดอยู่ในตาข่ายที่นายพรานวางดักไว้

" กาวว์..." ราชสีห์ร้อง และพยายามดิ้นรนให้หลุดจากตาข่าย แต่ก็ไม่สำเร็จ

แม่หนูกับลูก ๆ ของมันได้เดินทางผ่านมาทางนั้นพอดี.. ได้ยินเสียงร้องของราชสีห์ก็จำได้พวกมันแม่ลูกจึงช่วยกันใช้ฟันอันแข็งแรงแทะเชือกตาข่ายจนขาดออกจากกัน ช่วยราชสีห์ให้พ้นภัยจากพรานป่าซึ่งกำลังถือปืนรีบเดินมาพอดี

“ขอบคุณพวกเจ้ามาก พวกหนูใจดีทั้งหลาย เราไม่เคยคาดคิดมาก่อนเลยว่าสัตว์ที่มีตัวเล็ก ๆ อย่างพวกเจ้าจะมีจิตใจสูงส่ง รู้จักตอบแทนคุณอย่างที่เคยบอกเราต้องขอโทษที่แต่ก่อนนั้นไม่เชื่อว่าเจ้าจะช่วยเราได้” แล้วราชสีห์ก็จากไปอย่างรวดเร็ว....

เรื่องนี้สอนให้ว่า ถึงแม้จะตัวเล็กมีพลังเพียงน้อยนิดแต่ถ้าร่วมมือร่วมพลังกันแล้วจะสามารถเปลี่ยนเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ได้

คนตัดไม้กับเทพารักษ์

เทพารักษ์รู้สึกสงสารคนตัดไม้ที่นั้ร้องไห้ยุริมล้าธาร เขาทำขวานตกลงไปในล้าธารและกลัวว่าจะหมดอาชีพเพราะไม่มีเครื่องมือทำกิน

เทพารักษ์จึงลงไปงมเอาขวานทองคำมาให้ แต่คนตัดไม้เป็นคนซื่อจึงตอบว่าขวานทองนั้นไม่ใช่ของตนครั้นเทพารักษ์งมเอาขวานเงินมาให้เขาก็ไม่รับอีก เทพารักษ์จึงงมเอาขวานเหล็กธรรมดาๆ มาให้คนตัดไม้ดีใจมากบอกว่าเป็นขวานของตน เทพารักษ์ชื่นชมในความซื่อสัตย์ของคนตัดไม้ จึงมอบทั้งขวานทองและขวานเงินให้เขาเป็นของขวัญคนตัดไม้ดีใจมากและกลับบ้านไปเล่าให้เพื่อนบ้านฟัง

แต่เพื่อนบ้านเป็นคนโลภ จึงรีบเข้าป่าตัดไม้แล้วแก้งทำขวานตกลงไปในล้าธาร เพื่อให้เทพารักษ์มาช่วยบ้างเมื่อเทพารักษ์งมเอาขวานทองคำมาให้ชายโลภรีบตอบรับว่าเป็นขวานของเขาเทพารักษ์เห็นชายผู้นั้นพูดเท็จและโลภมากจึงทิ้งให้เขานั้ร้องไห้ตามล้าพังเพราะเขาไม่เหลือแม้แต่ขวานเหล็ก

เรื่องนี้สอนให้ว่า ความซื่อยอมนำความเจริญให้ได้ดีกว่าความโลภ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 โครงการบุกเบิก

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถบอกประโยชน์และแสดงวิธีผูกแน่นแบบต่างๆ ได้
- 1.2 ลูกเสือทำโครงการบุกเบิก 1 โครงการ โดยการผูกแน่นอย่างน้อย 2 วิธี

2. เนื้อหา

- 2.1 การผูกแน่น
- 2.2 การใช้ประโยชน์ของการผูกแน่น

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 เชือกผูกแน่น
- 3.3 ไม้พลอง / ไม้ไผ่
- 3.4 ใบความรู้
- 3.5 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือเรียน ตามระบบฐานดังนี้
    - ฐานที่ 1 การผูกทแยง
    - ฐานที่ 2 การผูกกากบาท
    - ฐานที่ 3 การผูกประกบ 2 ประกบ 3
  - (2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปบทเรียน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือ ฝึกปฏิบัติโครงการบุกเบิก โดยการทำต่อม่อสะพาน
  - (2) ผู้กำกับลูกเสือทดลองความคงทนและการใช้งานได้จริง
  - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปบทเรียน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และประเมินการปฏิบัติ

6. คุณธรรม

ความรับผิดชอบ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 6

เพลง

เพลง ร่วมใจ

(สร้อย) ร่วมใจเราพร้อมใจ ร่วมใจเราพร้อมใจ ร่วมใจเราพร้อมใจ งานน้อยใหญ่ร่วมใจกันทำ
พวกเราลูกเสือไทยต่างพร้อมใจสามัคคี น้ำใจของเรากล้าผจญภัยทุกบ่อนอดทนหมั่นทำความดี
ผูกมิตรและมีไมตรีเหมือนตั่งห้องพีรับความชื่นบาน
(สร้อย) ร่วมใจเราพร้อมใจ.....
พวกเราลูกเสือไทยบุกป่าไปลุยน้ำนอง แม้เราจะฝ่าภัยพาลแต่จิตเบิกบาน เพราะความ
ปรองดอง ชมฟ้าและน้ำลำคลอง เสียงคึกคะนองร้องเพลงเพลลิ่งใจ

เกม

ขึ้นเขาลงห้วย

ให้แต่ละหมู่เข้าแถวตอนลึก ระยะระหว่างหมู่ 3 ก้าว ให้คนสุดท้าย(รองนายหมู่) ยืนตรง คนต่อมายืนก้มหลัง คนถัดไปยืนถ่างขา(สลับกันไปเรื่อยๆ จนถึงหัวแถว) เมื่อสัญญาณเริ่มให้รองนายหมู่เป็นผู้วิ่ง จะมุดหรือกระโดดสุดแต่คนที่อยู่ข้างหน้าจะยืนในท่าใด (ถ้ายืนก้มหลัง ให้กระโดดถ่างขาให้ลอด)

การตัดสิน หมู่ใดหมดก่อน และนั่งลงก่อนเป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

การผูกแน่น

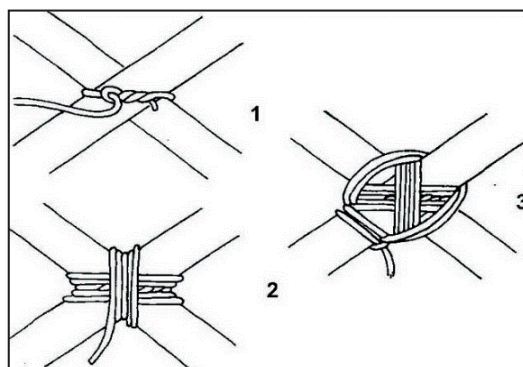
1. การผูกทแยง

ประโยชน์

- 1) ใช้ผูกนั่งร้านในการก่อสร้าง
- 2) ผูกไม้ค้ำยันเสาป้องกันเสาล้ม
- 3) ใช้ผูกต่อม่อเสาสะพาน

วิธีผูก

- 1) วางไม้ 2 ท่อนซ้อนกันเป็นรูปทแยง ใช้ปลายเชือกด้านหนึ่งคล้องรอบไม้เสาทั้ง 2 ท่อน ผูกด้วยเงื่อนผูกซุง
- 2) ดึงปลายเชือกกลางทางขวา ให้เงื่อนแน่น แล้วพันอ้อมรอบเสาทั้ง 2 ท่อนอีก 3 - 4 รอบ
- 3) พันทแยงรอบเสาทั้งคู่อีก 3 รอบ
- 4) หักคอไก่ 2 - 3 รอบ
- 5) ลงด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด

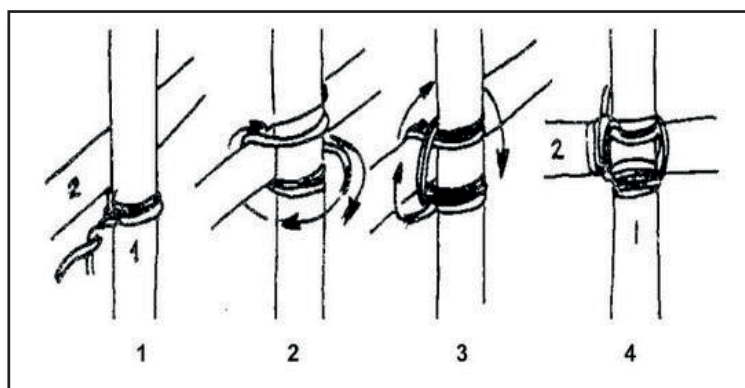
2. ผูกกากบาท

ประโยชน์

- 1) ใช้ในงานก่อสร้าง ทำนั่งร้านทาสีอาคาร
- 2) ใช้ในงานสร้างค่ายพักแรม อุปกรณ์การพักแรม

วิธีผูก

1) วางไม้ 2 ท่อนซ้อนกันเป็นรูปกากบาท ผูกเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่หลักอันตั้งหรืออันนอน แล้วแต่งงานปลายเชือกส่วนที่เหลือให้เข้ากันให้เรียบร้อย (ขึ้นต้นด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่หลักต้นหนึ่ง แล้วแต่งงานเชือกกับปลายเชือก)

2) อ้อมเชือกลอดใต้ไม้อันนอนทางด้านขวา ดึงให้ตึงมือ พาดข้ามอันตั้งด้านล่าง ลอดอันนอนด้านขวาเป็นอันครบรอบ พันอย่างนี้สัก 3 - 4 รอบ ดึงให้ตึงทุก ๆ รอบ (พันเชือกอ้อมหลักทั้งสอง)

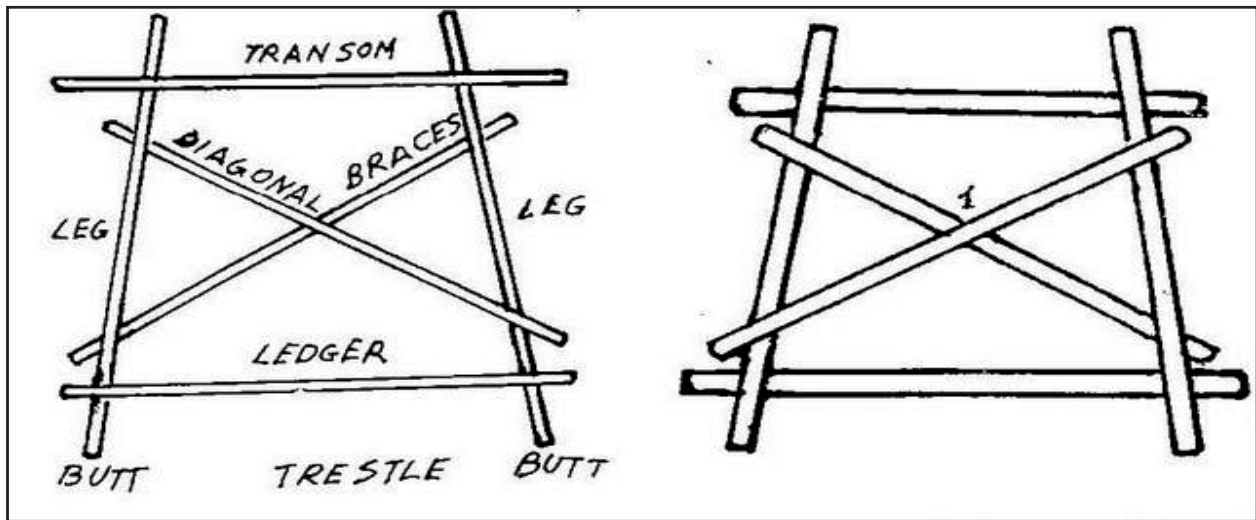
3) หักคอกไก่ คือ การพันรอบเงื่อนในชั้นที่ 2 เพื่อรัดเชือกให้ตึง จะได้ไม่รูดลง (หักคอกไก่เพื่อรัดเชือกให้แน่น)

4) เมื่อหักคอกไก่ได้ 2-3 รอบ และดึงเชือกให้ตึงแล้ว ให้จบลงด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่ไม้อันนอนซึ่งเป็นคนละต้นกับข้อ 1)

3. วิธีการทำต่อม่อสะพาน

การสร้างต่อม่อสะพาน คือ ความต้องการขั้นแรกของการบุกเบิกอย่างหนึ่ง ทั้งยังเป็นเครื่องทดสอบวิชาลูกเสือโทอีกด้วย

รูปแบบของต่อม่อสะพานอาจผิดแผกกันไปบ้าง ตามความต้องการของงานที่แตกต่างกันออกไป แต่ปกติควรมีลักษณะดังนี้

3.1 ปลายเสาของต่อม่อสะพานต้องอยู่ล่างสุด ซึ่งจะครูดไปกับพื้นเมื่อถูกลากพาไป อย่าให้คานถูกพื้น

3.2 เสาต่อม่อสะพานจะสอดขึ้นไปทางคานบนเล็กน้อย ฉะนั้นระยะที่จะผูกแน่นของคานบนและล่าง ควรเป็น 5 ต่อ 6 ตามลำดับ

3.3 คานบนและคานล่างอยู่ด้านเดียวกันของเสาต่อม่อ ซึ่งมองเห็นได้ง่ายว่าเมื่อประกอบเป็นต่อม่อ ด้านนี้จะอยู่บนเสมอ

3.4 ไม้ค้ำยัน วางอยู่บนเสา 3 แห่ง อีกแห่งหนึ่งอยู่ด้านใต้

3.5 ผูกแน่นแบบกากบาททุกแห่ง เว้นแต่ที่ไม้ค้ำยันไขว้กันให้ผูกแบบทแยง

แบบของต่อม่อสะพานที่ทำด้วยไม้พลองนี้มีความแข็งแรงอย่างสมบูรณ์พอเพียง เพราะมันเป็นแบบที่มีการสมดุลดียิ่ง แต่ถ้าใช้ไม้ที่มันคงกว่าเพื่อความถาวรก็นับว่า ดียิ่งขึ้นไปอีก

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เด็กเลี้ยงแกะชอบพูดปด

วันหนึ่งเด็กเลี้ยงแกะคิดหาเรื่องสนุกๆ เล่นจึงแก๊งร้องตะโกน ขึ้นมาว่า“ช่วยด้วย! ช่วยด้วย! หมาป่า มากินลูกแกะแล้ว ช่วยด้วยจ้า !” พวกชาวบ้านจึงพากันวิ่งมาช่วยพร้อมด้วยอาวุธต่างๆแต่เมื่อมาถึงก็ไม่พบหมาป่าสักตัว“มันวิ่งไปทางโน้นแล้วละ”เด็กเลี้ยงแกะไปปดแล้วก็แอบหัวเราะชอบใจภายหลัง ต่อจากนั้นเด็กเลี้ยงแกะก็แก๊งหลอกให้ชาวบ้านวิ่งหนีหน้าตื่นเช่นเดิมได้อีก 2-3 ครั้ง จนกระทั่งวันหนึ่งมีหมาป่ามาไล่กินแกะจริงๆ คราวนี้เด็กเลี้ยงแกะตะโกนขอความช่วยเหลือจนคอแหบ คอแห้ง พวกชาวบ้านก็ไม่มาเพราะคิดว่าเด็กหลอก

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนที่ไปปดมดเท็จ เมื่อถึงคราวพูดจริงก็ยากที่จะมีใครเชื่อ

10 ข้อคิดดี ๆ

1. นึกเสมอว่าการโกรธ 1 นาที จะทำให้ความทุกข์อยู่กับเธอ 3 ชั่วโมง
2. ถ้ายิ้มให้กับคนที่อยู่ในกระจกรับรองว่าเค้าต้องยิ้มตอบกลับมาทุกครั้งแน่
3. ระหว่างแปรงฟันถ้ายิ้มเพลงด้วยไปจนจบจะทำให้ฟันสะอาดขึ้น 2 เท่าแน่ะ
4. เคี้ยวข้าวแต่ละคำให้ช้าลง จากที่รสชาติธรรมดา ก็จะอร่อยขึ้นเยอะ
5. สัตว์เลี้ยงที่บ้านเก็บความลับเก่ง เรื่องที่ไม่อยากให้คนอื่นรู้จึงเล่าให้มันฟังได้
6. อาหารที่เคยไม่ชอบกิน ลองตัดเข้าปากอีกทีเผื่อจะกลายเป็นอาหารจานโปรด
7. เขียนชื่อคนที่เธอเกลียดใส่กระดาษแล้วฉีกทิ้งความเกลียดจะเบาบางลงเรื่อย ๆ
8. ก่อนจะซื้ออะไรก็ตาม ต้องคิดหาประโยชน์ของมันให้ได้อย่างน้อย 3 ข้อก่อน
9. ถึงเสื้อกางเกงในตู้จะมีอยู่น้อย แต่ถ้าสลับกันไปเรื่อย ๆ ก็ดูเหมือนจะเยอะขึ้น
10. จะหน้าตาอย่างไรก็แล้วแต่ถ้าทิ้งขยะลงพื้นก็กลายเป็นขี้เหร่ได้ทันตาเห็น

ที่มา forward mail

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เรื่องดี ๆ มีไว้เป็นข้อคิด

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือของมีคม

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถใช้เลื่อยและขวานได้อย่างถูกต้อง
- 1.2 ลูกเสือสามารถเก็บรักษาเลื่อยและขวานได้อย่างถูกต้อง

2. เนื้อหา

- 2.1 วิธีใช้เลื่อยและขวานที่ปลอดภัย
- 2.2 วิธีการเก็บรักษาเลื่อยและขวาน
- 2.3 การใช้เลื่อยหรือขวานสำหรับโค่น ริดกิ่งไม้ หรือตัดไม้เนื้ออ่อน

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 ฐานสาธิต
- 3.5 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1) ลูกเสือเรียนรู้จากฐานสาธิตและฝึกปฏิบัติดังนี้
    - ฐานที่ 1 วิธีการใช้และเก็บรักษาเลื่อยและขวาน
    - ฐานที่ 2 การใช้เลื่อยหรือขวานสำหรับโค่น ริดกิ่งไม้ หรือตัดไม้เนื้ออ่อน
    - ฐานที่ 3 การพกพา การส่งเลื่อยและขวานให้ผู้อื่น
  - 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสืออภิปรายและสรุปการเรียนรู้จากฐานกิจกรรม
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากการปฏิบัติขณะสาธิตในฐานกิจกรรม
- 5.2 ชักถามความเข้าใจถึงวิธีการใช้และการเก็บรักษาเลื่อย และขวาน

6. คุณธรรม

1. ความรับผิดชอบ
2. อุดมการณ์คุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 7

เพลง

ชมป่า

ป่านี้เขาวามีวิหค	หมูนกนักร้อยพัน
มาด้วยกันๆ ชมไพร	นะเพื่อนเอ๋ยให้เพลิดเพลิน
ป่านี้เขาวามีความสุข	สนุกตั้งเชื้อเชิญ
มาก้าวเดินๆ ชมไพร	นะเพื่อนเอ๋ยวิไลตา

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

นายมากับเบ็ดพิเศษ

นายมาเป็นชาวไร่ มีเบ็ดพิเศษอยู่ตัวหนึ่งไขเป็นทองคำ นายมาได้ไขจากเบ็ดวันละ 1 ฟอง นำไปขาย ครอบครัวของเขาเป็นสุขมาก

อยู่มาวันหนึ่งนายมาเดินทางเข้ากรุง ไปเห็นบ้านเมืองใหญ่โต นายมากลับมาบ้านได้ปรึกษากับภรรยา ซึ่งทั้งสองอยากได้บ้านหลังใหญ่ ซึ่งจะต้องใช้เงินมากๆ ควรจะต้องผ่าท้องเบ็ดเพื่อนำไขของมันไปขายให้หมด เพราะมันเป็นไขทองคำ

นายมาเห็นดีด้วยจึงไปจับเบ็ดมาทันที ส่วนภรรยาก็เตรียมตะกร้าไว้ใส่ไขทองคำ นายมาจัดการผ่าท้องเบ็ด ก็ไม่พบไขทองคำแม้แต่ใบเดียว ส่วนเบ็ดก็ตาย นายมาจึงไม่มีไขทองคำขายอีกต่อไป ทั้งสองจึงยากจนลง และอยู่ต่อมาด้วยความยากลำบาก

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ อย่าโลภมาก ลาภจะหาย

ใบความรู้ การเก็บรักษาเลื่อย และ ขวาน

การใช้และการเก็บรักษาเลื่อยและขวาน

เลื่อย และขวาน เป็นเครื่องมือจำเป็นที่ลูกเสือต้องใช้ในการอยู่ค่าย เพื่อตัด ทอน เสียมไม้ แต่การใช้ต้องให้ถูกวิธีและระวังมิให้เกิดอันตราย ดังนี้

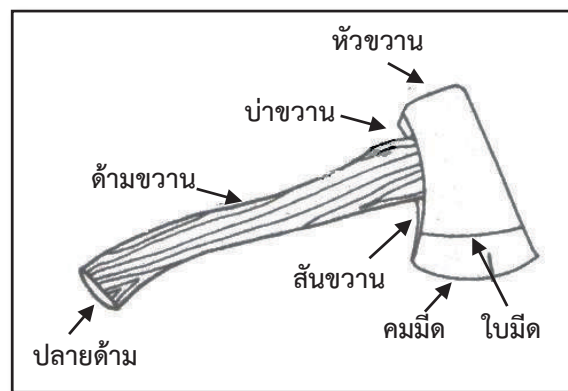
ขวาน

ขวานเป็นเครื่องมือที่ทำด้วยเหล็กมีสันหนาใหญ่ใช้สำหรับตัด ฟัน ผ่า ตอก ทุบ และถากไม้ อาจจำแนกขวานออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. **ขวานไทย** เป็นขวานพื้นเมือง เหมาะสำหรับคนไทย และมีขนาดแตกต่างกัน 2 ชนิด คือ ขวานไทยขนาดเล็ก ทำด้วยเหล็กหน้าตรง ด้านคมค่อนข้างบาง กว้างประมาณ 3 นิ้ว และส่วนสันหนาประมาณ 2 – 2 ½ นิ้ว ซึ่งมีรูตรงกลางสำหรับสอดใส่ด้าม ซึ่งทำด้วยไม้ยาวประมาณ 12-14 นิ้ว ขวานชนิดนี้มีน้ำหนักค่อนข้างเบา ขวานไทยขนาดใหญ่ มีลักษณะรูปร่างคล้ายกับขวานไทยขนาดเล็ก แต่มีขนาดใหญ่กว่าและมีด้านยาวประมาณ 2 เท้า จึงเหมาะที่จะใช้ในงานหนัก เช่น การโค่นและการผ่าไม้ขนาดใหญ่ เป็นต้น

2. **ขวานฝรั่ง** เป็นขวานจากต่างประเทศ ที่นิยมใช้กันมี 2 ชนิด คือ ขวานฝรั่งขนาดเล็ก ทำด้วยเหล็กกล้า ด้านคมค่อนข้างบาง กว้างประมาณ 4 ½ นิ้ว ส่วนสันกว้างประมาณ 2 ½ นิ้ว มีช่องเป็นวงรีสำหรับใส่ด้ามไม้เนื้อแข็งซึ่งมีความยาวประมาณ 14 นิ้ว ส่วนขวานฝรั่งขนาดใหญ่ มีรูปร่างเหมือนกับขวานฝรั่งขนาดเล็ก แต่มีขนาดใหญ่ขึ้นเล็กน้อย และมีด้ามยาวประมาณ 2 เท้า

ขวานมีส่วนประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนตัวขวาน ซึ่งทำด้วยเหล็ก และส่วนด้ามที่ทำด้วยไม้

ภาพส่วนต่างๆ ของขวาน

การใช้และเก็บรักษาเลื่อยและขวาน

เลื่อย และขวานเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ต่อการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือมาก เนื่องจากการพักแรมมักนิยมเลือกสถานที่เป็นสนาม ป่าไม้ หรือแถวภูเขา ซึ่งมีธรรมชาติที่เป็นต้นไม้ ต้นหญ้า จึง

จำเป็นต้อง ตัด รีด ถาก หรือถางให้มีสถานที่เหมาะแก่การพักแรมค้างคืนและแม่ลูกเสือพักอาศัยอยู่ที่บ้านก็ต้องมีการใช้เลื่อย และขวาน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องรู้จักวิธีการใช้และการเก็บรักษาเลื่อยและขวาน เพื่อจะใช้ได้อย่างทนทานและปลอดภัย ควรปฏิบัติดังนี้

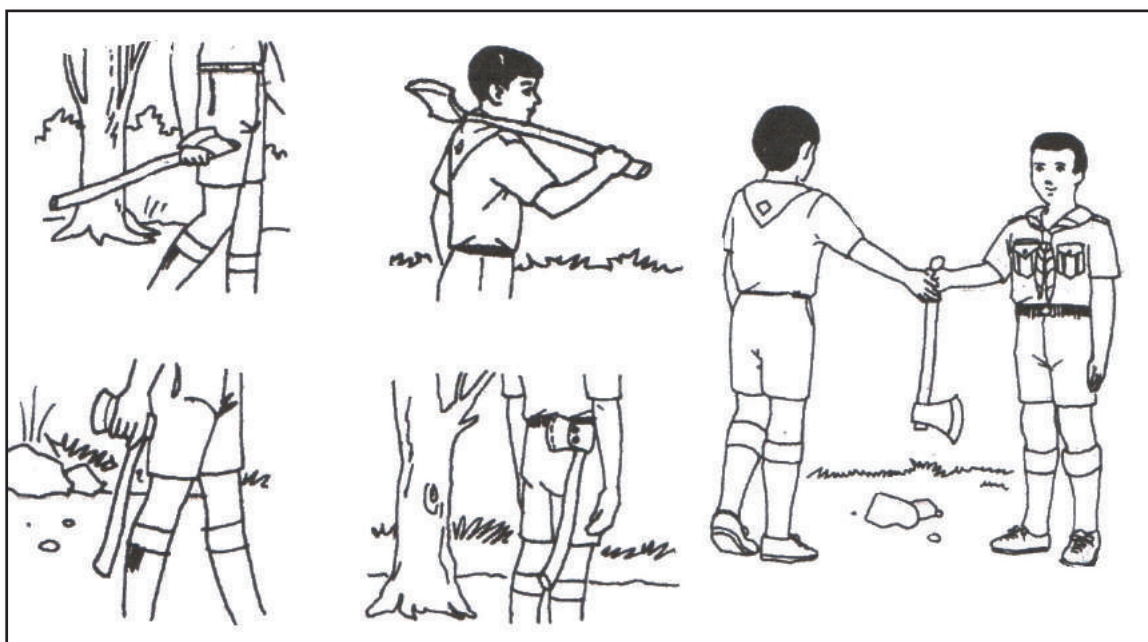
1. อย่าวางเลื่อย และขวานไว้บนพื้น เพราะจะเป็นอันตรายต่อตนเองและผู้อื่นที่เผลอไปเตะหรือเหยียบเข้า นอกจากนั้นการวางเลื่อย และขวานไว้บนพื้นจะทำให้เกิดมีสนิมได้

2. อย่าใช้เลื่อยหรือขวาน หั่น ถาก ตัด ฟัน วัตถุที่แข็งเกินไป เพราะจะทำให้บิ่นหรือหมดคม ต้องใช้เลื่อยหรือขวานให้เหมาะกับงาน

3. อย่าเอาเลื่อยหรือขวานไปหั่น เชื้ออด ตัดของร้อน หรือลนไฟเพราะจะทำให้คมเลื่อยหรือขวานที่เอ็ด

4. การถือเลื่อย และขวานต้องหันคมให้ออกนอกตัว ทั้งนี้เพื่อป้องกันการพลั้งเผลอ หรือเกิดหกล้มคมเลื่อย และขวานอาจบาดหรือเฉือนเราได้

5. การส่งเลื่อย และขวานให้แก่นัก อย่างใช้วิธีโยนหรือขว้าง แต่ผู้ส่งจะต้องจับสันเลื่อยหรือขวานหันคมเลื่อยออกนอกตัว หรือหันด้ามคมลงบนพื้น ส่งด้ามเลื่อยหรือขวานให้ผู้รับจับ เมื่อผู้รับจับด้ามเลื่อยหรือขวานแน่นแล้ว ผู้ส่งจึงปล่อยมือ

การนำเลื่อย และขวานไปใช้อย่างถูกวิธี

6. หลังจากใช้เลื่อย และขวานแล้วทุกครั้ง ต้องล้างให้สะอาด เช็ดให้แห้ง ทาน้ำมันแล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

7. ถ้าเป็นเลื่อยหรือขวานที่มีปลอก มีหน้ากาก ควรสวมปลอกหรือหน้ากากก่อนแล้วจึงเก็บหรือพกพาไป

8. เมื่อความคมของเลื่อยหรือขวานหมดไป ต้องนำไปลับกับหินลับเลื่อยหรือหินกากเพชรให้คม

9. ถ้าด้ามเลื่อย หรือด้ามขวานหลวม แตก หรือร้าวต้องรีบซ่อมแซมให้มันคง เพื่อความปลอดภัยในการพกพา

การใช้เลื่อยเหลาสมอบก ในการอยู่ค่ายพักแรม ลูกเสืออาจต้องตัดไม้ในป่ามาทำสมอบก จึงควรปฏิบัติดังนี้

1. หาไม้เนื้อแข็ง เส้นผ่านศูนย์กลาง ประมาณ 1 นิ้ว มา 2-3 ต้น โดยลิดกิ่งก้านออกให้หมด

2. ทอนไม้ให้เป็นท่อนๆ ยาวประมาณ 1 ฟุต ตามจำนวนที่ต้องการ

3. ใช้เลื่อยอีโต้หรือเลื่อยพรั้า เสียมปลายท่อนไม้ด้านหนึ่งโดยทำมุมเอียงประมาณ 45 องศา และไม่ต้องให้ปลายแหลมมากนักเพราะจะทำให้ปลายหักง่ายเวลาตอก

4. หากลูกเสือมีแต่เลื่อยพก เมื่อต้องการเหลาสมอบก เนื่องจากต้องออกแรงมากและเลื่อยอาจแฉลบได้

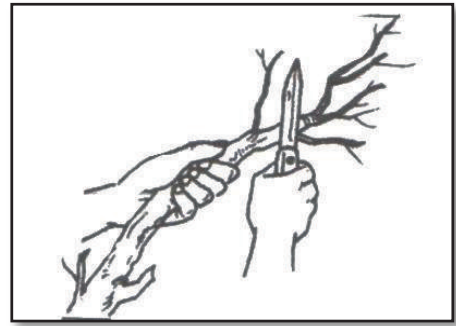
5. เหลาตัวสมอบกให้เกลี้ยงเกลา

การใช้ขวานผ่าไม้และตัดไม้

การใช้ขวานตัดผ่าไม้เพื่อเตรียมก่อกองไฟ

การใช้ขวานตัดผ่าไม้ระวางอย่าให้พลาดเข้าหาตัวไม้ตัดตาไม้แข็งๆ เมื่อลิดกิ่งที่แห้งหรือเกะกะรอบๆ ต้นไม้ให้ลิดตามกิ่งอย่าย้อนกิ่ง อย่าตัดไม้สดจากต้นจนเหลือใช้ ควรอนุรักษ์ลำต้นและกิ่งใกล้ๆ ยอดให้เจริญเติบโตต่อไปมิให้เกิดอันตรายต่อต้นไม้

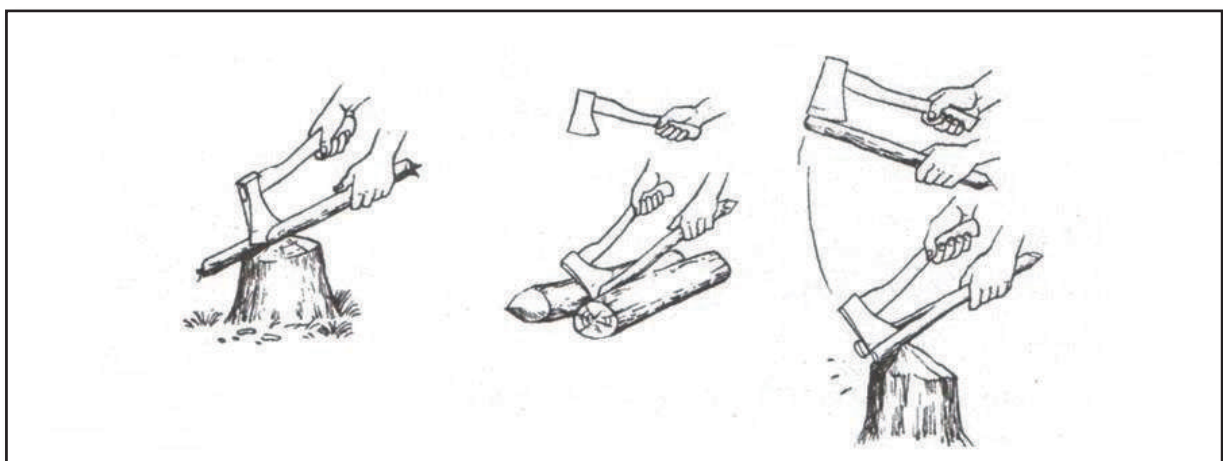
วิธีตัดหรือผ่าไม้ ก่อนจะตัดหรือผ่า ไม้ให้หาขอนไม้หรือสิ่งของอย่างใด รองพื้นที่เสียก่อนจะฟันเฉียงลง อย่าฟันตรงๆ และระวังในเรื่องที่หมาย จับขวานให้มั่น ฟันลงที่จุดตามต้องการ แต่อย่าเพิ่มแรงในขณะที่ฟันลงไป

การใช้เลื่อยลิดกิ่งไม้

การใช้ขวานผ่าไม้

การใช้ขวานตัดไม้และผ่าไม้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 รักษ์ธรรมชาติ อนุรักษ์ธรรมชาติ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติ
- 1.2 ลูกเสือสามารถจัดทำอนุรักษ์ธรรมชาติตามความสนใจได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การอนุรักษ์ธรรมชาติ
- 2.2 การจัดทำอนุรักษ์ธรรมชาติ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ตัวอย่างหรือแผนภูมิการบันทึกอนุรักษ์
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แจก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - (1) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งลูกเสือ เป็น 3 กลุ่ม ให้ลูกเสือกลุ่มที่ 1 นั่งในอาคาร กลุ่มที่ 2 นั่ง กลาง แดด กลุ่มที่ 3 นั่งใต้ร่มไม้ เป็นเวลา 3 นาที เมื่อหมดเวลาผู้กำกับให้สัญญาณนกหวีดเปลี่ยนสถานที่นั่ง จนครบทั้ง 3 แห่ง
  - (2) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ที่ละประเด็น
    - ผลการเปรียบเทียบ ลูกเสือมีความรู้สึกต่างกันอย่างไร
    - ถ้าเราตัดต้นไม้หมด สภาพแวดล้อมจะเป็นอย่างไร
    - การทำลายป่ามีสาเหตุจากอะไร และจะมีแนวทางป้องกันอย่างไร
  - (3) ลูกเสือร่วมกันวางแผน ดูแลรักษาต้นไม้ในโรงเรียน จัดทำโปสเตอร์ ป้ายรณรงค์ การต่อต้านการทำลายป่าเพื่อนำไปติดประชาสัมพันธ์หมู่ละ 1 ชิ้นงาน เพื่อดำเนินการในครั้งต่อไป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่มีประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - (1) ลูกเสือร่วมกันดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้
  - (2) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอตัวอย่างการบันทึกอนุทิน
  - (3) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือร่วมกันจัดทำอนุทินธรรมชาติเกี่ยวกับนก สัตว์เลี้ยง หรือสะสมใบไม้ ดอกไม้ และสิ่งที่เป็นธรรมชาติต่างๆ ในระยะเวลา 1 เดือน แล้วนำมาเสนอต่อกองลูกเสือ
  - (4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ
2. ประเมินผลงานอนุทินธรรมชาติตามความสนใจของลูกเสือที่สะสมจัดทำมาแล้วเป็นเวลา 1 เดือน

6. คุณธรรม

1. ความรับผิดชอบ
2. อุทิศการณืคุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 8

เพลง

ลูกเสือปลูกป่า

ฉันพอใจหน้าหน้า
พวงมาลีนั้นมีสีเสริมพันธุ์ (ซ้ำ)
ชมดอกไม้ในพนา
เราทั้งหลายช่วยบรรเทา
เราลูกเสือสามัญ อนุรักษ์ป่ากัน

สมเจตนาได้มาร่วมงาน
คนดีนั้นโลกนิยม
ชมพฤษภาโชดเขา
ความร้อนเราด้วยการปลูกป่า
เราทุกคนยึดมั่นสร้างสรรค์ชาติไทย

ป่านี้มีวิหค

ป่านี้เข่าว่ามีวิหค
มาด้วยกันๆ ชมไพร
ป่านี้เข่ามีความสุข
มาก้าวเดินๆ ชมไพร

หมูนกนักร้อยพัน
นะเพื่อนเอ๋ยให้เพลิดเพลิน
สนุกตั้งเชื้อเชิญ
วิไลตา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 ความกตัญญูกตเวที

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือแสดงออกถึงความกตัญญูกตเวที

2. เนื้อหา

การแสดงออกถึงความเป็นผู้กตัญญูกตเวที

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่ คิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทีหมู่ละ 1 พฤติกรรม แล้วนำเสนอในรูปแบบของการแสดงเจียบ (เช่น ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ช่วยงานครู การแสดงความเคารพนับถือ ยกย่องเชิดชูผู้มีพระคุณ ไม่ทอดทิ้งผู้มีพระคุณ ฯลฯ) โดยใช้เวลานำเสนอหมู่ละไม่เกิน 3 นาที
- 2) ลูกเสือแสดงเจียบทีละหมู่ ลูกเสือหมู่อื่นช่วยกันทายแล้วให้หมู่ที่แสดงเฉลย จนครบทุกหมู่
- 3) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย สรุป และเพิ่มเติม ในประเด็นต่อไปนี้
  - คำว่า “กตัญญูกตเวที” มีความหมายอย่างไร (กตัญญู หมายถึงความสำนึกในบุญคุณที่ผู้อื่นมีต่อตนเอง กตเวที หมายถึง การแสดงออกเพื่อการตอบแทนบุญคุณ กตัญญูกตเวที จึงหมายถึง การรู้บุญคุณและตอบแทนคุณต่อผู้มีพระคุณ)
  - มีความเห็นอย่างไรต่อคำกล่าวที่ว่า “ความกตัญญูรู้คุณเป็นเครื่องหมายของคนดี”
  - ถ้าผู้มีพระคุณเรียกร้องให้ตอบแทนบุญคุณด้วยการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เช่น ไปลักขโมย ขायยาเสพติด ทำผิดกฎหมาย ฯลฯ ลูกเสือคิดว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะคงความเป็น “คนดี” ไว้ได้
- 4) ผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติม “ความกตัญญูกตเวทีเป็นองค์ประกอบหนึ่งในคุณธรรม 8

ประการ

ซึ่งเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม ดังนั้นการกระทำใดที่ค้านกับคำว่าเป็นคนดีจึงไม่ควรกระทำ”

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

6. องค์กรรอบทักษะชีวิตสำคัญที่ได้จากกิจกรรม

คือ ความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของสิ่งดี ๆ ที่ได้รับจากผู้อื่น และเห็นความสำคัญของการตอบแทนบุญคุณ และทำสิ่งดี ๆ ให้กับผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือจากเราต่อ ๆ ไป

7. คุณธรรม

1. ความพอเพียง
2. ความซื่อสัตย์สุจริต
3. ความกตัญญู
4. ความรับผิดชอบ
5. อุทิศการณ์คุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 9

เพลง

ลูกเสือจับมือ

จับมือกันไว้ให้มั่นคง	เพื่อความยั่งยืนงสามัคคี
รักกันปรองดองเหมือนน้องพี่	ผูกความสามัคคีมีร่วมกัน
โกรธกันมันร้ายเป็นสิ่งเลว	เปรียบดังเปลวไฟร้อนไฟนั้น
เผาใจให้มีความไหวหวั่น	จับมือยึดไว้ให้กันเป็นสิ่งดี

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ลูกกตัญญู....บริจาคไตให้พ่อ

เมื่อวันที่ 6 ธ.ค.52 ผู้สื่อข่าวจังหวัดศรีสะเกษรายงานว่า นางสาวจุฑารัตน์ ไชยรัตน์อายุ 21 ปี ชาวตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ นักศึกษาคณะแพทยแผนไทยและแพทย์ทางเลือก ปี 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ได้บริจาคไตข้างหนึ่งของตนเองให้กับพ่อคือนายไพรัตน์ ไชยรัตน์ อายุ 46 ปี ที่ป่วยเป็นโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายมานานกว่า 10 ปี ต้องรักษาด้วยการฟอกเลือด ล้างไต มานาน 10 ปีแล้วโดยมีค่าใช้จ่ายครั้งละ 1,800 บาท ครอบครัวมีอาชีพทำนารายได้น้อย ครอบครัวต้องอยู่อย่างยากลำบาก

เมื่อทราบข่าวว่ามีโครงการบัตรทองรักษาผู้ป่วยโรคไตฟรี ทำให้เธอตัดสินใจทันทีที่จะช่วยพ่อให้ดีขึ้นจากการเจ็บป่วยไม่ต้องทุข์ทรมานได้ใช้ชีวิตปกติเหมือนคนทั่วไป เธอจึงรีบเดินทางไปยื่นความจำนงขอบริจาคไตให้กับพ่อของเธอทันที

แม้ครั้งแรกจะรู้ว่าจะต้องผ่าตัดก็นึกกลัว แต่ความรักที่มีต่อพ่อ ทำให้ความกลัวหายไป และได้ตัดสินใจสละไตของตนเองให้กับพ่อบังเกิดเกล้า ซึ่งหลังจากที่ตนเข้ารับการผ่าตัดสละไตให้กับพ่อแล้ว ตนก็จะตั้งใจเรียนหนังสือให้จบเพื่อที่จะได้มีอาชีพหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวและรักษาพ่อ และได้สมัครเลือกเรียนคณะแพทยแผนไทยและแพทย์ทางเลือก เพื่อที่จะได้นำความรู้มาประกอบอาชีพและดูแลรักษาพ่อเมื่อยามเจ็บป่วยและรับใช้ประชาชนชาวศรีสะเกษทั่วไปที่เจ็บป่วย

ขอขอบคุณเนื้อหาข่าว คุณภาพดี

โดย: หนังสือพิมพ์ข่าวสด เรื่องที่สอนให้รู้ว่า ความกตัญญูทศกวีที่เป็นสัญลักษณ์ของคนดี

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 ลูกเสือสุขภาพบุรุษ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถวิเคราะห์คุณสมบัติของสุขภาพบุรุษสุขภาพสตรีที่พึงปรารถนาในสังคมและวัฒนธรรมไทยได้

2. เนื้อหา

คุณลักษณะที่ดีของลูกเสือที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาไปสู่ความเป็นสุขภาพบุรุษและสุขภาพสตรี

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ภาพลายพระหัตถ์รัชกาลที่ 6
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1) ผู้กำกับลูกเสืออัญเชิญฉายพระหัตถ์ ร. 6 “ข้าไม่ต้องการตำราเรียนที่เดินได้ ที่ข้าอยากได้นั้นคือ เยาวชนที่เป็นสุขภาพบุรุษ ซื่อสัตย์สุจริต มีอุปนิสัยใจคอดี” ให้กองลูกเสือดู
  - 2) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ วิเคราะห์ว่า “เยาวชนที่เป็นสุขภาพบุรุษ ควรเป็นอย่างไร” โดยร่วมกันอภิปรายและส่งตัวแทนนำเสนอในกองลูกเสือ เป็นการแสดงละครสั้น ใช้เวลาไม่เกิน 3 นาที กลุ่มละ 1 คุณสมบัติ
  - 3) ลูกเสือนำเสนอละครสั้นที่ละหมู่ หลังการนำเสนอผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายถึงความหมายของคุณสมบัติที่นำเสนอ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จนครบทุกหมู่
  - 4) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถาม “ลูกเสือมีความเห็นอย่างไรต่อกำล่าวที่ว่า “หัวใจของความเป็นสุขภาพบุรุษอยู่ที่การเสียสละ เพราะการเสียสละเป็นบ่อเกิดของคุณความดีอื่น ๆ หากผู้ใดขาดคุณธรรมนี้ ผู้นั้นยังไม่เป็นสุขภาพบุรุษโดยครบครัน ผู้ใดเกิดมาเป็นสุขภาพบุรุษ ผู้นั้นเกิดมาสำหรับคนอื่น”
  - 5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และกองลูกเสือ

6. องค์กรรอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ เข้าใจเห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบต่อสังคม ภูมิใจเห็นคุณค่าตนเอง

7. คุณธรรม

1. ความพอเพียง
2. ความซื่อสัตย์สุจริต
3. ความกตัญญู
4. ความรับผิดชอบ
5. อุทิศการณืคุณธรรม

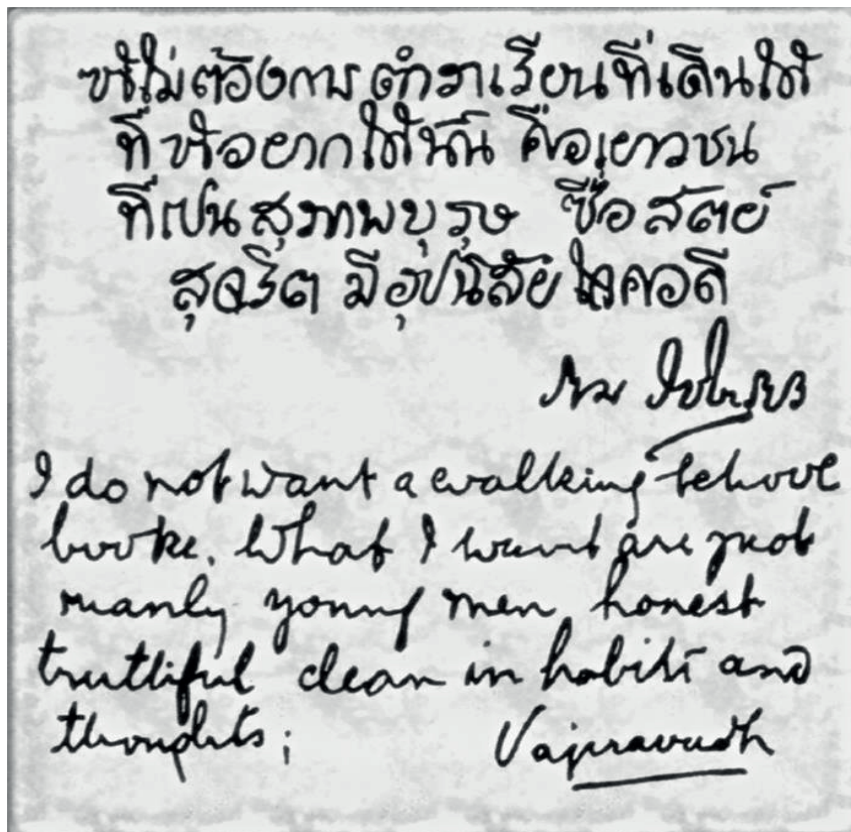
ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 10

เพลง

เกียรติลูกเสือไทย

ลูกเสือลูกเสือไว้ศักดิ์ศรีลูกผู้ชาย	ลูกเสือลูกเสือ ไว้ลายศรีลูกเสือไทย
รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรงและอดทน	เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
แม้ลำบากตรากตรำ ก็ต้องทำให้สำเร็จ	ทำทำทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
เสียชีพอย่าเสียสัตย์ รักชาติมันไว้	ตั้งนามอันเกรียงไกรพระมงกุฎทรงประทาน

ภาพข้อความที่รัฐกาลที่ 6 พระราชทานแก่ลูกเสือ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ม้ากับลา

พ่อค้าคนหนึ่งเดินทางค้าขายระหว่างเมืองต่าง ๆ ได้นำสินค้าที่เตรียมไปจำหน่ายซึ่งมีจำนวนมาก บรรทุกบนหลังลาจนลาหลังแอ่นส่วนม้านั้นพ่อค้าให้เดินตัวเปล่าเพราะต้องการจะถนอม กลัวว่าจะขายม้าไม่ได้ราคาดี หากม้าต้องบอบช้ำจากการเดินทาง ลารู้สึกว่าการบรรทุกครั้งนี้หนักเกินกำลังของมันมาก มันพยายามอ้อนวอนม้าผู้เป็นสหายขอให้ช่วยแบ่งเบาสัมภาระไปบ้าง

“เพื่อนเอ๋ย..ข้ารู้สึกตาลายแข็งขาสิ้นไปหมดแล้ว ช่วยแบ่งสัมภาระไปบรรทุกบ้างเถิด เมื่อพักค่อยยังชั่วกลับมีแรงขึ้นมาสักหน่อย ข้าจะรับน้ำหนักของเหล่านั้นมาบรรทุกตามเดิมหากเพื่อนไม่ช่วยคราวนี้ข้าคงต้องขาดใจตายอยู่กลางทางแน่ๆ” ม้าไม่สนใจคำขอร้องของลา มันยังคงเดินอย่างสง่าต่อไปในขณะที่ลาเริ่มหมดแรงทำท่าจะล้มลง

“ข้าไม่ได้ส้ออวยหรือกนะแต่คราวนี้ไม่ไหวจริงๆ เจ้านั้นทั้งสูงใหญ่และแข็งแรงกว่าข้ามากนักโปรดอย่านิ่งดูดายอยู่เลย หากเพื่อนไม่เมตตาข้าคงไม่มีโอกาสได้กล่าวคำวิงวอนอีกแล้ว”

“หุบปากของเจ้าซะที” ม้าทำทีขัดเคือง มันระงับการอะไรของข้าที่จะต้องไปช่วยคนอื่น เจ้ามีหน้าที่บรรทุกก็ก้มหน้าก้มตาทำไปซิ”ลาผู้นำสงสารกอดพันเดินต่อไปได้อีกไม่กี่ก้าวก็ล้มลงขาดใจตาย พ่อค้าจึงนำสินค้าทั้งหมดให้ม้าบรรทุกแทน และเมื่อเดินทางจนเหน็ดเหนื่อยพ่อค้าก็ขึ้นไปขี่บนหลังอีกด้วย ในเวลานี้ม้าได้แต่สำนึกเสียใจในความเห็นแก่ตัวของมัน แต่ก็สายไปแล้ว

เรื่องนี้สอนให้ว่า การไม่รู้จักเห็นใจช่วยเหลือผู้อื่นในสิ่งที่สมควรเมื่อคราวที่เขาตกทุกข์ได้ยาก ทุกข์นั้นอาจจะมาถึงตัวเราได้เช่นกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 เข้าใจเพื่อนด้วยภาษากาย

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือเห็นความสำคัญของของภาษากายที่ใช้สำหรับการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

2. เนื้อหา

ภาษากายและการสนองตอบทางกายในทางที่ดี

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 บัตรคำ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) แจกบัตรคำให้ลูกเสือหมู่ละ 2 ใบ (หมู่ 1 โกรธ เสียใจ, หมู่ 2 เบื่อ เจ็บ, หมู่ 3 สนุก ประหลาดใจ, หมู่ 4 ดีใจ น้อยใจ)
- 2) ให้ตัวแทนของแต่ละหมู่ออกมาแสดงอารมณ์ ตามบัตรคำที่ได้รับ
- 3) ให้ลูกเสือที่ไม่ได้แสดงทายเป็นลักษณะของอารมณ์ใด หมู่ใดทนายถูกมากที่สุดและเร็วที่สุดเป็นผู้ชนะ
- 4) ให้ลูกเสือนั่งเป็นวงกลม
  - (1) ให้ช่วยกันคิดว่า การที่เราสามารถอ่านภาษากายได้ จะมีประโยชน์ต่อลูกเสืออย่างไร
  - (2) ให้แต่ละหมู่ช่วยกันคิดว่า ถ้าเพื่อนกำลังอยู่ในอารมณ์ตามบัตรคำที่หมู่ลูกเสือได้รับ ลูกเสือจะตอบสนองต่อเพื่อนอย่างไร
- 5) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มถาม หมู่ลูกเสือ เกี่ยวกับประโยชน์ของภาษากาย นำอภิปรายให้หมู่อื่นเพิ่มเติม และสรุป (รู้ว่าเพื่อนกำลังเป็นอย่างไร มีอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร จะได้ปฏิบัติต่อเพื่อนได้อย่างเหมาะสม)
- 6) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มให้ลูกเสือรายงานตามข้อ 5) อีก 1 – 2 หมู่
- 7) ผู้กำกับลูกเสือชวนให้ลูกเสือคิดว่า ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้าง และจะนำไปใช้ใน

ชีวิตประจำวันอย่างไร

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต พฤติกรรมการแสดงออก และ การร่วมฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องทุกกิจกรรม

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

7. คุณธรรม

- 1. ความซื่อสัตย์สุจริต
- 2. ความกตัญญู
- 3. ความรับผิดชอบ
- 4. อุทิศการณืคุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 11

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ทำไมสุนัข จึงชอบปัสสาวะใส่ยางรถยนต์ ?

สัตวแพทย์ ได้ให้คำอธิบายว่า การที่สุนัขปัสสาวะรดยางรถยนต์เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่เรียกว่า urine making เพื่อประกาศอาณาเขตของตน ถือเป็น การสื่อสารอย่างหนึ่งในระหว่างเพื่อนสุนัขด้วยกัน สุนัขที่ทำพฤติกรรมนี้ จะเป็นตัวผู้ที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์แล้ว มันจะยกขาหลังแล้วปล่อยปัสสาวะในลักษณะพุ่งตรงออกไปอย่างแรงเพื่อให้ตรงเป้าหมายที่ต้องการ

สิ่งที่มันชอบปัสสาวะรดนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นยางรถยนต์เท่านั้น แต่เป็นอะไรก็ได้ที่ตั้งฉากกับพื้นโลก เช่น โคนเสา โคนต้นไม้ ฯลฯ

นี่ก็เป็นภาษากายอย่างหนึ่งของสุนัขในการประกาศอาณาเขตของตน ไม่ให้สุนัขตัวอื่นข้ามเขตแดนเข้ามา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ภาษากายสามารถเรียนรู้ได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 ทักษะการปฏิบัติ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีทักษะในการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

2. เนื้อหา

ทักษะการปฏิบัติที่เหมาะสม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เกม

3.2 ใบความรู้ เรื่อง ทักษะการปฏิบัติ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือ แสดงบทบาทสมมติ หมู่ละ 1 สถานการณ์ ดังนี้

- ปฏิเสธเพื่อน กรณีเพื่อนชวนสูบบุหรี่
- ปฏิเสธเพื่อน กรณีเพื่อนชวนลองดื่มเหล้า
- ปฏิเสธเพื่อน กรณีเพื่อนชวนหนีเรียนไปเล่นเกม
- ปฏิเสธเพื่อน กรณีเพื่อนขอยืมเงิน
- ปฏิเสธเพื่อน กรณีเพื่อนชวนไปซื้อบริการทางเพศ

2) ลูกเสือแสดงบทบาทสมมติที่ละหมู่ ผู้กำกับลูกเสือให้ช่วยกันวิเคราะห์ว่าแต่ละหมู่ ปฏิเสธได้สำเร็จหรือไม่

3) ผู้กำกับลูกเสือแจกใบความรู้ ขั้นตอนการปฏิเสธ โดยเพื่อนไม่โกรธ พร้อมอธิบายและ ยกตัวอย่างประโยคคำพูดในแต่ละขั้นตอน

4) หมู่ลูกเสือร่วมกันคิดประโยคคำพูดปฏิเสธในสถานการณ์เดิม ตามขั้นตอนในใบความรู้

5) ลูกเสือแต่ละหมู่นำเสนอ โดยผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันประเมินความ ถูกต้องตามขั้นตอนทักษะปฏิเสธ และสรุป

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตและตรวจสอบการปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

7. คุณธรรม

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความกตัญญู
3. ความรับผิดชอบ
4. อุทิศการณืคุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 12

เกม

เปลี่ยนของ

วิธีเล่น

ลูกเสือและหมู่เข้าแถวตอนให้มีจำนวนเท่าๆ กัน คนแรกของหมู่อยู่ใกล้เส้นเริ่มตรงข้ามสนามอีกด้านหนึ่งมีหมวกกับผ้าผูกคอลูกเสืออยู่ตรงหน้าของแต่ละหมู่

เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่นจากผู้กำกับลูกเสือ ให้คนแรกของแต่ละแถววิ่งไปเก็บหมวกแล้ววิ่งมาส่งให้คนที่ 2 คนที่ 2 รับแล้ววิ่งเอาหมวกไปไว้ที่เดิม แล้วหยิบผ้าผูกคอมาให้คนที่ 3 คนที่ 3 รับแล้ว เอากลับไปไว้ที่เดิม เอาหมวกมาอีกสลับกันไปจนหมด แถวไหนเสร็จก่อนแถวนั้นชนะ

ใบความรู้ ทักษะการปฏิเสธ

การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่ทุกคนควรเคารพและยอมรับ การปฏิเสธจะสำเร็จได้นั้น ผู้ปฏิเสธต้องมีความตั้งใจชัดเจนที่จะปฏิเสธ

ขั้นตอนการปฏิเสธ

1. อ้างความรู้สึกประกอบเหตุผล เพราะความรู้สึกโต้แย้งได้ยากกว่าการใช้เหตุผล เช่น “ฉันไม่ชอบ รู้สึกไม่ดีที่ทำอย่างนั้น”

2. ปฏิเสธชัดเจน เช่น “ขอไม่ทำ”
3. ถามความเห็นเป็นการรักษาน้ำใจผู้ชวน เช่น “นะ” หรือ “ได้ไหม” หรือ “เธอคงไม่ว่านะ”
4. ขอขอบคุณเมื่อเขายอมรับ เช่น “ขอบคุณที่เข้าใจ”

ถ้าผู้ชวนคือไม่เลิก เช่น เข้าซี, สบประมาท, ยกเหตุผลหวานล่อม, ปลอบหรือรับรองว่าไม่มีปัญหา หรือแม้กระทั่งข่มขู่ ฯลฯ ไม่ควรหวั่นไหว ควรหาทางออกด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งต่อไปนี้

1. ปฏิเสธซ้ำ แล้วรีบลาจากไป เช่น “ไม่ทำจริง ๆ ขอตัวก่อนนะ”
2. ผัดผ่อน แล้วรีบลาจากไป เช่น “ไว้ค่อยคุยกันใหม่นะ เราต้องไปแล้ว”
3. ต่อรองหาทางเลือกอื่นที่ยอมรับได้ทั้งสองฝ่าย เช่น “เธอไปอ่านหนังสือกับเราดีกว่าไหม”

จุดอ่อนที่ทำให้มักปฏิเสธไม่สำเร็จ

1. ปากบอกปฏิเสธ แต่ใจไม่ปฏิเสธแท้จริง เลยใจอ่อนปฏิเสธไม่สำเร็จ
2. ใช้เหตุผลเป็นข้ออ้าง ผู้ชวนเลยเอาเหตุผลอื่นมาหักล้างทำให้ปฏิเสธไม่สำเร็จ
3. ไม่ออกจากสถานการณ์ อยู่ให้เขาตื้อไปเรื่อย ๆ ก็เลยปฏิเสธไม่สำเร็จจนได้
4. เกรงใจโดยเฉพาะกับผู้อาวุโสสูงกว่า เลยทำให้ไม่รักษาสีทิวในการปฏิเสธของตนเอง

ตัวอย่างประโยคคำพูด สถานการณ์: เพื่อนชวนลองสูบบุหรี่

ขั้นตอน	ตัวอย่างประโยคคำพูด
อ้างความรู้สึกประกอบเหตุผล	เราไม่ชอบ รู้สึกว่ามันเป็นสิ่งที่ไม่ดี
ปฏิเสธชัดเจน	ขอไม่ลอง
ถามความเห็นเป็นการรักษาน้ำใจผู้ชวน	นะเพื่อน
ขอบคุณเมื่อเขายอมรับ	ขอบคุณที่เข้าใจเรา
ถ้าผู้ชวนคือไม่เลิก เลือกวิธีใดวิธีหนึ่งต่อไปนี้	
ปฏิเสธซ้ำ แล้วรีบขอตัวออกจากเหตุการณ์	ไม่ละ ขอตัวก่อนนะเพื่อน (รีบเดินจากไป)
ผัดผ่อน แล้วรีบขอตัวออกจากเหตุการณ์	เอาไว้ชวนเรื่องอื่นแล้วกัน ขอตัวนะเพื่อน (รีบเดินจากไป)
ต่อรองหาทางเลือกอื่นที่ยอมรับได้ทั้งสองฝ่าย	เรามาหาอะไรทำอย่างอื่นกันดีกว่า ไปกินไอศกรีมกันดีไหมเพื่อน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

กระเป๋าสองใบ

กาลหนึ่งนานมาแล้ว อีสปกล่าวไว้ว่า มนุษย์ทุกคนมีกระเป๋าประจำตัวอยู่สองใบ ซึ่งบรรจุความชั่วเอาไว้เต็มใบที่อยู่ด้านหน้าบรรจุความชั่วของผู้อื่น ส่วนใบที่อยู่ด้านหลังบรรจุความชั่วของตัวเอง ดังนั้นเราจึงมักจะเห็นความผิด ความเลว ความชั่วของผู้อื่น แต่ไม่ค่อยเห็นของตนเอง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความผิดของผู้อื่นเห็นได้ง่าย ความผิดของเราเห็นได้ยาก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 คิดเชิงบวก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีทักษะการคิดเชิงบวก

2. เนื้อหา

การคิดเชิงบวก มองโลกอย่างสร้างสรรค์

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 ใบความรู้

3.3 ใบงาน

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ให้ลูกเสือหนึ่งเป็นวงกลม ผู้กำกับลูกเสือแจก ใบความรู้เรื่องความคิด 2 ประเภท และมอบใบงานให้ลูกเสือร่วมกันปฏิบัติ และส่งตัวแทนนำเสนอในกองลูกเสือ

2) ผู้กำกับลูกเสือให้ตัวแทนของหมู่ลูกเสือรายงานหมู่ละ 1 ข้อ ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายให้หมู่อื่นเพิ่มเติม จนครบทุกข้อ

3) ผู้กำกับลูกเสือตั้งประเด็นคำถาม และนำอภิปรายจนได้ข้อสรุป โดยผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติม ทีละประเด็น จนครบดังนี้

- ความคิดทางลบมีผลต่อลูกเสืออย่างไร

- ความคิดทางบวกมีผลต่อลูกเสืออย่างไร

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตที่เกิดจากกิจกรรม

ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การเข้าใจตนเอง

7. คุณธรรม

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความกตัญญู
3. ความรับผิดชอบ
4. อุทิศการณืคุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 13

เพลง

ฉันและเธอ

ฉันและเธอ เจอกัน	แทบทุกวันเลยเชียว
เมื่อเจอกัน เราทักกัน	เพื่อสมานไมตรี
ยิ้มให้กัน ทีไร	สุขฤทัย เปรมปรีดิ์
ได้พูดจา พาที	สวัสดีเพื่อนเอ๋ย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

หัวใจนักสู้ของ นิควูจิซิค หนุ่มพิการไม่มีแขน-ขา

เรื่องราวของ "นิควูจิซิค" (Nick Vujicic) หนุ่มพิการชาวออสเตรเลีย วัย 26 ปี เขาไม่มีแขนทั้งสองข้าง และมีแต่ขาสั้นๆ ข้างเดียวที่มีนิ้วโป้งโผล่ออกมาสองนิ้วเท่านั้น

"นิค" เป็นคนมองโลกในแง่ดี เขาคิดเสมอว่า ความบกพร่องทางร่างกายของเขา คือการทดลองที่พระเจ้ามอบให้ แม้ว่าคนในครอบครัวของเขาต่างเสียใจที่ "นิค" เกิดมาด้วยสภาพนี้ แต่ "นิค" กลับทำให้ทุกคนได้เห็นว่า เขาเป็นเหมือนคนปกติ มีร่างกายแข็งแรง เพียงแต่ไม่มีแขนและขาเท่านั้น

"นิค" บอกพ่อแม่ว่า เขาอยากใช้ชีวิตตามปกติ ไม่ต้องการให้ใครมาดูแลเป็นพิเศษ เขาสามารถต่อสู้กับกฎหมายที่ระบุไว้ว่า ห้ามคนพิการเข้าเรียนในโรงเรียนชั้นนำได้สำเร็จ ทำให้เขากลายเป็นคนพิการรุ่นแรกๆ ที่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนระดับแถวหน้า แม้เขาจะต้องเผชิญกับ "สายตา" ของคนอื่นที่มองมา และสื่อให้เห็นว่าเขาเป็นคนแปลกแยก แต่นั่นก็ไม่ได้ทำให้เขารู้สึกท้อถอยแต่อย่างใด เพราะเขาได้รับกำลังใจที่ดีจากครอบครัวตลอดเวลา

ในที่สุดเขาก็สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการค้า เอกการวางแผนด้านการเงินและบัญชี มาได้สำเร็จ ลบคำสบประมาทของหลายๆ คน เขารู้ดีว่าความสำเร็จของเขาเกิดขึ้นได้ เพราะกำลังใจที่ดี และไม่ท้อแท้ตัวเอง และนี่เองเป็นแรงบันดาลใจให้เขาอยากแบ่งปันและส่งต่อกำลังใจเหล่านั้นให้กับเพื่อนมนุษย์ที่กำลังท้อแท้ และสิ้นหวัง

"นิค" เดินทางไปบรรยายสร้างแรงบันดาลใจให้กับคนทั่วโลก เขาปลุกให้ทุกคนลุกขึ้นมาต่อสู้ได้อีกครั้งหนึ่ง ด้วยคำพูดที่ว่า "หากวันหนึ่งใครก็ตามที่ล้มและไม่มีกำลังใจจะลุกขึ้น ไม่มีความหวังอีกแล้ว ขอให้หันกลับมามองชีวิตของผมที่ไม่มีแขน ไม่มีขา ซึ่งก่อนนี้ไม่มีใครคิดว่าผมจะลุกขึ้นเดินได้ แต่ผมก็พยายามที่จะลุกขึ้นมา ครั้งแล้วครั้งเล่า ... ถึงครั้งที่ร้าย ครั้งที่พินจะลุกไม่ได้ แต่หลังจากที่พยายามต่อไป ไม่ท้อแท้ ทำให้ ณ วันนี้ผมสามารถลุกขึ้นเดินได้สำเร็จ เพราะถ้าผมยอมแพ้ ผมจะไม่มีวันลุกขึ้นได้อีกเลย" หากเราเจออุปสรรคร้ายแรง แล้วอดทนสู้ต่อไป ไม่ยอมแพ้ เราจะผ่านมันไปได้อย่างเข้มแข็ง ขอเพียงแค่ให้กำลังใจกับตัวเองเท่านั้น อย่างเช่นที่ "นิค" ทำอยู่ในทุกๆ วัน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า แรงบันดาลใจ เกิดจากการมองโลกในแง่ดี

ใบงาน

ให้หมู่ลูกเสือระดมสมองให้ได้มากที่สุดว่าความคิดทางลบและความคิดทางบวกของในแต่ละกรณีนี้มีประการใดบ้าง

บัญชีความคิด

สถานการณ์	ความคิดทางลบ	ความคิดทางบวก
ถูกเพื่อนล้อว่าตัวเตี้ย	....	....
ลืมเอาสมุดการบ้านมาส่งครู	....	....
วิ่งหกล้มหัวเข้าถลอก	....	....

ใบความรู้

ความคิด 2 ประเภท

ลักษณะความคิดของคนเรามี 2 ประเภท คือ

คิดทางลบ เป็นประเภทที่คิดแล้วนำความทุกข์มาสู่ตนเอง ได้แก่

- 1) การตั้งความหวังไว้สูงเกินไป ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
- 2) การคาดการณ์ร้าย คิดถึงแต่สิ่งไม่ดีที่อาจจะเกิดหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้
- 3) การตำหนิตนเอง หรือมองตนเองว่าไร้ความสามารถ
- 4) การไม่อยู่กับปัจจุบัน วิตกกังวลกับอนาคตที่ยังมาไม่ถึง หรือหมกมุ่นอยู่กับอดีตที่ผ่านมาไปแล้ว และอยากแก้ไขอดีตซึ่งเป็นไปไม่ได้

คิดทางบวก เป็นประเภทที่คิดแล้วนำความสุขมาสู่ตนเอง ได้แก่

- 1) ตั้งความหวังไว้อย่างสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ทั้งของตนเองและผู้อื่น
- 2) มีสติอยู่กับปัจจุบัน รู้ว่าตนเองทำอะไร เพื่ออะไร ทำปัจจุบันให้ดีที่สุด เพื่อเป็นรากฐานที่ดีสำหรับอนาคต และไม่ต้องกังวลกับการอยากแก้ไขอดีตซึ่งเป็นไปไม่ได้
- 3) มองปัญหาว่ามีทางแก้ไขเสมอ มองหาว่า “อะไรผิด” ที่ต้องแก้ แทนการมองหาว่า “ใครผิด” เพื่อกล่าวโทษ
- 4) มองสิ่งที่เหลืออยู่มากกว่าสิ่งที่ขาดหายไป หรือหาสิ่งตอบแทนจากการสูญเสีย เช่น มองความผิดพลาดเป็นครูสอนไม่ให้ผิดซ้ำ
- 5) มีอารมณ์ขัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ภาพวาดอนาคต

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถบอกเป้าหมายในชีวิตของตนเองได้

2. เนื้อหา

เป้าหมายชีวิตในอนาคตของตนเอง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 กระดาษ ปากกา ดินสอสี อุปกรณ์วาดภาพ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่หนึ่งเป็นวงกลม ให้ลูกเสือแต่ละคน วาดภาพสัญลักษณ์อนาคตที่ตนเองอยากเป็น เช่น หมอ (เข็มฉีดยา) ทหาร (ปืน) นักบิน (เครื่องบิน) นักฟุตบอล (ลูกบอล) ฯลฯ

2) หลังวาดเสร็จ ลูกเสือผลัดกันให้เพื่อนทายภาพว่าอยากเป็นอะไร เมื่อทายถูกจึงเล่าเหตุผลที่อยากเป็น และจะเตรียมตัวอย่างไรเพื่อมีอนาคตตามที่อยากเป็น ให้เพื่อนในหมู่ฟัง เวียนจนครบทุกคน

3) ผู้กำกับลูกเสือเรียกรวมกอง และนำอภิปราย ถามข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม และสรุป

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ตระหนักรู้ถึงความสามารถและความต้องการของตนเองที่อยากเป็นในอนาคต ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์

7. คุณธรรม

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความกตัญญู
3. ความรับผิดชอบ
4. อุदारคุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 14

เพลง

ลูกเสือไทย

ลูกเสือ ลูกเสือ ไวศักดิ์สิลูกผู้ชาย	ลูกเสือ ลูกเสือ ไวลายลูกเสือไทย
รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรงและอดทน	เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
แม้ลำบากตรากตรำก็ต้องทำให้สำเร็จ	ทำ ทำ ทำ เราสัญญาว่าจะทำ
เสียชีพอย่าเสียสัตย์รักษาดีให้มันไว้	ตั้งนามอันกรียังไกรพระมงกุฎทรงประทาน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เขาฝึกสุนัขตำรวจกันอย่างไร ?

วิธีฝึกสุนัขให้ดมกลิ่น ค้นหายาเสพติดและระเบิด เริ่มจากการคัดเลือกสุนัขที่จะนำมาฝึก ต้องเป็นพันธุ์ที่เหมาะสม คือสามารถดมกลิ่นเป็นเลิศและมีนิสัยที่จะกู่สิงของซ้ำแล้วซ้ำเล่าไม่รู้เบื่อ สุนัขพันธุ์ที่เหมาะสมที่สุดได้แก่เยอรมันเชปเพิร์ดเลบราดอร์รีทรีฟเวอร์สุนัขเหล่านี้ จะได้รับการสอน ให้วิเคราะห์กลิ่นพิเศษและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เมื่อได้กลิ่นนั้น เช่น ถ้าพบกลิ่นระเบิด สุนัขมักถูกสอนให้นั่ง หรือนอนลงเพราะหากค้นหาต่อไปอาจเกิดระเบิดขึ้นได้

ปรกติจะเริ่มฝึกให้ดมกลิ่นกัญชาก่อน ใช้เวลาฝึกประมาณ 10 สัปดาห์

ขั้นแรก จะฝึกให้สุนัขสนใจกัญชาก่อน โดยใส่กัญชาไว้ในถุงพลาสติกเล็ก ๆ และห่อให้ดีเพื่อป้องกันสุนัขกัดขาด จากนั้นจะทำเหมือนเวลาฝึกให้สุนัขไปคาบกิ่งไม้ คือขว้างถุงกัญชาออกไปประมาณ 10 ฟุต และกระตุ้นให้สุนัขไปคาบกลับมา ถ้าสำเร็จสุนัขจะได้รับคำชมเชยพร้อมรางวัล

ขั้นต่อมา ครูฝึกจะนำถุงไปซ่อนไว้ไกล ๆ เพื่อที่สุนัขจะได้ใช้จมูกดมกลิ่นหาแทนที่จะใช้ตาดูหนึ่งเดือนหลังจากฝึกขั้นนี้ สุนัขควรสามารถหาถุงกัญชา ในกระเป๋าเดินทาง หรือหีบห่อของได้แล้วแรก ๆ อาจมีเพียงสองสามกระเป๋าให้เลือก คล่องแล้วจึงเพิ่มจำนวนตัวเลือก ให้มากขึ้น

ถัดจากกระเป๋าเดินทาง สถานที่ซ่อนกัญชาจะเริ่มเป็นในรถยนต์ ในตึก และสถานที่ที่ซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ หลังจากฝึกไปได้สองเดือน ครูฝึกจะกลบกลิ่นกัญชา ด้วยกลิ่นอย่างอื่น เช่น น้ำหอม พอร์มัลดีไฮด์ สัตว์ส่วนใหญ่ของกลิ่นปลอมปนต่อกลิ้งกัญชาจะเพิ่มขึ้นทีละเล็กละน้อย สุนัขที่ผ่านการฝึกจนสำเร็จ ควรหากัญชาพบ แม้จะมีกลิ่นอื่นมาปะปนถึงร้อยละ 90 จากนั้น ครูฝึกจึงสามารถฝึก ให้สุนัขค้นหา ยาเสพติดชนิดอื่น รวมทั้งค้นหาดินระเบิดและวัสดุอื่น ๆ ที่ใช้ทำระเบิด

ที่มา 108 ของคำถาม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การฝึกฝนจะทำให้เกิดทักษะ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 3 วิชาการของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 การปรุงอาหารแบบชาวป่า

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถปรุงอาหารแบบชาวป่าได้ 2 อย่าง สำหรับ 2 คนได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถสร้างที่พักแรมชั่วคราวได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การปรุงอาหารแบบชาวป่า
- 2.2 การสร้างที่พักแรมชั่วคราว

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 ภาพการปิ้ง ย่าง เผา
- 3.4 ไม้ขีดไฟ เลื่อยฝ่าฟัน ขวาน
- 3.5 ฐานสาธิต การประกอบอาหารชาวป่า และการสร้างที่พักแรมชั่วคราว
- 3.6 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือตามระบบฐาน ดังนี้
    - ฐานที่ 1 การปิ้งหรือย่าง
    - ฐานที่ 2 การเผา
    - ฐานที่ 3 การหุง
    - ฐานที่ 4 การอบ
  - (2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปบทเรียน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาถึงการพักแรมและการทำที่พักแรมชั่วคราว สำหรับพักแรมว่า ควรจะสร้างอย่างไร ในสถานที่ใดบ้าง เช่น ในป่า, ในสวน หรือในที่ๆ ใกล้เคียงน้ำ อากาศ ร้อน หรืออากาศหนาว เป็นต้น

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเรียนและฝึกปฏิบัติตามระบบฐาน ดังนี้

ฐานที่ 1 ศึกษาเต็นท์แบบต่างๆ สำหรับคนนอน 1 คน 2 คน และหลายๆ คน
ตลอดจนการป้องกันมด แมลง น้ำค้างในเวลากลางคืน

ฐานที่ 2 การจัดแสงสว่างภายในเต็นท์ การใช้ไฟฉาย โคมแบตเตอรี่ต่างๆ

ฐานที่ 3 ฝึกกางเต็นท์ หรือการสร้างที่พักแบบง่ายๆ

(3) ผู้กำกับลูกเสือตรวจผลงานการกางเต็นท์ของแต่ละหมู่ และให้ทำการ เก็บเต็นท์ให้เรียบร้อย

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจในการฝึกปฏิบัติและเรียนรู้กิจกรรม

5.2 ตรวจสอบการปรุงอาหารชาวป่าและการสร้างค่ายพักแรมชั่วคราว

6. คุณธรรม

1. ความพอเพียง

2. ความรับผิดชอบ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 15

เพลง

เพลินใจชาวดง

เพลินใจชาวดงรำวงกับเฮฮา   ฮะ หลั่นลั่นลา (ซ้า)
เชิญชวนกันมา   เฮฮามาซุ่มนุ้ม (อึ่มบุมบุม (ซ้า))
ป่าดงพงไพร   แสนไกลสุดก้นดง
เราชวนกันมา   เฮฮามาซุ่มนุ้ม (อึ่มบุมบุม (ซ้า))

ดอกไม้ในป่า

แดนป่าเขาหนูน้อยเรใจ   เต็ดดอกไม้เสียบใส่ปอยผม
ดอกมะลิวัลย์ กรรณีกาลันทม   เฝ้าเด็ดดมเนียมในไพร
ชวนกันร้องเพลงเพลินกันไป   นำชื่นใจดอกไม้ในป่า

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 การเดินทางไกล (ภาคทฤษฎี)

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถบอกความหมายของการเดินทางไกลได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถชี้แจงการเตรียมอุปกรณ์สำหรับใช้เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ความหมายของการเดินทางไกล
- 2.2 การเตรียมอุปกรณ์สำหรับใช้เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 อุปกรณ์สำหรับใช้เดินทางไกล
- 3.5 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1) ผู้กำกับลูกเสือแจกใบความรู้ ให้ลูกเสือทุกหมู่เข้าไปศึกษา
  - 2) ผู้กำกับลูกเสือสนทนากับลูกเสือถึงความหมายของการเดินทางไกล
  - 3) ลูกเสือร่วมกันอภิปรายถึงลักษณะของการเดินทางไกลตามบริบทของลูกเสือที่ปลอดภัย และมีความพร้อม
  - 4) ลูกเสือศึกษาอุปกรณ์สำหรับใช้เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมจากการสาธิต
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือ
- 5.2 สอบถามความเข้าใจเรื่องความหมายการเดินทางไกล และการเตรียมอุปกรณ์สำหรับเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

6. คุณธรรม

1. ความพอเพียง
2. ความรับผิดชอบ
3. อุดมการณ์คุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 16

เพลง

เดินทางไกล

เดินทางไกล เดินทางไกล
เหนื่อยอย่างไร ไม่เคยหวั่น
เดินทางไกล ในกลางดง
เหนื่อยหยุดพัก พยายามเหนื่อย
คนหลงรักป่า รักภูผาลำธาร
ทางแสนลำบาก ใช้ปัญหาได้ไฉน

ไป ไป ซื้ไป ไป ซื้ไป ไป ด้วยกัน
ร่วมใจกัน และสามัคคี
ใจคิดพะวง หลงเพลินเขาตอย
ไม่เฉยเมย มุ่งสู่ปลายทาง
จิตชื่นบาน ธรรมชาติสดใส
สดชื่นใจ เพลินในเขาตอย

ใบความรู้ การเดินทางไกล

การเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรมเป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งลูกเสือจะต้องมีการเตรียมการเรื่องเครื่องหลังให้พร้อม และเหมาะสมกับการเดินทางไกลไปพักค้างคืน อุปกรณ์ที่ต้องจัดเตรียมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. อุปกรณ์เฉพาะบุคคล หรือ อุปกรณ์ประจำตัว
  2. อุปกรณ์ส่วนรวม หรืออุปกรณ์สำหรับหมู่หรือกอง
- อุปกรณ์เฉพาะบุคคลควรเป็นสิ่งจำเป็น มีน้ำหนักไม่มากนัก ได้แก่
1. กระติกน้ำ ใส่น้ำสะอาดให้เต็ม
  2. เครื่องใช้ประจำตัว เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าขาวม้า ผ้าถุง สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน รองเท้าแตะ ไฟฉาย ซ้อนส้อม จานข้าว ยาทากันยุง เป็นต้น
  3. เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ ได้แก่ เสื้อ กางเกง (กระโปรงสำหรับเนตรนารี) ผ้าผูกคอ หมวก เข็มขัด รองเท้า ถุงเท้า เป็นต้น
  4. ยาประจำตัวและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล
  5. เข็มทิศ แผนที่ สมุดจดบันทึกการเดินทาง ดินสอ ปากกา
  6. ชุดกันฝน เสื้อกันหนาว
  7. เครื่องนอน เช่น เต็นท์ ผ้าปูที่นอน เสื้อ ผ้าห่ม ถุงนอน เป็นต้น
  8. ถุงพลาสติก เพื่อใช้สำหรับใส่เสื้อผ้าเปียกชื้นหรือเสื้อผ้าที่ใส่แล้ว
  9. เชือกหรือยางเพื่อใช้ผูกมัดอุปกรณ์สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ
  10. ไม้พลอง

อุปกรณ์ ส่วนรวม หรืออุปกรณ์สำหรับหมู่หรือกอง เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับทุกคนในหมู่หรือกอง ในการอยู่ค่ายพักแรมร่วมกัน และต้องแบ่งหน้าที่กันนำสิ่งของไป เช่น

- นายหมู่ เอาตะเกียง เลื่อยพรั้า และแผนที่
- รองนายหมู่ นำพลั่วสนาม เต็นท์ กระดาษชำระ กระเป๋ายาและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล ถังน้ำ กะละมัง ไม้ขีดไฟ เชื้อไฟ ยาขัดรองเท้า ยาขัดโลหะ
- หัวหน้าคนครัว เตรียมกระทะ หม้อ ทัพพี หม้อสำหรับปรุงอาหาร กระทะ เลื่อยทำครัว
- รองหัวหน้าคนครัว นำกับข้าว เครื่องปรุง อาหารสด อาหารแห้ง และอาหารกระป๋องสำหรับรับประทานทั้งหมู่

สิ่งที่ไม่ควรบรรจุเครื่องหลัง

ไม่ควรนำสิ่งของอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นและของมีค่าทุกชนิดไป เช่น สร้อยคอทองคำ โทรศัพท์ เครื่องเล่นรวมถึงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ นำเงินติดตัวไปเท่าที่จำเป็นต้องใช้ รวมทั้ง ไม่พกพาอาวุธทุกชนิด และอุปกรณ์การพนัน สิ่งที่จะทำให้สิ่งของที่อยู่ในเครื่องหลังเสียหายได้ เช่น น้ำ

การบรรจุสิ่งของลงในเครื่องหลัง

เครื่องหลัง คือถุงหรือกระเป๋าสำหรับใส่สิ่งของต่าง ๆ ใช้สะพายหลังเพื่อสามารถนำสิ่งของติดตัวไปได้สะดวก จัดเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นมากสำหรับกิจกรรมการเดินทางไกล เพราะลูกเสือต้องใช้อุปกรณ์ประจำตัว อุปกรณ์ประจำหมู่ ที่ต้องนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม

เครื่องหลังมีหลายชนิดแล้วแต่ลูกเสือจะเลือกใช้เช่น กระเป๋า ย่าม หรือ เป้ ลูกเสือควรเลือกใช้เครื่องหลังที่มีลักษณะคล้ายเป้เพราะมีช่องสำหรับแยกบรรจุสิ่งของได้หลายประเภท

การบรรจุสิ่งของลงในถุงเครื่องหลังหรือกระเป๋า มีข้อแนะนำดังนี้

1. เลือกเครื่องหลังที่มีขนาดพอเหมาะไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป
2. บรรจุสิ่งของที่มีน้ำหนักมากหรือสิ่งของที่ใช้ภายหลังไว้ข้างล่าง ส่วนสิ่งของที่ใช้ก่อนหรือใช้รีบด่วน เช่น ไฟฉาย เสื้อกันฝน ไม้ขีดไฟ ฯ ให้บรรจุไว้ข้างบนสุดเพื่อสามารถนำออกมาใช้ได้อย่างสะดวก
3. บรรจุสิ่งของนุ่ม ๆ เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าห่ม เสื้อผ้า ฯลฯ ตรงส่วนที่สัมผัสกับหลังของลูกเสือเพื่อจะได้ไม่เจ็บหลังขณะเดินทาง
4. สิ่งของบางประเภท เช่น ยารักษาโรค ข้าวสาร เป็นต้น ควรใส่ถุงผ้าหรือถุงพลาสติกก่อน แล้วจึงบรรจุลงเครื่องหลัง
5. ในกรณีที่ถุงนอน และผ้าห่มบรรจุเครื่องหลังไม่ได้ ให้ผูกถุงนอนและผ้าห่มนอนของลูกเสือไว้ นอกเครื่องหลัง คลุมด้วยแผ่นพลาสติกใสเพื่อป้องกันการเปียกน้ำ
6. เครื่องหลังที่ลูกเสือนำไปต้องไม่หนักจนเกินไป เพราะจะทำให้ลูกเสือเหนื่อยเร็ว น้ำหนักของเครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 1 ใน 5 ของน้ำหนักตัวลูกเสือ เช่น ถ้าลูกเสือหนัก 40 กิโลกรัมเครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 8 กิโลกรัม เป็นต้น

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ข้อสังเกตในการเดินทาง

ปัจจุบันมีเหตุการณ์มากมายในระหว่างการเดินทางที่ลูกเสือไม่ควรมองข้าม ดังเรื่องจริงต่อไปนี้ เหตุเกิดบนถนนสายตรงระหว่างจังหวัด ขณะที่เราขับรถอยู่บนถนนสายหนึ่ง สังเกตเห็นรถคันหนึ่งวิ่งมาตามหลังรถ เราแล้วบีบแตรไล่ให้เราไปอยู่ทางเลนขวา จากนั้นจะมีรถอีกคัน วิ่งแซงขึ้นมา เหมือนกับว่า รถเราไปตัดหน้ารถของเขา และจะเรียกให้เราลงจากรถ มาตกลงค่าเสียหาย ประมาณ 10,000 บาท เราไม่ยอมจ่าย และบอกว่าไปตกลงกันที่โรงพักและโทรศัพท์แจ้งตำรวจแล้ว ให้รอสักพัก เดี่ยวเจ้าหน้าที่กำลังจะมา พวกเขาก็ต่อรอง ทำท่าจะเข้าไปเอากุญแจรถเราและจะยึดรถเราไป แต่เราถอดกุญแจใส่กระเป๋าทางเกงไว้เรียบร้อยแล้ว พวกเขาริรอพักหนึ่งก็บอกว่า “เสียเวลาทำมาหากิน มีนัดไปก่อนละ” เมื่อตำรวจมาถึง ตำรวจแจ้งว่ามันคือแก๊งตบทรัพย์ หากใครกลัวก็จะจ่ายเงินให้มันไป...

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ตั้งสติไตร่ตรองอย่าเชื่อสิ่งที่รับรู้ และให้แจ้งความทันที ที่ 191 หรือ 911

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 การผจญภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 ผจญภัย ได้เพื่อน เพื่อนธาร การสนุก สุขสม

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถเดินทางไกลด้วยการเดินเท้าเป็นระยะทาง 10 ก.ม.หรือเดินทางไกล โดยรถจักรยาน เป็นระยะทาง 40 ก.ม. และบันทึกรายงานการเดินทางโดยย่อได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการบันเทิงและการอยู่ค่ายพักแรมได้

2. เนื้อหา

- 2.1 กิจกรรมการเดินทางไกล
- 2.2 กิจกรรมการบันเทิงในกองลูกเสือ
- 2.3 การรายงานผลการเดินทางตามวิธีการเดินทางของตนเอง

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 จักรยาน
- 3.3 เครื่องหลังที่บรรจุอุปกรณ์การพักค้างคืนและประกอบอาหาร
- 3.4 กล้องถ่ายรูป
- 3.5 แบบบันทึกการรายงาน/สมุดบันทึกการเดินทางไกล
- 3.6 เอกสารคำสั่งปฏิบัติการเดินทางไกลจากผู้กำกับลูกเสือ

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1) ผู้กำกับลูกเสือจัดให้ลูกเสือเดินทางไกลด้วยเท้าหรือเดินทางโดยจักรยานในวันหยุดเรียน
  - 2) ขณะเดินทางไกล ให้ลูกเสือบันทึกเวลาในการเดินทาง จุดพัก จุดผ่านที่ประทับใจด้วยการถ่ายภาพ การสังเกตภาพ การบันทึกความรู้สึกและความคิดเห็น ตลอดเส้นทางไปและเดินทางกลับ
  - 3) จัดกิจกรรมร่วมกับกองลูกเสือ เช่น การประกอบอาหาร การสำรวจ การร้องเพลง การเล่นเกม การแสดงมายากล ฯลฯ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และผ่อนคลาย

- 4) นายหมู่และผู้กำกับลูกเสือสนทนากันถึงความรู้สึก ความคิดเห็น ความประทับใจ ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน บันทึกไว้เป็นบทเรียนในการเดินทางและอยู่ค่ายพักแรม
  - 5) เมื่อกลับมาถึงโรงเรียน ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทน รายงาน/เล่าประสบการณ์ ให้ลูกเสือหมู่อื่นๆ ได้รับทราบ พร้อมทั้งจัดทำเป็นรายงาน 1 ฉบับ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริงของลูกเสือตลอดการเดินทางไกล และการกลับมารายงานผลการเดินทางไกล

6. คุณธรรม

1. ความพอเพียง
2. ความรับผิดชอบ
3. อุทิศการณืคุณธรรม

การเปิด-ปิดประชุมกอง

- เปิดประชุมกองก่อนออกเดินทางไกล
- ปิดประชุมกองเมื่อกลับมาจากการเดินทางไกล

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 17

เพลง

เพลง ยามค่ำ

ฟ้ามีดมัวลมเย็นพัดโชยกระหน่ำ	ฝนก็ตกพริ้ว พริ้ว ฟ้ามีดค่ำมัวไป
ใจคิดถึงเมื่อครั้งมาพักแรมในป่าแสนจะสุขใจ	ฟ้ามีดค่ำที่ไรพอบึกบานใจฝนกระหน่ำลงมา
เสื่อเฝ้าไทยร่วมใจมานอนกลางป่า	แม้เหน็ดเหนื่อยกายเราสุขอุราเกินใคร
ถึงหนักเอาเบาสู สามีคคีมืออยู่แสนจะสุขใจ	ฟ้ามีดค่ำที่ไร เล่นรอบกองไฟเรา สนุกเฮฮา

เพลงสุขใจอยู่ค่าย

สุขใจเมื่อได้มาอยู่ค่าย	สุขกายเมื่อได้มาพักแรม
คืนนี้พระจันทร์สวยแจ่ม	พักแรมๆ สุขใจ (ซ้ำ)
สุขใจเมื่อได้มาร้องเล่น	ร่มเย็นเมื่อได้มาพักใจ
สุขนี้ที่เราฝันใฝ่	สุขใจเมื่อได้มาพักแรม (ซ้ำ)

เพลงเดินทางไกล

	คำร้อง/ทำนอง สุรัชย์ นำพา
เดินทางไกล เดินทางไกล	ไปสิไป ไปสิไป ด้วยกัน
เหนื่อยอย่างไร ไม่เคยหวั่น	ร่วมใจกัน และสามัคคี
เดินทางไกล ในกลางดง	ใจคิดพะวง หลงเพลินเขาตอย
เหนื่อยหยุดพัก พอหายเหนื่อย	ไม่เฉยเมย มุ่งสู่ปลายทาง
คนหลงรักป่า รักภูผาลำธาร	จิตซื่อเนบ่าน ธรรมชาติสดใส
ทางแสนลำบาก ใช้ปัญหาได้ไต่	สดชื่นใจ เพลินในเขาตอย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

นักจักรยาน 2 ล้อ

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ลูกเสือเดชาชัย กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเรียนหลักสูตรลูกเสือตรี มีความมุ่งมั่นตั้งใจว่าในการเป็นลูกเสือสามัญต้องให้มีโอกาสประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ เดชาชัย พยายามเลือกกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติอยู่แล้ว เพื่อง่ายต่อการต่อยอดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เขาตัดสินใจเลือกที่จะเป็น “นักจักรยาน 2 ล้อ” เนื่องจากเขามีจักรยาน 2 ล้อ เป็นของตัวเอง ใช้เป็นพาหนะ ในการเดินทาง ไป – กลับ ระหว่างบ้านและโรงเรียนมาตั้งแต่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ความจริงเดชาชัย ขี่จักรยานเป็นตั้งแต่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แต่แม่เพิ่งอนุญาตให้ขี่จักรยานไปโรงเรียนเมื่อเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เขาโชคดีที่ได้เรียนรู้วิธีซ่อมจักรยานโดยเฉพาะการเปลี่ยนยาง ปะยางและปรับอานจากลุงโชคเจ้าของร้านซ่อมจักรยานใกล้บ้าน ในการร่วมกิจกรรมลูกเสือที่โรงเรียนเขาได้เรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ทุกครั้งที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการขี่จักรยานเขาจะเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เช่น กิจกรรมปั่นเพื่อสุขภาพในชุมชน กิจกรรมเดินทางและแรมคืนของลูกเสือสามัญด้วยจักรยาน 2 ล้อ และที่ทำให้เดชาชัยประทับใจและภูมิใจมากที่สุดคือการขี่จักรยานของเขาได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นครั้งสำคัญในชีวิต คือ “กิจกรรมปั่นเพื่อพ่อ” เมื่อเดือนธันวาคม 2558

เดชาชัย ได้ทำรายงานเกี่ยวกับกิจกรรมจักรยานของเขาให้ผู้กำกับกองลูกเสือทราบ และสิ่งที่เขามุ่งมั่นตั้งใจก็เป็นความจริงนั่นคือ เขาได้รับการประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ “นักจักรยาน 2 ล้อ”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติภารกิจใด สำเร็จย่อมก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ

ใบความรู้ สนุกสุขใจ

การเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรมร่วมกันของกองลูกเสือ เป็นการได้ประสบการณ์ ดังที่ว่า
“ผจญภัย ได้เพื่อน เกื้อนธาร การสนุก สุขสม”

ผจญภัย :	หมายถึง	การทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถ
ได้เพื่อน :	หมายถึง	การได้พบปะผู้คน และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการทำกิจกรรม
เกื้อนธาร :	หมายถึง	ได้พบกับความยากลำบากในการเดินทาง การได้เรียนรู้ธรรมชาติ ป่าเขาลำเนาไพร ที่เราไม่คุ้นเคย
การสนุก :	หมายถึง	มีความสุขสนุกสนาน ไม่ติดอยู่ในกรอบ ได้ทำอาหารเอง ได้ทานอาหารที่อาจไม่สนุกแต่ก็อร่อย รสชาติที่มีลิ้มเลียน ได้อาบน้ำกลางลำธาร ได้พักในที่พักที่ไม่สะดวก แต่สนุกสนาน
สุขสม :	หมายถึง	มีความสุข ประทับใจ มีรู้ลึม トラตรึงในความทรงจำตลอดไป

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 การผจญภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 แผนที่และเข็มทิศ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถใช้เข็มทิศการหาทิศได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถอธิบายสัญลักษณ์ต่างๆ ในแผนที่ได้
- 1.3 ลูกเสือสามารถบอกพิกัดในแผนที่ได้

2. เนื้อหา

การใช้เข็มทิศในการหาทิศและการหาพิกัดในแผนที่

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 เข็มทิศแบบซิลวา
- 3.4 แผนที่
- 3.5 เข็มทิศจำลอง
- 3.6 ใบความรู้
- 3.7 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการใช้แผนที่และเข็มทิศที่เคยเรียนมา
  - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือเข้าเรียนตามฐาน ดังนี้
    - ฐานที่ 1 รู้จักทิศ และการหาทิศจากแผนที่
    - ฐานที่ 2 เรียนรู้เส้นความสูงสัญลักษณ์ในแผนที่
    - ฐานที่ 3 หาตำแหน่งที่ตั้งโดยระบบพิกัดกริด
  - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - (1) หมู่ลูกเสือเข้าเรียนตามฐานกิจกรรม ดังนี้
    - ฐานที่ 1 เกมข้ามทุ่ง
    - ฐานที่ 2 เกมหาเหรียญบาท
    - ฐานที่ 3 หน้าปัดนาฬิกา
  - (2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป การเรียนรู้ เรื่องทิศและการหาทิศด้วยเข็มทิศ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และประเมินความถูกต้องในการหาทิศ

6. คุณธรรม

ความรับผิดชอบ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 18

เพลง

เพลงเดินทางไกล

	คำร้อง/ทำนอง สุรัชย์ นำพา
เดินทางไกล เดินทางไกล	“ไปสิไป ไปสิไป ด้วยกัน
เหนื่อยอย่างไร ไม่เคยหวั่น	ร่วมใจกัน และสามัคคี
เดินทางไกล ในกลางดง	ใจคิดพะวง หลงเพลินเขาตอย
เหนื่อยหยุดพัก พอหายเหนื่อย	ไม่เฉยเมย มุ่งสู่ปลายทาง
คนหลงรักป่า รักภูผาลำธาร	จิตชื่นบาน ธรรมชาติสดใส
ทางแสนลำบาก ใช้ปัญหาได้ไต่	สดชื่นใจ เพลินในเขาตอย

เกม

เกม หาทิศ

วิธีเล่น

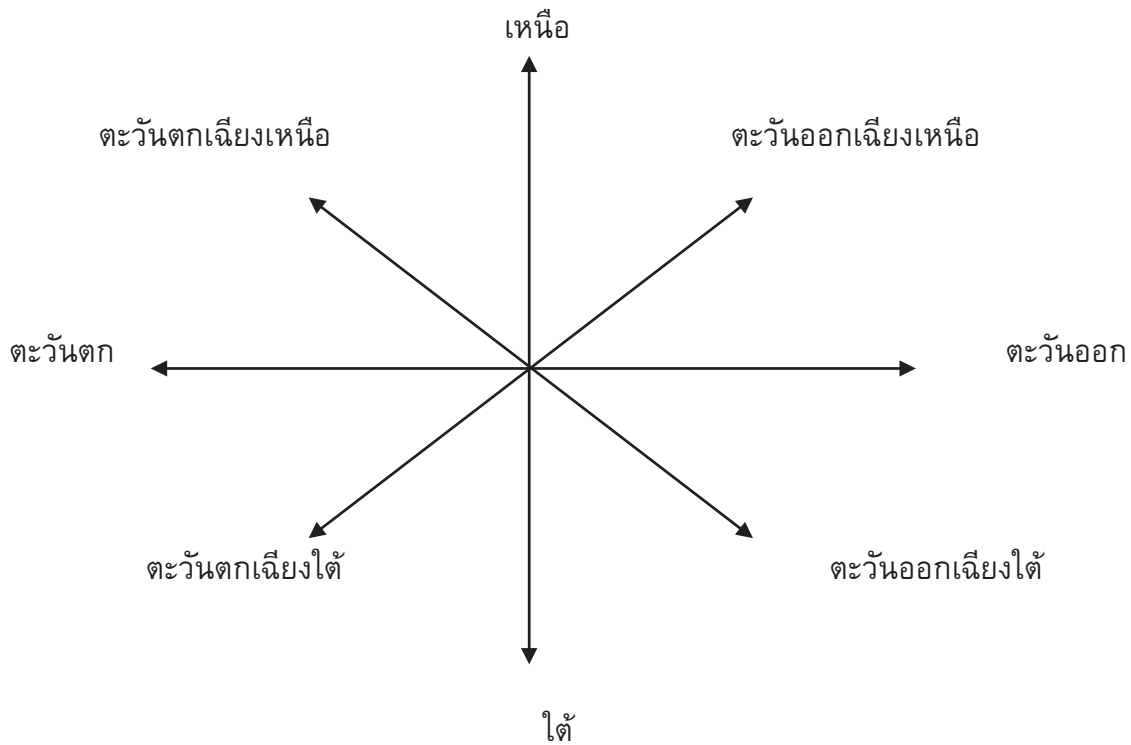
ผู้เล่นเข้าแถวตอนลึกตามจำนวนหมู ชีตเส้นจากหมูห่างออกไปประมาณ 8 เมตร นำเข็มทิศวางไว้ กระดาษแข็งตีเส้นตามทิศทั้งแปดทิศ ฝ่ายขวาน้ำอัดลมเขียนตัวเลขเป็นมุมต่างๆ เช่น 45, 90 , 135 , 180 , 225 , 270 , 315 , และ 0 เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่ม ให้นำหมูหันเข็มทิศให้ตรงทิศเหนือแล้วหยิบฝาน้ำอัดลมอันหนึ่งวางลงบนกระดาษให้ตรงตามมุมองศาที่กำหนด แล้ววิ่งไปสัมผัสมือกับคนที่ 2 คนที่ 2 หยิบฝาน้ำอัดลม 1 อัน ดูจำนวนองศา แล้ววางไว้ตามมุมที่กำหนด เสร็จแล้ววิ่งไปสัมผัสมือคนที่ 3 ทำต่อไปจนครบทั้งแปดทิศ (ถ้าผู้เล่นไม่ครบ 8 คน ให้เล่นซ้ำคนแรกใหม่)

การตัดสิน หมูใดถูกต้องมากที่สุดชนะ

ใบความรู้

เรื่องทิศ และการใช้เข็มทิศ

ทิศทั้ง 8

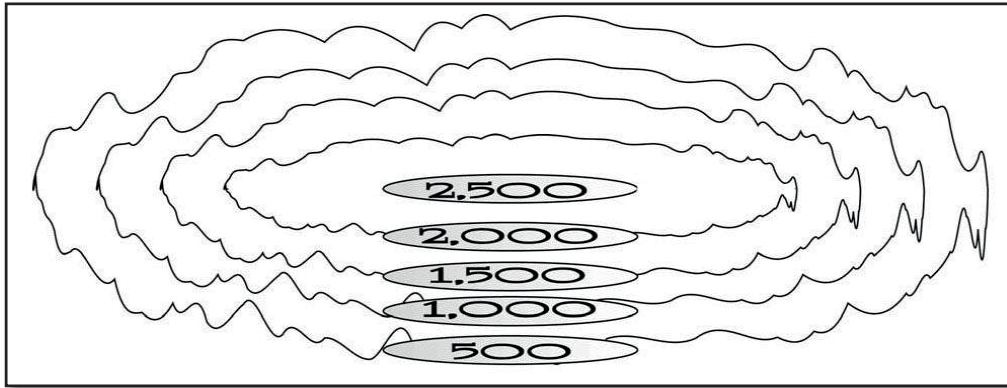
อุดร (เหนือ)	NORTH
อีสาน (ตะวันออกเฉียงเหนือ)	NORTH EAST
บูรพา (ตะวันออก)	EAST
อาคเนย์ (ตะวันออกเฉียงใต้)	SOUTH EAST
ทักษิณ (ใต้)	SOUTH
หริดี (ตะวันตกเฉียงใต้)	SOUTH WEST
ประจิม (ตะวันตก)	WEST
พายัพ (ตะวันตกเฉียงเหนือ)	NORTH WEST

เส้นความสูงในแผนที่

บริเวณภูเขาจะมีเส้นสีน้ำตาลเป็นวงรอบภูเขาเป็นวงๆ แต่วงนั้นจะห่างไม่เท่ากัน บางวงใกล้ชิดกันบางวงห่างกันเป็นเส้นแสดงความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง (วัดที่เกาะหลัก

จ.ประจวบคีรีขันธ์) เราจะทราบว่าคุณเขานี้สูงเท่าใด ลักษณะชันหรือลาดได้จากเส้นนี้ โดยระยะแต่ละวงนั้นสูงต่างกัน 500 ฟุตถ้าวงอยู่ชิดกันก็จะชันห่างกันก็จะลาด

การอ่านแผนที่ในระบบพิกัดกริด

วางแผนทีในแนวราบ บนพื้นที่ได้ระดับ ทิศเหนือของแผนที่ชี้ไปทางทิศเหนือ จัดให้แนวต่าง ๆ ในแผนที่ขนานกับแนวที่เป็นจริงในภูมิประเทศทุกแนว

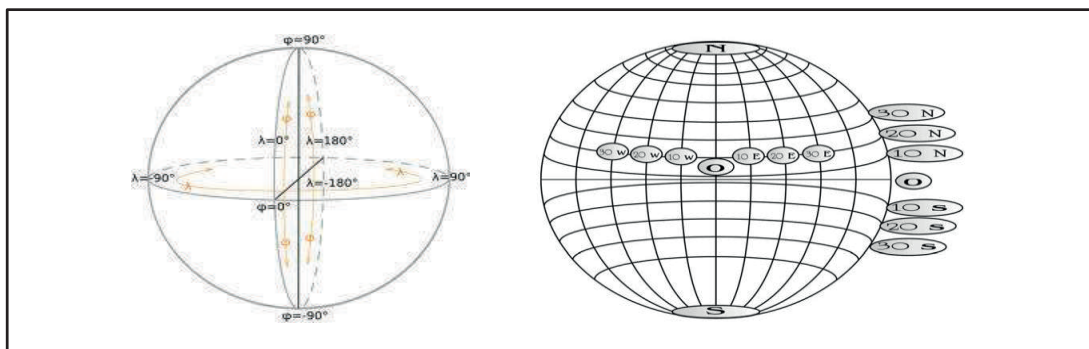
โดยทั่วไปแผนที่จะบอกที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ระบบที่ใช้ในการหาที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ที่นิยมใช้กันมี 2 ระบบ คือระบบพิกัดภูมิศาสตร์ และระบบพิกัดตารางหรือพิกัดกริด

1.ระบบพิกัดภูมิศาสตร์

ใช้ค่าละติจูดหรือเส้นรุ้ง และลองจิจูดหรือเส้นแวง เป็นตัวกำหนดที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ

ละติจูด เป็นเส้นที่ขีดรอบโลกตามแนวนอนขนานกันโดยมีเส้นศูนย์สูตร (อีควาเตอร์) เป็นเส้นกำหนดเขตแบ่งโลกเป็นซีกโลกเหนือและซีกโลกใต้ เส้นละติจูดที่อยู่เหนือและใต้เส้นศูนย์สูตรเรียกว่า ละติจูดเหนือและละติจูดใต้ มีจำนวนซีกโลกละ 90 เส้นมีหน่วยเป็นองศา

ลองจิจูด เป็นเส้นที่ลากจากจากขั้วโลกเหนือมายังขั้วโลกใต้โดยเริ่มจากเส้นที่ลากผ่านเมืองกรีนิชประเทศอังกฤษเป็นเส้นลองจิจูดที่ 0 องศาถ้าวัดไปทางขวามือจะเป็นซีกโลกตะวันออกมี 180 เส้น ถ้าวัดไปทางซ้ายมือจะเป็นซีกโลกตะวันตกมี 180 เส้น มีหน่วยเป็นองศาเช่นกัน

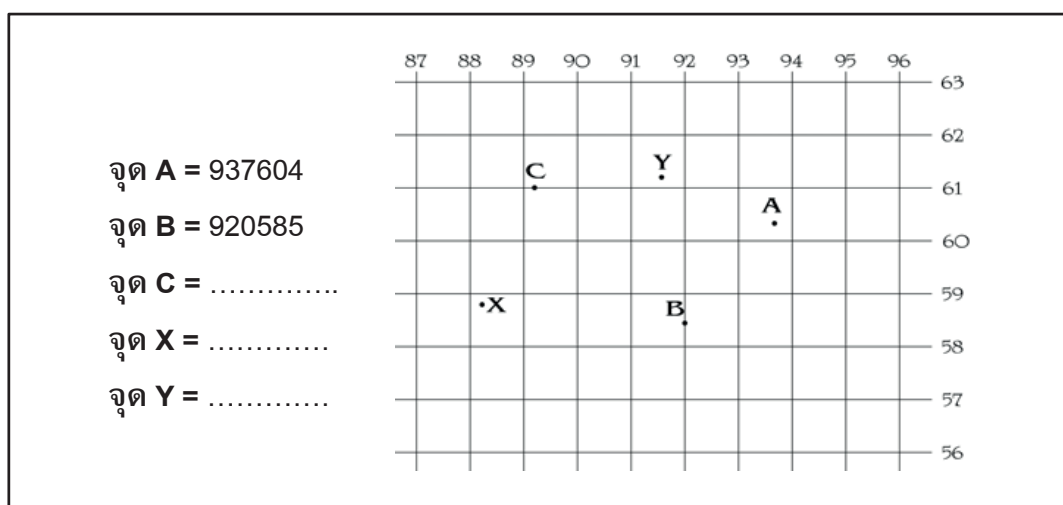
2. ระบบพิกัดตารางหรือพิกัดกริด

อาศัยเส้นตรง 2 ชุด เป็นตัวกำหนดที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ เส้นคู่ขนานในแนวตั้งเรียกว่า เส้นพิกัดตั้ง เส้นคู่ขนานในแนวนอนเรียกว่า เส้นพิกัดราบหรือนอน เส้นคู่ขนานทั้ง 2 ชุดจะตัดกันเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสเรียกว่า พิกัดกริดระหว่างเส้นคู่ขนานแต่ละคู่ทั้งแนวตั้ง และแนวนอนยังแบ่งย่อยออกเป็น 10 ช่องเท่า ๆ กัน

ระบบนี้จะมีในแผนที่ที่ละเอียดมากคือมาตราส่วน 1 ต่อ 50,000 ขึ้นไป (1 ซม.ต่อครึ่งกม.)

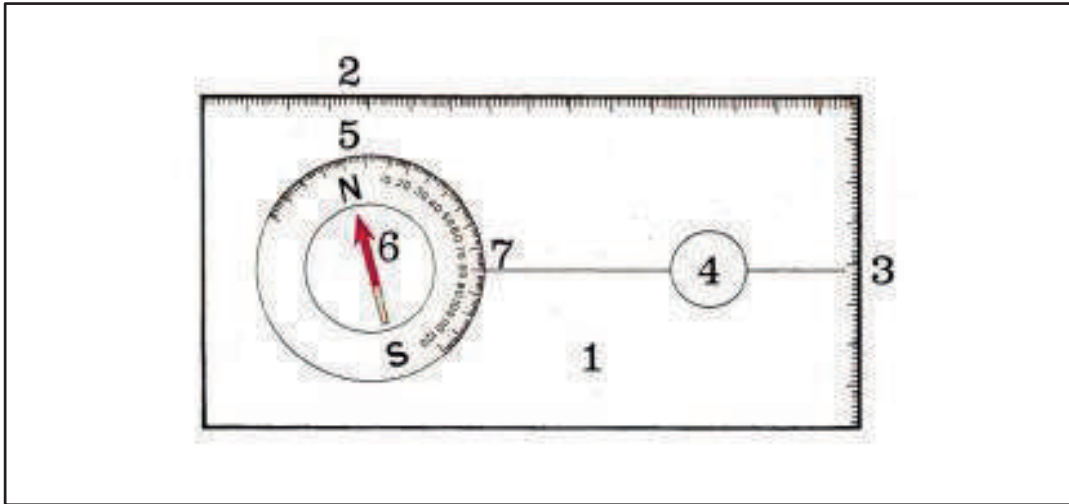
ตัวอย่างการหาพิกัดจุด A ในระบบตาราง

- (1) ดูตารางสี่เหลี่ยมจตุรัสที่ล้อมรอบจุด A
- (2) อ่านเส้นพิกัดในแนวนอน โดยอ่านตัวเลขที่กำกับเส้นแนวนอนจากซ้ายไปขวาที่ผ่านจุด A
- (3) อ่านเส้นพิกัดในแนวตั้ง โดยอ่านตัวเลขที่กำกับเส้นแนวนอนจากล่างขึ้นบนที่ผ่านจุด A
- (4) นำเลขชุดที่อ่านได้ในข้อ (2) และ (3) มาเรียงต่อกันตามลำดับ ตัวเลขนี้จะเป็นพิกัดของจุด A

จากตารางนี้ตำแหน่งของจุด A จะอยู่ที่เส้น 93.7 ตัดกับเส้น 60.4 จึงเขียนและอ่านเป็น 937604 เรียงกัน โดยไม่เขียนและไม่อ่านว่าจุด ตำแหน่งจุด B ก็เช่นเดียวกันอยู่ที่เส้น 92 พอดีก็คือ 92.0 ตัดกับเส้นที่ 58.5 ก็อ่าน 920585

การใช้เข็มทิศในที่กลางแจ้ง

ส่วนประกอบเข็มทิศแบบซิลวา

1. แผ่นฐานเป็นตัวยึดตัวประกอบโลหะส่วนเป็นนิ้วหรือเซนติเมตร
2. แนวขีดมาตราส่วน
3. ลูกศรชี้ทิศทาง
4. เลนส์ขยาย
5. ตลับเข็มทิศเป็นวงกลมหมุนได้ บนกรอบหน้าปัดของตลับเข็มทิศมี 360 องศา
6. ปลายเข็มทิศเป็นแม่เหล็กสีแดง ซึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ
7. ชื่อตำแหน่งสำหรับตั้งมุมและอ่านค่ามุม อยู่ตรงปลายลูกศรชี้ทิศทาง

การหาทิศ

วางเข็มทิศในแนวระนาบ ปลายเข็มทิศข้างหนึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือค่อย ๆ หมุนหน้าปัดของเข็มทิศให้ตำแหน่งตัวเลขหรืออักษรที่บอกทิศเหนือบนหน้าปัดตรงกับปลายเหนือของเข็มทิศเมื่อปรับเข็มตรงกับทิศเหนือแล้วจะสามารถอ่านทิศต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องจากหน้าปัดเข็มทิศ

ลูกเสือสามารถนำเข็มทิศไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นการเดินทางไกลการสำรวจป่าการผจญภัย การสำรวจและการเยือนสถานที่ เป็นต้น เมื่อเริ่มออกเดินทางลูกเสือควรหาทิศที่จะมุ่งหน้าไปให้ทราบก่อนว่าเป็นทิศใด เมื่อเกิดหลงทิศหรือหลงทางจะสามารถหาทิศทางต่าง ๆ จากเข็มทิศได้

กรณีบอกมุมอะซิมูทมาให้และต้องการรู้ว่าจะต้องเดินทางไปในทิศทางใด

สมมุติว่ามุมอะซิมูท 60 องศา

- 1) วางเข็มทิศในแนวระดับให้เข็มแม่เหล็กหมุนไปมาได้อิสระ
- 2) หมุนกรอบหน้าปัดของตลับเข็มทิศให้เลข 60 อยู่ตรงขีดตำแหน่งตั้งมุม

3) หันตัวเข็มทิศพื้นฐานไปจนกว่าเข็มแม่เหล็กสีแดงภายในตลับเข็มทิศชี้ตรงกับอักษร N บนกรอบหน้าปัด ทับสนิทกับเครื่องหมายหัวลูกศรที่พิมพ์ไว้

4) เมื่อลูกศรชี้ทิศทางชี้ไปทิศใด ให้เดินไปตามทิศทางนั้น โดยเล็งหาจุดเด่นที่อยู่ในแนวลูกศรชี้ทิศทางเป็นหลัก แล้วเดินตรงไปยังสิ่งนั้น

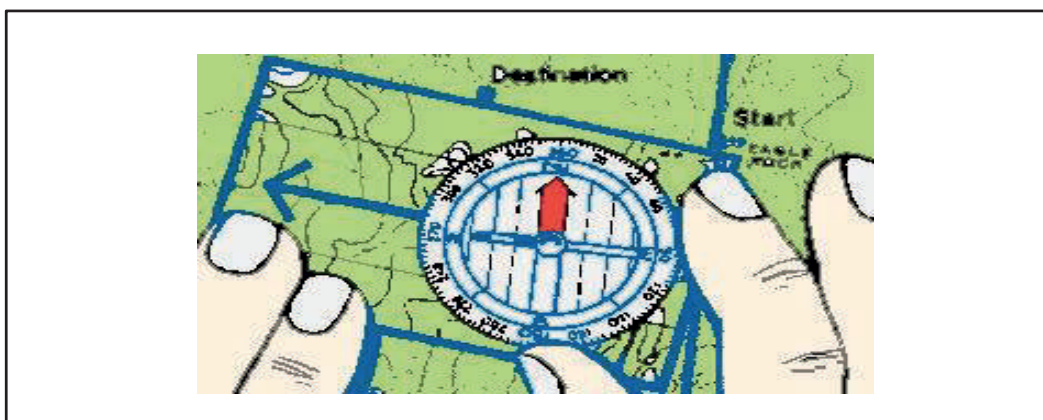
กรณีที่จะหาค่าของมุมอะซิมูทจากตำบลที่เราอยู่นอยู่ ไปยังตำบลที่เราจะเดินทางไป

- 1) วางเข็มทิศในแนวระดับให้เข็มแม่เหล็กหมุนไปมาได้อิสระ
- 2) หันลูกศรชี้ทิศทางไปยังจุดหรือตำแหน่งที่เราจะเดินทางไป
- 3) หมุนกรอบหน้าปัดเข็มทิศไปจนกว่าอักษร N บนกรอบหน้าปัดอยู่ตรงปลายเข็มแม่เหล็กสีแดงในตลับเข็มทิศ
- 4) ตัวเลขบนกรอบหน้าปัดจะอยู่ตรงขีดตำแหน่งสำหรับตั้งมุมและอ่านค่ามุม คือค่าของมุมที่เราต้องการทราบ

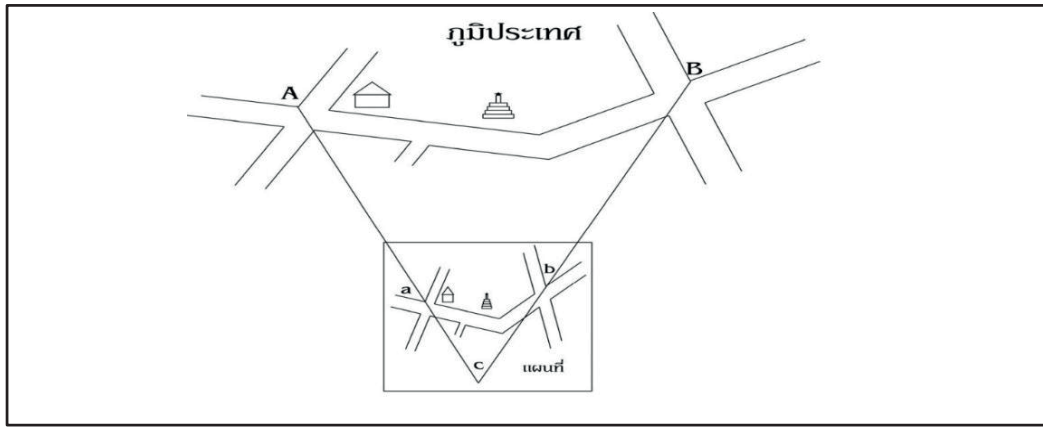
การใช้เข็มทิศหาพิกัดตำแหน่งในแผนที่

ก่อนอื่นจะต้องรู้ว่าตนเองอยู่ ณ ที่ใดของแผนที่ โดยใช้เข็มทิศช่วยในการวางแผนที่ให้ถูกทิศทางหรือวางแผนที่ให้ขนานกับเส้นทางหรือถนนพื้นที่จริงการวางขนานกับเส้นทางต้องระวังไม่ให้กลับทางทิศเหนือ-ใต้ โดยตรวจสอบสิ่งอื่นบนแผนที่ประกอบอย่างน้อย 2 แห่ง

วางเข็มทิศบนแผนที่ให้เครื่องหมายครีฑ์ทิศเหนือทางแนวทิศเหนือในแผนที่จากนั้นก็หมุนกระดาษแผนที่ (อย่าให้เข็มทิศเคลื่อน) ไปจนเข็มแดงครีฑ์ทิศเหนือแล้วจึงกดเข็มทิศติดกับแผนที่แล้วหมุนเป็นบอกลงศาให้ตรงทิศ

จากนั้นให้มองหาที่หมายจริงบนภูมิประเทศกับบนแผนที่สัก 2 แห่งเช่นบนภูมิประเทศ A และ a บนแผนที่กับ B บนภูมิประเทศและ b บนแผนที่ใช้บรรทัดลากเส้นจาก A a และ B b และต่อเส้นให้ตัดกันจะได้ตำแหน่ง c บนแผนที่คือที่ที่เราอยู่นอยู่

ขั้นต่อไปจะหาตำแหน่งใดจุดบนแผนที่ว่าของจริงบนภูมิภาคอยู่ที่ใดก็หาได้จากแผนที่และตั้งมุมเข็มทิศไปได้ตลอดจนสามารถจะทราบระยะทางจริงบนภูมิภาคได้โดยเทียบมาตราส่วนบนแผนที่

ข้อควรระวังในการใช้เข็มทิศ

1. จับถือด้วยความระมัดระวังเพราะหน้าปัดและเข็มทิศบอบบางอ่อนไหวง่าย
2. อย่าให้ตก แรงกระแทกอาจทำให้เสียหายได้
3. ไม่ควรอ่านเข็มทิศใกล้สิ่งที่เป็นแม่เหล็กหรือวงจรไฟฟ้า
4. อย่าให้เข็มทิศเปียกน้ำจนขึ้นสนิม
5. อย่าให้ใกล้ความร้อนเพราะเข็มทิศจะบิดงอ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

แสงอาทิตย์

นายแดงเป็นคนหาของป่าอยู่ในหมู่บ้านสมบูรณ์ ทุกวันเขาจะออกหาของป่าโดยเดินลึกเข้าไปในป่าเรื่อย ๆ ตามทิศทางที่ไม่ซ้ำกัน และนำของป่าที่ได้ไปขายในหมู่บ้าน

บ่ายวันหนึ่งขณะที่นายแดงกำลังหาของป่าอยู่นั้น ได้เกิดลมพายุรุนแรง ท้องฟ้ามีดกริม ทำให้นายแดงไม่สามารถหาทิศกลับบ้าน เพราะมืดมากมองไม่เห็น นายแดงจำได้แต่หมู่บ้านอยู่ทางทิศตะวันออกของป่าเท่านั้น นายแดงคิดอยู่ในใจว่าตอนบ่ายต้นไม้ใหญ่ด้านที่ถูกแสงแดดต้องหันเข้าหาทิศตะวันตกส่วนด้านตรงข้ามนั้นจะเป็นทิศตะวันออก เมื่อคิดได้ดังนั้นเขาจึงรีบใช้มือสัมผัสสรอบ ๆ ต้นไม้เพื่อหาตำแหน่งที่อุ่น ๆ เมื่อหาพบแล้วเขาจึงตัดสินใจเดินทางไปด้วยตรงกันข้ามกับด้านที่อุ่นของตนไม่ไปเรื่อย ๆ ไม่นานเขาก็เดินทางถึงหมู่บ้านอย่างปลอดภัย

เรื่องนี้สอนให้ว่า การรู้จักสังเกตสิ่งแวดล้อม ย่อมมีประโยชน์ต่อตนเองและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 5 การบริการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 อปพร. น้อย

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถสื่อสารเพื่อแจ้งข่าวการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัยและเหตุฉุกเฉินได้

2. เนื้อหา

2.1 แหล่งขอความช่วยเหลือ

2.2 วิธีการสื่อสารเพื่อแจ้งข่าวการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัยและเหตุฉุกเฉิน

2.3 หมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้ติดต่อขอความช่วยเหลือ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 ใบความรู้

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาถึงข่าวการเกิดอุบัติเหตุที่พบเห็น หรือจากการเสนอข่าวของ
สื่อสารมวลชน

2) ให้ลูกเสือร่วมกันอภิปรายถึงสถานการณ์เมื่อเกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัย หรือเหตุฉุกเฉิน
จะขอความช่วยเหลือจากใครและขอความช่วยเหลือด้วยวิธีการใด

3) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงวิธีการขอความช่วยเหลือจากหน่วยกู้ชีพ อปพร./อสม./
หรืออาสาสมัครกู้ภัยในท้องถิ่น เพื่อการช่วยเหลือที่ถูกต้องมีประสิทธิภาพ และนำส่ง
โรงพยาบาล พร้อมเบอร์โทรศัพท์ที่โทรติดต่อโดยตรงที่ไม่ส่งผลเสียหายต่อผู้ป่วย

4) ลูกเสือฝึกปฏิบัติการพูดสื่อสารเพื่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานศูนย์เรนทร หรือ
หน่วยงานในท้องถิ่น เช่น ตำรวจ ศูนย์กู้ชีพฉุกเฉิน เป็นต้น

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกต ความตั้งใจ ความสนใจในการร่วมกิจกรรม

5.2 สอบถามลูกเสือเกี่ยวกับหมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงานที่บริการให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินในท้องถิ่น

6. คุณธรรม

1. ความรับผิดชอบ

2. อุทิศการณืคุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 19

เพลง

ลูกเสือคืออะไร

ลูกเสือนั่นคืออะไร

มาพวกเราเร็วไว

กิจกรรมลูกเสือช่วยเหลือผู้คน

ฝึกการสังเกตจดจำ

เราแสนสุขอุรา

ลูกเสือนี้อย่างไร

รีบเข้าไปให้เห็นด้วยตา

ความอดทนนั้นติดตามมา

ร่วมทำร่วมพัฒนา

เมื่อได้มาเข้าเป็นลูกเสือ

เกม

ลมหายใจที่อดทน

วิธีเล่น

1. ให้ผู้เล่นนั่งล้อมวงเป็นวงกลม เขยียดเท้าไปข้างหน้า
2. ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณ โดยการเคาะ หรือเป่านกหวีด 1 ครั้ง
3. เมื่อผู้เล่นได้ยินสัญญาณ ครั้งที่ 1 ให้สูดลมหายใจเข้าปอด
4. ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณครั้งที่ 2 ให้ทุกคนทำเสียงหวีดคล้ายเสียงนกหวีด ใครหยุดเสียง ให้ล้มตัวลงนอน

กติกา

- คนที่เหลือเป็นคนสุดท้ายเป็นผู้ชนะ

ข้อเสนอแนะ

- อาจแบ่งผู้เล่นออกเป็นสองพวก คือ พวกแรกแข่งขันพวกที่ 2 เป็นผู้ควบคุมการหวีดเสียง สลับกับปฏิบัติ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ตัวไม้คาคคิรูปแบบใหม่

ผู้หญิงคนหนึ่งกำลังจะกลับบ้าน ระหว่างทางเธอเห็นเด็กตัวน้อยๆ กำลังยืนร้องไห้อยู่ข้างทางด้วยความรู้สึกสงสารเด็ก เธอเดินเข้าไปหา และถามว่า “เกิดอะไรขึ้นจ๊ะ”

เด็กน้อยตอบ “ผมหลงทาง พี่ช่วยพาผมไปส่งที่บ้านหน่อยได้ไหมครับ” แล้วเด็กน้อยก็ยื่นกระดาษแผ่นเล็กๆ แล้วบอกว่า ให้พาไปส่งตามที่อยู่โน้น และด้วยความใจดีของเธอ เธอมิได้สงสัยอะไรเลย แม้แต่น้อย เธอก็พาเด็กไปส่งตามที่อยู่โน้น พอไปถึงบ้านของเด็กน้อยเธอก็กดกริ่ง ทันใดนั้นเองกริ่งนั้นซอตตัวเธอจนหมดสติ เพราะกริ่งนั้นถูกต่อด้วยกระแสไฟฟ้าเอาไว้

วันต่อมา เธอตื่นขึ้นมาพร้อมกับร่างอันเปลือยเปล่า เงิน สร้อย เครื่องประดับหายไป เธอไม่ได้เห็นแม้แต่หน้าของผู้ร้าย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าไวใจทาง อย่าวางใจคน

ใบความรู้

การขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

เมื่อเกิดอุบัติเหตุ

ระงับความตื่นเต้น และตั้งสติให้ดี พิจารณาว่าควรส่งข่าวให้ใครทราบจึงจะได้รับความช่วยเหลือ ที่ถูกต้อง และรวดเร็วที่สุดเหตุด่วนหรือเหตุร้าย เช่น การทำร้ายร่างกายการปล้นทรัพย์การเกิดอุบัติเหตุ แจ้งเจ้าหน้าที่ที่อยู่ใกล้ที่สุด เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจ

เหตุอุบัติเหตุ

ไฟไหม้ แก๊สพิษรั่วแจ้งเทศบาลสุขาภิบาลสถานีดับเพลิงสถานีตำรวจ ถ้าเหตุฉุกเฉินมี ผู้ได้รับบาดเจ็บถ้ามีความจำเป็นต้องส่งโรงพยาบาลแจ้งโรงพยาบาลหรือสถานีอนามัย หรือขอความช่วยเหลือจากผู้ที่มียานพาหนะ

การส่งข้อความเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

1. การบอกเล่า

เป็นการส่งข่าว ที่ใช้ตัวกลางเป็นคนโดยให้เดินทางจากจุดเกิดเหตุไปยังจุดที่จะขอความช่วยเหลือ การส่งข่าววิธีนี้ข่าวต้องไม่ยาวมากเพราะอาจเกิดความผิดพลาดได้

2. การเขียน

เป็นการส่งข่าวโดยเขียนจดหมายหรือไปรษณีย์บัตรไปยังผู้ที่จะขอความช่วยเหลือ การส่งข่าววิธีนี้ไม่ค่อยผิดพลาดเพราะข่าวจะส่งถึงผู้รับโดยตรงได้รายละเอียดครบถ้วนและเสียค่าใช้จ่ายน้อย

3. การโทรศัพท์

เป็นการส่งข่าวโดยอาศัยทั้งการบอกเล่าและการเขียนเพื่อให้ข้อความถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์ การส่งข่าววิธีนี้ ไม่ผิดพลาด เพราะเป็นการสนทนาโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งข่าวกับผู้รับข่าวโดยตรง ซึ่งสะดวก รวดเร็วและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าวิธีอื่นๆ

4. การส่ง Messenger และการส่ง Line

ลูกเสือควรมีหมายเลขโทรศัพท์ หรือ ID Line ของตำรวจ อปพร. ในที่ชุมชนหรือหน่วยงานวายุภักดิ์ หรือศูนย์เรนทร เช่น 191, 1669 และ 911

ข้อความที่ควรส่ง

แจ้งว่า ผู้พูด คือใคร กำลังโทรศัพท์จากที่ไหน

แจ้งว่า เกิดเหตุอะไร เช่น ไฟไหม้ รถชนกัน มีคนบาดเจ็บ หรือเกิดเหตุทำร้ายร่างกาย

แจ้งว่า ต้องการความช่วยเหลืออย่างไร ผู้บาดเจ็บมีอาการอย่างไร ให้ผู้ที่ช่วยเหลือเตรียมอุปกรณ์ใดมาบ้าง

แจ้งว่า เกิดเหตุที่ไหน และผู้ที่จะมาช่วย ต้องเดินทางไปจุดเกิดเหตุอย่างไร

คุณสมบัติของผู้ส่งข่าวที่ดี

1. ช่างสังเกต รู้จักสังเกตสิ่งแวดล้อมหรือเหตุการณ์ต่างๆที่พบเห็น
2. ความจำดี สามารถจำเรื่องราวต่างๆได้ ที่เกิดขึ้นได้อย่างแม่นยำ
3. ย่อความได้ดีและชัดเจน สามารถเล่าเรื่องราวได้อย่างถูกต้อง กระชับ ชัดเจน และครบถ้วน

หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ ศูนย์กู้ชีพ “นเรนทร” (Narenthorn EMS Center)

ความเจ็บป่วยเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาไม่ว่าจะเกิดอุบัติเหตุหรืออาการป่วยเฉียบพลันจากโรคภัย หากรักษาไม่ทันการณ์โอกาสรอดชีวิตอาจมีไม่มาก หน่วยแพทย์ฉุกเฉินจึงพร้อมปฏิบัติหน้าที่ 24 ชม. เพื่อนำผู้ป่วยเข้าสู่การรักษาในโรงพยาบาลอย่างทันที่ทันที่ พวกเขาอุทิศตัวเพื่อคนไข้โดยไม่หวังผลตอบแทน ทันทีที่โทรแจ้ง 1669 พวกเขาจะไปถึงที่เป็นบริการฟรีไม่เกี่ยงว่าน้ำจะท่วม ไฟจะไหม้ หรือต้องฝ่าเข้าไปในเขตระเบิด

ป่วยฉุกเฉินแจ้ง 1669

สิ่งหนึ่งที่หน่วยแพทย์ฉุกเฉินหรือหน่วยกู้ชีพให้ความสำคัญอย่างมากก็คือการเข้าถึงผู้ป่วยให้เร็วที่สุดไม่ว่าผู้ป่วยจะอยู่ที่ไหน เหตุเกิดในเวลาใดตังนั้นนอกจากหน่วยกู้ชีพที่มีหน้าที่เข้าไปให้การช่วยเหลือผู้ป่วยแล้วจึงต้องมีศูนย์รับแจ้งเหตุที่ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง และทำหน้าที่ประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการช่วยเหลือผู้ป่วย โดยเมื่อศูนย์รับแจ้งเหตุได้รับแจ้งจากผู้ป่วยหรือบุคคลใกล้เคียงก็ต้องสอบถามรายละเอียดต่าง ๆ ให้ชัดเจน เช่น ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หรือมีอาการป่วยจากโรคประจำตัว อาการของผู้ป่วยอายุ – เพศ และจำนวนของผู้ป่วย สถานที่เกิดเหตุ พร้อมทั้งเบอร์โทร ที่สามารถติดต่อได้

จากนั้นจึงแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ของหน่วยแพทย์ฉุกเฉินซึ่งใกล้จุดเกิดเหตุที่สุด พร้อมทั้งประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ช่วยอำนวยความสะดวกหรือเข้าไปช่วยเหลือผู้ป่วยในเบื้องต้น เช่น แจ้งให้ตำรวจจราจรช่วยเคลียร์เส้นทาง ให้อาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน (อพปร.) ช่วยจัดรถยนต์เพื่อนำผู้ป่วยออกจากจุดเกิดเหตุ ปัจจุบันได้กำหนดให้มีการใช้เลขหมายโทรศัพท์ในการรับแจ้งเหตุผู้ป่วยฉุกเฉินหมายเลขเดียวกันทั่วประเทศ คือ หมายเลข 1669 เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำ โดยเมื่อผู้ป่วยหรือผู้ใกล้เคียงโทรเรียก 1669 ระบบจะเชื่อมโยงไปยังหน่วยแพทย์ฉุกเฉินที่ใกล้ที่สุด จากนั้นหน่วยกู้ชีพในพื้นที่รับผิดชอบก็จะส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปนำตัวผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลโดยเร็ว โดยระหว่างทางเจ้าหน้าที่จะทำการช่วยเหลือผู้ป่วยในเบื้องต้นตามความจำเป็น เช่น ห้ามเลือด ให้น้ำเกลือ ให้ออกซิเจน และภายในรถกู้ชีพจะต้องมีอุปกรณ์ช่วยชีวิตต่าง ๆ ครบครัน ไม่ว่าจะเป็น เพลท หรือ เตียงลำเลียงผู้ป่วย เครื่องมือปฐมพยาบาล เครื่องวัดความดัน เครื่องปั๊มหัวใจ สายน้ำเกลือ ฯลฯ

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการเข้าถึงผู้ป่วยขณะนี้ทางสำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินได้เร่งดำเนินการจัดทำโปรแกรมซอฟต์แวร์ เพื่อใช้ในการบอกตำแหน่งของผู้ป่วย โดยเมื่อมีการ

โทรแจ้งเหตุ ระบบจะทำการเชื่อมโยงข้อมูลว่าผู้แจ้งอยู่ ณ จุดใด พร้อมทั้งปรากฏภาพแผนที่บนหน้าจอคอมพิวเตอร์เพื่อบอกตำแหน่งที่มีการโทรแจ้ง ซึ่งจะช่วยให้หน่วยแพทย์ฉุกเฉินสามารถเดินทางไปยังพื้นที่เกิดเหตุได้เร็วยิ่งขึ้นและเมื่อรถกู้ชีพเดินทางออกจากโรงพยาบาลไปยังจุดเกิดเหตุก็จะปรากฏภาพขึ้นบนหน้าจอว่ารถเคลื่อนที่ไปถึงจุดใด มีอุปสรรคใดหรือไม่ เพื่อที่หน่วยรับแจ้งเหตุจะได้ทำการประสานไปยังเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยแก้ปัญหา โดยระบบดังกล่าวจะแล้วเสร็จประมาณต้นปี 2551 และนำมาใช้กับหน่วยบริการแพทย์ฉุกเฉิน ทั่วประเทศ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 5 การบริการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่มีเลือดออกภายนอก และอาการช็อค (Shock) ได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถบอกวิธีช่วยให้คนหายใจได้ถูกต้อง
- 1.3 ลูกเสือสามารถเคลื่อนย้ายคนเจ็บ และนำส่งโรงพยาบาลได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่มีเลือดออกและมีอาการช็อคหมดสติ
- 2.2 วิธีการช่วยให้คนหายใจ
- 2.3 การเคลื่อนย้ายคนเจ็บ และการนำส่งโรงพยาบาล

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 ฐานสาธิตการปฐมพยาบาลและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
- 3.4 วิดีโอการช่วยฟื้นคืนชีพของหน่วยกู้ชีพ ศูนย์ “นเรนทร”
- 3.5 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำการสนทนาและอภิปรายเกี่ยวกับการช่วยฟื้นคืนชีพในกรณีผู้ป่วยช็อคหมดสติ ว่ามีความเป็นไปได้หรือไม่ โดยยกกรณีตัวอย่างประกอบ (จากข่าวหน้าหนังสือพิมพ์)
  - 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือศึกษาใบความรู้และดูวิดีโอการช่วยฟื้นคืนชีพของหน่วยกู้ชีพ ศูนย์ “นเรนทร”
  - 3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติจากฐานสาธิต
    - ฐานที่ 1 การปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่มีเลือดออกภายนอก
    - ฐานที่ 2 การปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่ช็อค หมดสติ
    - ฐานที่ 3 วิธีช่วยให้คนหายใจ

ฐานที่ 4 การเคลื่อนย้ายคนเจ็บที่ถูกวิธี

4) ผู้กำกับลูกเสือเรียกรวมกองลูกเสือ สรุปผลการฝึกปฏิบัติ และทบทวนความเข้าใจของลูกเสือ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต ตรวจสอบจากการฝึกปฏิบัติจริงของลูกเสือ

6. คุณธรรม

1. ความรับผิดชอบ

2. อุดมการณ์คุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 20

เพลง

การปฐมพยาบาล

(ทำนอง สรรภัญญะ)

คำร้อง บุญตา งามวัฒนากุล

การปฐมพยาบาลคือการช่วยชีวิตคน ปวดหัวฮอตรถชน ยามคับขันอย่าตกใจ (ซ้ำ)
ตั้งสติให้ดีดี หาวิธีช่วยปลอบใจ หากมันเขาเลือดไหล ต้องห้ามไว้ให้หยุดก่อน (ซ้ำ)
ตรวจดูให้รอบคอบ อย่าไปจอบเคลื่อนย้ายเขา เบิ่งแล้วอาการทุเลา เราต้องฟ้าวส่งแพทย์ต่อ
(ซ้ำ)

เยาวชนไทย

(สร้อย) เยาวชนชาติไทยต้องหยิ่งในความเป็นไทย ชีวิตจิตใจอย่าให้ใครดูหมิ่น
เยาวชนไทย นั้นเป็นไทยทุกเมื่อ จะอยู่เหนืออยู่กลาง หรือภาคใต้
แม้จะถือศาสนาใดๆ เกิดเป็นไทยต้องเป็นไทยอยู่ชั่วกัลป์ (สร้อย)
เด็กวันนี้ คือผู้ใหญ่ในวันหน้า ชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ ชื่อสัตย์มั่น
จงทำดี จงทำดีไว้ชั่วชีวิต สิ่งสำคัญเพื่อมุ่งให้ชาติไทยเจริญ (สร้อย)

ใบความรู้

วิธีปฐมพยาบาลผู้ป่วยมีอาการช็อค

ช็อค

หมายถึง สภาวะที่ร่างกายอ่อนเพลีย หหมดแรง จนทำให้ระบบการทำงานของหัวใจและการไหลเวียนของโลหิตผิดปกติจากภาวะปกติผู้ป่วยแสดงอาการหน้าซีด ผิวน้ำซีด หายใจเร็วและตื้น ชีพจรเต้นเร็วและเบา เหงื่อออกทั่วร่างกาย ผิวน้ำเย็น รูม่านตาขยายกว้าง ผู้ป่วยบ่นว่าอ่อนเพลีย หัวน้ำวิงเวียน หน้ามืด คลื่นเหียน และหมดสติไปในที่สุด

วิธีปฐมพยาบาลผู้ป่วยมีอาการช็อค

จัดผู้ป่วยให้อยู่ในนอนหงาย โดยให้ศีรษะอยู่ในระดับต่ำกว่าเท้าเล็กน้อย อาจหนุนเท้าทั้งสองขึ้น คลุมตัวด้วยผ้าให้อบอุ่น ทั้งนี้เพื่อให้โลหิตไหลเวียนไปยังศีรษะให้ดีขึ้นมีข้อยกเว้นในกรณีที่ต้องยกศีรษะให้สูงกว่าลำตัว คือผู้ที่บาดเจ็บที่ศีรษะและสมอง ผู้ที่เป็นลมหน้าแดงจากความร้อน เช่น กราแดด หรืออยู่ในที่มีความร้อนสูงนานๆ ผู้ที่บาดเจ็บที่ทรวงอก ทำให้หายใจลำบาก

การปฐมพยาบาล

1. จัดให้อยู่ในนอนหงายราบไม่หนุนหมอน ตะแคงหน้า เพื่อป้องกันการสำลักน้ำลายหรืออาเจียน ยกปลายเท้าให้สูงประมาณ 1 ฟุต
2. ห่มผ้าให้ความอบอุ่น
3. แก้ไขสาเหตุช็อค เช่น ถ้ามีเลือดออกให้ห้ามเลือด
4. รีบนำส่งสถานพยาบาล

วิธีปฐมพยาบาลเมื่อมีบาดแผลและการห้ามเลือด

เป็นธรรมดาของชีวิตคนเรา ที่ต้องมีเกิด แก่ เจ็บ ตาย ซึ่งทั้งหลายเหล่านี้เป็นวงเวียนชีวิตที่ต้องเผชิญกันทุกคน แต่การจะกล่าวเฉพาะการเจ็บ สิ่งแรกที่ทุกคนมักนึกถึงก็คือ บาดแผล และมีเลือดออก จึงขอแนะนำเสนอวิธีการปฐมพยาบาลเมื่อมีบาดแผลเกิดขึ้น และวิธีในการห้ามเลือดก่อนส่งเข้าแผนกฉุกเฉินในโรงพยาบาล

ชนิดของบาดแผล

ชนิดของบาดแผลที่พบ สามารถแบ่งออกได้เป็น 7 ชนิด ดังต่อไปนี้

1) บาดแผลฟกช้ำ ห้อเลือด

วิธีการปฐมพยาบาล ให้ประคบด้วยความเย็นทันทีภายใน 24 ชั่วโมงแรกและให้ประคบด้วยความร้อนภายใน 24 ชั่วโมงหลัง

2) บาดแผลถลอก

วิธีการปฐมพยาบาล เมื่อเกิดบาดแผลถลอกสิ่งที่จะตามมาก็คือ มีเลือดออกซิบๆ ดังนั้นให้รีบทำการล้างแผลทันที เพื่อป้องกันการติดเชื้อและอักเสบของแผล

3) บาดแผลฉีกขาด

วิธีการปฐมพยาบาล ล้างบาดแผลและรอบบาดแผลด้วยน้ำสะอาดและสบู่ทำความสะอาดสิ่งแปลกปลอมที่อยู่ในบาดแผลออกกตบาดแผล ห้ามเลือดด้วยผ้าสะอาด ประมาณ 3-5 นาที ทำความสะอาดบาดแผลด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อและปิดแผลด้วยพลาสติกหรือผ้าปิดแผลส่วนการดูแลแผลถลอก และบาดแผลฉีกขาดขนาดใหญ่ควรรีบทำการห้ามเลือด และรีบนำส่งโรงพยาบาล

4) บาดแผลถูกแทง

วิธีการปฐมพยาบาล ให้ทำการห้ามเลือด และรีบนำส่งโรงพยาบาลถ้ามีวัตถุปักคาอยู่ห้ามดึงออก ให้ใช้ผ้าสะอาด กดรอบแผลและใช้ผ้าพันไว้ ก่อนรีบนำตัวส่งโรงพยาบาลทันที

5) บาดแผลอวัยวะถูกตัดขาด

วิธีการปฐมพยาบาล ให้ทำการห้ามเลือดที่บาดแผลและรีบนำส่งโรงพยาบาล ส่วนอวัยวะที่ถูกตัดขาดให้ใส่ถุงพลาสติกที่สะอาด ปิดปากถุงให้แน่นไม่ให้น้ำเข้าแล้วแช่ในถังน้ำแข็ง แล้วนำส่งโรงพยาบาลพร้อมผู้ป่วย

6) บาดแผลถูกยิง

วิธีการปฐมพยาบาล ให้ทำการห้ามเลือด และรีบนำส่งโรงพยาบาลโดยทันที เนื่องจากมีการเสียเลือดค่อนข้างมาก

7) บาดแผลถูกความร้อน

วิธีการปฐมพยาบาล ให้รีบถอดหรือตัดเสื้อผ้าบริเวณที่ถูกความร้อนออก หรือเครื่องประดับที่นำความร้อนออก เปิดน้ำเย็นให้ไหลผ่านบริเวณบาดแผล ให้ทายาสำหรับแผลไฟไหม้ แล้วปิดด้วยผ้าปิดแผลสะอาด ถ้าแผลกว้างและลึก หรือถูกอวัยวะสำคัญให้รีบนำส่งโรงพยาบาล

การห้ามเลือด

การห้ามเลือดโดยทั่วไป จะใช้วิธีการอยู่ 2 วิธีคือ การใช้มือกด และการใช้ผ้ากดเพื่อพันแผล ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้กันอยู่ เพียงแต่จะมีเทคนิควิธีการที่ค่อนข้างเฉพาะจุด ซึ่งต้องทำความเข้าใจโดย

วิธีการลงมือปฏิบัติ

1) การใช้มือกด สามารถห้ามเลือดได้โดยการใช้มือกด หรือใช้นิ้วกดบาดแผลโดยตรง นอกจากนี้ยังใช้มือหรือนิ้วบีบปากแผลเข้าหากัน ใช้สำหรับกรณีที่บาดแผลมีขนาดใหญ่ส่วนวิธีการใช้นิ้วกดเส้นเลือดแดงใหญ่เหนือบาดแผล ใช้ในบาดแผลบริเวณแขนขาที่เลือดออกมาก โดยส่วนใหญ่เกิดจากการบาดเจ็บต่อหลอดเลือดแดง และห้ามกดติดต่อกันนานเกิน 15 นาที เพราะจะทำให้เนื้อเยื่อส่วนปลายขาดเลือดได้

2) การใช้ผ้าก๊อชและการใช้ผ้าพันแผล มีด้วยกัน 3 วิธีคือขยี้ผ้าสะอาดกดลงบนบาดแผลโดยตรง พันหากไม่มีกระดุกหัก ควรยกบริเวณที่มีเลือดออกให้สูงกว่าระดับหัวใจ และไม่ควรกดหรือพันแน่นจนเกินไป เพราะจะทำให้อวัยวะส่วนปลายที่กดหรือพันขาดเลือดได้ (ยกเว้นกรณีที่ห้ามเลือดโดยวิธีกดเส้นเลือดแดงใหญ่) หากนำผ้าปิดแผลชุ่มเลือดแล้วไม่ควรเอาออกและควรนำผ้าอีกชั้นมาปิดทับบนผ้าชั้นแรก

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เรื่อง นรินทร์ช่วยเพื่อน

นางสาวจุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ในช่วงโมงพลศึกษา นรินทร์และเพื่อน ๆ ชวนกันเล่นฟุตบอล ขณะที่เล่นอย่างสนุกสนานนั้น เตชา เพื่อนที่เล่นด้วยกันล้มลงถูกก้อนหินที่มีคนโยนเข้ามาในสนาม ทำให้เกิดแผลที่หัวเข่า มีเลือดไหลออกมาก ทุกคนหยุดเล่นวิ่งมารุ้มล้อม เตชา นรินทร์ร้องบอกให้เพื่อน ๆ วิ่งไปเอากระเป๋ายาพยาบาลมาทันที เขาเริ่มเอาสำลีชุบแอลกอฮอล์เช็ดแผล ใช้ผ้าพันแผลซับเลือดและใช้ผ้าพันแผลพันหนา ๆ กดทับแผลไว้เพื่อให้เลือดหยุด จากนั้นเพื่อนอีกคนหนึ่งวิ่งไปแจ้งคุณครูรับนำเตชาส่งโรงพยาบาลใกล้โรงเรียน

ช่วงโมงหนึ่งผ่านไป เตชากลับมาจากโรงพยาบาลแล้วว่า คุณหมอเย็บแผลให้และแนะนำวิธีทำความสะอาด เตชาขอบคุณคุณครูและเพื่อน ๆ ที่ดูแลปฐมพยาบาลตนเองเมื่อประสบอุบัติเหตุ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เมื่อประสบเหตุฉุกเฉินควรตั้งสติและแก้ไขปัญหาก็ให้ถูกวิธี

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 5 การบริการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 การบริการและช่วยเหลือผู้อื่น

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อปลูกฝังให้เกิดจิตสำนึกแก่ลูกเสือให้มีจิตอาสาบริการ
2. เพื่อให้ลูกเสือสามารถบริการช่วยเหลือผู้อื่นได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การมีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่น
- 2.2 การเข้ารับการอบรมหลักสูตรลูกเสือจรรยา และหลักสูตรลูกเสือบรรเทาสาธารณภัย

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 แบบบันทึกการปฏิบัติงานจิตอาสา
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาด้วยคำถาม “กฎลูกเสือข้อใดที่มีความหมาย คล้ายกับคำปณิธานลูกเสือข้อ 2”
  - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือร่วมกัน ระดมสมองในประเด็นต่อไปนี้
    - ในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญ ลูกเสือจะสามารถปฏิบัติตามคำปณิธานที่ว่า “ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ” และกฎลูกเสือข้อ 3 “ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น” ได้อย่างไรบ้าง
    - สมาชิกในหมู่แต่ละคนมีความสามารถในเรื่องอะไรบ้าง
  - (3) ผู้กำกับให้แต่ละหมู่รายงาน ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายเพิ่มเติมและสรุป
  - (4) ผู้กำกับลูกเสือเพิ่มเติม เรื่องการพัฒนาตนเองเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งลูกเสือสามารถที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมจึงจะช่วยผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การอบรมลูกเสือจรรยา ลูกเสือพยาบาลฟื้นคืนชีพ ลูกเสือบรรเทาสาธารณภัย ลูกเสือกู้ภัย ไปเป็นอาสาสมัครช่วยงานโรงพยาบาล และงานจิตอาสาอื่นๆ

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนถึงอุดมการณ์ลูกเสือในการช่วยเหลือผู้อื่น
  - (2) ผู้กำกับลูกเสือเชิญชวนให้ลูกเสือมีจิตอาสาบริการช่วยเหลือผู้อื่น โดยการทำโครงการบริการช่วยเหลือผู้อื่นในโรงเรียน ในกองลูกเสือ ในชุมชน หรือแหล่งอื่นๆ ในท้องถิ่นที่ลูกเสือสามารถให้บริการได้
  - (3) ลูกเสือรวมกลุ่มกันเพื่ออาสาช่วยเหลือผู้อื่นโดยวางแผนทำงานให้มีคุณค่าเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงอย่างต่อเนื่อง
  - (4) เมื่อลูกเสือปฏิบัติแล้ว ให้รายงานผลการปฏิบัติงาน
- 4) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

ประเมินจากผลงาน การรายงาน และการปฏิบัติจริง

6. คุณธรรม

1. ความรับผิดชอบ
2. อุดมการณ์คุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 21

เพลง

เพลงกลูกเสือ

(ทำนองเหล่า)

- กฎที่หนึ่ง ฟังทำให้ดีลูกเสือต้องมีเกียรติเชื่อถือได้
- กฎที่สอง นั้นรองลงไปต้องรักดีในผู้มีพระคุณ
- กฎที่สาม นั้นบำเพ็ญบุญช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นทั่วไป
นะเธออย่าลี้มอย่าลี้มนะนะเธออย่าลี้มอย่าลี้ม
- กฎที่สี่ นี้่นาคิดจงเป็นมิตรของคนทั่วไป
- กฎที่ห้า ทำนว่าเอาไว้มารยาทนั้นไซ้รักرابให้วังามๆ
- กฎที่หก นรกไม่ตามเพราะน้ำใจงามกรุณาสัตย์มัน
นะเธออย่าลี้มอย่าลี้มนะนะเธออย่าลี้มอย่าลี้ม
- กฎที่เจ็ด จงเชื่อจงฟังในคำสั่งโดยดุษฎี
- กฎที่แปด ยัมๆไว้ช้ลูกเสือที่ดีไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
- กฎที่เก้า ออมไว้ยามยากจะไม่ลำบากเงินทองมากมี
- กฎที่สิบ ประพฤติความดีทั้งกายวจีมีโนพร้อมกัน

ลูกเสือบริการ

ลูกเสือสบายดีฤา	ลูกเสือจงชวนกันมา
ลูกเสือสบายอูรา	ลูกเสือนั้นหนาพร้อมบริการ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เสกมะม่วง

ชายหนุ่มคนหนึ่งได้เรียนวิชาการเสกมะม่วงจากชายขอทาน สามารถเสกมะม่วงได้ตลอดปี ไม่ว่าฤดูไหนเขาสามารถเสกได้ทั้งนั้น

หาได้ ชายหนุ่มผู้นี้ทราบมีพระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่งต้องการเสวยมะม่วงแต่ไม่สามารถจะข่าวจึงรีบอาสาไปเสกมะม่วง พระเจ้าแผ่นดินได้เสวยมะม่วงตามต้องการจึงขอบพระทัยมาก พระราชทานทรัพย์เงินทองให้บ้านพักและให้ตำแหน่งใหญ่โตแก่ชายหนุ่มผู้นี้

2 เดือนต่อมา พระเจ้าแผ่นดินต้องการเสวยมะม่วงก็ให้ชายหนุ่มเสกอีก และตรัสถามชายหนุ่มผู้นี้ด้วยความสนพระทัยว่า ไปเรียนวิชาเสกมะม่วงนี้มาจากใคร ครั้นชายหนุ่มจะตอบไปตามตรงก็กลัวพระเจ้าแผ่นดินจะรู้ว่าไปเรียนวิชามาจากคนต่ำต้อย จึงตอบไปว่า “เรียนมาจากอาจารย์มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง” พอตอบไปเช่นนั้น วิชาเสกมะม่วงที่เรียนมาก็เสื่อมไปทันที

วันต่อมา พระเจ้าแผ่นดินเรียกมาให้เสกอีก ปรากฏว่าเสกไม่ได้ เมื่อพระเจ้าแผ่นดินทราบสาเหตุว่า เหตุที่เสกไม่ได้เพราะพูดโกหกถูกอาจารย์ผู้มีพระคุณ จึงสั่งให้ทหารบริรักษ์สมบัติ ไล่ออกจากตำแหน่ง และขับไล่ออกไปจากพระราชวังทันที

เรื่องนี้สอนให้ว่า การดูถูกครูอาจารย์ ผู้ให้วิชาความรู้แก่ตนจะประสบกับความหายนะในชีวิต

สุนัขขี้ขี้

สุนัขตัวหนึ่งมีนิสัยชอบขโมยและกัดใครต่อใครที่มันพบเห็นอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นเจ้าของจึงเอา กระดิ่งแขวนไว้ที่คอ เพื่อเตือนให้คนรู้ว่ามันเข้าไปใกล้ผู้ใด

แต่สุนัขตัวนั้นกลับมีความนิยมชมชอบในกระดิ่งที่เจ้าของแขวนคอ มันเดินไปตามถนนหนทางด้วยความภาคภูมิใจในเสียงกระดิ่งที่คอของมัน จนกระทั่งสุนัขแก่ตัวเมียตัวหนึ่งพูดว่า “เจ้าหนุ่มซึ่งหาความดีอะไรไม่ได้ ทำไมเจ้าแสดงกิริยาท่าที่เช่นนั้น กระดิ่งนั้นไม่ใช่เครื่องหมายแห่งคุณงามความดีของเจ้าเลย แต่เป็นเครื่องหมายของความเลวทรามของเจ้าต่างหาก”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนช่วยยอมไม่เคยมองเห็นความผิดของตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 6 การพึ่งตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 น้ำดื่มเพื่อสุขภาพ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถทำน้ำดื่มสมุนไพรตามภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

2. เนื้อหา

- 2.1 สมุนไพรไทย
- 2.2 การทำน้ำดื่มจากสมุนไพรไทย
- 2.3 ประโยชน์ของน้ำสมุนไพรไทย

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - (1) ลูกเสือร่วมกันศึกษาการทำเครื่องดื่มน้ำสมุนไพรไทยหมูละ 1 ชนิด เช่น น้ำใบเตย น้ำขิง น้ำมะตูม น้ำลูกเดือย น้ำตะไคร้ ฯลฯ พร้อมศึกษาถึงคุณประโยชน์ของน้ำสมุนไพรชนิดนั้น ๆ โดยทำเป็นแผ่นพับ โฆษณาสรรพคุณของน้ำสมุนไพร
  - (2) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้จัดเตรียม และแบ่งงานกันในหมู่ลูกเสือ เพื่อดำเนินการในครั้งต่อไป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- (1) ลูกเสือร่วมกันทำน้ำสมุนไพรไทยหมู่ละ 1 ชนิด ตามที่ได้แบ่งงานกันไว้ในชั่วโมงที่ผ่านมา
- (2) ตัวแทนของแต่ละหมู่นำเสนอเป็นแผ่นพับ และบรรยายสรรพคุณและประโยชน์ของน้ำสมุนไพรของหมู่หรือนำเสนอตามที่หมู่ลูกเสือมีความถนัด
- (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันชิมน้ำสมุนไพร และสรุปข้อคิดที่ได้
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และประเมินผลการปฏิบัติ

6. คุณธรรม

ความพอเพียง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 22

เพลง

อนุรักษ์ป่า

(ทำนองเพลงผู้ใหญ่ลี)

ป่าไม้ช่วยทำให้ฝนตก	ป่ารกฝนตกมากมาย
น้ำในคลองเจิ่งนองหลากหลาย(ซ้า)	แต่ไม่อันตรายเพราะป่าไม้บัง
ป่าไม้เข้าทำลายเสียหมด	น้ำจะลดแม่น้ำสลดใจจ้ง
ยามฝนตกมาป่านองล้นฝั่ง(ซ้า)	พัดบ้านเรือนพังโปรตระวังอันตราย
ขอพวกเราโปรดช่วยกันปลูกป่า	พัฒนาร่มเย็นสดใส
บ้านเมืองจะรุ่งเรืองศิวิไลย(ซ้า)	ขอให้ลูกเสือไทยช่วยกันปลูกป่าเอย

มาตามนัด

เอ้าฮาเฮฮา ชักข้าวอยู่เีย	เอ้าฮาฮาไฮ้ จงรีบไปให้ทันเวลา
เอ้าเร็วเข้าชิตูให้ดี เขามีใหม่มา	เอ้าฮาเฮฮา พร้อมใจกันมาพบหน้าพร้อมกัน
เฮพร้อมใจมาเรียน ฮาปากเพียรปากบั้น	มาซิ มาซิ มาซิเร็วพลันถึงวันเวลาอบรม

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ต้านภัยหนาว ด้วยภูมิปัญญาไทย

ตามหลักทฤษฎีการแพทย์แผนไทย คนเรามีธาตุ 4 เป็นองค์ประกอบ ได้แก่ ดิน น้ำ ลม และไฟ การเจ็บป่วยในแต่ละช่วงฤดูกาลขึ้นกับการเสียสมดุลของธาตุนั้นๆ การเจ็บป่วยในฤดูหนาวมักเกี่ยวข้องกับธาตุน้ำในร่างกาย ทำให้มีเสมหะ เจ็บคอ แสบคอ ดังนั้นในช่วงฤดูหนาวทางแพทย์แผนไทยจึงใช้ทฤษฎีเรื่องของการปรับสมดุลของธาตุน้ำได้

โดยเฉพาะผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น หอบหืด มักถูกกระตุ้นให้แสดงอาการของโรคมากกว่าในฤดูอื่น ๆ จึงควรปรับสมดุลของธาตุน้ำโดยบริโภคอาหารรสเปรี้ยวและรสขม มากกว่ารสอื่น ๆ สารพฤษของรสเปรี้ยวจะช่วยให้การขับเสมหะ ส่วนรสขมจะทำให้เจริญอาหาร นอกจากนี้อาหารที่มีรสเผ็ดร้อนจะช่วยให้ร่างกายอบอุ่น กระตุ้นระบบไหลเวียนโลหิตช่วยให้เสมหะถูกขับออกง่ายขึ้น เช่น ขิง ข่า พริก กระเพรา ตะไคร้ หัวหอม เป็นต้น

ในส่วนของปัญหาผิวแห้งในช่วงฤดูหนาวสามารถใช้น้ำมันมะพร้าว น้ำมันงา น้ำมันมะกอกทาผิว เนื่องจากเป็นสารจากธรรมชาติอุดมด้วยวิตามินอี มีสารต้านอนุมูลอิสระ กรดไขมันดีต่างๆ แนะนำ น้ำมันมะกอกบริสุทธิ์จะช่วยให้ผิวชุ่มชื้นได้นาน น้ำมันมะพร้าวยังช่วยลดการอักเสบของผิวหนังและป้องกันมะเร็งผิวหนังจากแสงแดด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ภูมิปัญญาและสมุนไพรของไทยมีคุณค่าและประโยชน์อย่างมากหากรู้หลักและเข้าใจ พร้อมนำมาใช้อย่างถูกวิธี ก็สามารถสร้างภูมิคุ้มกันทุกฤดูอีกด้วย

น้ำส้มคั้นวันละแก้ว...ห่างไกลจากโรคนี้

น้ำส้มคั้น นอกจากจะมีวิตามินซีซึ่งดีต่อผิวพรรณแล้ว ยังมีผลดีต่อสุขภาพอีกด้วย โดยนักวิจัยได้เปิดเผยว่าการดื่มน้ำส้มคั้นวันละแก้ว สามารถช่วยป้องกันการเกิดโรคนี้ในไตได้ประสิทธิภาพดีกว่าน้ำผลไม้ที่มีรสเปรี้ยวอื่นๆ เช่น น้ำมะนาว

ความเชื่อที่ว่า การดื่มน้ำผลไม้รสเปรี้ยวจากผลไม้ชนิดใดก็ตาม จะสามารถป้องกันโรคนี้ในไตได้ เพราะมีสารซีเตรตจากธรรมชาติที่ช่วยเพิ่มปริมาณซีเตรต และลดความเป็นกรดของปัสสาวะจึงลดการเกิดโรคนี้ในไตได้ แต่งานวิจัยกลับพบว่า แมวว่าน้ำผลไม้ที่มีรสเปรี้ยวทั้งหลายจะมีปริมาณซีเตรตที่ใกล้เคียงกัน แต่มีน้ำผลไม้ที่มีรสเปรี้ยวเพียงบางชนิดเท่านั้น ที่อาจช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดโรคนี้ในไตได้

โรคนี้ในไตมักเกิดจากจากที่ปัสสาวะมีความเข้มข้นมากจนตกตะกอนเป็นนิ่ว มักเกิดที่บริเวณกรวยไต และเมื่อก้อนนิ่วหลุดลงมาที่ท่อไต ก็จะทำให้เกิดอาการปวดท้องทันที หลายคนที่เคยเป็นโรคนี้ต้องหันมากินยาพวกโพแทสเซียมซีเตรต เพื่อช่วยป้องกันการเกิดใหม่ของก้อนนิ่ว แต่ผลข้างเคียงจากยาก็อาจทำให้เกิดการระคายเคืองในระบบทางเดินอาหารได้ บางคนจึงหันไปดื่มน้ำผลไม้รสเปรี้ยวที่มีสารซีเตรตจากธรรมชาติแทน เพื่อป้องกันไม่ให้อีกก้อนนิ่วเกิดซ้ำอีก

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การดูแลเรื่องอาหารการกิน และพฤติกรรมการใช้ชีวิต อาจช่วยยับยั้งการสะสมของผลึกก้อนนิ่วที่จะเกิดขึ้นใหม่ได้

ใบความรู้ น้ำสมุนไพรกับการแพทย์แผนไทย

อาหารและน้ำดื่มเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อชีวิตมนุษย์เพราะนอกจากจะช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงแล้วในอาหารไทยยังมีสมุนไพรที่เป็นเครื่องปรุงช่วยรักษาโรคและอาการบางอย่างได้

ตามหลักการการแพทย์แผนไทยร่างกายจะแข็งแรงต้องมีภาวะสมดุลของธาตุทั้ง 4 คือ ดิน น้ำ ลม และไฟ ด้วยเหตุผลที่ประเทศไทยอยู่ในเขตร้อนมีการแปรเปลี่ยนของสภาวะอากาศหลายลักษณะซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อความสมดุลของธาตุทั้ง 4 ในร่างกายและส่งผลให้เกิดการเจ็บป่วยได้

ภูมิปัญญาไทยได้อาศัยธรรมชาติที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ประโยชน์ในการปรับสมดุลย์ของร่างกายได้ ตัวอย่างเช่น การดื่มน้ำผลไม้หรือน้ำสมุนไพรสามารถกระทำได้โดยการดื่มตามเวลาที่ธาตุในร่างกายของคนเราเปลี่ยนแปลงไป โดยมีการแบ่งเวลาดังนี้

เวลา 06.00–10.00 น. และ 18.00–22.00 น. ร่างกายมักจะเจ็บป่วยด้วยธาตุน้ำ น้ำสมุนไพรที่บำรุงร่างกายและปรับสมดุลของธาตุน้ำได้แก่น้ำสมุนไพรที่มีรสเปรี้ยว เช่น น้ำส้ม น้ำมะนาว ฯลฯ

เวลา 10.00–14.00 น. และ 22.00–02.00 น. ร่างกายมักจะเจ็บป่วยด้วยธาตุไฟ น้ำสมุนไพรที่ช่วยบำรุงร่างกายและปรับสมดุลของธาตุไฟได้แก่น้ำสมุนไพรที่มีรสขม เช่น น้ำบัวบก น้ำลูกเดือย ฯลฯ

เวลา 14.00–18.00 น. และ 02.00–06.00 น. ร่างกายมักจะเจ็บป่วยด้วยธาตุลม น้ำสมุนไพรที่ช่วยบำรุงร่างกายและปรับสมดุลของธาตุลม ได้แก่น้ำสมุนไพรที่มีรสเผ็ดร้อน เช่น น้ำขิง น้ำตะไคร้ ฯลฯ

ในกรณีการเจ็บป่วยด้วยธาตุดินนั้นไม่ได้ขึ้นกับกาลเวลา แต่จะเกิดผลของการผิดปกติของธาตุอื่น ๆ ดังนั้นการดื่มน้ำสมุนไพรหรือน้ำผลไม้เพื่อบำรุงธาตุดินนั้นจึงสามารถกระทำในเวลาใดก็ได้

ตัวอย่างน้ำสมุนไพรบำรุงธาตุดิน

น้ำมะพร้าว

ส่วนผสม มะพร้าวน้ำหอมทั้งเนื้อและน้ำ 1 ผล (500 กรัม) น้ำเชื่อม 2 ช้อนโต๊ะ

วิธีทำ เลือกมะพร้าวอ่อนพอดี ปอกเปลือกออก ใช้เลื่อยที่คมเฉาะเปลือกตัวหัวมะพร้าว เทน้ำเก็บไว้ ผ่ามะพร้าวเป็น 2 ซีก ตักเฉพาะเนื้อมะพร้าวใส่เครื่องปั่นเติมน้ำเชื่อม น้ำตาล ชิมรสตามใจชอบ

คุณค่าทางโภชนาการ พลังงาน 500 กิโลแคลอรีแคลเซียม 60 มก. ฟอสฟอรัส 865 มก.

รสและสรรพคุณ รสมัน ช่วยบำรุงกำลัง ขับปัสสาวะ ลดไข้ แก้กระหายน้ำให้สดชื่น

น้ำแห้ว

ส่วนผสม เนื้อแห้วต้มสุกประมาณ 6-8 หัว น้ำเชื่อม 2 ช้อนโต๊ะเกลือเสริมไอโอดีน 1 กรัม

วิธีทำ นำแห้วต้มสุกที่เตรียมไว้ใส่เครื่องปั่นกับน้ำจนละเอียด เติมน้ำเชื่อม เกลือป่น คนให้เข้ากัน

คุณค่าทางโภชนาการ พลังงาน 111.07 กิโลแคลอรี วิตามินซี 3.00 มิลลิกรัม

รสและสรรพคุณ รสหวานมัน แก้ร้อนใน กระหายน้ำ บำรุงธาตุบำรุงเส้นเอ็น

ตัวอย่างน้ำสมุนไพรบำรุงธาตุน้ำ

น้ำส้ม

ส่วนผสม ส้มเขียวหวาน 3 ผล (คั้นน้ำ 200 กรัม) น้ำมะนาว 5 กรัม (1 ช้อนโต๊ะ)
เกลือไอโอดีน 1 กรัม (1/5 ช้อนโต๊ะ) น้ำเชื่อม 30 กรัม (2 ช้อนโต๊ะ)

วิธีทำ 1. ล้างผลส้มให้สะอาด ผานตามขวาง 2 ซีก
2. คั้นเอาแต่น้ำ เติมน้ำมะนาว น้ำเชื่อม เกลือ ชิมรสตามต้องการ

คุณค่าทางโภชนาการ พลังงาน 197.37 กิโลแคลอรี โยอาหาร 3.20 กรัม วิตามิน 865 มิลลิกรัม
รสและสรรพคุณ รสเปรี้ยวของน้ำส้มทำให้ชุ่มคอ แก้ไอ ขับเสมหะ

น้ำฝรั่ง

ส่วนผสม เนื้อฝรั่งสด 1 ผล (300 กรัม) น้ำตาลทราย 200 กรัม เกลือไอโอดีน 8 กรัม น้ำ 6 ถ้วย

วิธีทำ 1. ล้างฝรั่งให้สะอาดเอาแต่เนื้อหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ
2. ปั่นฝรั่งกับน้ำจนละเอียด ตั้งไฟ ใส่น้ำตาลเกลือ พอเดือดยกลงใส่น้ำแข็งบดก่อนเสิร์ฟ

คุณค่าทางโภชนาการ พลังงาน 115 กิโลแคลอรี วิตามินซี 60 มก. โยอาหาร 2.9 มก.

รสและสรรพคุณ รสฝาด อมเปรี้ยว มีฤทธิ์ฝาดสมาน ช่วยแก้อาการท้องเดิน

ตัวอย่างน้ำสมุนไพรบำรุงธาตุลม

น้ำขิง

ส่วนผสม ขิงสด 15 กรัม น้ำ 240 มล. น้ำเชื่อม 1 ช้อนโต๊ะ

วิธีทำ ปอกเปลือกขิงออกล้างน้ำให้สะอาด ทูบพอแหลกตั้งน้ำให้เดือดเอาขิงที่ทุบไว้ลงต้ม
ให้เดือดกรองเอากากออก เติมน้ำตาล ชิมรสตามชอบ

คุณค่าทางโภชนาการ พลังงาน 61.5 กิโลแคลอรี แคลเซียม 2.7 มก. ฟอสฟอรัส 3.3 มก.

รสและสรรพคุณ รสเผ็ดร้อน บำรุงธาตุ ช่วยขับลม แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ แก้อาการ คลื่นไส้
อาเจียนช่วยเจริญอาหาร

น้ำตะไคร้

ส่วนผสม ตะไคร้ 1 ต้น น้ำเชื่อม 1 ช้อนโต๊ะ น้ำเปล่า 240 มล.

วิธีทำ นำตะไคร้มาล้างให้สะอาด หั่นเป็นท่อนสั้น ทูบให้แตกใส่หม้อต้มกับน้ำให้เดือดกระทั่งน้ำ
ตะไคร้ออกมาปนกับน้ำจนเป็นสีเขียวสักครู่จึงยกลงกรองเอาตะไคร้ออกเติมน้ำเชื่อมชิมรส
ตามชอบหรืออาจเอาเหง้าแก่ที่อยู่ใต้ดินล้างให้สะอาดผานเป็นแว่นบาง ๆ คั่วไฟอ่อน ๆ
พอเหลือง ชงเป็นชา

คุณค่าทางโภชนาการ ดีมันละ 3 ครั้ง ครั้งละ 1 ถ้วยชา จะช่วยขับปัสสาวะ

รสและสรรพคุณ รสเผ็ดร้อน บำรุงธาตุ ช่วยแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียดขับปัสสาวะ ขับเหงื่อได้ ดีช่วยลดพิษของสารแปลกปลอมในร่างกาย

ตัวอย่างน้ำสมุนไพบบำรุงธาตุไฟ

น้ำใบบวบก

ส่วนผสม บวบกทั้งต้น 30 กรัม (1 กำมือ) น้ำเชื่อม 4 ช้อนโต๊ะ น้ำเปล่าต้มสุก 240 มล.

วิธีทำ นำต้นบวบกล้างให้สะอาด หั่นเป็นท่อนสั้นๆ ใส่ลงในเครื่องปั่นเติมน้ำพอท่วมใบบวบก ปั่นให้ละเอียดกรองเอาแต่น้ำเติมน้ำอีกครั้งหนึ่ง ที่เหลือคั้นน้ำอีกครั้ง บีบน้ำให้หมด เติมน้ำเชื่อมชิมรสอาจลด หรือเพิ่มน้ำเชื่อมเล็กน้อยตามชอบ

คุณค่าทางโภชนาการ พลังงาน 92 กิโลแคลอรี วิตามินเอ 345 ไมโครกรัม แคลเซียม 392 มก.

รสและสรรพคุณ แก้อ่อนในกระหายน้ำ ทำให้สดชื่นแก้ไอเสบหรือซำใน แก้ปวดศีรษะ ข้างเดียว

น้ำลูกเดือย

ส่วนผสม ลูกเดือยดิบ 50 กรัม (5 ช้อนโต๊ะ กรัม) น้ำตาลทราย 10 กรัม (2 ช้อนโต๊ะ)

น้ำเปล่า 250 กรัม (6 ช้อนโต๊ะ) เกลือเสริมไอโอดีน 1 กรัม (1/5 ช้อนโต๊ะ)

วิธีทำ นำลูกเดือยล้างให้สะอาด ใส่หม้อเติมน้ำตั้งไปเคี่ยวจนลูกเดือยสุกเปื่อย ใส่น้ำตาล เกลือปน ใส่ในเครื่องปั่นปั่นให้ละเอียด ชิมรสตามชอบ

รสและสรรพคุณ ชงเป็นยาเย็น ขับปัสสาวะ แก้อ่อนใน บำรุงไต ภาวะอาหารม้าม รวมทั้ง บำรุงเลือดลมในสตรีหลังคลอด รักษาอาการ คลื่นไส้ อาเจียนท้องร่วง

ที่มา : ittm.dtam.moph.go.th/data_articles/t6.htm

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 6 การพึ่งตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 เรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการว่ายน้ำ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถบอกความสำคัญของการว่ายน้ำเป็น ได้อย่างถูกต้อง
- 1.2 ลูกเสือสามารถบอกแหล่งเรียนรู้เพื่อการฝึกว่ายน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ความสำคัญของการว่ายน้ำได้
- 2.2 สถานที่บริการการฝึกว่ายน้ำสำหรับเด็ก

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 สระว่ายน้ำที่มีมาตรฐานและปลอดภัย
- 3.5 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาถึงความเสี่ยงสำหรับผู้ว่ายน้ำไม่เป็น และความจำเป็นของการฝึกว่ายน้ำ
  - 2) ผู้กำกับลูกเสือสอบถามผู้ว่ายน้ำเป็น ว่ายน้ำไม่เป็น และผู้ที่กำลังฝึกว่ายน้ำ
  - 3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือศึกษาใบความรู้เรื่องการว่ายน้ำ
  - 4) ผู้กำกับลูกเสือนำภาพสระว่ายน้ำมาตรฐานให้ลูกเสือพิจารณา และอธิบายถึงความปลอดภัย ความสะอาด ความสะดวก และมีครูที่มีความสามารถในการฝึกสอน มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี และอื่นๆ
  - 5) ผู้กำกับลูกเสือลูกเสือเชิญชวนให้ลูกเสือสมัครเป็นสมาชิกของสถานฝึกว่ายน้ำที่มีมาตรฐานเพื่อความปลอดภัยในชีวิตของตนเอง เช่น สมาชิกว่ายน้ำของโรงเรียน เป็นต้น
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สอบถามความเข้าใจและการเห็นความสำคัญของการว่ายน้ำ

5.2 สอบถามลูกเสือถึงแหล่งเรียนรู้เพื่อการฝึกว่ายน้ำที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัย

6. คุณธรรม

1. ความรับผิดชอบ

2. อุทิศการณืคุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 23

เพลง

น้ำขึ้นให้รีบตัก

(ทำนองลาวแพนน้อย)

จดจำคำโบราณว่า
เพราะเราจะได้อใช้เมื่อน้ำลง
เช่นพวกเรานั้นยังมีเวลา (ซ้ำ)

น้ำขึ้นให้รีบตัก ต้องใส่ตุ่มไว้
น้ำลงจะขุ่นข้นและแห้งไปจนเรตักไม่ได้
ต้องรีบศึกษา ก่อนจะสายเกินไป

ฯลฯ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ครอบครัวมีสุข

นางสาวจุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ณ สระว่ายน้ำที่ทันสมัยแห่งหนึ่งมีคนมาใช้บริการจำนวนมากทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เพราะสระว่ายน้ำแห่งนี้มีความเป็นมาตรฐานสากล มีระบบน้ำที่ถูกสุขลักษณะ มีผู้ดูแลความปลอดภัยและมีครูสอนว่ายน้ำประจำคอยให้บริการวิธีการว่ายน้ำอย่างถูกต้อง คุณพ่อคุณแม่นำทองทิวมาที่สระว่ายน้ำแห่งนี้ตามความต้องการของลูกชายที่ต้องการว่ายน้ำเป็น ทองทิวเรียนรู้มาว่าการว่ายน้ำเป็นการออกกำลังกาย โดยเฉพาะการว่ายน้ำเพื่อสุขภาพจะช่วยเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง กระชับกล้ามเนื้อ ช่วยให้จิตใจผ่อนคลาย เมื่อมาถึงสระว่ายน้ำครูอาทิตย์ ครูสอนว่ายน้ำบอกกว่า ถ้าจะให้ได้ประโยชน์สูงสุดควรว่ายน้ำสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆละประมาณครึ่งชั่วโมง โดยเฉพาะท่าฟรีสไตล์จะช่วยให้หัวใจสูบฉีดโลหิต ทำกรรเชิงช่วยเผาผลาญแคลอรี และถ้าจะให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ต้องว่ายน้ำท่าผีเสื้อ

ขณะที่ครูอาทิตย์คุยกับทองทิว คุณพ่อคุณแม่ได้ยินแล้วจึงตัดสินใจว่าว่ายน้ำพร้อมกับทองทิวด้วย มาถึงวันนี้ทั้งสาม พ่อ แม่ ลูก จึงออกกำลังกายด้วยการว่ายน้ำด้วยกันเสมอ ร่างกายก็แข็งแรง จิตใจก็ ผ่องใส ใคร ๆ มักเรียกครอบครัวนี้ว่า “ครอบครัวมีสุข”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จิตใจที่ผ่องใสอยู่ในร่างกายที่แข็งแรง

ใบความรู้ การว่ายน้ำท่าแบบต่าง ๆ

1. **Feestyle** คำว่า ฟรีสไตล์ เป็นคำที่เรียกติดปาก เพราะถ้าจะเรียกให้ถูกต้อง ท่านี้มีชื่อว่า "crawl stroke" (อ่านว่า ครอลสโตรค)

ที่เรียกกันว่า ฟรีสไตล์ก็เพราะคุณสามารถว่ายน้ำท่าอะไรก็ได้ที่คิดว่าเร็วที่สุดเพื่อให้ถึงขอบสระ ก่อนคนอื่น โดยทำที่นิยมใช้คือ crawl stroke ทำไมทำนี้จึงมีความเร็วสูงที่สุดนะหรือ เป็นเพราะทำนี้เป็น ท่าที่ร่างกายมีความเพริ้วลู่ไ่น้ำมากกว่าท่าอื่น ๆ รวมทั้ง การเคลื่อนไหวเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งท่านก็สามารถจะว่ายน้ำได้อย่างง่ายดาย และในกระบวนการสอนว่ายน้ำก็จะสอนท่านนี้เป็นท่าแรก

การใช้แขนท่าฟรีสไตล์ (Freestyle Arm Action)

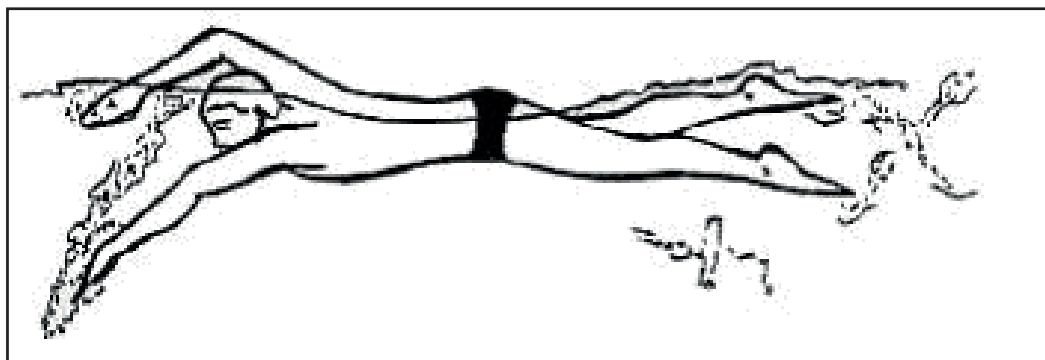
1. การว่ายน้ำทุกท่ายกเว้นท่ากบ จะต้องใช้แขนและมือเป็นตัวขับเคลื่อนถึง 70 % หรือมากกว่า ดังนั้นแขนจึงเปรียบเสมือนไม้พาย ที่จะช่วยให้ร่างกายไปข้างหน้าได้ และในท่าฟรีสไตล์นั้น มีลักษณะการใช้แขนที่มีความต่อเนื่องกันมากที่สุด โดยการว่ายน้ำให้มีความเร็วและถูกต้องนั้น ทำได้ดังนี้ 1. เมื่อคุณ ยืดแขนไปด้านหน้าจนสุดแล้ว แขนของคุณต้องชิดกับหู

2. ต่อจากนั้นให้คุณกดมือลง พร้อมกับโก่งแขนโดยการยกข้อศอกโดยแรงที่จะส่งตัวคุณนั้นจะ ออกมาจากไหล่

3. ดันแขนท่อนล่างให้ผ่านไปใต้ลำตัว นิ้วทุกนิ้วเรียงชิดติดกัน

4. ดันหน้าจนกระทั่งแขนของคุณตั้งพอดี สามารถตรวจสอบได้ โดยมีมือของคุณจะผ่านไปถึงต้นขา

5. ยกแขนขึ้น โดยยกข้อศอก แล้ววาดแขนมาด้านหน้า วางมือลงน้ำ กดศอกแล้วยืดแขนออกไป

ข้อควรจำ

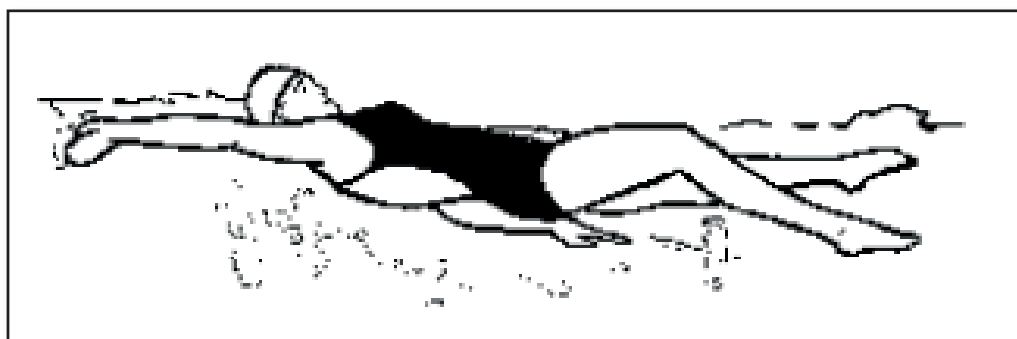
1. คุณต้องดันน้ำไปด้านหลังอย่างรวดเร็ว
2. เมื่อคุณจะวางแขนลงน้ำเพื่อว่ายต่อไป พยายามอย่าให้แขนฟาดน้ำ ให้ลากศอกและมือแทงลงน้ำไปด้านหลังอย่างนิ่มนวล
3. เมื่อมือคุณลงน้ำแล้ว อย่าให้มือชี้ลงไปที่พื้นสระ จมบังคับมือและแขนให้ชี้ไปยังเป้าหมายคือด้านหลังของคุณ โดยการยืดแขนออกไปขณะที่มือลงน้ำ ไม่ใช่จิ้มมือลงไป

2. Backstroke ท่ากรรเชียง

หากคุณว่ายน้ำท่าฟรีสไตล์ได้ การว่ายน้ำท่ากรรเชียงก็ไม่ยากสำหรับคุณ เพราะท่ากรรเชียงก็เหมือนกับท่าฟรีสไตล์กลับด้านกันนั่นเอง

ดังนั้นคุณสามารถว่ายน้ำท่ากรรเชียงโดยดัดแปลงหลักการของฟรีสไตล์ได้ หากคุณคิดจะว่ายน้ำเล่นคำพูดที่บอกว่าหน้าอยู่เหนือน้ำตลอดก็เป็นคำพูดที่ถูก แต่ในการแข่งขันแล้วคุณคิดเช่นนั้นหรือเปล่าเอ่ย ? ไม่เลย เพราะในการว่ายระดับสูงจะมีคลื่นที่เกิดจากการวางแขนของคุณไปด้านหลังอย่างรวดเร็วและต้องวางให้ชิดกับหูของคุณด้วย ดังนั้นจะปฏิเสธไม่ได้เลยว่าน้ำจะเข้ามาที่หน้าของคุณการแก้ไขทำอย่างไร คุณสามารถหาดูได้จากหัวข้อด้านล่างนี้

การใช้แขนท่ากรรเชียง (Backstroke Arm Action)

การว่ายน้ำท่ากรรเชียง คุณต้องนอนหงายแล้วว่ายในลักษณะเคลื่อนที่ไปด้านหลัง แต่การทำงานของแขนและมือจะคล้ายกับท่าฟรีสไตล์มาก เรามาดูกันว่า เราต้องทำอะไรบ้าง

1. เมื่อคุณยืดแขนออกไปแล้ว แขนคุณต้องชิดหู ไม่ใช่เอาหูไปชิดแขนนะครับ ให้พาแขนมาชิดหู
2. ให้คุณกดแขนลงไปในน้ำ ที่สำคัญปล่อยไหล่ตามสบาย ถ้าคุณเกร็งไหล่ให้อยู่กับที่เอาไว้ คุณจะกดแขนลงน้ำไม่ได้
3. งอข้อศอกและตั้งมือ พร้อมทั้งดันน้ำผ่านไปทางต้นขาของคุณอย่างรวดเร็ว
4. จังหวะสุดท้ายของการดันน้ำ ให้คุณกดมือลงอย่างแรง จนแขนของคุณตั้ง
5. เมื่อคุณยกแขนขึ้นมาจากน้ำ คุณต้องไม่งอข้อศอก และวางแขนไปด้านหลังโดยไม่ฟาดน้ำ โดยการวางแขนนั้นให้คุณหันฝ่ามือเอานิ้วก้อยลงก่อน
6. เริ่มทำข้อ 1. กับแขนอีกข้าง

ข้อควรจำ

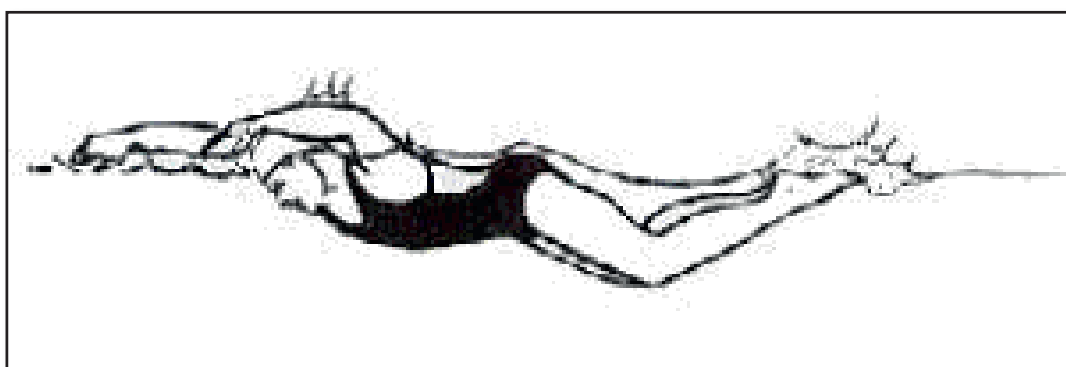
1. ในการวางแขนลงน้ำเพื่อจะดึงน้ำต่อไป คุณต้องให้นิ้วก้อยลงน้ำก่อนเสมอ
2. คุณไม่ต้องกังวลเรื่องที่น้ำจะเข้าหน้าคุณ เพราะว่าถ้าคุณว่ายน้ำถูกต้อง น้ำก็เข้าหน้าคุณอยู่แล้ว ให้แก้ไขโดยกำหนดจังหวะหายใจ เช่น ยกแขนขวาขึ้นหายใจเข้า ยกแขนซ้ายหายใจออก เป็นต้น
3. ให้คุณเก็บคางเพียงเล็กน้อย ไม่ใช่ก้มจนหูพ้นน้ำ และไม่เงยจนกระทั่งหน้าจมนลงไปใต้น้ำ
4. ยึดตัวเอาไว้ อย่างอตัวเป็นกุ่มเด็ดขาด

3. Butterfly ท่าผีเสื้อ

ท่าผีเสื้อ เป็นท่าที่คุณต้องใช้แรงในการว่ายน้ำมากที่สุด และในการสอนว่ายน้ำน้ำก็จะสอนท่านี้เป็นท่าสุดท้าย ท่านี้มีความเร็วเป็นอันดับสองรองจากฟรีสไตล์ แต่ถ้าคุณว่ายเก่งคุณสามารถว่ายจับติดคนที่ว่ายท่าฟรีสไตล์ได้เลยทีเดียว ในการว่ายท่าผีเสื้อนี้คุณจะต้องฝึกฝนเป็นเวลานานกว่าท่าอื่น รวมทั้งคุณต้องมีร่างกายที่แข็งแรงด้วย บางคนคิดว่าการว่ายผีเสื้อต้องเป็นคนที่หัวไหล่แข็งแรงเท่านั้น แต่ความเป็นจริงแล้วแค่นั้นยังไม่พอ คุณต้องมีกล้ามเนื้อทั้งหัวไหล่ หน้าอก ลำตัว หลัง และขาที่แข็งแรงมาก ถ้าคุณว่ายน้ำท่านี้ได้ดี คุณจะว่ายได้อย่างสวยงามไม่น้อยเลย สำหรับผู้ชายที่ว่ายน้ำท่านี้ คุณจะมีรูปร่างที่สวยงามเป็นเหมือนสามเหลี่ยมหัวกลับเลยเชียว แต่ถ้าคุณเป็นผู้หญิง คุณก็อาจจะมีช่วงไหล่ที่กว้างและใหญ่ได้ ในการว่ายท่านี้มีลักษณะเป็นการถ่ายน้ำหนักของร่างกายไปมาจากหน้าไปหลังและหลังไปหน้าไปเรื่อย ๆ ดังนั้นท่านี้ต้องอาศัยเอาและสะโพกมาช่วย

การใช้แขนท่าผีเสื้อ (Butterfly Arm Action)

การใช้แขนของท่าผีเสื้อนั้น เป็นดังรูป โดยมีขั้นตอนในการว่ายดังนี้

1. เมื่อแขนคุณอยู่ข้างหน้า ให้กดมือลงพร้อมกับกวาดออกไปด้านข้างเล็กน้อย
2. งอข้อศอกพร้อมทั้งดันมือผ่านใต้ลำตัว
3. ดันน้ำจนแขนผ่านบริเวณต้นขา
4. ยกแขนขึ้นให้ศอกและมือพ้นจากน้ำ
5. วางแขนกลับไปด้านหน้าโดยให้แขนมีความกว้างเท่าช่วงไหล่

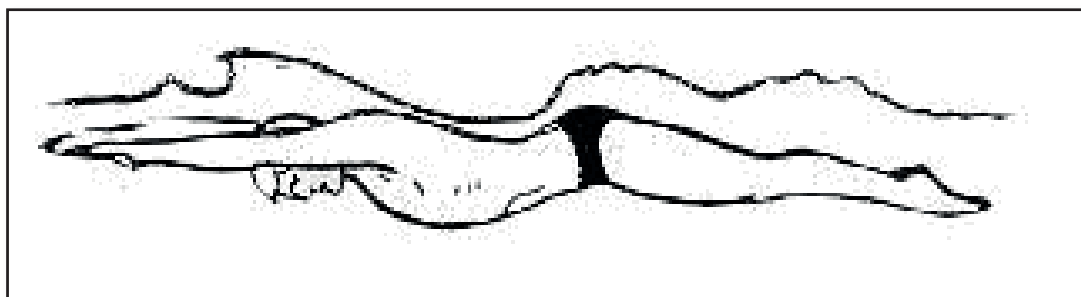
ข้อควรจำ

1. ในขณะที่คุณดันน้ำผ่านไต้ลำตัวนั้น คุณต้องพยายามรักษาระดับของข้อศอกให้สูงเสมอ ไม่ให้ข้อศอกตกลงไปต่ำมาก
2. ในขณะที่ยกแขนขึ้นจากน้ำต้องให้ศอกพื่น้ำด้วย เพราะมันเป็นทั้งหลักการว่ายน้ำที่ถูกต้องและเป็นกติกาสากลในการว่ายน้ำท่าผีเสื้อ
3. คุณควรพยายามดันน้ำให้มือทั้งสองข้างผ่านไต้ลำตัว เพื่อให้เกิดแรงส่ง ถึงแม้จะเหนื่อยหน่อยแต่คุณจะได้เร็วกว่าการที่คุณจะดันน้ำเพียงแค่ข้างลำตัวเท่านั้น
4. ในการดันมือผ่านไต้ลำตัวคุณต้องดันน้ำไปข้างหลังอย่างรวดเร็ว มิฉะนั้นไหล่และแขนของคุณจะยกขึ้นไม่พื่น้ำ

4. BREASTSTROKE

" คนส่วนใหญ่คิดว่าท่ากบจะสบายที่สุด แต่คุณรู้ไหมว่าท่ากบเป็นท่าที่ต้องใช้เทคนิคและพรสวรรค์สูงที่สุด " ข้อความด้านบนเป็นจริง เพราะท่ากบเป็นท่าธรรมชาติของมนุษย์คือใช้มือพยุ่น้ำและใช้เท้าถีบไปเรื่อย ๆ แต่ในการแข่งขันแล้วท่ากบใช้เทคนิคสูงเพราะการว่ายน้ำไม่เหมือนกับการว่ายน้ำเล่นธรรมดา และต้องใช้พรสวรรค์สูงเพราะเป็นท่าที่นักกีฬา ต้องมีกล้ามเนื้อที่เรียวยาว ข้อหัวเข่ายืดหยุ่นได้สูง ดังนั้นจึงไม่ถ่ยเลยที่จะหาคนที่เหมาะสมกับการว่ายน้ำแบบนี้จริง ๆ

การใช้แขนท่ากบ (Breaststroke Arm Action)

การใช้แขนในท่ากบ มีความสำคัญในการขับเคลื่อนร่างกายไปข้างหน้าน้อยกว่าการใช้ขา เพราะท่ากบใช้พลังขา 70 % เพื่อการขับเคลื่อนร่างกาย แต่การใช้แขนก็ไม่ใช่ว่าไม่สำคัญเพราะอีก 30 % ก็มีผลต่อการว่ายน้ำเช่นกัน เรามาดูกันว่าการใช้แขนของท่ากบนั้นทำอย่างไรบ้าง

1. ให้กดมือพร้อม ๆ กับการกวาดมือไปด้านข้างโดยการกดมือและแขนลงนั้นให้กดลงประมาณ 45 องศา
2. เมื่อกวาดมือออกมาเลยช่วงไหล่เล็กน้อยให้โค้งแขนโดยงอข้อศอกและยกข้อศอกให้สูงเอาไว้พร้อมกับลือคอข้อศอกให้อยู่กับที่คือไม่ลากศอกออกไปด้านหลัง
3. ตวัดมือทั้งสองข้างให้มาด้านหน้าในลักษณะกระพุ่มมือ (การตวัดให้มาทั้งแขนท่อนล่างไม่ใช่แค่ข้อมือตวัด) พร้อมทั้งให้หนีบศอกทั้งสองข้างมาชิดตัวอย่างรวดเร็วพร้อมทั้งยืดแขนออกไปด้านหน้าอย่างรวดเร็วด้วย
4. ก้มหัว ส่งแรงจากไหล่ตามแขนไปด้วย

ข้อควรจำ

1. คุณต้องยกศอกให้สูงเสมอในขณะที่ดันน้ำ
2. คุณต้องไม่ลากแขนออกไปด้านข้างมากนัก และไม่ลากแขนจนมือเลยไปด้านหลัง
3. อย่าให้มือไปอยู่ใต้หน้าอกหรือใต้ลำตัว เมื่อศอกชิดตัวแล้วมือต้องอยู่ด้านหน้าของหน้าอก
4. คุณต้องหนีบข้อศอกมาให้รวดเร็วที่สุด เพื่อเป็นการแหวกขึ้นมาหายใจอย่างรวดเร็ว มีใช้บ่อยๆ เยกขึ้นมาแล้วลำตัวไปด้านหน้า ทำให้เคลื่อนที่ได้ช้าลง

..... อ่านต่อได้ที่: <https://www.gotoknow.org/posts/476412>

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 6 การพึ่งตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 การออกกำลังกาย

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถบอกประโยชน์ของการออกกำลังกายได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถออกกำลังกายได้

2. เนื้อหา

ประโยชน์ของการออกกำลังกายในชีวิตประจำวัน

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 แบบบันทึกความก้าวหน้าการออกกำลังกาย
- 3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 1.4 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1) มอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่ทำการสืบเสาะวิถีชีวิตของคนในชุมชน ที่อยู่ในวัยเดียวกัน 2 คน คนหนึ่งมีสุขภาพดี อีกคนสุขภาพไม่ดี โดยสัมภาษณ์ว่าทั้งสองคนมีวิถีชีวิตการออกกำลังกายอย่างไร จึงมีสุขภาพต่างกัน
  - 2) ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนออกมารายงาน
  - 3) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายประเด็น “การออกกำลังกายมีประโยชน์ต่อสุขภาพของลูกเสืออย่างไร” และสรุป
  - 4) ลูกเสือร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยน และเลือกวิธีการออกกำลังกายที่เหมาะสม สามารถทำได้อย่างสม่ำเสมอและปลอดภัย
  - 5) ลูกเสือบันทึกความก้าวหน้าของการออกกำลังกายเป็นระยะ หรือสะสมไว้อย่างต่อเนื่อง
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความรับผิดชอบและสมรรถนะในการออกกำลังกาย
- 5.2 ติดตามผลการพัฒนาตนเองเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ
- 5.3 สังเกตการร่วมกันอภิปรายประโยชน์ของการออกกำลังกาย

6. คุณธรรม

1. ความรับผิดชอบ
2. อุทิศการณืคุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 24

เพลง

กายบริหาร

ชูมือขึ้นแล้วหมุนๆ	ชูมือขึ้นโบกไปมา (ซ้ำ)
กางแขนขึ้นและลง	พับแขนมือแตะไหล่
กางแขนขึ้นและลง	ชูขึ้นตรงหมุนไปรอบตัว

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ขี่จักรยาน... ได้มากกว่าที่คิด

ผู้ที่เริ่มสนใจจักรยานอาจไม่รู้ว่ ผลดีที่ได้จากการขี่จักรยานนั้นมีมากมายกว่าที่คิด ไม่เพียงแต่สนุกและได้ออกกำลัง แต่ยังพัวพันไปถึงวิธีการดำรงชีวิต แทรกซึมเข้าไปยังวิถีคิดในทุกเรื่องโดยไม่รู้ตัว เราจะได้อะไรบ้าง จากการขี่จักรยาน

1. เริ่มตั้งแต่จะเลือกซื้อจักรยาน ควรหาความรู้และวิธีใช้และบำรุงรักษาจักรยานให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขนาดจักรยานต้องพอดีกับช่วงขาและลำตัวจะช่วยให้คนขี่เคลื่อนไหวได้อย่างสะดวกสบาย ผลที่ได้ก็คือจะมีลักษณะท่าทางและรูปร่างเป็นปกติ มีบุคลิกภาพดีไม่ปวดเมื่อยหรือบาดเจ็บเมื่อขี่ไปไกล ๆ หรือขี่เป็นเวลานาน

2. การขี่จักรยานอย่างสม่ำเสมอ ถูกหลักเกณฑ์และกินอาหารถูกหลักโภชนาการ ทำให้ได้สุขภาพที่ดีขึ้น เพราะเป็นการออกกำลังกายแบบแอโรบิก ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง ระบบหัวใจและหลอดเลือดทำงานได้ดีขึ้น

3. ช่วยลดน้ำหนักในคนอ้วนได้ เพราะช่วยเผาผลาญไขมันได้ดี (ใช้พลังงาน 600-700 แคลอรี ต่อการขี่ 1 ชั่วโมง เทียบเท่ากับพลังงานจากข้าวมันไก่ 1 จาน)

4. ช่วยให้ข้อเข่าและข้อเท้าแข็งแรง โดยเฉพาะในคนอ้วนที่ต้องรับน้ำหนักตัวมาก ๆ
5. ช่วยลดความหงุดหงิดอีตอัดที่เกิดจากชีวิตประจำวันอันเคร่งเครียดเพราะเมื่อออกกำลังกายจะหลั่งสารแห่งความสุขหรือเอนโดรฟิน (endorphine) ซึ่งเป็นตัวขจัดความหงุดหงิด เลือดที่สูบฉีดดียังช่วยให้สมองปลอดโปร่งมีความสุขมากขึ้น
6. การที่เป็นกลุ่มช่วยให้เข้าใจการทำงานเป็นทีมหากขาดสิ่งนี้ก็จะเกิดได้ทั้งอุบัติเหตุและสังคมไม่ยอมรับ รวมไปถึงได้ฝึกฝนการตัดสินใจและกล้าตัดสินใจมากขึ้นจากการทำงานร่วมกับคนอื่น และฝึกความใจเย็นรู้ว่าจังหวะไหนควรเร่งหรือผ่อนฝีเท้า
7. การที่จักรยานร่วมกันทั้งครอบครัวช่วยให้สมาชิกในครอบครัวรักกันมากขึ้นเพราะสนใจสิ่งเดียวกันและได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้ใกล้ชิดกันมากกว่าแต่ก่อน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จักรยานอาจจะมีราคาแพง แต่เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า เพราะได้ใช้มันจนคุ้ม เว้นแต่จะซื้อมันโดยที่ไม่หาข้อมูล ได้จักรยานผิดขนาดไม่สนใจศึกษาวิธีใช้ และไม่บำรุงรักษา ซึ่งทำให้มีมุมมองต่อจักรยานแตกต่างออกไป

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 6 การพึ่งตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถวิเคราะห์ประโยชน์และผลกระทบของการโฆษณาได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ประโยชน์ของสื่อโฆษณา
- 2.2 ผลกระทบของการไม่รู้เท่าทันสื่อโฆษณา
- 2.3 ประโยชน์ของการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1) มอบหมายให้แต่ละหมู่ศึกษาโฆษณาสินค้าทางโทรทัศน์ หมู่ละ 1 ชนิดที่ไม่ซ้ำกัน และนำมาแสดงบทบาทสมมติเลียนแบบการโฆษณาสินค้านั้น หมู่ละไม่เกิน 5 นาที
    - โฆษณาน้ำอัดลม
    - โฆษณาบะหมี่สำเร็จรูป
    - โฆษณาขนมขบเคี้ยว
    - โฆษณาลูกอม
  - 2) เมื่อจบการแสดงบทบาทสมมติแล้วให้ลูกเสืออภิปรายตามข้อคำถามต่อไปนี้ โดยผู้กำกับลูกเสือสามารถเพิ่มเติมสอดแทรกระหว่างการอภิปราย
    - ใครเป็นผู้สร้างสื่อโฆษณา
    - สร้างเพื่อวัตถุประสงค์อะไร
    - ใช้เทคนิคอะไรดึงดูดใจผู้ชม
    - โฆษณานั้นแฝงแนวคิดหรือค่านิยมอะไรบ้าง
    - มีผลอย่างไรกับผู้ชม

- สินค้าชิ้นนั้นมีประโยชน์และโทษอะไรบ้าง
  - ถ้าจะซื้อมารับประทานจะคุ้มกับราคาหรือไม่
  - สรุปว่าลูกเสือจะตัดสินใจซื้อหรือไม่ซื้อ เพราะเหตุใด
- 3) ผู้กำกับลูกเสือแสดงความคิดเห็น
- หากลูกเสือไม่รู้เท่าทันสื่อโฆษณาจะเกิดผลกระทบอย่างไรบ้าง
  - หากรู้เท่าทันจะเกิดประโยชน์ต่อเราอย่างไรบ้าง
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกต และประเมินความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของลูกเสือในการแสดงบทบาทสมมติ
- 5.2 สังเกตและตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของลูกเสือถึงประโยชน์และผลกระทบของการโฆษณา

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และตระหนักรู้ถึงการโฆษณาที่เกินจริง

7. คุณธรรม

อุดมการณ์คุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 25

เพลง

กายบริหาร

ชูมือขึ้นแล้วหมุนๆ	ชูมือขึ้นโบกไปมา (ซ้ำ)
ควงแขนขึ้นและลง	พับแขนมือตะแคงไหล่
กางแขนขึ้นและลง	ชูขึ้นตรงหมุนไปรอบตัว

เกม

วิ่งเปี้ยววงกลม

วิธีเล่น

เขียนวงกลมให้ใหญ่และลากเส้นผ่าศูนย์กลางให้เลยออกนอกวง แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 พวกเท่าๆ กัน ให้ยืนรอบวงกลมพวกละครึ่งวง หันหน้าออกนอกวงกลม เริ่มเล่นโดยให้ผู้เล่นคนแรกซึ่งอยู่ที่เส้นของแต่ละหมู่ ออกวิ่งไปรอบๆ วงกลม ให้หันด้านซ้ายให้วงกลม มือถือผ้า เมื่อครบรอบให้ส่งผ้าให้คนที่ 2 ซึ่งจะต้องทำเช่นเดียวกัน คือ วิ่งรอบวงแล้วส่งให้คนที่ 3 ในขณะที่วิ่งทุกคนต้องอยู่ประจำที่ของตนเอง การตัดสิน ฝ่ายใดวิ่งครบทุกคนก่อนเป็นผู้ชนะ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 6 การพึ่งตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 รู้ทันป้องกันได้

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถบอกพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการล่วงละเมิดทางเพศได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถบอกแนวทางในการป้องกันและหาทางออกเมื่อถูกล่วงละเมิดทางเพศได้

2. เนื้อหา

- 2.1 พฤติกรรมที่แสดงถึงการล่วงละเมิดทางเพศ
- 2.2 แนวทางการป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศได้อย่างเหมาะสม

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 บัตรคำ
- 3.4 ใบความรู้
- 3.5 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องข่าวที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศ และให้ศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความหมายและประเภทของการล่วงละเมิดทางเพศ
  - 2) แจกบัตรคำให้หมู่ลูกเสือ หมู่ละ 1 ชุด (มี 4 ใบ) ให้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อความในบัตรคำที่ละใบว่าเป็นการล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่ เพราะอะไร และส่งตัวแทนนำเสนอในกองลูกเสือ
  - 3) สุ่มให้ตัวแทนหมู่ลูกเสือนำเสนอผลการวิเคราะห์บัตรคำที่ละใบที่ไม่ซ้ำกัน ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายให้ลูกเสือหมู่อื่นเพิ่มเติมและสรุปจนครบข้อความในบัตรคำทุกใบ
  - 4) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย สรุป และช่วยเพิ่มเติม ในประเด็นต่อไปนี้ที่ละประเด็น
    - 1) ผลกระทบต่อผู้ถูกรกระทำ มีอะไรบ้าง
    - 2) เมื่อต้องเผชิญเหตุการณ์ ผู้ถูกรกระทำควรหาทางออกอย่างไร
    - 3) แนวทางป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ มีอะไรบ้าง

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ เกี่ยวกับการรู้เท่าทันการกระทำที่เป็นการล่วงละเมิดทางเพศ และการหาแนวทางในการป้องกันเมื่อเผชิญเหตุการณ์

6. องค์กรรอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และตระหนักรู้ถึงภัยทางเพศใกล้ตัว

7. คุณธรรม

อุดมการณ์คุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 26

เพลง

ตัวฉัน

ทำนอง: จับมือลูกเสือ

ร่างกาย มือไม้ของฉัน
เป็นสิ่งสำคัญ พ่อแม่ให้มา
แก้มปาก จมูก หู ตา (ซ้ำ)
ไหล่หัว แขนขา ล้วนเป็นของฉัน
ฉันรัก ทั้งหวง และห่วง
อย่ามา ลุล่วง ละเมิดต่อกัน
ทุกส่วน ล้วนสำคัญ
เราเป็นเพื่อนกัน รักกันต้องจริงใจ (ซ้ำ)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หน่วยที่ 6 การพึ่งตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 ความปลอดภัย

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ลูกเสือสามารถบอกวิธีใช้ การดูแลรักษา และการระวังอันตรายจากตะเกียง และเตาสมัยใหม่ได้

1.2 ลูกเสือสามารถใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องตามหลักความปลอดภัย

2. เนื้อหา

2.1 วิธีใช้และวิธีบำรุงรักษา เครื่องใช้ไฟฟ้า และเตาแก๊ส

2.2 การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนที่ปลอดภัย เช่น พัดลม เตารีด เตไฟฟ้า ตู้เย็น วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องตัดจบบัญไฟฟ้า เครื่องทำน้ำอุ่น ฯลฯ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.3 ใบความรู้

3.4 อุปกรณ์ไฟฟ้า และเครื่องใช้ไฟฟ้า

3.5 ไฟฉาย ตะเกียงตั้งโต๊ะ

3.6 เต่าฟู่ เต่าแก๊ส เต่าไฟฟ้า เต่าไมโครเวฟ

3.7 เครื่องตัดจบบัญไฟฟ้า

3.8 ฐานการเรียนรู้

3.9 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาถึงสถานการณ์ที่เกิดจากการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ที่ไม่ถูกต้อง เช่น เต่าไฟฟ้า ไมโครเวฟ กาน้ำไฟฟ้า เต่าแก๊ส

2) ผู้กำกับลูกเสือซักถามลูกเสือ “เล่าเหตุการณ์ตัวอย่างความเสียหายที่เกิดจากการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนให้ลูกเสือในกองฟัง”

3) ผู้กำกับลูกเสือให้เรียนรู้จากฐานสาธิตดังนี้

- ฐานที่ 1 วิธีใช้และบำรุงรักษาตะเกียงเจ้าพายุ และตะเกียงน้ำมันก๊าด
 ฐานที่ 2 วิธีใช้ และบำรุงรักษา เครื่องใช้ไฟฟ้า เต้าไฟฟ้า เต้าไมโครเวฟ
 ฐานที่ 3 เครื่องหมาย มาตรฐาน การรับรองผลิตภัณฑ์
 ฐานที่ 4 สาเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาอย่างฉับพลัน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ
  - 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
  - 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความสนใจใฝ่รู้ในการเรียนรู้ตามฐาน
- 5.2 สอบถามทัศนคติหรือความคิดเห็นต่อการใช้เครื่องใช้ในครัวเรือน

6. คุณธรรม

อุดมการณ์คุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 27

เพลง

กาต้มน้ำ

ฉันเป็นกาต้มน้ำน้อยอ้วนม่อต้อ
 นี่คือหูของฉัน นั่นคือพวยกางอ
 ยามเมื่อน้ำกำลังเดือด ฉันร้องฮือ
 ยกฉันลง แล้วก็ซิงฉันนอ

กองไฟใสสว่าง

กองไฟใสสว่างอย่าอยู่ห่างเข็ญมาใกล้ๆ
 เข็ญมาใกล้แสงสดใสๆ
 ร้องรำกันไปให้สุขสำราญ

เกม

วิ่งเปี้ยววงกลม

วิธีเล่น

เขียนวงกลมให้ใหญ่และลากเส้นผ่าศูนย์กลางให้เลยออกนอกวง แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 พวกเท่าๆ กัน ให้ยืนรอบวงกลมพวกละครึ่งวง หันหน้าออกนอกวงกลม เริ่มเล่นโดยให้ผู้เล่นคนแรกซึ่งอยู่ที่เส้นของแต่ละหมู่ ออกวิ่งไปรอบๆ วงกลม ให้หันด้านซ้ายให้วงกลม มือถือผ้า เมื่อครบรอบให้ส่งผ้าให้คนที่ 2 ซึ่งจะต้องทำเช่นเดียวกัน คือ วิ่งรอบวงแล้วส่งให้คนที่ 3 ในขณะที่วิ่งทุกคนต้องอยู่ประจำที่ของตนเอง การตัดสิน ฝ่ายใดวิ่งครบทุกคนก่อนเป็นผู้ชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

การฝึกตนให้เป็นสุข

1. ฝึกมองตนเองให้เล็กเข้าไว้ หมายความว่าอย่าให้ความสำคัญกับตนเองว่าเป็นใหญ่กว่าใคร จงเป็นคนธรรมดา ดำเนินชีวิตอย่างธรรมดา

2. ฝึกตนเองให้เป็นคนนิ่งๆ หมายความว่า ถ้าเห็นสิ่งใดดีหรือไม่ดี ก็อย่าไปพูดมาก ไม่ว่าสิ่งนั้นจะถูกหรือผิดในความรู้สึกนึกคิดของเรา เพราะการพูดวิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่ไม่ดีของผู้อื่นจะทำให้จิตใจขุ่นมัวใจตกต่ำ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้จักตนเองเข้าใจตนเองว่ามีสถานะใด และการเข้าใจผู้อื่นเป็นการฝึกใจเบื้องต้นให้สงบ ไม่ร้อนรน

ใบงาน การดูแลอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า

การดูแลอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค)

แน่นอนว่าเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกบ้าน การใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า จึงควรใช้อย่าง ทะนุถนอมและหมั่นดูแลรักษาให้ใช้งานได้ดี เพื่อยืดอายุการใช้งานเครื่องใช้ไฟฟ้าของคุณให้นานขึ้น วันนี้เราจึงมีข้อมูลดี ๆ ในการดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า จากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มาฝากกัน ลองทำตามคำแนะนำเหล่านี้ดู เครื่องใช้ไฟฟ้าของคุณจะได้ใช้ได้อีกนาน ๆ นะคะ ทะนุถนอม

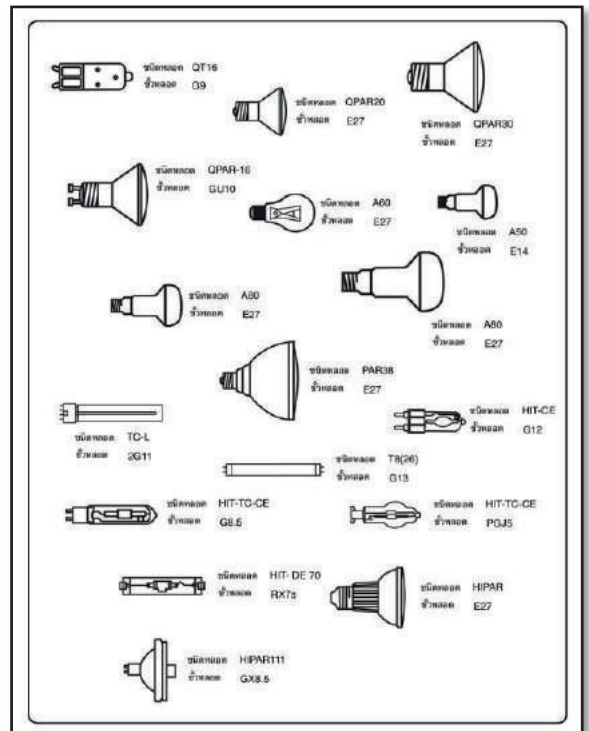

อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า

ไฟฟ้าส่องสว่าง

วิธีการใช้ไฟฟ้าส่องสว่างให้ประหยัดและปลอดภัย

- ควรปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่มีคนอยู่ในห้อง
- เลือกใช้หลอดไฟที่มีกำลังวัตต์เหมาะสมกับการใช้งาน
- สำหรับบริเวณที่ต้องการความสว่างมาก
ภายในอาคารควรเลือกใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ ส่วนภายนอกอาคารควรเลือกใช้หลอดไฮโซเดียม และหลอดไฮปรอท
- ควรใช้ฝาครอบดวงโคมแบบใสหากไม่มีปัญหาเรื่องแสงจ้า และหมั่นทำความสะอาดอยู่เสมอ
- พิจารณาใช้โคมไฟตั้งโต๊ะสำหรับงานที่ต้องการแสงสว่างจุดเดียว ที่วี วิฑูฯ ปิดเครื่องทุกครั้งเมื่อไม่ได้ดู
- ควรถอดปลั๊กเมื่อไม่ใช้เป็นเวลานาน
- ควรเลือกใช้โคมไฟแบบสะท้อนแสงแทนแบบเดิมที่ใช้พลาสติกปิด
- ควรใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์หรือหลอดคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ แทนหลอดไส้ ซึ่งมีคำแนะนำในการใช้ดังนี้

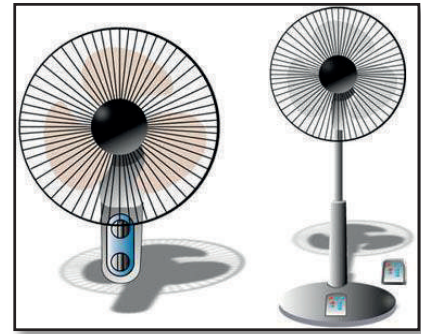
หลอดไฟชนิดต่างๆ

- หลอดฟลูออเรสเซนต์แบบผอม ขนาด 18 วัตต์ และ 36 วัตต์ มีความสว่างเท่ากับ หลอด 20 วัตต์ และ 40 วัตต์แต่ประหยัดไฟกว่า และสามารถใช้แทนกันได้ โดยไม่ต้องเปลี่ยนบัลลาสต์และสตาร์ทเตอร์
- หลอดคอมแพคฟลูออเรสเซนต์มี 2 ชนิด คือ ชนิดมีบัลลาสต์ภายใน สามารถใช้แทนหลอดกลมแบบเกลียวได้ ส่วนหลอดที่มีบัลลาสต์ภายนอก จะมีขาเสียบเพื่อต่อกับตัวบัลลาสต์ที่อยู่ภายนอก

พัดลม

วิธีการใช้พัดลมให้ประหยัดและปลอดภัย

- เปิดความเร็วลมพอควร
- เปิดเฉพาะเวลาใช้งาน
- ควรเปิดหน้าต่างใช้ลมธรรมชาติแทนถ้าทำได้

พัดลม

เตารีด

วิธีการใช้เครื่องทำน้ำอุ่นให้ประหยัดและปลอดภัย

เตารีดเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทให้ความร้อน ซึ่งในการรีดแต่ละครั้งจะกินไฟมาก ดังนั้นจึงควรรู้จักวิธีใช้อย่างประหยัดและปลอดภัย ดังนี้

- ก่อนอื่นควรตรวจสอบดูว่าเตารีดอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานหรือไม่ เช่น สาย ตัวเครื่อง เป็นต้น
- ตั้งปุ่มปรับความร้อนให้เหมาะสมกับชนิดของผ้า
- อย่าพรมน้ำจนเปียกแฉะ
- ดึงเต้าเสียบออกก่อนจะรีดเสร็จประมาณ 2-3 นาที แล้วรีดต่อไปจนเสร็จ
- ควรพรมน้ำพอสมควร
- ถอดปลั๊กออกเมื่อไม่ได้ใช้
- ควรรีดผ้าคราวละมาก ๆ ติดต่อกันจนเสร็จ
- ควรเริ่มรีดผ้าบาง ๆ ก่อน ขณะเตารีดยังไม่ร้อน
- ควรดึงปลั๊กออกก่อนรีดเสร็จเพราะยังร้อนอีกนาน
- ควรชกและตากผ้าโดยไม่ต้องบิด จะทำให้รีดง่ายขึ้น

เตารีด

เครื่องเป่าผม

- วิธีการใช้เครื่องเป่าผมให้ประหยัดและปลอดภัย
- เช็ดผมก่อนใช้เครื่อง เพื่อประหยัดเวลาและพลังงาน
  - ควรขยี้และล้างผมไปด้วยขณะเป่า

เครื่องเป่าผม

เครื่องดูดฝุ่น

- วิธีการใช้เครื่องดูดฝุ่นให้ประหยัดและปลอดภัย
- ควรเอาฝุ่นในถุงทิ้งทุกครั้งที่ใช้แล้วจะได้มีแรงดูดดี ไม่เปลืองไฟ

เครื่องดูดฝุ่น

ตู้เย็น ตู้แช่

ตู้เย็น ตู้แช่

วิธีการใช้ตู้เย็น ตู้แช่ให้ประหยัดและปลอดภัย

- ตั้งอุณหภูมิให้พอเหมาะ
- ไม่นำของร้อนใส่ตู้เย็น
- ปิดประตูตู้เย็นทันที หลังนำของเข้าและออก
- ปิดประตูตู้เย็นให้สนิท
- หากยางขอบประตูรั่วให้รีบแก้ไข
- เลือกตู้เย็นหรือตู้แช่ชนิดมีประสิทธิภาพสูง
- ควรใช้ตู้เย็นขนาดเหมาะกับครอบครัว
- ควรตั้งตู้เย็นให้ห่างจากแหล่งความร้อน ให้หลังตู้ห่างจากฝาเกิน 15 เซนติเมตร เพื่อระบายความร้อนได้สะดวก ไม่เปลืองไฟฟ้า
- ควรหมั่นทำความสะอาดแผงระบายความร้อน
- ควรเก็บเฉพาะอาหารเท่าที่จำเป็น

การเลือกซื้อตู้เย็นและตู้แช่ มีคำแนะนำให้ท่านพิจารณาก่อนซื้อ ดังนี้

- เลือกขนาดให้พอเหมาะกับความต้องการของครอบครัว
- ตู้เย็นแบบประตูเดียวกินไฟน้อยกว่าแบบ 2 ประตู
- ควรวางตู้เย็นให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก
- ตั้งสวิทช์ควบคุมอุณหภูมิให้เหมาะกับจำนวนของที่ใส่
- อย่าเปิดตู้เย็นทิ้งไว้นาน ๆ และอย่านำของร้อนมาแช่
- หมั่นละลายน้ำแข็งเมื่อเห็นว่าน้ำแข็งเกาะหนา

หม้อหุงข้าวไฟฟ้า

วิธีการใช้หม้อหุงข้าวไฟฟ้าให้ประหยัดและปลอดภัย

- ควรหุงข้าวให้พอดีกับจำนวนผู้รับประทาน
- ควรถอดเต้าเสียบออกเมื่อข้าวสุกแล้ว
- อย่าทำให้กันหม้อตัวในเกิดรอยบุบ จะทำให้ข้าวสุกช้า
- หมั่นตรวจบริเวณแทนความร้อนในหม้อ อย่าให้เม็ดข้าวเกาะติด จะทำให้ข้าวสุกช้าและเปลืองไฟ
- ใช้ขนาดหม้อหุงข้าวที่เหมาะสมกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว
- ควรตั้งปลั๊กออกเมื่อข้าวสุกพอแล้ว ปัจจุบันหม้อหุงข้าวไฟฟ้ามีใช้กันมาก หม้อต้มน้ำ

หม้อหุงข้าวไฟฟ้า

หม้อต้มกาแฟ

วิธีการใช้เครื่องต้มกาแฟให้ประหยัดและปลอดภัย

- ใส่ น้ำ ให้มีปริมาณพอควร
- ควรปิดฝาให้สนิทขณะต้ม
- ควรปิดสวิทช์ทันทีเมื่อน้ำเดือด

หม้อต้มกาแฟ

เครื่องสูบน้ำ

วิธีการใช้เครื่องสูบน้ำให้ประหยัดและปลอดภัย

- ควรติดตั้งอุปกรณ์อัตโนมัติควบคุมระดับน้ำในถังและหมั่นปรับตั้งให้ถูกต้องเสมอ
- ติดตั้งท่อ น้ำ ให้มีขนาดเหมาะสมกับขนาดปั๊ม
- ควรตรวจแก้ไขจุดรั่วในระบบน้ำ
- ควรใช้น้ำอย่างประหยัด
- ควรติดตั้งถังเก็บน้ำในตำแหน่งที่ไม่สูงเกินไป

เครื่องสูบน้ำ

ข้อแนะนำพิเศษในการใช้

เครื่องสูบน้ำเป็นอุปกรณ์ไฟฟ้าที่อำนวยความสะดวกอย่างยิ่งซึ่งใช้มอเตอร์ไฟฟ้าในการสูบน้ำไปยังถังเก็บหรือเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งมีวิธีการใช้อย่างประหยัดดังนี้

- ควรติดตั้งอุปกรณ์อัตโนมัติควบคุมระดับน้ำในถังเก็บ และดูแลรักษาให้ทำงานได้อยู่เสมอ
- ตรวจสอบรอยรั่วตามข้อต่อต่าง ๆ หากพบควรรีบซ่อมแซมแก้ไขโดยเร็ว
- หากตัวถังเก็บน้ำไม่มีอุปกรณ์อัตโนมัติควบคุมระดับน้ำ ควรดูแลอย่าให้น้ำล้นถึง
- เครื่องสูบน้ำแบบใช้สายพานต้องตรวจสอบไม่ให้หย่อนหรือตึงเกินไป

เครื่องซักผ้า

วิธีการใช้เครื่องซักผ้าให้ประหยัดและปลอดภัย

- ควรใส่ผ้าแต่พอเหมาะ ไม่น้อยเกินไป และไม่มากจนเกินกำลัง

เครื่อง

- ควรใช้น้ำเย็นซักผ้า ส่วนน้ำร้อนให้ใช้เฉพาะกรณีรอยเปื้อน

ไขมันมาก

เครื่องซักผ้า

วิธีใช้เครื่องซักผ้าให้ประหยัดไฟฟ้าควรปฏิบัติดังนี้

- ควรใส่ผ้าที่จะซักตามคำแนะนำของแต่ละเครื่อง
- หากมีผ้าต้องซัก 1-2 ชั้น ควรซักด้วยมือ
- หากมีแสงแดดไม่ควรใช้เครื่องอบแห้ง ควรจะนำเสื้อผ้าที่ซักเสร็จมาตากแดด

มอเตอร์ไฟฟ้า

วิธีการใช้เครื่องมือมอเตอร์ไฟฟ้าให้ประหยัดและปลอดภัย

- ควรตรวจสอบแก้ไข และอัตรการบีตามวาระ
- ปรับปรุงสายพานมอเตอร์ เช่น ปรับความตึงสายพาน เปลี่ยนสายพานใหม่
- พิจารณาเปลี่ยนระบบควบคุมความเร็วของมอเตอร์เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์

มอเตอร์ไฟฟ้า

เตาอบ เตาไฟฟ้า ไมโครเวฟ

วิธีการใช้เตาอบ เตาไฟฟ้า ไมโครเวฟให้ประหยัดและปลอดภัย

เครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทนี้ ใช้ความร้อนมาทำให้อาหารสุก หากให้ความร้อนสูญเสียไปโดยการใช้อย่างไม่ถูกวิธี ทำให้อาหารสุกช้าลง กินกระแสไฟเพิ่มขึ้นจึงมีข้อแนะนำการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทนี้อย่างประหยัดคือ

- ควรเตรียมเครื่องปรุงในการประกอบอาหารให้พร้อมก่อนใช้เตา
- ควรใช้ภาชนะกันแบนและเป็นโลหะจะทำให้รับความร้อน จากเตาได้ดี
- ในการหุงต้มอาหารควรใส่น้ำให้พอดีกับจำนวนอาหาร
- ในระหว่างอบอาหารอย่าเปิดตู้บ่อย ๆ
- ถอดเต้าเสียบทันทีเมื่อปรุงอาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว
- ควรหรีไฟและปิดฝาหม้อในกรณีที่ต้องเคี้ยว
- ควรเตรียมเครื่องปรุงให้พร้อมก่อนใช้เตา
- ควรใช้เตาชนิดมองไม่เห็นขดลวดซึ่งไม่เสียความร้อน สูญเปล่านั้นมาก และปลอดภัยกว่า
- ควรใช้พาหนะกันแบนขนาดพื้นที่กันเหมาะกับพื้นที่หน้าเตา
- ควรปิดฝาภาชนะให้สนิทขณะตั้งเตา

หม้ออบ

มอเตอร์ไฟฟ้า

ไมโครเวฟ

เครื่องทำน้ำอุ่น

วิธีการใช้เครื่องทำน้ำอุ่นให้ประหยัดและ

ปลอดภัย

- ปรับปุ่มความร้อนให้เหมาะสมกับร่างกาย
- ปิดวาล์วทันทีเมื่อไม่ใช้งาน
- หากมีรอยรั่วควรรีบทำการแก้ไขทันที
- ต่อสายลงดินในจุดที่จัดไว้ให้ของเครื่องทำน้ำอุ่น
- ปิดสวิตช์ไฟฟ้าของเครื่องทำน้ำอุ่นเมื่อไม่ใช้
- ปฏิบัติตามคำแนะนำที่แนบมากับเครื่อง
- ใช้เครื่องขนาดพอสมควร
- ปรับปรุงความร้อนไม่ให้ร้อนเกินความจำเป็น
- ปิดก๊อกทุกครั้งเมื่อไม่ใช้งาน
- ในฤดูร้อนไม่จำเป็นต้องใช้น้ำร้อน หรือน้ำอุ่น
- ควรใช้น้ำอุ่นที่ได้ความร้อนจากแสงอาทิตย์

เครื่องทำน้ำอุ่น

เครื่องปรับอากาศ

วิธีการใช้เครื่องปรับอากาศให้ประหยัดและ

ปลอดภัย

- ปิดเครื่องทุกครั้งเมื่อไม่อยู่
- ปิดประตูหน้าต่างและผ้าม่านกันความร้อนจากภายนอก
- ตั้งอุณหภูมิไม่ควรต่ำกว่า 26 องศาเซลเซียส
- ควรใช้เครื่องขนาดเหมาะสมกับขนาดห้อง
- ควรเลือกเครื่องปรับอากาศที่มีประสิทธิภาพสูง
- ควรติดตั้งเครื่องระดับสูงพอเหมาะ และให้อากาศร้อนระบายออกด้านหลังเครื่องได้สะดวก
- ควรบุผนังห้อง และหลังคาด้วยฉนวนกันความร้อน
- ควรบำรุงรักษาเครื่องให้มีสภาพดีตลอดเวลา
- ควรหมั่นทำความสะอาดแผ่นกรองอากาศ และแผงระบายความร้อน
- ในฤดูหนาวขณะที่อากาศไม่ร้อนมากเกินไป ไม่ควรเปิดเครื่องปรับอากาศ
- ปิดประตู หน้าต่างให้มิดชิดไม่ให้ความเย็นรั่วไหล
- พิจารณาติดตั้งบังแสงหรือกันแดด เพื่อลดภาระการทำงานของเครื่อง

เครื่องปรับอากาศ

การใช้เครื่องปรับอากาศให้มีความเย็นที่สบายต่อร่างกาย จะประหยัดค่าไฟฟ้าอย่างได้ผล ซึ่งควรปฏิบัติดังนี้

- ควรเลือกใช้ขนาดที่เหมาะสมกับขนาดของห้อง
- ควรใช้ผ้าม่านกันประตูหน้าต่าง เพื่อป้องกันความร้อนจากภายนอก
- ตั้งปุ่มปรับอุณหภูมิให้เหมาะสมต่อร่างกาย (ประมาณ 26 องศาเซลเซียส)
- หมั่นทำความสะอาดแผ่นกรองอากาศ
- ปฏิบัติตามคำแนะนำที่แนบมากับเครื่องปรับอากาศ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 6 การพึ่งตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 28 การอยู่ค่ายพักแรม

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 บอกสถานที่ที่เหมาะสมในการตั้งค่ายพักแรมได้
- 1.2 สามารถสร้างที่พักแรมชั่วคราวได้
- 1.3 สามารถปรุงอาหารแบบชาวป่า 2 อย่าง สำหรับ 2 คนได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การเลือกที่ตั้งค่ายพักแรม
- 2.2 การสร้างที่พักแรมชั่วคราว
- 2.3 การปรุงอาหารแบบชาวป่า

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง เกม
- 3.2 เกม
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 กระดาษฟลิปชาร์ต ปากกาเครื่องเขียน ไม้บรรทัด
- 3.5 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือศึกษาใบความรู้และนำเสนอถึงการอยู่ค่ายพักแรม แล้วร่วมกันอภิปรายถึงสถานที่ที่เหมาะสมในการตั้งค่ายพักแรม
  - 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเรียนจากระบบฐาน ดังนี้
    - ฐานที่ 1 ที่พักแรมแบบชั่วคราว
    - ฐานที่ 2 การปิ้ง ย่าง เผา
    - ฐานที่ 3 หุงข้าวด้วยกระบอกลมไฟ
    - ฐานที่ 4 การทำรายการอาหารสำหรับการอยู่ค่ายพักแรม
  - 3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมสรุปความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้จากฐาน

4) ผู้กำกับลูกเสือนัดหมาย การไปอยู่ค่ายพักแรม โดยพิจารณาเลือกที่ตั้งค่ายพักแรม และ พักค้างคืนชั่วคราว พร้อมทั้งปรุงอาหารแบบชาวป่า 2 อย่าง สำหรับ 2 คน โดยทำในวันหยุดที่เหมาะสม

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกต ความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรม

5.2 ทดสอบ การสร้างที่พักแรมชั่วคราวและการปรุงอาหารชาวป่า เมื่อไปอยู่ค่ายพักแรม

6. คุณธรรม

1. ความพอเพียง

2. ความรับผิดชอบ

3. อุทิศการณืคุณธรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 28

เพลง

รีนเริงท่องไพร

รีนเริง ทศนาจร	พักผ่อนวันหยุดเรียน
ลูกเสือต่างพากเพียร	ชีวิตวัยเรียน เรียนไป
พวกหมู่เราเพลิน	มุ่งหน้า เผชิญเดินไกล
ตั้งค่ายแดนไพร	ตั้งใจเรียร่าฮาเฮ

เกม

ลอดอุโมงค์

แบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ยืนเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งที่เส้นเริ่มการเล่น ให้ลูกเสือคนแรกของแต่ละหมู่ไปแตะเส้นกลับตัว ซึ่งอยู่ห่างจากเส้นเริ่มประมาณ 20 เมตร แล้ววิ่งกลับมาที่เส้นเริ่ม เมื่อถึงหมู่ของตัวเองให้คุกเข่าลงแล้วคลานไปในระหว่างขาของหมู่ตนเอง เมื่อพ้นแล้วรีบยืนและยกมือขึ้น ลูกเสือคนต่อไปก็ออกวิ่งไปที่เส้นกลับตัวทันที แล้วทำเหมือนคนที่ 1 จนครบคนในหมู่ การตัดสิน

การตัดสิน หมู่ใดทำครบทุกคนก่อนเป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

การทำที่ปักสำหรับปักแรม

1. การทำที่ปักแรมชั่วคราว

การเดินทางไกลและไปอยู่ค่ายพักแรม จำเป็นจะต้องมีเต็นท์(กระโจม) สำหรับกางนอน โดยปกติจะใช้เต็นท์เดี่ยวซึ่งประกอบด้วยผ้า 2 ผืน มีกระดุมติดเพื่อต่อเป็นผืนเดียวกันได้ เต็นท์นั้นนอนได้ 2 คน เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นเต็นท์บุคคล 2 คน หรือกระโจม 5 ชาย ซึ่งมีส่วนประกอบสำคัญ คือ

1. ผ้ากระโจม 2 ผืน (กว้างยาวผืนละ 1.44 x 1.22 เมตร)
2. เสากะโจม 2 ต้น ต้นละ 3 ท่อน (ต่อเข้าด้วยกัน)
3. เชือกรั้ง 2 เส้น (รั้งหัว รั้งท้าย)
4. สมอบก 10 ตัว (ใช้ตอกกับพื้นเพื่อผูกเชือกดึงผ้าเต็นท์)

วิธีการกางเต็นท์

การกางเต็นท์ถือความรวดเร็ว ควรกางให้เสร็จภายในเวลาไม่เกิน 10 นาที ควรเลือกสถานที่กางกระโจมในที่ดอนและแห้ง หันด้านข้างขวางทิศทางลม ตอกหมุด (สมอบก) ทุกตัวให้แน่น ขุดร่องระบายน้ำรอบกระโจม ให้ปลายร่องน้ำไหลลงสู่ที่ต่ำ และปรับพื้นที่ให้เรียบให้แน่น การกางเต็นท์ปฏิบัติดังนี้

1. ตั้งเสาหลักทั้งสองต้น
2. ติดกระดุมผ้ากระโจม 2 ผืนเข้าด้วยกัน
3. ผูกเชือกรั้งหัวท้ายเต็นท์เข้ากับสมอบก ดึงให้ตึง

การทำเต็นท์เพื่อกันน้ำ

การทำเต็นท์ให้สามารถกันน้ำได้ มีวิธีทำที่ง่ายที่สุด คือ วางผ้าเต็นท์ไว้บนโต๊ะ แล้วใช้พาราฟินหรือขี้ผึ้งถูส่วนผิวนอกให้ทั่ว จากนั้นใช้เตารีดที่อุณหภูมิปานกลางรีดทับบนผิวที่ทาไว้ เพื่อให้ขี้ผึ้งละลายไหลซึมทับเส้นด้ายทุกเส้นที่ประกอบขึ้นเป็นผ้า

2. การดัดแปลงวัตถุทำเป็นที่ปักชั่วคราวหรือที่ปักฉุกเฉิน

บางครั้งถึงแม้จะได้เตรียมการป้องกันไว้ล่วงหน้าแล้ว แต่สถานการณ์ที่ไม่คาดคิดอาจเกิดขึ้นได้ และทำให้จำเป็นต้องสร้างที่ปักฉุกเฉินขึ้นอย่างรีบเร่ง เช่น เกิดหลงทาง หรือมีสมาชิกประสบอุบัติเหตุ หรือมีสภาพอากาศเลวร้ายเกิดขึ้น หรือเส้นทางที่กลับถูกตัดขาดเนื่องด้วยน้ำท่วมกะทันหัน เป็นต้น ในการปักแรมในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ในสถานการณ์ดังกล่าวนี้ ลูกเสือสามารถดัดแปลงธรรมชาติ ภูมิประเทศ หรือวัสดุที่อยู่ในท้องถิ่นจัดสร้างเป็นที่ปักชั่วคราวได้ โดย

1. นำผ้าห่มหรือผ้าขาวม้าใช้ดัดแปลงเป็นหลังคาที่ปัก หรือทำเป็นลักษณะคล้ายเต็นท์ โดยใช้พลองหรือกิ่งไม้เป็นส่วนประกอบ
2. นำซังข้าว ใบไม้ ใบหญ้า มาใช้ทำเป็นหลังคาเพิงปักกันแดดและกันลม โดยใช้ไม้พลอง กิ่งไม้ เชือก เป็นส่วนประกอบทำเป็นรูปเพิงปัก

3. บริเวณที่อยู่ระหว่างต้นไม้ล้อมรอบ เช่น ต้นไม้ที่มีทิศทางเข้าออกเฉพาะ สามารถปิดกั้นดวงแดดต่างดัดแปลงเป็นที่พักได้

4. บริเวณพืชรากหรือถ้ำที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก ดัดแปลงเป็นที่พักกันแดด กันลม กันฝน และใช้เป็นที่พักแรมได้

3. การจัดค่ายพักแรม

ก่อนที่จะไปตั้งค่ายพักแรมนั้น ควรจะได้มีการศึกษาลักษณะพื้นที่ภูมิประเทศให้ดีเสียก่อน โดยพิจารณาความเหมาะสมจากสิ่งต่อไปนี้

1. อยู่บนที่สูง หรือเชิงเขา เวลาฝนตกมีทางระบายน้ำออกอย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่มีน้ำขังในบริเวณค่าย หรือมีฉนวนกันน้ำควรตั้งค่ายบริเวณที่เนื้อดินเป็นดินปนทราย เพื่อให้ น้ำดูดซึมได้โดยรวดเร็ว

2. ไม่ควรอยู่ใกล้สถานที่ที่มีคนพลุกพล่าน เช่น สถานที่ตากอากาศ

3. ไม่ควรอยู่ใกล้ถนนหรือทางรถไฟ เพราะอาจเกิดอุบัติเหตุกับลูกเสือได้

4. ไม่ควรอยู่ใกล้ต้นไม้ใหญ่ เพราะเมื่อเกิดลมพายุอาจหักโค่นลงมาทำให้เกิดอันตรายได้

5. สถานที่ตั้งค่าย ควรมีน้ำดื่ม น้ำใช้เพียงพอ แต่ไม่ควรอยู่ใกล้แม่น้ำ ลำคลอง หนองหรือบึง เพราะอาจเกิดอุบัติเหตุกับลูกเสือได้

6. สถานที่ตั้งค่าย ไม่ควรอยู่ไกลจากตลาดมากนัก ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่การไปซื้อข้าว และไม่ควรอยู่ไกลจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมากนัก เพื่อว่าเมื่อเกิดการเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง จะได้ช่วยเหลือได้ทันที่

7. ควรอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัยจากผู้ก่อการร้าย

4. การอยู่ค่ายพักแรม

การพักแรม กระทำภายหลังจากการเดินทางมาแล้ว เพื่อให้ลูกเสือได้พักผ่อนหลับนอน โดยการกางเต็นท์ หรือกางกระโจม หรือสร้างที่กำบังชั่วคราวขึ้น การอยู่ค่ายพักแรมนี้ ลูกเสือจะต้องเตรียมเสบียง อุปกรณ์หุงหาอาหาร อุปกรณ์สำหรับสร้างที่พักแรม อุปกรณ์ที่จำเป็นอื่น ๆ ตลอดจนของใช้ส่วนตัวไปด้วย อีกทั้งต้องสร้างเครื่องใช้ขึ้นในขณะที่อยู่ค่ายพักแรม การอยู่ค่ายพักแรมจะให้ประโยชน์หลายประการ เช่น

1. ได้ออกกำลังกาย

2. ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน

3. ปลูกฝังความสามัคคีในหมู่คณะ

4. ได้เห็นขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น

5. ได้ศึกษาธรรมชาติ

6. เป็นการทดสอบความอดทน

7. เป็นการฝึกระเบียบวินัย

อาหารที่ควรนำไปอยู่ค่ายพักแรม

เนื่องจากลูกเสือต้องมีการเดินทางไกลเพื่อไปอยู่ค่ายพักแรม สถานที่ตั้งค่ายส่วนใหญ่อยู่ตามชนบท ซึ่งมักหาเครื่องประกอบอาหารยาก หากลูกเสือจะนำติดตัวไปด้วยก็เป็นภาระที่ยุ่งยาก ฉะนั้นลูกเสือควรเลือกอาหารที่ประกอบไม่ยุ่งยากนัก เช่น ไข่เผา นึ่ง บั๊ง ย่าง อาหารที่นำติดตัวไปด้วยควรเป็นอาหารแห้ง เป็นต้นว่า ไข่เค็ม เนื้อแห้ง ปลาแห้ง กุ้งแห้ง น้ำพริกเผา กุนเชียง ถั่วลิสง หมูหรือไก่รวนแห้ง หรืออาหารกระป๋อง ขนมปังกรอบ นมข้นหวาน นอกจากนี้อาจต้องเตรียมอาหารที่ใช้เป็นเครื่องประกอบอาหาร เช่น หอม กระเทียม พริกชี้ฟ้า มะนาว พริกไทย เกลือ น้ำตาล ไปด้วย

5. การเตรียมตัวเดินทางไปอยู่ค่ายพักแรม

เมื่อทราบว่าจะมีการเดินทางไกลในวันรุ่งขึ้นเพื่อไปอยู่ค่ายพักแรม ลูกเสือจะต้องเตรียมของใช้ให้เรียบร้อยในตอนเย็น หรือก่อนกำหนดการเดินทางให้เรียบร้อย ของใช้ที่ต้องเตรียมไปอยู่ค่ายพักแรมที่สำคัญมีดังนี้

1. เครื่องแบบลูกเสือและเครื่องประกอบเครื่องแบบ
2. สมุดบันทึกการเดินทาง และดินสอ
3. กระติกน้ำ
4. ยาประจำตัว
5. ไฟฉาย
6. เต็นท์ประจำตัว ผ้าห่มนอน ผ้าปูที่นอน
7. ไม้พลองลูกเสือ
8. ของใช้ประจำตัว เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน สบู่ หวี กระจกเล็กๆ ชุดล้างมือ ผ้าขาวม้า ถุงเท้า
9. ของใช้อื่นๆ เช่น จาน ช้อน ส้อม ถ้วย แก้วน้ำ เข็มเย็บผ้า ด้ายเย็บผ้า เข็มกลัดซ่อนปลาย เข็มผูกเงื่อน เข็มสำหรับผูกมัดของเล็กๆ และหากเป็นฤดูฝนควรเตรียมเสื้อกันฝนไปด้วย
10. กล้องถ่ายรูป (ถ้ามี)

อย่างไรก็ตามก่อนบรรจุของใช้ลงหีบห่อ ควรตรวจดูเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ จะต้องนำไปว่าเรียบร้อย ไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการเดินทาง

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เสียงหึ่ง ๆ ของผึ้ง

ทำไมเวลาผึ้งบินจึงมีเสียงหึ่ง ๆ อยู๋ด้วย เป็นเสียงร้องของผึ้งใช่หรือไม่ .....?....เสียงหึ่ง ๆ ของผึ้งที่เราได้ยิน ไม่ใช่เสียงร้องของมัน แต่เป็นเสียงที่เกิดจากการสั่นสะเทือนขณะกระพือปีก ซึ่งมีอัตราเร็วมากกว่า 200 ครั้งต่อวินาที ผึ้งไม่มีหู แต่พวกมันรับรู้เสียงได้ด้วยการใช้หนวดหรือขาของมันสัมผัสแรงสั่นสะเทือนผึ้งจะกระพือปีกส่งเสียงหึ่ง ๆ ตอนไหนบ้าง ?

- เวลาหนาวจัด เพื่อปรับอุณหภูมิภายในร่างกาย โดยฝึ้งจะเกาะกันเป็นกลุ่มใหญ่ในรัง เว้นช่องว่างไว้ให้ฝึ้งจำนวนหนึ่งผลัดกันเข้าไปกระพือปีกอย่างรวดเร็วเพื่อให้เกิดความร้อน สร้างความอบอุ่นให้แก่ตัวอ่อนของมัน
- ส่วนในฤดูร้อน ฝึ้งจะกระจายตัวกันอยู่ และจะกระพือปีกพัดน้ำที่หามาให้ระเหยเหมือนพัดลมปรับอากาศ ทำให้อากาศในรังเย็นลง (การปรับอุณหภูมิในรังไม่พบในแมลงทั่วไป)
- ฝึ้งทุกตัวจะกระพือปีกส่งเสียงหึ่งๆ หากมันถูกเหยยขณะอยู่ในรังหรือถูกจับ
- เป็นเทคนิคเฉพาะของฝึ้งที่จะนำเอาละอองเกสรจากดอกไม้ที่มีโพรงเกสรเล็กมาก ไม่สามารถใช้วิธีโอบเอามาง่ายๆ ได้ มันจะโหนตัวจากดอกไม้ โดยใช้ขาทั้งหกเกาะโพรงเกสรไว้ แล้วทำการกระพือปีกจนเกิดการสั่นสะเทือนทำให้ละอองเกสรตกลงมาอยู่ที่เก็บละอองเกสรบนตัวมัน
- ช่วยในการกระจายกลิ่นหอมของดอกไม้ที่เหล่าฝึ้งงานพบ เพื่อนำฝึ้งตัวอื่นๆ พบแหล่งอาหารนี้
- ขณะฝึ้งนำน้ำหวานกลับสู่รัง มันจะกระพือปีกอย่างรวดเร็วเพื่อให้เกิดความร้อนที่จะช่วยแปรสภาพน้ำหวานเป็นน้ำฝึ้ง และเมื่อถึงรังฝึ้งมันจะเกาะที่ปากรัง กระพือปีกระบายอากาศเพื่อให้ได้น้ำฝึ้งที่ดี

ที่มา 108 ของคำถาม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ธรรมชาติสร้างสมดุลให้สิ่งมีชีวิตทุกชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 7 พิธีการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 29 พิธีประดับเครื่องหมายลูกเสือเอก

เวลา 1 ชั่วโมง

และเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ

---

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในความสำเร็จ

2. เนื้อหา

การประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษและสายยงยศ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เครื่องหมายวิชาพิเศษ

3.2 สายยงยศ

4. กิจกรรม

4.1 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือพร้อมกันในห้องประชุม

4.2 ผู้กำกับลูกเสือเป็นประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และถวายสักการะแด่พระรูปรัชกาลที่ 6 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือถวายราชสดุดี

4.3 ผู้กำกับลูกเสือกล่าวถึงการได้รับอนุมัติให้มีสิทธิประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญและสายยงยศ (ในกรณีลูกเสือผ่านการทดสอบตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ) พร้อมทั้งให้โอวาทแก่ลูกเสือ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มอบเครื่องหมายลูกเสือเอก เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญแก่ลูกเสือทุกคน

4.5 ผู้กำกับลูกเสือและผู้บังคับบัญชาร่วมกันประดับสายยงยศให้กับลูกเสือทุกคนที่มีสิทธิตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

4.6 ผู้กำกับลูกเสือแสดงความชื่นชมยินดีกับลูกเสือทุกคน และเชิญชวนลูกเสือสมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโอกาสต่อไป

4.7 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันทบทวนคำปฏิญาณ

5. การประเมินผล

สังเกตความรู้สึกรู้สึก ปิติ ยินดีของลูกเสือสามัญทุกนาย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือเอก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หน่วยที่ 8 ประเมินผล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 30 การประเมินผล

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจผ่าน ไม่ผ่านกิจกรรม
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตที่ลูกเสือได้รับการพัฒนา
- 1.3 เตรียมความพร้อมรับการประเมินตามวิธีการของผู้กำกับกองลูกเสือ

2. เนื้อหา

- 2.1 เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 2.2 การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิต

3. สื่อการเรียนรู้

- 1.3 Flow Chart การประเมินเพื่อตัดสินผลการเลื่อนชั้นของลูกเสือและจบการศึกษา
- 3.2 แบบประเมินทักษะชีวิตของลูกเสือรายบุคคลหรือรายหมู่ลูกเสือ
- 3.3 แบบประเมินตนเองของลูกเสือประจำปีการศึกษา
- 4.3 ใบความรู้

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดเพื่อตัดสินการจบการศึกษา
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงพฤติกรรมของลูกเสือที่ได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตผ่านกิจกรรม ลูกเสือ
- 4.3 ลูกเสือประเมินความพร้อมของตนเองเพื่อรับการประเมินและวางแผนพัฒนาตนเองในส่วนที่ไม่มั่นใจ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือกำหนดข้อตกลงร่วมกันถึงช่วงเวลาการประเมิน
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายและดำเนินการประเมิน

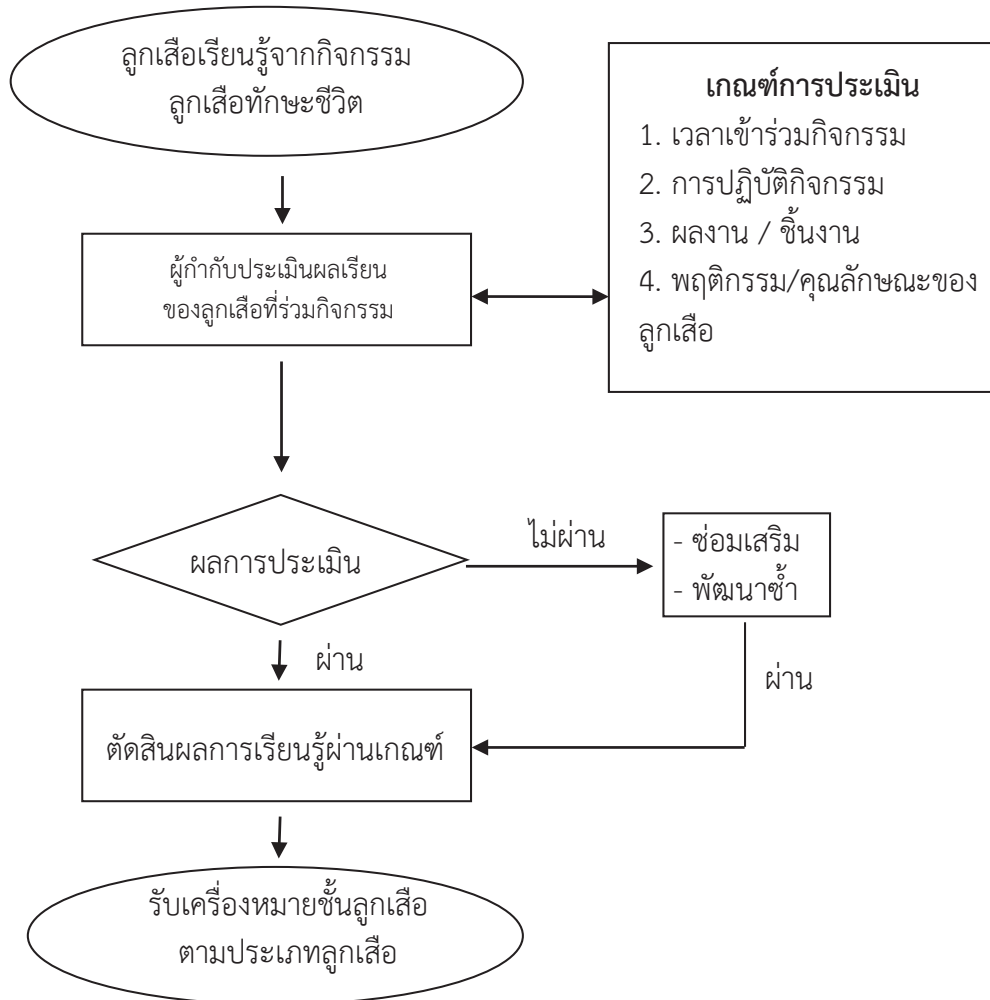
5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากผลการประเมินตนเองของลูกเสือ
- 5.2 สังเกตความมั่นใจและการยืนยันความพร้อมของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 30

1. แนวทางการประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผังกระบวนการประเมินผลลูกเสือ (Flow Chart)

แบบประเมินตนเองของลูกเสือประจำปีการศึกษา.....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....ประเภท

ลูกเสือ.....

ที่	รายการที่รับการประเมิน	เกณฑ์ที่ สถานศึกษา กำหนด	การประเมินตนเอง		ข้อคิดเห็น การ พัฒนา
			ครบ/ ผ่าน	ไม่ครบ/ ไม่ผ่าน	
1	1. เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 1.1 ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม 1.2 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญ อย่าง น้อย ๕ ครั้ง/ปี เช่น - วันคล้ายวันสถาปนา คณะลูกเสือแห่งชาติ - วันคล้ายวันสวรรคต - วันชาติ - วันแม่แห่งชาติ - วันต่อต้านยาเสพติดโลก - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ อื่นๆ - กิจกรรมวัฒนธรรม/ ประเพณี 1.3 เดินทางไกล/ อยู่ค่ายพักแรม	40 ชั่วโมง/ปี			
2	2. มีผลงานชิ้นงานจากการเรียนรู้/ กิจกรรมลูกเสือ 2.1 ผลงานการบริการ 2.2 ชิ้นงาน/ งานที่คิดสร้างสรรค์ 2.3 อื่นๆ เช่น รายงานฯ	1 ครั้ง/ปี 1 ครั้ง/ปี 1 ครั้ง/ปี			
3	3. มีความพร้อมเข้ารับการทดสอบ เพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษตาม ประเภทของลูกเสือ 3.1..... 3.2..... 3.3..... 3.4.....				
ผ่านและพร้อม					

สรุปผลการประเมินตนเอง

- ฉันมั่นใจว่าผ่านแน่นอน ฉันพอจะมีความพร้อมรับประเมิน
 ฉันยังไม่พร้อมรับการประเมิน ต้องการความช่วยเหลือจากผู้กำกับลูกเสือ

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตของลูกเสือสำหรับผู้กำกับลูกเสือสามัญ
 ชื่อลูกเสือ..... ลูกเสือ..... ชั้น..... ปีการศึกษา.....

พฤติกรรมลูกเสือสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง		
2. เสือร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์		
3. ลูกเสือช่วยตนเองและครอบครัวได้		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพ ไม่ดื่มน้ำอัดลม ขนมกรุบกรอบ ไม่รับประทานขนมหวานเป็นประจำ		
5. ลูกเสือรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และไม่ติดเกม		
6. ลูกเสือประพฤติตนเหมาะสมกับเพศและวัยมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
7. ลูกเสือแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ รู้จักแก้ปัญหา หรือให้ความช่วยเหลือผู้อื่น		
8. ลูกเสือมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญอย่างอยู่
รอดปลอดภัย

จะมีทักษะชีวิตดี
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
บางเรื่อง
จึงจะมีทักษะชีวิตที่ดี
(เสียงนะเนี่ย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้วนะ)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

1)

.....

2)

.....

3)

.....

4)

.....

ใบความรู้ ผลการผ่านเกณฑ์ การประเมินกิจกรรมลูกเสือ

1. การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน รู้จักการเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ แก่สังคมและดำเนินวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาสังคมตามช่วงวัยของลูกเสือ

การจัดกิจกรรมลูกเสือยังต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย

2. การประเมินผลการตัดสินการผ่านกิจกรรมลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมนักเรียนที่ลูกเสือทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 40 ชั่วโมงต่อปี การศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็น/สิ่งที่ต้องประเมินดังนี้

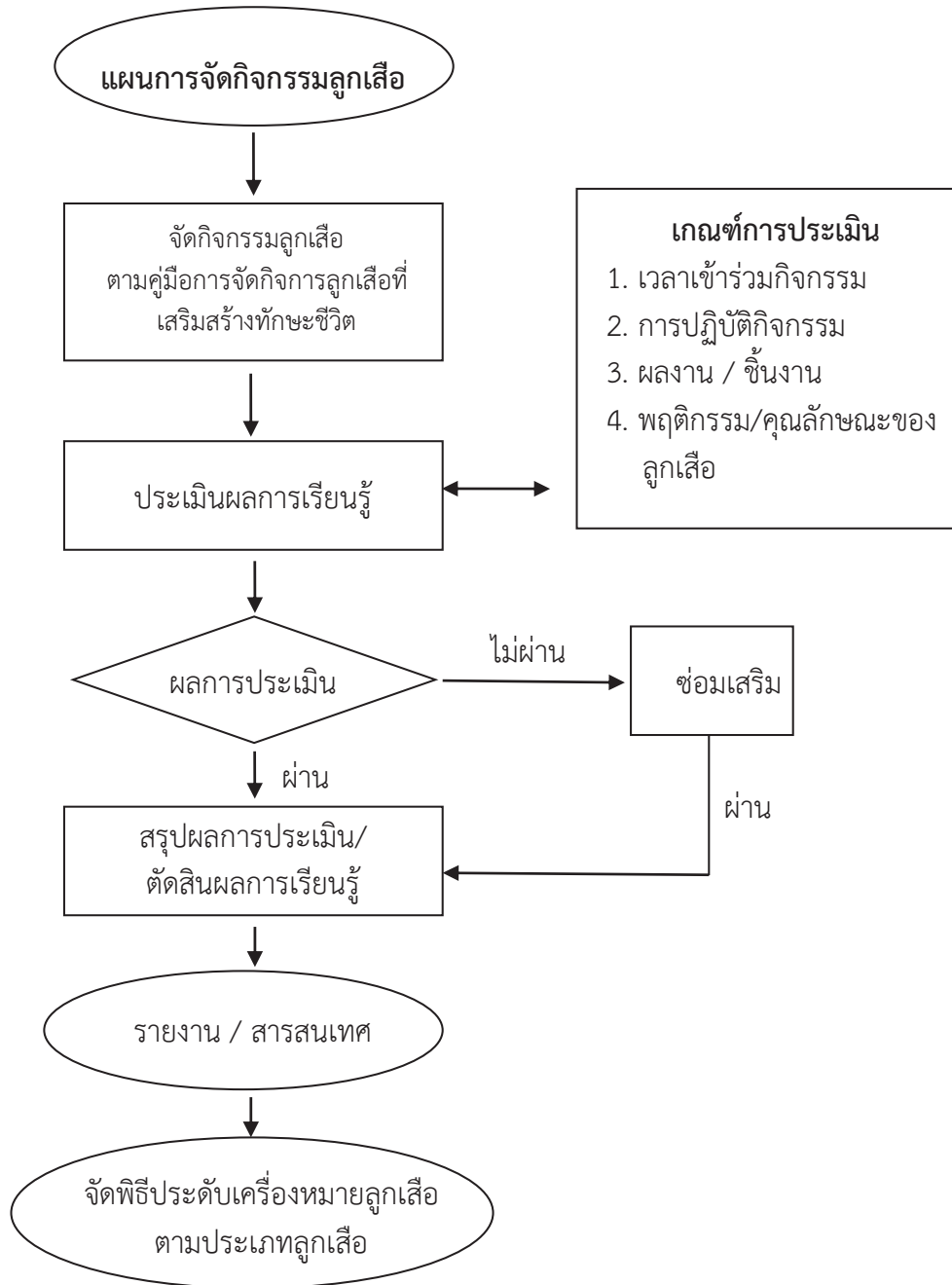
2.1 เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของตนและการทำงานกลุ่ม

2.3 ผลงาน / ชิ้นงาน / พฤติกรรม / คุณลักษณะของผู้เรียน ที่ปรากฏจากการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงตนเอง

Flow chart ขั้นตอน
แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ

3. การประเมินกิจกรรมลูกเสือ มี 2 แนวทาง คือ

1) การประเมินกิจกรรมลูกเสือรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- (1.1) ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- (1.2) ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน ชิ้นงาน คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม

(1.3) ลูกเสือที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน ชำนาญ คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นผู้ผ่านการประเมินรายการกิจกรรมและนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน

(1.4) ลูกเสือที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน ชำนาญ คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ผู้กำกับลูกเสือต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2) การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อการตัดสินใจ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อตัดสินใจควรได้รับเครื่องหมายและเลื่อนระดับทางลูกเสือและจบการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมลูกเสือเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นระดับลูกเสือและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1) กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2) ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินใจผลการร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือเป็นรายบุคคล รายหมู่ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

4. เกณฑ์การตัดสินใจ

1) กำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และไม่ผ่าน

2) เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินรายการกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน ชำนาญ คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน ชำนาญ คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3) เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือรายปี / รายภาค

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญตามหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนด รวมถึงหลักสูตรลูกเสือทักษะชีวิต

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญที่หลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนดและลูกเสือทักษะชีวิต

4) เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อจบหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทเป็นรายชั้นปี

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น
(หมายเหตุ การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมการ
ประเมินรวบยอดกิจกรรมลูกเสือที่มีพฤติกรรมต่อเนื่องหรือเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมรายปี)

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. 2551.

2. การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตและคุณลักษณะทางลูกเสือ

2.1 ความสามารถที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 2) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
- 3) ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น
- 4) เห็นคุณค่าตนเอง
- 5) รับผิดชอบต่อสังคม
- 6) ความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ
- 7) ความสามารถในการตัดสินใจ
- 8) ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหา
- 9) ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์
- 10) ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

2.2 พฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือแต่ละชั้นปี

- 1) ลูกเสือสำรอง
  - (1) มีทักษะในการสังเกตและจดจำ
  - (2) ฟังตนเอง ดูแลตนเองได้
  - (3) รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม
  - (4) ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล
  - (5) ปฏิเสธสิ่งเสพติดทุกชนิด
  - (6) พูดจาสื่อสารเชิงบวก ไม่ก้าวร้าวรุนแรง
  - (7) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
  - (8) ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในภาวะวิกฤติ
- 2) ลูกเสือสามัญ
  - (1) มีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง
  - (2) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตอาสา

- (3) พึ่งตนเองและช่วยเหลือครอบครัว
  - (4) ไม่ดื่มน้ำอัดลม
  - (5) ไม่รับประทานขนมหวานและขนมกรุบกรอบ
  - (6) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
  - (7) รู้จักพูดเชิงบวก ไม่พูดก้าวร้าวรุนแรง
  - (8) มีความซื่อสัตย์ ไม่โกหก
  - (9) รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
  - (10) มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
- 3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- (1) มีทักษะในการทำกิจกรรมตามความสนใจ
  - (2) มีจิตอาสาทำประโยชน์/ ไม่ก่อความเดือดร้อน ให้กับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน
  - (3) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
  - (4) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย
  - (5) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งไม่เป็นทาสของสื่อโฆษณา
  - (6) มีทักษะการใช้ประโยชน์จาก Internet
  - (7) มีผลงาน/ โครงการการประหยัดพลังงาน/ ทรัพยากร
  - (8) มีการออมหรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอย่างต่อเนื่อง
  - (9) มีทักษะการหลีกเลี่ยง รอดพ้นและไม่เกิดอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ
  - (10) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกประเภท
- 4) ลูกเสือวิสามัญ
- (1) มีผลงาน/ โครงการเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง/ สังคม
  - (2) มีจิตอาสาและบริการ
  - (3) รู้วิธีป้องกัน/ และหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางเพศ
  - (4) ใช้เวลากับสื่อ IT อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความเสียหายต่อวิถีชีวิตปกติของตนเอง
  - (5) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด
  - (6) มีค่านิยมด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม ไม่เกิดผลเสียหายตามมา
  - (7) มีค่านิยมด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสียหายตามมา
  - (8) มีค่านิยมด้านความงามที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสียหายตามมา
  - (9) ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและก่อเหตุรุนแรง

สังคม

อ้างอิงจาก

คู่มือการเทียบระดับ (Benchmarking) กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 2558

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

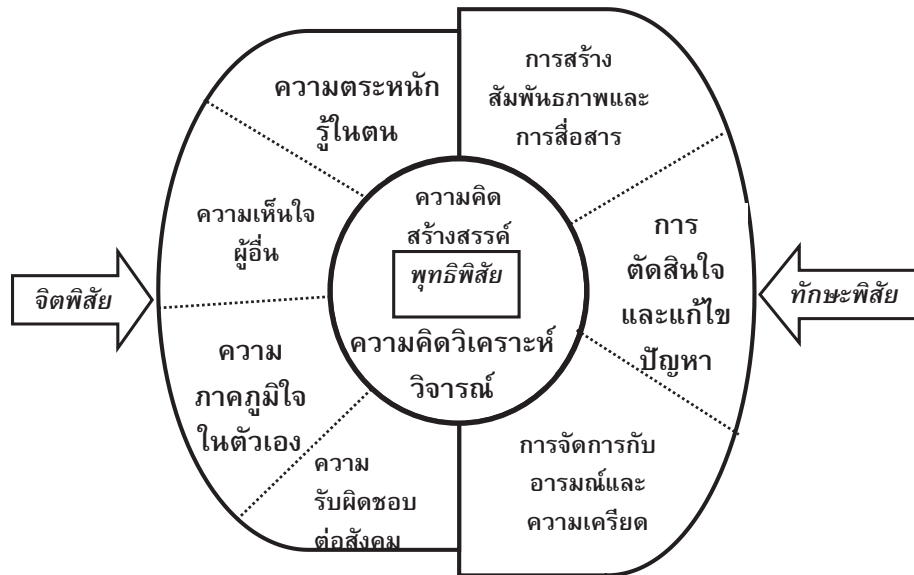
แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต

ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคล ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. ด้านพุทธิพิสัย จัดไว้ตรงกลางของแผนภาพ เพราะเป็นองค์ประกอบร่วมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่

- ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
- ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

คู่ที่ 2 เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง ยอมรับความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและยอมรับตัวตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง** เป็นการค้นพบ คุณสมบัติเฉพาะตัวของตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เช่น เป็นคนมีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น ด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบต่อความเจริญหรือเสื่อมของสังคมนั้น คนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวมมากขึ้น จึงจัดเข้าคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของอีกฝ่ายหนึ่ง มีการตอบสนองอย่างเหมาะสมและเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

- **ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา** การตัดสินใจใช้ในกรณีที่มีทางเลือกอยู่แล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดและนำไปปฏิบัติ ส่วนการแก้ไขปัญหาเป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติ

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนอย่างไร และเลือกใช้วิธีจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ส่วนการจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิตทั่วไปและทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม สำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ด้วยทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ให้กับเด็กทุกคน

ทักษะชีวิตเฉพาะ เป็นการประยุกต์ใช้ทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเฉพาะเรื่องสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยมีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหา ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะในแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ ส่วนเด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลใกล้ชิดเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล และมีระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน				
เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/ เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็น สุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่ม เสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็น สุข	ป้องกัน	ทักษะชีวิต เฉพาะ ในการ ปรึกษา	ครูที่ ปรึกษา
เด็กมี ปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ในการ ปรึกษา/ ส่งต่อ (ระบบ ดูแล)	ครูที่ ปรึกษา /ระบบ บริการ เฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด้านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้สารเสพติด

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเองตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส.สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้อารมณ์และความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัว รู้เท่าทัน ความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงเป็นคุณค่าภายในตัวคน ไม่ใช่ไว้วัตถุและคุณค่าภายนอก/ เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศมีวิธีระบายออกได้เหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถทางจิตสังคม อันประกอบ ด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต มี 6 คู่ 12 องค์ประกอบ

ทักษะการดำรงชีวิต (Living Skills) เป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อน เชือก การจัดการกระเป๋าเดินทาง การใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ความเชื่อมโยงระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตและทักษะการดำรงชีวิต มักถูกใช้ผสมผสาน เชื่อมโยงกัน ทั้งในกิจวัตรประจำวัน ปกติ และในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่แยกส่วน โดยทักษะชีวิตจะเป็นตัวช่วยในการเลือกและใช้ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา และเกิดผลลัพธ์ที่ดี

สถานการณ์ทางจิตสังคม มักใช้ทักษะชีวิตเป็นหลัก ตัวอย่าง เช่น

- การจัดการกับอารมณ์โกรธ ความขัดแย้ง และ ความรุนแรง
- ตระหนักรู้และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุ
- การช่วยเหลือผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- การสื่อสารเชิงบวกและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี

กิจวัตรที่ให้เป็นประจำ ใช้ทักษะการดำรงชีวิตเป็นหลัก เช่น อาบน้ำ แต่งตัว แปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก ใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เรียนรู้เองตามธรรมชาติ ซึ่งขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี จึงไม่มีทิศทางที่แน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป
2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกาย ลงมือกระทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์ และความคิดวิจารณ์

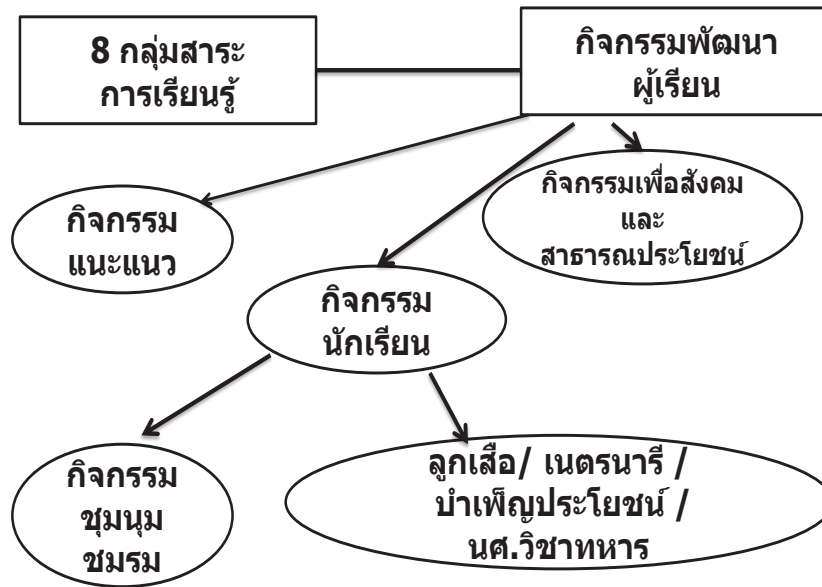
ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เกิดความเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เกิดการไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง จัดเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเองและเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

กระบวนการและการมีส่วนร่วม ช่วยให้เกิดกิจกรรมสนุกสนานน่าสนใจ และนำไปสู่จุดประสงค์ ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเข้าสู่ชีวิตจริง ว่าได้เกิดการเรียนรู้อะไรและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

การสอนทักษะชีวิต

ความหมายของกระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบ และอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ

ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2522 (สพฐ.) หมายถึงกระบวนการทางการศึกษา ส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำตนเป็นปัญหาสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

หลักการลูกเสือ (Scout principle)

หลักการลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ คือ

1. หน้าที่ต่อพระเจ้า/ศาสนา ได้แก่ การแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและความหมาย
2. หน้าที่ต่อผู้อื่น ได้แก่ การเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม
3. หน้าที่ต่อตนเอง ได้แก่ พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

หลักการลูกเสือไทย มี 5 ข้อ คือ

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ

3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน
รวมทั้งธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก

4. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

วิธีการลูกเสือ (Scout method)

วิธีการลูกเสือโลก มี 8 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

กลุ่มที่ 3 เป็นลักษณะกิจกรรมที่ใช้ มี 6 องค์ประกอบ

1. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)

4. เรียนรู้ใกล้ชีวิตธรรมชาติ

5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ / เกม

6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

วิธีการลูกเสือไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มี 7 องค์ประกอบ คือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม

2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่

3. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎ

4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน

5. ระบบหมู่

6. การศึกษาธรรมชาติ

7. เรียนรู้จากการกระทำ

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้ง 12 องค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คติวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต้อง คติวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	ประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	การเรียนรู้และการฝึกฝน
จัดการอารมณ์ และความเครียด	

วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8)

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยช่างสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และฟังตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เป็นหลัก และเพิ่มเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือ โดยจัดหน่วยกิจกรรมตามที่ระบุใน หลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท ดังนั้น ชื่อหน่วยกิจกรรม และจำนวนหน่วยกิจกรรมของลูกเสือแต่ละประเภทจึงแตกต่างกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการ กิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็น

ศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมาย วิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุก ประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ การ วิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ การออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหา ของเด็กแต่ละวัย

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับ เพื่อการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

คู่มือมีจำนวน 11 เล่ม ตามชั้นปีของลูกเสือ 4 ประเภท แต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วย กิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมครบ 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือ เสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็น แผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การ ประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัด กิจกรรม (เพลง เกม ใบบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

ภาพรวมการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. เริ่มจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ รวมทั้งสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ
2. สัมมนาครู ผู้ปกครอง นักพัฒนาเยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อ ร่วมกันค้นหาปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม

3. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 4 ประเภท ได้แก่ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ รวมทั้งสิ้น 11 เล่ม โดยผ่านการประเมิน ปรับปรุงและพัฒนา จนเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาจำนวนมาก

4. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น และชั้นความรู้ขั้นสูง รวม 8 ประเภท โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2557 ให้ใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

5. จัดทำ คู่มือฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อขยายผลในการสร้างวิทยากรและฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาทั่วประเทศ

ภาคผนวก ข

กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่รอบด้าน และครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของเพื่อนในกลุ่ม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง การออกแบบกิจกรรมจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และร่วมมือในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้อย่างเต็มที่ จึงจะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้งความคิด

สร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

ประเภทของกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการแสดงออก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น หรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร้นลับ หรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1.1 สถานการณ์จำลอง เป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

1.2 การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดง หรือกระทำให้เป็นตัวอย่าง ให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

1.3 เล่นิทาน

1.4 ละคร หุ่นจำลอง

1.5 เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ

1.6 ศิลปะ แขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้

1.7 การโต้วาที

ฯลฯ

2. กิจกรรมการการสำรวจและการรายงาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากความเป็นจริง/เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปฐมชีวิตบุคคลตัวอย่าง การจัดนิทรรศการ การสอดแนม การสำรวจ การทำแผนที่ การเขียนเรียงความการเล่าเรื่อง ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การเปรียบเทียบคุณค่า การประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. การเล่นเกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสือเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่นเกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น เกมกระชับ เป็นต้น

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสือ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้ห้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และ การแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และ ประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ /สังเคราะห์ /ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเองที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำทักษะนั้น ๆ เช่นการวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อน ที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3. การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ได้ลองประยุกต์ใช้ ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิด เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจขั้นตอนและทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

ภาคผนวก ค

แนวปฏิบัติการสอบวิชาพิเศษ

ให้โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งกรรมการ เพื่อดำเนินการสอนและสอบวิชาพิเศษ โดยออกคำสั่งในนามโรงเรียน เมื่อทำการสอนแล้วให้จัดสอบภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติ จากนั้นให้ทำเรื่องขออนุมัติผลการสอบ และขอประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ไปยังเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี ดังนี้

1. รายชื่อผู้เข้าสอบ
2. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขออนุญาตสอบวิชาพิเศษต่อผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
3. โรงเรียนออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบ
4. สอบภาคทฤษฎี
5. สอบภาคปฏิบัติ
6. รายชื่อลูกเสือ ที่สอบได้ - ตก แต่ละรายวิชา
7. หนังสือขออนุมัติผลการสอบและขอประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ส่งไปยังสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาเพื่ออนุมัติ
8. โรงเรียนออกหนังสือรับรองให้กับลูกเสือตามรายวิชาที่สอบได้

หนังสือขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารี สามัญ

ที่ ...../.....

โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารีสามัญ และระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ / ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษ

2. รายชื่อลูกเสือ – เนตรนารี ที่สอบวิชาพิเศษ

3. ข้อสอบภาคทฤษฎี

4. ข้อสอบภาคปฏิบัติ

5. โครงการ (ถ้ามี)

ด้วยโรงเรียน.....ได้ทำการอบรมและสอบวิชาพิเศษ ลูกเสือ – เนตรนารี

สามัญ ให้แก่ลูกเสือสามัญ จำนวน .....คน เนตรนารีสามัญ จำนวน.....คน

รวมทั้งสิ้น .....คน ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....ถึง วันที่.....

เดือน.....พ.ศ..... โดยทำการสอบวิชาพิเศษ จำนวน.....วิชา ดังนี้

1. วิชา.....

2. วิชา.....

3. วิชา.....

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการสอบวิชาพิเศษ ลูกเสือ – เนตรนารีสามัญ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว
ดังรายละเอียดที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดพิจารณาอนุมัติด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

โรงเรียน.....
 รายชื่อลูกเสือ - เนตรนารีสามัญที่สอบวิชาพิเศษ

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....

.....
 (.....)
 กรรมการ

.....
 (.....)
 ประธานกรรมการ

.....
 (.....)
 กรรมการ

คำสั่งโรงเรียน.....

ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารีสามัญ

*****

เพื่อให้การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ จำนวน.....วิชา ของ
โรงเรียน.....ซึ่งดำเนินการสอบ ณ.....
ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ถึง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และได้ผลสมความมุ่งหมายทุกประการ จึงแต่งตั้งให้ผู้มีนามต่อไปนี้ เป็น
คณะกรรมการ คือ

1.	ประธานกรรมการ
2.	รองประธานกรรมการ
3.	กรรมการสอบวิชา.....
4.	กรรมการสอบวิชา.....
5.	กรรมการสอบวิชา.....
6.	กรรมการสอบวิชา.....
7.	กรรมการสอบวิชา.....
8.	กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

หนังสือรับรองผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ

ที่ ...../.....

โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ขอรับรองว่า .....เป็นลูกเสือโรงเรียน.....
สอบได้วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โดยการอนุมัติผลการสอบของสำนักงานคณะกรรมการบริหาร
ลูกเสือแห่งชาติ ที่ ...../.....ลงวันที่ .....
และได้แนบสำเนาหนังสืออนุมัติผลมาด้วยแล้ว โดยสอบได้วิชาพิเศษ ดังนี้

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....

(ลงชื่อ).....

(.....)

.....

การประชุมกองลูกเสือสามัญ

(1) พิธีเปิดประชุมกอง

1. การชักธงขึ้น

1.1 ผู้กำกับยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว รองผู้กำกับลูกเสือยืนหลังเสาธง ห่างประมาณ 1 ก้าว

1.2 ผู้กำกับเรียกแถว **"กอง"** พร้อมกับใช้สัญญาณมือเรียกแถวรูปครึ่งวงกลม (มือแบทั้งสองข้างเหยียดตรงลงข้างล่าง คว่ำฝ่ามือเข้าหาลำตัว แกว่งประสานกันด้านหน้าซ้าย ๑ เป็นรูปครึ่งวงกลม)

1.3 ลูกเสือทุกคนรีบวิ่งมาเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม (ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้กำกับ ๔ โดยนายหมู่หมู่แรกยืนเป็นแนวเดียวกับผู้กำกับ ๔ หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางด้านซ้ายมือของหมู่แรกตามลำดับ รองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายยืนอยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้กำกับ ๔ และนายหมู่หมู่แรก โดยถือว่าผู้กำกับ ๔ เป็นจุดศูนย์กลาง ทุกคนอยู่ในท่าจัดแถว โดยการยกข้อศอกซ้ายขึ้นมือทาบสะโพก นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันชี้ลงล่าง และสับัดหน้าทางขวา ยกเว้นรองนายหมู่หมู่สุดท้ายไม่ต้องยกข้อศอกซ้าย)

1.4 ผู้กำกับสั่ง **"หนึ่ง"** ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสับัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง ระยะเคียงระหว่างบุคคล 1 ช่วงศอก ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน

1.5 ผู้กำกับสั่ง **"ตามระเบียบ, พัก"** (ลูกเสือทุกคนแยกเท้าซ้ายออกไปทางข้างประมาณ 30 เซนติเมตร หรือประมาณเกือบครึ่งก้าวปกติอย่างแข็งแรงและองอาจ มือขวาที่ถือไม้พลองให้เลื่อน ขึ้นมาเสมอเอว แล้วดันไม้พลองไปข้างหน้า เจียงไปข้างขวาประมาณ 45 องศา มือซ้ายไหล่หลัง โดยมีมือแบตามธรรมชาตินิ้วเรียงชิดติดกัน)

1.6 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตรง"** และผู้กำกับก้าวถอยหลังมายืนทางซ้ายหรือขวามือและหันหน้าเข้าหาเสาธง ลูกเสือทุกคนดึงไม้พลองเข้าหาลำตัว มือขวาอยู่ระดับเอว แล้วเลื่อนมือลงมาอยู่ในท่าตรง พร้อมกับยกเท้ามาชิดเท้าขวา

1.7 ผู้กำกับสั่ง **"หมู่บริการชักธงขึ้น"** หมู่บริการฝากไม้พลองไว้กับคนข้างเคียงแล้ว วิ่งออกไปพร้อมกัน (ลูกเสือออกวิ่งด้วยเท้าซ้ายก่อน วางปลายเท้าลงบนพื้น พร้อมกันนั้นยกมือขึ้นเสมอราวมกำมือและหันฝ่ามือเข้าหาตัว ยึดอกและศีรษะตั้งตรง ขณะวิ่งแกว่งแขนทิ้งอตามจังหวะก้าวได้พอสมควร

1.8 ลูกเสือผู้ชักธงชาติทั้งสองวิ่งออกไปพร้อมกัน และหยุดยืนตรงหน้าเสาธงประมาณ 3 ก้าว วันทยหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน ลูกเสือคนทางขวามือก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าวและชิดเท้า แก้วเชือกธง แล้วก้าวถอยหลัง 2 ก้าวกลับมายืนที่เดิม และชิดเท้ายืนตรง แยกเชือกส่งให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือ (ธงชาติอยู่ทางขวามือของคนชักธงชาติเสมอ อย่าให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของธงชาติแตะพื้นเป็นอันขาด) คนทางซ้ายมือเป็นคนชักธงชาติ คนทางขวามือเป็นคนปล่อยเชือก ลูกเสือทั้งสองคนยืนตรงในขณะที่ชักธงชาติเชือกทั้งสองด้านตั้งตลอดเวลา จนกว่าธงชาติจะขึ้นสู่ยอดเสา

1.9 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, วันทยา-วุธ"** ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือทุกคน วันทยหัตถ์ ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ (ลูกเสือทำจิ้งหะเดี่ยว โดยยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอไหล่ ศอกงอไปข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่า รวบนิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วก้อยไว้ คางเหลือนิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนาง เขี่ยโดยตรงและชิดกัน ให้ข้อแรกของนิ้วชี้แตะไม้พลองในร่องไหล่ขวา

1.10 ลูกเสือหมู่บริการคนหนึ่งนำร้องเพลงชาติ **"ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย"** ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือทุกคนร้องเพลงพร้อมกัน **"เป็นประชารัฐ มิไทยของไทยทุกส่วน...."** จนจบเพลง พอเริ่มร้องเพลงชาติให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือดึงเชือกให้ธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาอย่างช้า ๆ ให้เชือกดึง ส่วนคนทางขวามือค่อย ๆ ผ่อนเชือกให้ธงชาติขึ้นและเชือกดึงเช่นเดียวกัน ผู้ชักธงชาติจะต้องกระยะว่าพอเพลงชาติจบ ให้ธงชาติถึงปลายเสาพอดี เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วลูกเสือคนทางขวามือรับเชือกจากลูกเสือทางซ้ายมือมารวมกัน แล้วก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าว และชิดทำยืนตรงผูกเชือกธงก้าวถอยหลัง 2 ก้าว และชิดเท้ากลับ มายืนตรงที่เดิม ลูกเสือทั้งสองยืนตรงวันทยหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนลดมือลง) ลูกเสือทั้งสองกลับหลังหัน วิ่งกลับมาเข้าแถวในหมู่ของตน และรีบนำไม้พลองที่ฝากมาทำท่าวันทยาวุธอย่าง แข็งแรงและองอาจเช่นเดียวกับลูกเสือในกอง (การก้าวเข้าไปผูกและแก้เชือกธง เริ่มต้นด้วยเท้าซ้าย)

1.11 ผู้กำกับสั่ง **"เรียบ-อาวุธ"** ลูกเสือทุกคนลดแขนซ้ายลงมาอยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

2. สวดมนต์

2.1 ผู้กำกับสั่ง "ถอดหมวก"

2.2 ผู้กำกับสั่ง "หมู่บริการนำสวดมนต์" ลูกเสือนำไม้พลองมาไว้ระหว่างปลายเท้าทั้งสอง แล้วฟิงท่อนบนไว้กับแขนซ้ายด้านในซึ่งงอตรงศอกเสร็จแล้วใช้มือขวาจับที่หมวกด้านหน้าแล้วถอดหมวก พร้อมกับยกมือซ้ายขึ้นมาประกบกับมือขวาในท่าพนมมือ ให้ด้านในของหมวกหันไปทางซ้ายหน้าหมวกหันเข้าหาตัว ให้หมวกอยู่ระหว่างฝ่ามือทั้งสองและหนีบหมวกไว้ ผู้บังคับบัญชาทุกคนถอดหมวกด้วย

2.2 ลูกเสือหมู่บริการคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย นำสวดมนต์ย่อ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือทุกคนสวดมนต์ตามพร้อมกัน (สวดนำ) **"อรหํ สรรพสา สรรพทุธา ภควา"** (สวดตาม) **"อรหํ สรรพสา สรรพทุธา ภควา"** สวดนำและสวดตามจนจบ

3. สงบนิ่ง

3.1 ผู้กำกับสั่ง **"สงบนิ่ง"** (ลูกเสือลดมือขวาที่ถือหมวกไปอยู่กึ่งกลางลำตัว แขนเขี่ยโดยตรง พร้อมกับวางฝ่ามือซ้ายทับลงบนหลังมือขวา ก้มหน้าเล็กน้อย) สงบนิ่งประมาณ 1 นาที

3.2 ผู้กำกับสั่ง **"สวมหมวก"** ลูกเสือเงยหน้าขึ้น สวมหมวก แล้วใช้มือขวาจับไม้พลอง มาอยู่ในท่าตรง

3.3 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตามระเบียบ, พัก"** ผู้กำกับก้าวเดินไปยืนตรงที่หน้าเสาธงเช่นเดิม

4. ตรวจ

การตรวจมี 2 ประเภท คือ รองผู้กำกับตรวจและนายหมู่ตรวจ โดยมีข้อเสนอแนะในการตรวจ ดังนี้

ก. ถ้าเป็นการตรวจในตอนเปิดประชุมกอง จะตรวจในเรื่องความสะอาด สุขภาพของร่างกาย อุปกรณ์ที่ผู้กำกับสั่งให้เอามาในการเรียนการสอน

ข. ถ้าเป็นการตรวจในตอนปิดประชุมกอง จะตรวจเครื่องแบบเครื่องแต่งกาย เพราะลูกเสือจะต้องเดินผ่านชุมชน ตลาด หากแต่งตัวไม่เรียบร้อยอาจจะถูกตำหนิแก่คนพบเห็นได้

4.1 รองผู้กำกับ

4.1.1 ผู้กำกับสั่ง **"รองผู้กำกับตรวจ เชือก"** รองผู้กำกับทุกคนวิ่งออกไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์และลดมือลง ผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลงเมื่อรองผู้กำกับลดมือลง (รองผู้กำกับวิ่งไปทำความเคารพผู้กำกับก่อนตรวจนั้น จะต้องพิจารณาจังหวะให้ดี อย่าทำความเคารพพร้อมกัน) รองผู้กำกับวิ่งไปตรวจหมู่ลูกเสือทันที

4.1.2 รองผู้กำกับหยุดยืนตรงข้ามนายหมู่ ห่างจากนายหมู่ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วุธ"** ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ นายหมู่เรียกอาวุธ ก้าวออกไป 1 ก้าว วันทยาวุธ พร้อมกับกล่าวรายงาน **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการตรวจแล้วครับ"** (รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์เมื่อนายหมู่รายงาน และลดมือลงเมื่อรายงานจบ) นายหมู่เรียกอาวุธ ก้าวถอยหลัง 1 ก้าวและชิดเข้ามายืนตรงที่เดิม นายหมู่วันทยาวุธและสั่งลูกเสือในหมู่ต่อไป **"เรียก-อาวุธ"**

4.1.3 รองผู้กำกับก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว และชิดเท้า ตรวจนายหมู่เป็นคนแรก

4.1.4 รองผู้กำกับสั่งนายหมู่ **"เดินตามข้าพเจ้า"** ตรวจลูกเสือคนแรกและคนต่อ ๆ ไป การเดินตรวจ รองผู้กำกับก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง ก่อนนายหมู่ก้าวไปทางข้างขวา ให้ยกไม้พลองขึ้นประมาณ 1 คืบ ก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง แล้วตั้งไม้พลองลงกับพื้น ยืนในแนวเดียวกับรองผู้กำกับ ก้าว 1 ก้าวตรวจลูกเสือ 1 คน เมื่อตรวจลูกเสือถึงคนสุดท้ายแล้ว ให้นายหมู่ลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือเดินย้อนกลับที่เดิมเหมือนตอนแรก นายหมู่ยืนตรงสั่ง **"วันทยา-วุธ"** และกล่าวว่า **"ขอบคุณครับ"** (ยืนอยู่กับที่ไม่ต้องก้าวออกไป) รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลง นายหมู่สั่งต่อไป **"เรียก-อาวุธ, ตามระเบียบ, พัก"**

4.2 นายหมู่ตรวจ

ในการประชุมกองลูกเสือ บางครั้งรองผู้กำกับไม่มาจำเป็นต้องให้นายหมู่ตรวจแทน แนวปฏิบัติ คือ ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่ตรวจ"** นายหมู่ทุกคนก้าวออกไปข้างหน้าหมู่ของตนเอง 3 ก้าว รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่มายืนแทนที่นายหมู่ และทำหน้าที่นายหมู่ และทำการตรวจแบบรองผู้กำกับ ในข้อ 4.1.4 โดยทำเหมือนกับรองผู้กำกับทุกประการ

4.3 การรายงานการตรวจ

4.3.1 รองผู้กำกับรายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือขอขอบคุณรองผู้กำกับ ภายหลังจากตรวจเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับกลับหลังหันทำวันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงานต่อผู้กำกับว่า **"ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ เชือก หมู่ ปรากฏว่า และได้ตัดเดือนแล้ว, ครับ" เสร็จแล้ววิ่งกลับมาด้านหลังเสาธง รองผู้กำกับคนต่อไปก็รายงานต่อ ๆ ไป (รองผู้กำกับเมื่อตรวจเสร็จแล้วให้รายงานผลการตรวจได้เลย ไม่ต้องรอให้เสร็จทุกหมู่ก่อนจึงค่อยรายงาน)**

4.3.2 นายหมู่ลูกเสือรายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือคนใดตรวจเสร็จแล้ว ให้ยืนตรงหน้าหมู่ของตนเอง โดยหันหน้าไปหาผู้กำกับ และรอให้นายหมู่ลูกเสือทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยเสียก่อน เมื่อนายหมู่ลูกเสือตรวจเสร็จเรียบร้อยทุกหมู่แล้ว นายหมู่ลูกเสือทุกคนวิ่งออกไปเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดี่ยวตรงข้ามผู้กำกับพร้อมกัน ห่างจากผู้กำกับประมาณ 3 ก้าว นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการยื่นหัวแถว นายหมู่ลูกเสือหมู่อื่น ๆ เรียงไปตามลำดับ โดยอยู่ในท่าตามระเบียบพัก ผู้กำกับยืนกึ่งกลางของแถว

ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่รายงาน"** นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการรายงานผลการตรวจเป็นคนแรก นายหมู่ลูกเสือยืนตรง, วันทยอาวุธและเรียบอาวุธ ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยอาวุธ พร้อมกับกล่าวรายงาน **"ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ เชือก หมู่ ปรากฏว่า และได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว, ครับ" เมื่อจบการรายงาน นายหมู่เรียบอาวุธ ถอยกลับเข้าที่ แล้วทำวันทยอาวุธ แล้วเรียบอาวุธ, ตามระเบียบพัก นายหมู่คนอื่น ๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน จนกระทั่งการรายงานผลการตรวจเสร็จเรียบร้อย ผู้กำกับสั่ง **"กลับที่เดิม-วิ่ง"** นายหมู่ทุกคนทำวันทยอาวุธและเรียบอาวุธพร้อมกัน กลับหลังหันมายืนในหมู่ของตนเองในตำแหน่งเดิม รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่กลับมาขึ้นทำหน้าที่รองนายหมู่ตามเดิม**

5. แยก

ผู้กำกับสั่ง **"กอง-ตรง, กอง-แยก"** ลูกเสือทุกคนขวาหันแล้วแยกไปปฏิบัติกิจกรรมอื่นต่อไป

(2) เกม-เพลง

เกมหรือการเล่นของลูกเสือเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการฝึกอบรมลูกเสือทุกประเภท ทั้งในทางจิตใจและในการบริหารร่างกาย เกมช่วยพัฒนาเด็กในเรื่องนิสัยใจคอ อารมณ์ดี ใจดี นักกีฬา การรักหมู่คณะ ความอดทน ระเบียบวินัย และความไม่เห็นแก่ตัว ทุกครั้งที่มีการประชุม กองจะต้องมีการจัดการให้เด็กเล่นเกมเพื่อบริหารร่างกายเป็นการฝึกอบรมเด็กในทางจิตใจไปในตัว เกมที่ใช้จะต้องเลือกเกมที่เหมาะสมต่อวัยของเด็กด้วย หรือการร้องเพลงเพื่อเป็นการปลุกใจ คลายอารมณ์ ก่อให้เกิดความร่าเริงบันเทิงใจ และการร้องเพลงเป็นเพลงหมู่หรือร้องพร้อม ๆ กัน เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามัคคี

(3) การสอนตามเนื้อหา

ผู้กำกับลูกเสือจะกำหนดเนื้อหาตามหลักสูตร ซึ่งเขียนเป็นแผนการสอนหรือโครงการสอน ในแต่ละคาบจะกำหนดเนื้อหาสำหรับเขียนไว้ในการประชุมกอง การสอนอาจจะสอนเป็นฐาน แล้วมีการเปลี่ยนฐาน โดยกำหนดเวลาให้อาจจะมี 1 ฐานหรือมากกว่าก็ได้ ขึ้นอยู่กับลูกเสือและความเหมาะสมต่าง ๆ ส่วนเทคนิคการสอนอาจจะเป็นแบบบรรยาย อภิปราย สาธิต หรือปฏิบัติจริง แล้วแต่เนื้อหาที่กำหนด หรืออาจจะให้นายหมู่สอนภายในหมู่ตนเองก็ได้

การรายงานเพื่อเข้าฝึกตามฐาน

การฝึกลูกเสือตามฐานต่าง ๆ นั้น ให้จัดฐานแต่ละฐานเป็นวงกลมหรือรูปเหลี่ยมมีศูนย์กลาง ระยะทางระหว่างฐานควรเท่ากัน เส้นทางการเดินทางให้สะดวก บางฐานอาจมีเส้นทางเข้าสู่ฐานไม่ต้องตรงอ้อมสิ่งปลูกสร้าง พุ่มไม้ หรือบ่อน้ำ ก็จงคำนึงถึงเวลาเดินทางให้เท่ากับฐานอื่น ๆ มิฉะนั้นแล้วลูกเสือจะเสียเวลา เดินทางมาก ไม่ได้รับความรู้ในฐานนั้นเต็มที่

การเคลื่อนที่เข้าฐานนิยมเคลื่อนโดยเวียนขวา คือ ไปตามเข็มนาฬิกา ฉะนั้น ผู้อยู่ประจำฐาน (วิทยากร) จะต้องหันหน้าเข้าสู่จุดศูนย์กลางของวงใหญ่ เมื่อลูกเสือฝึกครบเวลามีสัญญาณปล่อยตัวแล้ว จะเข้าแถวหน้ากระดาน ทำขวาหัน แล้วเคลื่อนที่ตามนายหมู่ได้เลย

การเข้าฐานครั้งละหลายหมู่ แต่ละหมู่นั้นนายหมู่ต้องรายงานเองทุกหมู่ แต่รายงานทีละหมู่ไม่ควรที่จะให้หมู่ใดหมู่หนึ่งรายงานรวมหมดทีเดียว เพราะนายหมู่จะสั่งการได้เฉพาะลูกหมู่ตนเองเท่านั้น หากมีการเข้าฐานมากหมู่จนเกินไปจะเสียเวลามาก ก็เปลี่ยนการเข้าฐานแบบวิทยากรเคลื่อนที่ไปหาลูกเสือ ซึ่งแบบนี้จะสามารถมีผู้แทนส่งเคารพคนเดียวได้เสมือนครูเข้าห้องสอน

1. การรายงานกรณีทุกคนมีอาวุธ

เมื่อนายหมื่อนำลูกหมู่ไปถึง ผู้ประจำฐานให้เข้าแถวหน้ากระดาน โดยนายหมู่ยืนตรงหน้าผู้ประจำฐาน นายหมู่นั้น **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วุธ"** เฉพาะนายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวเข้าไปหาผู้ประจำฐาน 1 ก้าว ทำวันทยาวุธ แล้วรายงาน **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการฝึกแล้วครับ"** รายงานเสร็จทำเรียบอาวุธ แล้วถอยหลัง 1 ก้าวเข้ามาในแถว ทำวันทยาวุธไว้ให้เหมือนลูกหมู่ แล้วสั่ง **"เรียบ-อาวุธ"** และสั่ง **"ตามระเบียบ-พัก"** (ช่วงนี้วิทยากรประจำฐานควรสั่ง **"พักแถว"** ก่อนก็ได้)

จากนั้นผู้ประจำฐานจะเริ่มสอนหรือฝึก ทางที่ดีผู้ประจำฐานควรสั่ง **"ตรง"** และสั่ง **"พักแถว"** ก่อนจึงเริ่มสอนก็จะเป็นการเหมาะสมมาก เพราะการสอนนั้นลูกเสื่อย่อมอยู่ในท่าพักตามระเบียบไม่ได้

สำหรับผู้ประจำฐานเมื่อนายหมู่สั่ง **"วันทยา-วุธ"** ก็รับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ และก็ค้างอยู่อย่างนั้นจนกว่านายหมู่จะก้าวออกมาและรายงานจบ เมื่อนายหมู่รายงานจบเรียบอาวุธ ผู้กำกับจะลดมือลงพร้อมกันตอนนี้ (มิใช่คอยลดมือลงพร้อมลูกเสือในแถว)

2. การรายงานกรณีมีอาวุธเฉพาะนายหมู่

การเข้าเรียนตามฐานบางกรณีนั้น เพื่อความสะดวกผู้กำกับหรือผู้สอนวิชาอาจสั่งให้ลูกเสีอรวมอาวุธไว้ ให้นำติดตัวไปเฉพาะนายหมู่ก็ได้ หรือการเข้าค่ายพักแรมกรณีที่น่าอาวุธไปเฉพาะนายหมู่ เพราะไม่สามารถนำพลอง ไม้พลอง จำนวนหลายร้อยอันไปได้

กรณีนี้ นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง"** สำหรับตัวนายหมู่นั้นเมื่อตรงแล้วให้ทำวันทยาอูฐ-เรียบ อารูฐ ก้าวเข้าไปหาผู้ประจำฐาน 1 ก้าว แล้วทำวันทยาอูฐอีก รายงาน เมื่อรายงานจบเรียบอารูฐ แล้ว ถอยหลังเข้าไปในแถวอยู่ในท่าตรงเหมือนลูกหมู แล้วสั่ง **"ตามระเบียบ-พัก"** ทั้งนี้ ไม่ต้องทำวันทยาอูฐ อีกครั้ง เพราะขณะนั้นอยู่ใน ท่าตรงเหมือนลูกหมูแล้ว

สำหรับผู้ประจำฐาน ให้รับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ พร้อมกับลูกเสือในแถวเคารพด้วยท่า ตรง และวันทยหัตถ์ค้างอยู่จนกว่านายหมู่จะรายงานจบ จึงเอามือลงพร้อมกับนายหมู่เรียบอารูฐตอน รายงานจบ

3. การรายงานกรณีไม่มีอารูฐทั้งหมด

นายหมู่จะสั่ง **"หมู่.....ตรง"** เฉพาะนายหมู่นายหมู่เมื่อตรงแล้วก็ทำวันทยหัตถ์ ลด มือลง ก้าวเข้าไปรายงาน ขณะรายงานก็ทำวันทยหัตถ์ รายงานว่า **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการฝึกแล้ว ครับ"** รายงานแล้วลดมือลงถอยหลังเข้าไปในแถว อยู่ในท่าตรงเหมือนลูกหมู แล้วสั่ง **"ตามระเบียบ- พัก"** (ถอยเข้าไปในแถวแล้วไม่ต้องทำวันทยหัตถ์อีก)

สำหรับผู้ประจำฐานให้รับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ ตอนที่ลูกเสือเคารพด้วยท่า ตรง ทำวันทยหัตถ์ค้างไว้จนกว่านายหมู่จะรายงานจบและลดมือลง จึงลดมือลงพร้อมกับนายหมู่

4. การเข้าฐานกรณีผู้ประจำฐานเคลื่อนที่เอง

การสอนแบบนี้เหมาะสำหรับมีลูกเสือจำนวนมาก เมื่อแบ่งฐานแล้วจะได้ฐานละ หลายหมู่ หากจะให้ลูกเสือเคลื่อนที่ที่จะเสียเวลามาก จึงควรจัดให้ลูกเสืออยู่เป็นกลุ่ม กลุ่มละหลาย ๆ หมู่

กรณีนี้ไม่ต้องมีการรายงาน ให้ทำเหมือนครูเดินเข้าห้องสอน เมื่อผู้ประจำฐานเข้าไป ลูกเสือ ก็ทำความเคารพ โดยผู้กำกับจะแต่งตั้งหัวหน้านายหมู่ชั่วคราวไว้เป็นผู้สั่งเคารพ โดยสั่งว่า **"ลูกเสือ- ตรง, วันทยา-อูฐ, เรียบ-อารูฐ, ตามระเบียบ-พัก"**

แต่ถ้าในสนามมีอารูฐเฉพาะนายหมู่ (หลายหมู่) ก็สั่งว่า **"ลูกเสือ-ตรง"** เฉย ๆ แต่นายหมู่ ทุกคนที่มีอารูฐอยู่แล้ว เมื่อตรงแล้วก็ทำวันทยาอูฐ เรียบอารูฐเองโดยไม่มีใครสั่ง

สำหรับผู้ประจำฐาน เมื่อเข้าไปเขาสั่งเคารพก็รับการเคารพตามธรรมดา (วันทยหัตถ์ ลดมือ ลงเลย เพราะไม่มีการรายงาน) จะเหมือนกับครูเข้าสอนในห้องเรียน

5. การลาฐานเมื่อหมดเวลา

นายหมู่เป็นผู้สั่ง โดยออกคำสั่งว่า **"หมู่.....ตรง, วันทยา-อูฐ"** (นายหมู่คนเดียว กล่าวว่ **"ขอบคุณ-ครับ"**) **เรียบ-อารูฐ, ขวา-หัน, ตามข้าพเจ้า"**

แต่หากมีอารูฐเฉพาะนายหมู่ ก็เพียงสั่ง **"หมู่.....ตรง"** (ตนเองทำวันทยาอูฐ แล้วกล่าวว่า **"ขอบคุณครับ, เรียบอารูฐ"**) **ขวาหัน, ตามข้าพเจ้า"**

(4) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ผู้กำกับควรจะหาเรื่องสั้นหรือนิทานมาเล่าให้ลูกเสือฟัง เพื่อแทรกคติธรรมต่าง ๆ โดย ที่ลูกเสือได้รับไปปฏิบัติโดยไม่รู้ตัว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความนับถือ ความสนิทสนม ความเป็นกันเอง เพื่อให้ลูกเสือเกิดความกล้า ความสามัคคี เกิดความรักชาติ เสียสละ กตัญญู

(5) พิธีปิดประชุมกอง

1. หมายเหตุ

1.1 ผู้กำกับยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว รองผู้กำกับลูกเสือทุกคนยืนหลังเสาธง ห่างประมาณ 1 ก้าว

1.2 ผู้กำกับเรียกแถว สั่ง **"กอง"** พร้อมกับใช้สัญญาณมือเรียกแถวรูปครึ่งวงกลม (มือแบท้งสองข้าง เขยียดตรงลงข้างล่าง คว่ำฝ่ามือเข้าหาลำตัว แกว่งแขนประสานกันด้านหน้าซ้าย ๑ เป็นรูป ครึ่งวงกลม)

1.3 ลูกเสือทุกคนรีบวิ่งมาเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม (ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายของผู้กำกับลูกเสือ โดยนายหมู่หมู่แรกยืนอยู่เป็นแนวเดียวกับผู้กำกับลูกเสือ หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางด้านซ้ายมือของหมู่แรกตามลำดับ รองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายอยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้กำกับลูกเสือและนายหมู่หมู่แรก โดยถือว่าผู้กำกับลูกเสือเป็นจุดศูนย์กลาง ทุกคนอยู่ในท่าจัดแถว โดยการยกข้อศอกซ้ายขึ้นมาทาบสะโพก นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันชี้ลงล่าง และสับัดหน้าทางขวา ยกเว้นนายหมู่ของหมู่แรกไม่ต้องสับัดหน้า และรองนายหมู่สุดท้ายไม่ต้องยกข้อศอกซ้าย)

1.4 ผู้กำกับสั่ง **"หนึ่ง"** (ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสับัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง ระยะเคียงระหว่างบุคคล 1 ช่วงศอก ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน)

1.5 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตามระเบียบ, พัก"** (ลูกเสือทุกคนแยกเท้าซ้ายออกไปทางซ้ายประมาณ 30 เซนติเมตร หรือประมาณเกือบครึ่งก้าวปกติอย่างแข็งแรงและองอาจ มือขวาที่ถือไม้พลองให้เลื่อนขึ้นมาเสมอแล้วเดินไม้พลองไปข้างหน้า เคียงไปข้างหน้าประมาณ 45 องศา มือซ้ายไหลหลัง โดยตัวมือแบตามธรรมชาติ นิ้วเรียงชิดติดกัน)

1.6 ผู้กำกับหมายเหตุ เรื่องที่หมายเหตุ คือ เรื่องที่จะต้องให้ลูกเสือเตรียมอุปกรณ์ในการฝึกอบรมครั้งต่อไป เช่น ครั้งต่อไปจะฝึกอบรมเรื่องเงื่อนไขลูกเสือ เตรียมเชือก

2. ตรวจ

สำหรับการตรวจตอนปิดประชุมกองจะตรวจเครื่องแบบ เครื่องแต่งกาย เพราะลูกเสือ จะต้องเดินผ่านชุมชน ตลาด ถ้าหากแต่งตัวไม่เรียบร้อยอาจจะถูกตำหนิแก่ผู้ที่พบเห็นได้

2.1 รองผู้กำกับตรวจ

2.1.1 ผู้กำกับสั่ง **"รองผู้กำกับตรวจเครื่องแบบ"** รองผู้กำกับทุกคนวิ่งออกไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์ และลดมือลง ผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลง เมื่อรองผู้กำกับลดมือลง รองผู้กำกับวิ่งไปตรวจหมู่ลูกเสือทันที

2.1.2 รองผู้กำกับหยุดยืนตรงข้ามนายหมู่ ห่างจากนายหมู่ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วุธ"** ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ นายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวออกไป 1 ก้าว วันทยาวุธ พร้อมกับกล่าวว่า **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการตรวจแล้วครับ"** (รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ เมื่อ นายหมู่รายงานและลดมือลงเมื่อนายหมู่รายงานจบ) นายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวถอยหลัง 1 ก้าว และชิดเท้ากลับมายืนในท่าตรง ทำวันทยาวุธ และสั่งลูกเสือในหมู่ต่อไป **"เรียบ-อาวุธ"**

2.1.3 รองผู้กำกับก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว และขีดเท้า ตรวจนายหมู่เป็นคนแรก โดยมีข้อเสนอแนะในการตรวจ ดังนี้

การตรวจเครื่องแบบ นายหมู่เป็นคนแรกจะต้องถูกตรวจด้านหน้า ซึ่งจะตรวจในเรื่องต่อไปนี้

1) หมวก

ทรงอ่อนสีเลือดหมู มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมหมวกให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย หมวกต้องมีขนาดเหมาะสมกับศีรษะ และสวมปิดไรผมทั้งหมด

2) เสื้อ

เป็นเสื้อเชิ้ตแขนสั้นสีกาเกี คอมีปก ผ่าอกตลอด มีดุมติดตลอด มีสาบที่หน้าอกเหนือกระดุมเม็ดที่หนึ่งนับจากคอเสื้อลงมาเล็กน้อย มีกระเป๋าสองกระเป๋าดัดที่อกเสื้อทั้งสองข้าง กึ่งกลางกระเป๋ามีจีบ จีบอยู่ในแถวยื่นถึงปากกระเป๋่า เครื่องหมายนายหมู่มีแถวผ้าสีเลือดหมูกว้าง 1.5 เซนติเมตร ยาวเท่ากระเป๋่าเสื้อ 2 แถบ ติดอยู่ริมกระเป๋่าตามแนวยาวกระเป๋่าซ้าย กระเป๋่ามีปก รูปมนกลางแหลมเจาะรูรั้งดุมสำหรับกลัดดุมที่ติดอยู่ที่กระเป๋่า บนไหล่มีอินทรรณูสีเลือดหมู ปลายอินทรรณูมีอักษร “ล.ญ.” ป้ายชื่อโรงเรียนเป็นผ้าโค้งไปตามตะเข็บไหล่ ติดต่ำกว่าไหล่ข้างขวา 1 เซนติเมตร แผ่นป้ายบอกชื่อกลุ่มกอง ติดอยู่กลางป้ายชื่อโรงเรียน (ตัวขาวพื้นแดง) ส่วนเครื่องหมาย หมู่ทำด้วยผ้าสีเหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร มีรูปสามเหลี่ยม 2 รูป สีตามสีประจำหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขลิบสีเลือดหมู ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้ายใต้ตะเข็บ 1 เซนติเมตร กระดุมเสื้อกลัดหมด ผ้าผูกคอเป็นรูปสามเหลี่ยมม้วนพับตามแนวตะเข็บให้เรียบ ม้วนช่วยชายประมาณหนึ่งฝ่ามือ ใ้รอยพับอยู่ด้านใน รวบชายผ้าผูกคอไว้ด้านหน้าแล้วสวมปลอกตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ให้ปลอก ห่างจาก คางระยะ 1 กำมือของตนเอง สายนกหวีดสีเหลืองสวมทับผ้าผูกคอ เก็บนกหวีดไว้กระเป๋่าซ้าย

3) กางเกง

สีกางเกงเช่นเดียวกับเสื้อ ขาสั้นแบบไทย ริมขอบขาห่างจากกึ่งกลางสะบ้าหัวเข่า 5 เซนติเมตร มีกระเป๋าสองกระเป๋าด้านหน้าที่มีซิปซ่อนไว้ข้างในและรูดซิปเรียบร้อย เวลาสวมเอวขอบกางเกงทับชายเสื้อ มีหูกางเกงด้วย เข็มขัดสีน้ำตาลแก่ หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง ต้องขัดให้สะอาดเป็นเงาเสมอ มีลายดุนรูปเฟลอร์เดอส์ประกอบหน้าอยู่ในกรอบช่อชัยพฤกษ์ ตรงส่วนล่างของกรอบมีคติพจน์ว่า "เสียชีพอย่าเสียสัตย์" เวลาคาดเข็มขัดทับขอบกางเกง ไม่ปล่อยให้หัวเข็มขัดห้อยยาน

4) ถุงเท้า

ถุงเท้ายาวสีกาเกี มีสายรัดถุงกันย่น เวลาสวมให้พับขอบอยู่ใต้เข่าประมาณ 5 เซนติเมตร หรือ 4 นิ้วฝ่ามือตนเอง ขอบพับกว้างประมาณ 4 นิ้วฝ่ามือตนเอง ลายของถุงเท้าตรง

5) รองเท้า

รองเท้าสีน้ำตาล ทำด้วยหนังหรือผ้าใบก็ได้ แต่ไม่มีลวดลาย หุ้มส้น มีเชือกผูกแข็งแรง และผูกด้วยเงื่อนพิรอด รองเท้าหนึ่งสะอาดและขัดเป็นเงางาม

2.1.4 เมื่อรองผู้กำกับตรวจด้านหน้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว สั่ง **"กลับหลังหัน"** เพื่อตรวจด้านหลังอีกครั้งหนึ่ง นายหมู่กลับหลังหัน รองผู้กำกับตรวจความเรียบร้อยด้านหลัง เช่น เชือกผูกมัด หมวกทรงอ่อน ผ้าผูกคออยู่ตรงกลางเสื้อ เสื้ออกนอกกางเกง หรือไม้

2.1.5 เมื่อรองผู้กำกับตรวจนายหมู่ด้านหลังเสร็จเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับสั่ง **"กลับหลังหัน"** รองผู้กำกับสั่งต่อไป **"เดินตามข้าพเจ้า"** ตรวจลูกเสือด้านหน้า ตรวจลูกเสือคนแรก และ คนต่อ ๆ ไป การเดินตรวจรองผู้กำกับก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปอย่างอย่างแข็งแรง ก่อนนายหมู่ก้าวไปทางข้างขวา ให้ยกไม้พลองขึ้นประมาณ 1 คืบ ก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง แล้วตั้งไม้พลองลงกับพื้น ยืนในแนวเดียวกับรองผู้กำกับ ก้าว 1 ก้าวตรวจลูกเสือ 1 คน การตรวจเหมือนกับการตรวจนายหมู่ด้านหน้าทุกประการ ถ้าเป็นการตรวจในตอนเปิดประชุมกอง ตรวจสอบสภาพร่างกาย หรืออุปกรณ์การเรียนการสอน จะไม่เดินอ้อมหลัง

เมื่อตรวจด้านหน้าเสร็จทุกคน แล้วจึงเดินตรวจด้านหลังต่อไป การเดินตรวจด้านหลังให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเดินตรวจด้านหน้า การตรวจปฏิบัติเช่นเดียวกับการตรวจนายหมู่ เมื่อตรวจด้านหลังเสร็จ ทุกคนแล้ว รองผู้กำกับและนายหมู่กลับมายืนที่เดิมอีกครั้งหนึ่ง นายหมู่ยืนตรงสั่ง **"วันทยา-วุธ"** และกล่าวว่า **"ขอบคุณครับ"** (ยืนอยู่กับที่ไม่ต้องก้าวออกไป) รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยาหัตต์และลดมือลง นายหมู่สั่งต่อไป **"เรียบ-อาวุธ, ตามระเบียบ-พัก"**

2.2 นายหมู่ตรวจ

ในการประชุมกองลูกเสือ ในบางครั้งรองผู้กำกับไม่มาจำเป็นให้นายหมู่ตรวจแทน แนวปฏิบัติ คือ ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่ตรวจ"** นายหมู่ทุกหมู่ก้าวออกไปข้างหน้าหมู่ของตนเอง 3 ก้าว รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังมายืนแทนที่นายหมู่ และทำหน้าที่นายหมู่ และทำการตรวจแบบรองผู้กำกับทุกประการ

2.3 การรายงานการตรวจ

2.3.1 รองผู้กำกับรายงาน

เมื่อนายหมู่ขอบคุณรองผู้กำกับ ภายหลังการตรวจเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับกลับหลังหันทำวันทยาหัตต์ พร้อมกับกล่าวรายงาน **"ข้าพเจ้าได้มอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ.....หมู่.....ปรากฏว่า.....และได้ตั้งเดือนเรียบร้อย, ครับ"** เสร็จแล้ววิ่งกลับมาด้านหลังเสาธง รองผู้กำกับคนต่อไปก็รายงานต่อ ๆ ไป

2.3.2 นายหมู่รายงาน

นายหมู่ลูกเสือคนใดตรวจเสร็จแล้ว ให้ยืนตรงหน้าหมู่ของตนเอง หันหน้าไปหาผู้กำกับ และรอให้นายหมู่ทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อนายหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายหมู่ทุกคนวิ่งออกไปเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดี่ยวตรงข้ามผู้กำกับพร้อมกัน ห่างจากผู้กำกับประมาณ 3 ก้าว นายหมู่หมู่บริการยืนหัวแถว นายหมู่อื่น ๆ เรียงไปตามลำดับ ผู้กำกับยืนกึ่งกลางของแถว

ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่รายงาน"** นายหมู่หมู่บริการรายงานการตรวจเป็นคนแรก นายหมู่ยืนตรง วันทยาอาวุธ และเรียบอาวุธ ก้าวออกไป 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยาอาวุธ พร้อมกับกล่าวรายงาน **"ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจเครื่องแต่งกายหมู่.....ปรากฏว่า.....และได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว, ครับ"** นายหมู่คนอื่น ๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน จนกระทั่งการรายงานผลการตรวจเสร็จเรียบร้อย ผู้กำกับสั่ง **"กลับที่เดิม-วัง"** นายหมู่ทุกคนวันทยาอาวุธและเรียบอาวุธพร้อมกัน กลับหลังหัน วิ่งกลับมายืนในหมู่ของตนในตำแหน่งเดิม รองนายหมู่วังอ้อมกลับหลังมายืนทำหน้าที่รองนายหมู่ตามเดิม

3. ชักธงลง

3.1 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตรง"** ผู้กำกับก้าวถอยหลังมายืนทางขวามือหรือซ้ายมือ หันหน้าเข้าหาเสาธง

3.2 ผู้กำกับสั่ง **"หมู่บริการชักธงลง"** ลูกเสือที่เป็นหมู่บริการฝากไม้พลองกับลูกเสือ คนถัดไป วิ่งออกมาพร้อมกันและหยุดยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว วันทยาหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน ลูกเสือทางขวามือก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าวและขีดเท้า แก่เลือกธง แล้วก้าวถอยหลัง 2 ก้าว และ

3.3 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, วันทยา-อาวุธ"** ผู้บังคับบัญชาลูกเสือวันทยาหัตถ์ ลูกเสือทุกคนวันทยาอาวุธ ลูกเสือผู้ชักธงชาติลงทางขวามือ ค่อย ๆ ดึงเชือกลงช้า ๆ คนทางซ้ายมือค่อย ๆ ปล่อยเชือก เชือก ทั้งสองด้านดึงตลอดเวลาขณะชักธงชาติลง เมื่อชักธงชาติลงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ลูกเสือทางขวามือรับเชือกจาก ลูกเสือทางซ้ายมือมารวมกัน ก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าว และขีดเท้า ผูกเชือกธง แล้วก้าวถอยหลัง 2 ก้าว และขีดเท้ากลับมายืนตรงที่เดิม ลูกเสือทั้งสองยืนตรงทำวันทยาหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนลดมือลง) กลับหลังหันวิ่งกลับมาเข้าแถวในหมู่ของตน แล้วรับนำไม้พลองที่ฝากไว้มาทำวันทยาอาวุธอย่างแข็งแรงและองอาจเช่นเดียวกับลูกเสือในกอง

3.4 ผู้กำกับสั่ง **"เรียบ-อาวุธ"** ลูกเสือทุกคนลดแขนซ้ายลงมาอยู่ที่เดิมโดยเร็ว

4. เลิก

4.1 ลูกเสือทุกคนเมื่อเรียบอาวุธแล้วก็ยังยืนอยู่ในท่าตรง

4.2 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, เลิก"** ลูกเสือทั้งหมดทำวันทยาอาวุธ และเรียบอาวุธ ขวาหันพร้อมกัน เดินออกนอกแถว

การประชุมนายหมู่ลูกเสือสามัญ

ที่ประชุม

การจัดที่ประชุมนายหมู่

1. ห้องประชุม ในห้องประชุมจัดให้มีโต๊ะหมู่บูชา มีพระพุทธรูป ธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน กับมีพระบรมรูปของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวองค์พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย และรูปของลอร์ด เบเดน เพาเวลล์

2. โต๊ะประชุม ควรจัดให้มีเก้าอี้ประชุมตามจำนวนของนายหมู่ และจัดที่นั่งเป็นพิเศษสำหรับผู้กำกับหรือรองผู้กำกับที่จะเข้าประชุมด้วยในฐานะที่ปรึกษา โดยจัดให้นั่งอยู่ทางซ้ายของประธาน

3. การจัดที่นั่ง จะต้องกำหนดไว้ให้ทราบ โดยมีการเขียนป้ายหรือเครื่องหมายแสดงไว้ ณ ที่นั้น ๆ เช่น ประธาน เลขานุการ หมู่สิงโต หมู่เสือ หมูนกหัวขวาน ฯลฯ และผู้กำกับลูกเสือ

4. ผู้เข้าประชุม

- นายหมู่ทุกหมู่ ถ้านายหมู่ไม่อยู่ให้รองนายหมู่เข้าประชุมแทน
- ผู้กำกับลูกเสือ ถ้าผู้กำกับไม่อยู่ให้รองผู้กำกับเข้าประชุมแทน
- ผู้ทรงคุณวุฒิที่กองลูกเสือเชิญมาเพื่อแนะนำการเป็นครั้งคราว
- การเลือกประธานและเลขานุการ

5. การเข้าห้องประชุม เลขานุการจะเป็นผู้เข้าก่อนแล้วจึงเชิญนายหมู่ต่าง ๆ เข้าห้องประชุม จนถึงประธานและที่ปรึกษาเข้าเป็นคนสุดท้ายผู้ที่เข้าประชุม ก่อนที่จะเข้านั่งจะต้องไปไหว้พระพุทธรูป (ยกเว้นผู้ที่นับถือศาสนาอื่น มิใช่ศาสนาพุทธ ให้แสดงความเคารพต่อธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ได้เลย) และแสดงความเคารพต่อธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามลำดับเสียก่อน โดยวิธีวันทยหัตถ์ แล้วจึงไปนั่งยังที่ของตน (ยกเว้นประธานจะต้องจุดธูปเทียนและกราบที่หน้าพระ)

6. การเปิดประชุม เป็นหน้าที่ของประธานที่จะกล่าวเปิด โดยลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุมยื่นมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือแล้วกล่าวว่า “บัดนี้สมาชิกของที่ประชุมได้มาครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุม ขอให้สมาชิกทั้งหลายได้ใช้สิทธิและเสรีภาพของท่านโดยเสรีในการประชุมและขอให้ถือว่าการประชุมนี้เป็นความลับไม่เปิดเผย” เมื่อประธานกล่าวจบแล้วลดมือลงมาแสดงรหัส สมาชิกที่เข้าประชุมยืนพร้อมกัน พร้อมกับยกมือขวาขึ้นแสดงรหัสลูกเสือแบบให้คำปฏิญาณของลูกเสือแล้วกล่าวพร้อมกันว่า “ข้าพเจ้าจะถือว่าการประชุมนี้เป็นความลับ เว้นไว้แต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม” เสร็จแล้วประธานนั่งลง สมาชิกนั่งลงพร้อมกัน จากนั้นจึงให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป

7. การพูดในที่ประชุม ก่อนพูดต้องยกมือขออนุญาต เมื่อประธานอนุญาต จึงจะพูดได้ (และจะต้องพูดกับประธานทุกครั้ง) เมื่อเวลาพูดให้หนึ่ง ไม่ต้องยืน

8. การนัดหมายเรียกประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการที่จะแจ้งนัดหมายไป

9. การจัดระเบียบวาระการประชุมนายหมู่ เป็นหน้าที่ของเลขานุการโดยประสานงานกับประธาน

10. เรื่องที่จะจัดเข้าวาระการประชุมนายหมู่ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบในกองลูกเสือของตน, จัดทำกำหนดการฝึกอบรม, การอยู่ค่ายพักแรม, การเงิน, การลงโทษ, การให้รางวัล, และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น

11. รายงานการประชุมของนายหมู่ ผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องถือเป็นความลับ ไม่ควรเปิดเผยเว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม

12. การจดยางานการประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการจะต้องเป็นผู้จัดและจัดทำรายงานการประชุมบันทึก ลงในสมุดและสำเนาแจ้งให้ผู้เข้าประชุมทราบ

13. ผู้ดำรงตำแหน่งประธานที่ประชุมนายหมู่ เป็นบุคคลที่ผู้กำกับแต่งตั้งจากนายหมู่ที่นายหมู่ส่วนมากเห็นชอบด้วย

14. เลขานุการของที่ประชุม ประธานที่ประชุมเป็นผู้แต่งตั้งจากนายหมู่โดยให้นั่งอยู่ทางซ้ายของประธาน (เลขาย จะเป็นผู้เชิญนายหมู่เข้าที่ประชุมนายหมู่ที่ละคนจนถึงประธานแล้วจึงเชิญผู้กำกับฯ เป็นคนสุดท้าย) เลขายมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นได้แต่ไม่มีสิทธิ์ออกเสียงลงคะแนนและมติของที่ประชุมฯ

15. ผู้กำกับลูกเสือ ที่ประชุมไม่มีสิทธิ์ออกเสียงในที่ประชุม แต่มีสิทธิ์ยับยั้งการกระทำใด ๆ ที่ผู้กำกับฯ เห็นว่าถ้าจะปล่อยให้ทำไปตามข้อตกลงของที่ประชุมแล้ว อาจก่อให้เกิดผลเสียหายขึ้นได้

16. การปิดประชุม ประธานจะลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุม ยื่นมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือ แล้วกล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอปิดการประชุม” เมื่อประธานกล่าวจบให้นายหมู่ทุกคนลุกขึ้นยืนทำวันทยหัตถ์แก่ประธาน (ประธานทำวันทยหัตถ์ตอบ)

17. การออกจากห้องประชุม ตามลำดับดังนี้ คือ ที่ปรึกษา, ประธาน และนายหมู่ (โดยปฏิบัติพิธีการเช่นเดียวกับการเข้าห้องประชุม) เลขานุการเป็นคนสุดท้าย

(ตัวอย่างระเบียบวาระการประชุม)
ระเบียบวาระการประชุมนายหมู่
ครั้งที่..... / .....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .... ณ .....

- .....
- วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานจะแจ้งให้ทราบ (ถ้ามี)
- วาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่...../ .....
- วาระที่ 3 เรื่องที่สืบเนื่องจากการประชุมครั้งก่อน (ถ้ามี)
- วาระที่ 4 เรื่อง..... (เป็นเรื่องที่จะประชุมพิจารณากันในการประชุม ถ้ามีหลายเรื่อง ก็ใส่ วาระที่ 5 ที่ 6 จนหมดเรื่องที่จะนำมาประชุม) วาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
- วาระที่ 5 หรือวาระอันดับสุดท้ายนี้เป็นวาระที่กำหนดสำหรับเรื่องที่จะมีขึ้น ภายหลังจากที่ได้กำหนดระเบียบวาระไปแล้ว จะได้นำ มาเข้ามาพูดในที่ประชุมได้

(ตัวอย่างบันทึกรายงานการประชุม) บันทึกรายงานการประชุมนายหมู่

ครั้งที่...../ .....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ณ .....

.....

ผู้เข้าร่วมประชุม 1. ....

2. ....

3. ....

ฯลฯ

ผู้ไม่มาประชุม (ถ้ามี)

เปิดประชุมเวลา..... น.

ประธานกล่าวเปิดการประชุมแล้ว ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป

วาระที่ 1 เรื่อง.....

ประธานเสนอว่า ที่ประชุม

(มีมติหรือ ตกลงอย่างไร)

ฯลฯ

ปิดประชุมเวลา..... น.

(ลงชื่อ).....ผู้จัดรายงานการประชุม

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมนี้แล้ว

(ลงชื่อ).....ประธาน

(ลงชื่อ).....นายหมู่ หมู่.....

(ลงชื่อ).....รองนายหมู่ หมู่.....

ฯลฯ

(ตัวอย่างบัญชีลงชื่อผู้เข้าประชุม)

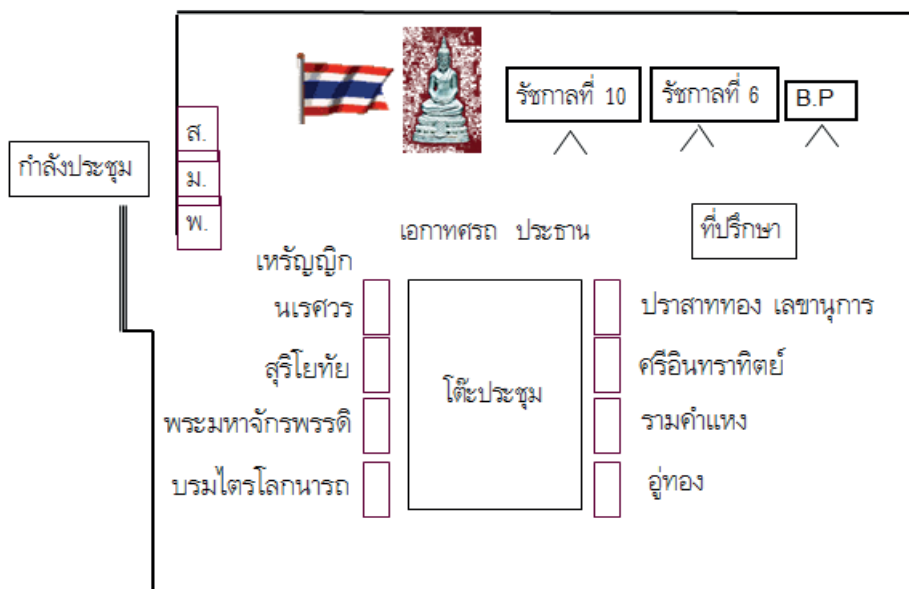
รายชื่อผู้เข้าประชุมนายหมู่

ครั้งที่...../..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ณ .....

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ลายเซ็น	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1			ประธาน	
2			นายหมู่ หมู่.....	
3			รองนายหมู่ หมู่.....	
4			นายหมู่ หมู่.....	
5			รองนายหมู่ หมู่.....	
6			ฯลฯ	
7				
8				
9				
10			เลขานุการ	

ตัวอย่างการจัดสถานที่ประชุมนายหมู่

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13).** โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ- เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่
4 – 6 (ลูกเสือสามัญ) ,** 2533.
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา. **8 นิทานที่เป็นคติสอนใจ.** (เอกสารอัดสำเนา) : มปท.2537, .
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์
ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม,** ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2541.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส.** น.พ.อนันต์
อุ้นแก้ว บรรณาธิการ ม.ป.ท. : พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2544
- กระทรวงศึกษาธิการ **หลักสูตรแกนกลาง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**
โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,2551 .
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. **คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา
ลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ (Assistant Leader
Trainers course) (A .L.T.C).** โรงพิมพ์ สกสค. : ลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุธ คุ้มจันทร์. **เกม/นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์.** เอกสารอัดสำเนา : มปท.2547 ,.
- มณฑานี ดันติสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>.
เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักที่ดีได้ง่ายนิดเดียว แคร่รู้จักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24
มีนาคม 2553
- สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. **คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้น
ทักษะชีวิต.** สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย2553 ,.
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
**แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช .2544** โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว2549 ,.
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552.
2552 ,.องค์การคำของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2525).**
โรงพิมพ์คุรุสภา : ลาดพร้าว, 2534.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2534.

อุบลวรรณ แสนมหาชัย. เพลงลูกเสือ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
สำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ชั้นสูง : (เอกสารอัดสำเนา)2539 ,.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wttpts>

<http://www.inspect.2moe.go.th/20%3SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , อย่างไรก็ตามจึงเรียกว่า เป็น
"สุภาพบุรุษ", สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://105.0.155.122~scout/modules/news/article.php?storyid=7>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาจักราชูรช แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2288-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งมหาเมฆ

เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : <http://www.thaihealth.or.th>

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : <http://www.ppat.or.th> E-mail : info@ppat.or.th

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0-2282-0850

website : <http://www.srs.moe.go.th>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
154 ศาลาอิราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108
website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2283-5511
website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งนาคาเม
เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10210 โทรศัพท์ 0-2343-1500
โทรสาร 0-2343-1501 website : www.thaihealth.or.th

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี
8 ซอยวิภาวดีรังสิต44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0-2941-2320 โทรสาร 0-2561-5130
website : www.ppat.or.th e-mail : info@ppat.or.th

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0-2282-0850
website : <http://www.srs.moe.go.th>